

พื้นที่ของอำเภอตากใบ คิดเป็นร้อยละ ๕.๖๖ ของพื้นที่จังหวัดนราธิวาส โดยแบ่งพื้นที่ออกเป็นรายตำบลดังนี้

แสดงพื้นที่ของอำเภอตากใบ จำแนกเป็นตำบล

ตำบล	พื้นที่		ร้อยละ
	ตารางกิโลเมตร	ไร่	
๑. ตำบลเจ๊ะเห	๑๘.๙๗๔	๑๑,๘๕๙	๖.๘๒
๒. ตำบลไพรวัน	๗๐.๘๙๐	๔๔,๓๐๖.๒๕	๒๕.๖๕
๓. ตำบลบางขุนทอง	๕๗.๕๔๙	๓๕,๙๖๘	๒๐.๘๒
๔. ตำบลพร่อน	๕๑.๕๙๕	๓๒,๒๔๗	๑๘.๖๗
๕. ตำบลเกาะสะท้อน	๑๑.๔๑๐	๗,๑๓๑.๒๕	๖.๓๐
๖. ตำบลศาลาใหม่	๒๒.๔๑๙	๑๔,๐๑๒	๘.๑๑
๗. ตำบลโฆซิต	๑๙.๘๔๔	๑๒,๔๐๒.๕๐	๗.๑๘
๘. ตำบลนาค	๑๗.๘๑๒	๑๑,๑๓๓	๖.๔๔
รวมทั้งอำเภอ	๒๗๐.๔๙๔	๑๖๙,๐๕๙	๑๐๐.๐๐

ที่มา: ที่ทำการปกครองอำเภอตากใบ

อำเภอตากใบมีหน่วยงานราชการและหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ ในพื้นที่ทั้งหมด ๒๔ แห่ง ประกอบด้วยหน่วยงานราชการ ๑๘ แห่ง และหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ ๖ แห่ง

อำเภอตากใบ มีทั้งหมด ๘ ตำบล ๕๒ หมู่บ้าน ๙ ชุมชน แบ่งเขตการปกครอง มีดังนี้

๑. ตำบลเจ๊ะเห องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรูปแบบการปกครอง ๑ เทศบาลเมือง และ ๑ องค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้ จำนวน ๙ ชุมชน และ จำนวน ๔ หมู่บ้าน

เทศบาลเมืองตากใบ จำนวน ๙ ชุมชน

๑. ชุมชนตะปอเยาะ	๖. ชุมชนบ้านหัวคลอง
๒. ชุมชนตาบาปาเร๊ะ	๗. ชุมชนท่าแพรก
๓. ชุมชนตาบาฮีเล	๘. ชุมชนฮุมอลานัส
๔. ชุมชนสามัคคี	๙. ชุมชนภัทรภักดี
๕. ชุมชนตลาดตากใบ	

องค์การบริหารส่วนตำบลพร่อน (ตำบลเจ๊ะเห) จำนวน ๔ หมู่บ้าน

๑. หมู่ที่ ๑ บ้านเกาะยาว	๒. หมู่ที่ ๒ บ้านไร่
๓. หมู่ที่ ๓ บ้านเจ๊ะเห	๔. หมู่ที่ ๔ บ้านบางน้อย

๒. ตำบลไพรวัน มี ๑๐ หมู่บ้าน คือ

- หมู่ที่ ๑ จาเราะ	- หมู่ที่ ๒ ทรายขาว
- หมู่ที่ ๓ ตอหลัง	- หมู่ที่ ๔ คลองไหล
- หมู่ที่ ๕ เกาะสวาด	- หมู่ที่ ๖ ไพรวัน
- หมู่ที่ ๗ โคกยามู	- หมู่ที่ ๘ สะปอม
- หมู่ที่ ๙ บาเตาะมาตี	- หมู่ที่ ๑๐ บึงฉลาม

๓. ตำบลบางขุนทอง มี ๖ หมู่บ้าน คือ
- หมู่ที่ ๑ บางขุนทอง
 - หมู่ที่ ๒ บาง
 - หมู่ที่ ๓ โคกงู
 - หมู่ที่ ๔ ทุ้งฝ้าย
 - หมู่ที่ ๕ โคกชุมบก
 - หมู่ที่ ๖ ยูโย
๔. ตำบลพร่อน มี ๖ หมู่บ้าน คือ
- หมู่ที่ ๑ ปลักช้าง
 - หมู่ที่ ๒ โคกไผ่
 - หมู่ที่ ๓ บ้านใหญ่
 - หมู่ที่ ๔ โคกมะม่วง
 - หมู่ที่ ๕ โคกยาง
 - หมู่ที่ ๖ วัดใหม่
๕. ตำบลเกาะสะท้อน มี ๘ หมู่บ้าน คือ
- หมู่ที่ ๑ ปูยู
 - หมู่ที่ ๒ เกาะสะท้อน
 - หมู่ที่ ๓ ศรีพงัน
 - หมู่ที่ ๔ ตะเหลียง
 - หมู่ที่ ๕ โคกกะเปาะ
 - หมู่ที่ ๖ สันตีสุข
 - หมู่ที่ ๗ จาแบปะ
 - หมู่ที่ ๘ ราษฎร์
 - หมู่ที่ ๙ ชุมบก
๖. ตำบลศาลาใหม่ มี ๘ หมู่บ้าน คือ
- หมู่ที่ ๑ โคกมะเฟือง
 - หมู่ที่ ๒ ตะปิง
 - หมู่ที่ ๓ ศาลาใหม่
 - หมู่ที่ ๔ คลองตัน
 - หมู่ที่ ๕ ปุลาเง๊ะมุดอ
 - หมู่ที่ ๖ ศาลาเชือก
 - หมู่ที่ ๗ คลองเลย
 - หมู่ที่ ๘ ปุลาโต๊ะปี่ชู
๗. ตำบลໄໝິຕ มี ๕ หมู่บ้าน คือ
- หมู่ที่ ๑ สะหริง
 - หมู่ที่ ๒ บอซอ
 - หมู่ที่ ๓ ปะลุกา
 - หมู่ที่ ๔ โคกมือบา
 - หมู่ที่ ๕ ปลักปลา
๘. ตำบลนาค มี ๔ หมู่บ้าน คือ
- หมู่ที่ ๑ แหมแป๊ะ
 - หมู่ที่ ๒ ตาเซะ
 - หมู่ที่ ๓ ปะดาดอ
 - หมู่ที่ ๔ กัวลิตะ

การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

อำเภอตากใบมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ทั้งหมด จำนวน ๘ แห่ง ประกอบด้วย

๑. เทศบาลเมืองตากใบ ตั้งอยู่ในพื้นที่ตำบลเงาะ
๒. องค์การบริหารส่วนตำบลศาลาใหม่
๓. องค์การบริหารส่วนตำบลพร่อน
๔. องค์การบริหารส่วนตำบลนาค
๕. องค์การบริหารส่วนตำบลໄໝິຕ
๖. องค์การบริหารส่วนตำบลไพรวัน
๗. องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะสะท้อน
๘. องค์การบริหารส่วนตำบลบางขุนทอง

๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)

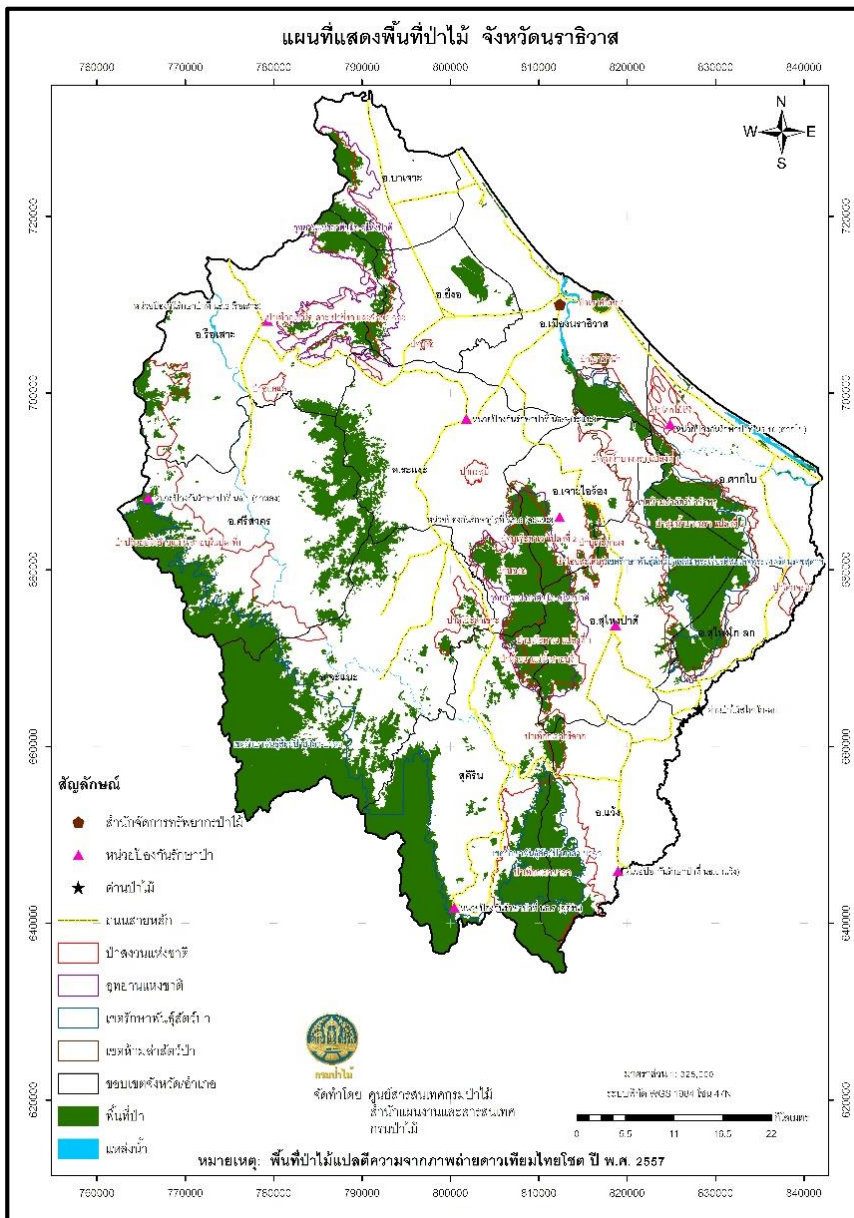
ลักษณะทั่วไปเป็นที่ราบลุ่ม ริมฝั่งทะเล แบบที่ราบลูกคลื่น เนื่องจากการทับถมของน้ำทะเล ทำให้มีสันทรายเป็นแนวยาวสลับกับกลุ่มน้ำขังอยู่ตลอดปี เรียกว่า “พรุ” และมีแม่น้ำที่สำคัญ ได้แก่

- แม่น้ำตากใบ เป็นแม่น้ำที่เกิดจากการเปลี่ยนของกระแสน้ำในทะเล ประกอบกับคลื่นได้ซัดทรายเข้าหาฝั่งทำให้เป็นสันทราย ส่วนภายในลิกเป็นแนวยาว จึงเกิดเป็นแม่น้ำที่มีความยาวประมาณ ๙ กิโลเมตร และไหลไปบรรจบกับแม่น้ำโก-ลก ที่บ้านตาบา อำเภอเจ๊ะเห อำเภอดากใบ

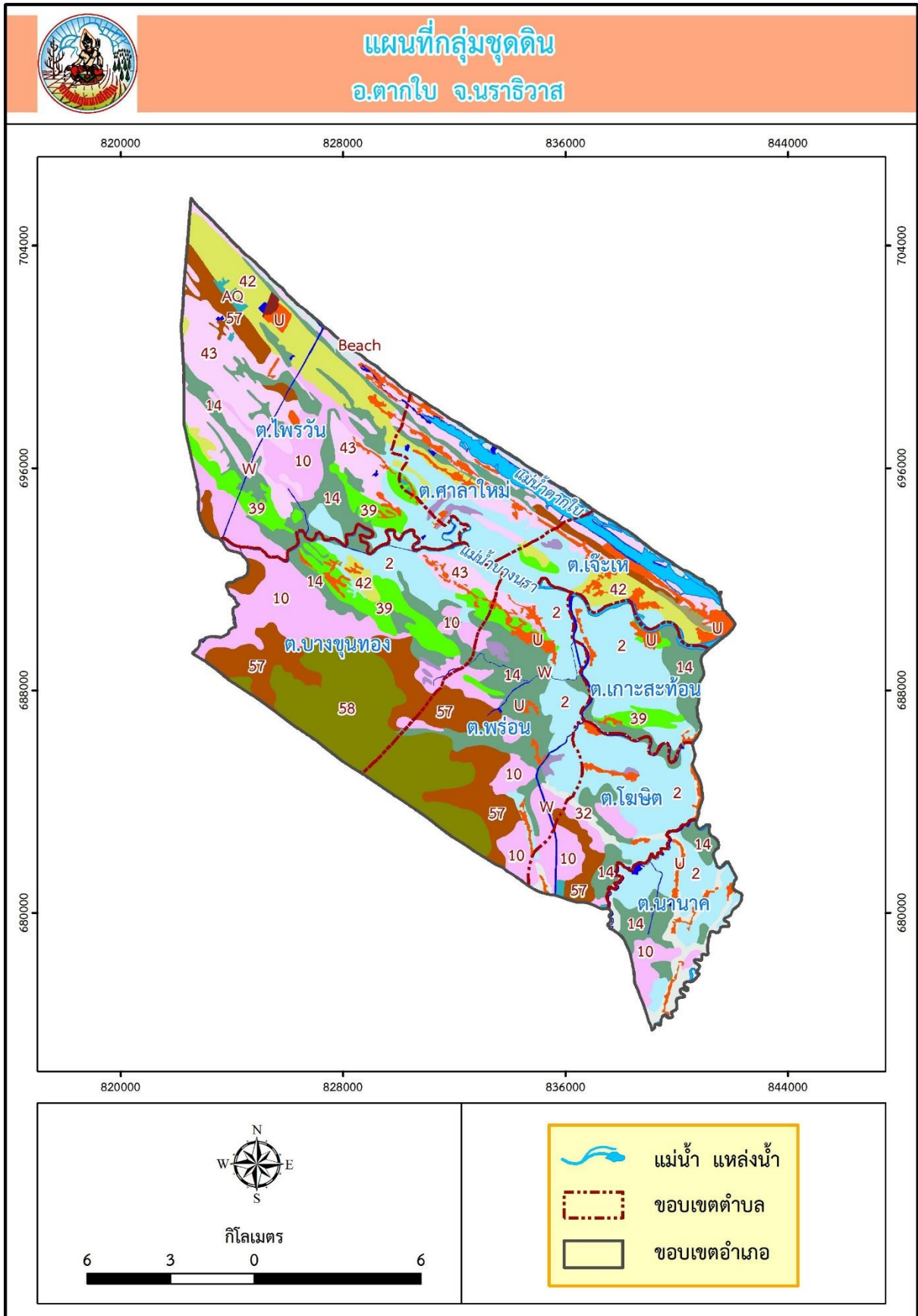
- แม่น้ำโก-ลก เป็นแม่น้ำกั้นพรมแดนระหว่างประเทศไทยกับมาเลเซีย ต้นน้ำอยู่ที่อำเภอแว้ง และไหลลงสู่อ่าวไทยที่อำเภอดากใบ มีความยาวประมาณ ๑๐๓ กิโลเมตร แต่ช่วงที่ไหลผ่านอำเภอดากใบจะมีความยาวประมาณ ๑๘ กิโลเมตร

- แม่น้ำบางนรา ต้นน้ำอยู่ที่อำเภอสุไหงปาตี และไหลลงสู่อ่าวไทยที่อำเภอเมืองนราธิวาส มีความยาวประมาณ ๖๐ กิโลเมตร ช่วงที่ไหลผ่านอำเภอดากใบจะมีความยาวประมาณ ๒๒ กิโลเมตร

ภาพแสดงแผนที่พื้นที่ป่าไม้

ที่มา: กรมป่าไม้

ที่มา:กรมพัฒนาที่ดิน

กลุ่มชุดดินที่ ๑๐ จำนวน ๒๒,๐๘๗.๑๓ ไร่

ลักษณะเด่น

กลุ่มดินเปรี้ยวจัดต้นที่เกิดจากตะกอนน้ำทะเล ปฏิกริยาดินเป็นกรดรุนแรงมาก การระบายน้ำเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

สมบัติของดิน

เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนผสมของตะกอนลำน้ำและตะกอนน้ำทะเล แล้วพัฒนาในสภาพน้ำกร่อยพบในบริเวณที่ราบลุ่มที่ห่างจากทะเลไม่มากนัก มีน้ำแช่ขังในฤดูฝน เป็นดินลึกที่มีการระบายน้ำเลวหรือหรือค่อนข้างเลวหน้าดินอาจแตกกระแหงเป็นร่องลึกในช่วงฤดูแล้ง เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียว ดินบนมีสีดำหรือสีเทาแก่ ดินล่างมีสีเทามีจุดประสีน้ำตาลปนเหลือง สีแดง ปะปนตลอดชั้นดิน และพบจุดปะสีเหลืองฟางข้าวของสารจอร์ไรต์ภายในระดับความลึกตื้นกว่า ๕๐ ซม. และเป็นกรดรุนแรงมากถึงเป็นกรดจัดมาก

การใช้ประโยชน์

ใช้ทำนา หากไม่มีการใช้ปุ๋ยเพื่อแก้ไขความเป็นกรดของดิน ข้าวที่ปลูกมักไม่ค่อยได้ผลผลิต

ปัญหา

ดินเป็นกรดรุนแรงมากหรือดินเปรี้ยวจัดต้นภายในความลึก ๕๐ ซม. จากผิวดิน เกิดจากการตรึงของธาตุอาหารและมีสารที่เป็นพิษต่อพืชที่ปลูก มีโครงสร้างดินแน่นทึบ ดินแห้งแข็งและแตกกระแหง ทำให้ไถพรวนยาก คุณภาพน้ำเป็นกรดรุนแรงมาก ขาดแคลนแหล่งน้ำจืด และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

ปลูกข้าว

ไถพรวนดินในขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ลดและควบคุมความเป็นกรดรุนแรงมากของดินด้วยวัสดุปุ๋ย ๑๐๐๐-๒๐๐๐ กิโลกรัม/ไร่ โดยหว่านให้ทั่วแปลงปลูก ไถกลบตอซัง ปล่อยไว้ ๓-๔ สัปดาห์หรือไถกลบพืช ปุ๋ยสด(หว่านเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด โสม อพริกกันหรือโสมอินเดีย ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๐-๗๐ วัน ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๒๐-๐ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๕ วัน พัฒนาแหล่งน้ำ และจัดระบบการใช้น้ำในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือใช้ทำนาครั้งที่ ๒

ปลูกพืชผักหรือผลไม้

ยกร่องกว้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-๑.๐ เมตร หรือถึงชั้นดินเลนของตะกอนน้ำทะเล มีคันดินอัดแน่นล้อมรอบ ก่อนยกร่อง ควรแยกหน้าดินมาทับบนดินที่ขุดมาจากร่องคูน้ำ หว่านวัสดุปุ๋ยบนสันร่อง และร่องคูน้ำ ๑๐๐๐-๒๐๐๐ กิโลกรัม/ไร่ ปรับปรุงดินด้วยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม ร่วมกับวัสดุปุ๋ย ๗ กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิตใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก เมื่อดินเกิดกรดเพิ่มขึ้น หว่านด้วยวัสดุปุ๋ย ๑,๐๐๐-๒,๐๐๐ กิโลกรัม/ไร่ พัฒนาแหล่งน้ำและระบบการให้น้ำในแปลงปลูกเพื่อใช้ล้างความเป็นกรดของดิน และควบคุมไม่ให้ดินกรดเพิ่มขึ้น

กลุ่มชุดดินที่ ๓๙ จำนวน ๘,๘๑๙.๒๑ ไร่

ลักษณะเด่น

กลุ่มดินทรายหนาปานกลางที่เกิดจากตะกอนลำน้ำหรือตะกอนเนื้อหยาบที่บอบบนชั้นดินที่มีเนื้อดินเป็นดินร่วนปนดินเหนียว หรือดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นกลาง การระบายน้ำดีอยู่บนชั้นดินที่มีการระบายน้ำดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

สมบัติของดิน

เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือจากการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถมของพวกวัสดุเนื้อหยาบ หรือจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำหรือวัตถุน้ำพาจากบริเวณที่สูงวางทับอยู่บนชั้นดินร่วนหยาบหรือร่วนละเอียด พบในบริเวณพื้นที่ตอน ที่มีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงลูกคลื่นลาดต่ำ เป็นดินลึก มีการระบายน้ำดีถึงตีปานกลาง เนื้อดินช่วง ๕๐-๑๐๐ ซม. เป็นดินทรายหรือดินทรายปนดินร่วน ส่วนชั้นดินถัดลงไปเป็นดินร่วนปนทราย และดินร่วนเหนียวปนทราย สีดินเป็นสีน้ำตาลอ่อน หรือสีเหลืองปนสีน้ำตาล พบจุดประสีต่าง ๆ ในดินชั้นล่างดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ชั้นดินบนมีปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดเล็กน้อย ส่วนในดินล่างปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นต่างปานกลาง

การใช้ประโยชน์

ใช้ปลูกพืชไร่ต่าง ๆ เช่น ปอแก้ว มันสำปะหลัง อ้อย ปอ ข้าวโพด ฝ้าย ถั่ว ยาสูบ บางแห่งเป็นป่าเต็งรัง

ปัญหา

ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำมาก เนื้อดินบนเป็นทรายจัด พืชที่ปลูกมีโอกาสเสี่ยงต่อการขาดแคลนน้ำได้ง่าย แต่ถ้ามีฝนตกมากดินชั้นบนจะแฉะและอาจเป็นอันตรายต่อพืชที่ปลูกบางชนิด บริเวณที่มีความลาดชันสูงจะเกิดการชะล้างพังทลายได้ง่าย

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

ปลูกพืชผักหรือผลไม้

ชุดหลุมปลูกขนาด ๗๕x๗๕x๗๕ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๕-๕๐ กิโลกรัม/หลุม ทำร่องระบายน้ำระหว่างแถวปลูก เพื่อป้องกันน้ำขังบริเวณรากพืช ปลูกพืชคลุมดิน วัสดุคลุมดิน หรือปลูกพืชแซม ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น พัฒนาแหล่งน้ำและระบบการให้น้ำในแปลงปลูก ในช่วงเจริญเติบโตก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก

จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนตลอดทั้งปี ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๓-๔ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพรี ๑๐-๑๒ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีวัสดุคลุมดินหรือปลูกพืชสลับเป็นแถบ พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูกในพื้นที่ต่ำควรทำร่องหรือทางระบายน้ำ เพื่อป้องกันน้ำขังบริเวณรากพืช

กลุ่มชุดดินที่ ๔๓ จำนวน ๑๗,๙๐๙.๗๙ ไร่

ลักษณะเด่น

กลุ่มดินต้นถึงลูกรัง เศษหินหรือก้อนหิน ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัด การระบายน้ำของดินดีถึงตีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

สมบัติของดิน

เป็นกลุ่มชุดดินที่พบในเขตฝนตกชุก เช่น ภาคใต้ ภาคตะวันออก เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำหรือจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือจากการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถมของวัสดุเนื้อละเอียดที่มาจากพวกหินตะกอน พบในบริเวณพื้นที่ตอน ที่มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นจนถึงเนินเขา เป็นกลุ่มดินร่วนหรือดินเหนียวที่มีลูกรัง เศษหิน หรือก้อนกรวดปะปนมาก ภายในความลึก ๕๐ ซม. มีการระบายน้ำดี กรวดส่วนใหญ่เป็นพวก

หินกลมมน หรือเศษหินที่มีเหล็กเคลือบ สีดินเป็นสีน้ำตาลอ่อน สีเหลืองหรือสีแดง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดปานกลาง

การใช้ประโยชน์

ใช้ปลูกยางพารา มะพร้าวหรือไม้ผลบางชนิด บางแห่งเป็นที่รกร้างว่างเปล่าหรือทุ่งหญ้าธรรมชาติ

ปัญหา

เป็นดินตื้นถึงชั้นลูกรัง เศษหินหรือก้อนกรวดภายในความลึก ๕๐ ซม. จากผิวดิน บางพื้นที่พบลูกรัง เศษหินหรือก้อนกรวดกระจายกระจายทั่วไปอยู่บริเวณผิวดิน มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ บริเวณที่มีความลาดชันสูงจะมีปัญหาเกี่ยวกับการชะล้างพังทลายของหน้าดินได้ง่าย

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

ปลูกพืชผักหรือผลไม้

ชุดหลุมปลูกขนาด ๓๕x๓๕x๓๕ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยหน้าดินที่ไม่มีเศษหินหรือลูกรังร่วมกับปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๕-๕๐ กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น สร้างคันดิน ทำชั้นบันได ทำฐานปลูกเฉพาะต้นปลูกพืชคลุมดินมีวัสดูดดิน หรือทำแนวรั้วหญ้าแฝก ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงที่ปลูก

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก

เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนตลอดทั้งปี ให้มีการปลูกพืชบำรุงดินร่วมอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๓-๔ ตัน/ไร่ หรือไถกลบปุ๋ยพืชสด (หวานเมล็ดถั่วพุ่ม ๑๐-๑๒ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยให้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดูดดิน ปลูกพืชสลับเป็นแถบทำแนวรั้วหญ้าแฝก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบมาให้ในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ ๒ จำนวน ๓๖,๒๐๑.๑๕ ไร่

ลักษณะเด่น

กลุ่มดินเหนียวลึกมาก ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก อาจพบจุดประสีเหลืองฟางข้าวของสารประกอบกำมะถันลึกกว่า ๑๐๐ ซม. จากผิวดิน การระบายน้ำเร็ว ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง

สมบัติของดิน

เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัสดุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนผสมของตะกอนลำน้ำและตะกอนน้ำทะเล และพัฒนาในสภาพน้ำกร่อย พบบริเวณที่ราบชายฝั่งทะเลหรือที่ราบลุ่มภาคกลาง ดินมีการระบายน้ำเลย มีเนื้อดินเป็นพวกดินเหนียวหรือดินเหนียวจัด หน้าดินอาจแตกกระแวงเป็นร่องลึกในฤดูแล้ง และมีรอยอุกในดิน สีดินเป็นสีเทาหรือสีเทาแก่ตลอด มีประจุสีน้ำตาลเหลืองหรือสีแดงปะปนตลอดชั้นดิน อาจพบผลึกยิปซัมบ้างเล็กน้อย และพบชั้นดินเหนียวสีเทาที่มีจุดประสีเหลืองของสารจาโรไซด์ในระดับความลึกประมาณ ๑๐๐ ถึง ๑๕๐ ซม. ทั้ขอยู่บนชั้นดินเลนตะกอนน้ำทะเลที่มีสีเทาปนเขียว ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดปานกลาง

การใช้ประโยชน์

ใช้ทำนา บางแห่งยกร่องลูกไม้ยืนต้นและไม้ผลบางชนิด นอกฤดูทำนาบางบริเวณอาจใช้ปลูกพืชไร่ พวกพืชตระกูลถั่วต่าง ๆ บางพื้นที่ถูกปล่อยทิ้งไว้เป็นทุ่งหญ้า

ปัญหา

ดินเป็นกรดจัดมาก และมีศักยภาพก่อให้เกิดความเป็นกรดของดินเพิ่มขึ้นในดินล่าง ทำให้เกิดการตรึงธาตุอาหารและปลดปล่อยสารที่เป็นพิษต่อพืช โครงสร้างแน่นทึบ ดินแห้งแข็งและแตกกระแหง ทำให้ไถพรวนยาก คุณภาพน้ำเป็นกรดจัดมาก ขาดแคลนแหล่งน้ำจืด และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

ปลูกข้าว

ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ลดและควบคุมความเป็นกรดจัดมากของดินด้วยวัสดุปุ๋ย ๕๐๐ กิโลกรัม/ไร่ หว่านให้ทั่วแปลงปลูก ไถกลบตอซัง ปล่อยไว้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านโสนอัปรักษ์ หรือโสนอินเดีย ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยทิ้งไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๒๐-๐ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๐ วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในเวลาที่ข้าวขาดน้ำหรือทำนาครั้งที่ ๒ หรือใช้ปลูกพืชไร่หรือพืชผักหลังเก็บเกี่ยวข้าว ไถลบลตอซังและทำร่องแบบเตี้ยปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชผักหรือผลไม้

ยกร่องกว้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-๑.๐ เมตร มีคันดินอัดแน่นล้อมรอบ ก่อนยกร่องควรมองหน้าดินมาทับบนดินที่ขุดมาจากร่องคูน้ำ หว่านวัสดุปุ๋ย ๕๐๐ กิโลกรัม/ไร่ บนสันร่องและร่องคูน้ำ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือขุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม ร่วมกับวัสดุปุ๋ย ๕ กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและหลังเก็บเกี่ยวผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำแปลงปลูกไว้ใช้ในเวลาที่พืชขาดน้ำ ล้างและควบคุมไม่ให้ดินเกิดกรดเพิ่มขึ้นเพื่อดินเป็นกรดเพิ่มขึ้น หว่านด้วยวัสดุปุ๋ย ๕๐๐ กิโลกรัม/ไร่

กลุ่มชุดดินที่ ๓๔ จำนวน ๑,๑๓๐.๗๖ ไร่

ลักษณะเด่น

กลุ่มดินร่วนละเอียดลึกถึงลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำหรือวัสดุต้นกำเนิดดินเนื้อหยาบ ปฏิกริยาดินกลางหรือเป็นด่าง การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำถึงปานกลาง

สมบัติของดิน

เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัสดุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ หรือการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถมของวัสดุเนื้อหยาบ พบบริเวณพื้นที่ตอนที่มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดจนถึงเนินเขา เป็นดินลึก มีการระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง มีเนื้อดินเป็นพวกดินร่วนละเอียดที่มีเนื้อดินปนเป็นดินร่วนปนทราย หรือดินร่วน ส่วนดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายหรือดินร่วนเหนียว ดินมีสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีแดง และอาจพบจุดประสีต่าง ๆ ในชั้นดินล่าง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติค่อนข้างต่ำถึงปานกลาง ดินชั้นบนส่วนใหญ่จะมีปฏิกริยาเป็นกรดจัดถึงเป็นกลาง ส่วนดินล่างจะมีปฏิกริยาดินเป็นกรดปานกลางถึงเป็นด่างปานกลาง

การใช้ประโยชน์

ใช้ปลูกพืชไร่ต่าง ๆ เช่น อ้อย ข้าวโพด ถั่ว สับปะรด และไม้ผลบางชนิด

ปัญหา

การมีเนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย ซึ่งทำให้ดินอุ้มน้ำได้น้อย พืชอาจขาดแคลนน้ำได้ในช่วงฝนทิ้งเป็นระยะเวลานาน ๆ สำหรับบริเวณที่มีความลาดชันสูง อาจมีปัญหาเรื่องการชะล้างพังทลายเกิดขึ้น

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

ปลูกพืชผักหรือผลไม้

ชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ทำชั้นบันได คันดิน ปลูกพืชคลุมดิน ปลูกพืชแซม วัสดุคลุมดิน ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิตใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมี หรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก

เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพราง ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือ ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยให้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน หรือปลูกพืชสลับเป็นแถบ พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ ๑๔ จำนวน ๒๖,๐๔๕.๕๓ ไร่

ลักษณะเด่น

กลุ่มดินเปรี้ยวจัดลึกปานกลางและมีชั้นดินเลนที่มีศักยภาพก่อให้เกิดเป็นดินเปรี้ยวหรือดินกรดกำมะถันภายในความลึก ๑๕๐ ซม. จากผิวดิน ดินบนปฏิกิริยาเป็นกรดจัดมากและดินล่างมีปฏิกิริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นด่าง การระบายน้ำเลย ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

สมบัติของดิน

เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนผสมของตะกอนลำน้ำและตะกอนน้ำทะเล แล้วพัฒนาในสภาพน้ำกร่อยพบในบริเวณที่ลุ่มน้ำชายฝั่งทะเล หรือบริเวณพื้นที่พรุ มีน้ำแช่ขังนานในรอบปี เป็นดินลึก มีการระบายน้ำเลย มีเนื้อดินเป็นพวกดินเหนียวหรือดินร่วนละเอียด ดินบนมีสีน้ำตาลหรือสีเทาปนดำ ซึ่งมีปริมาณอินทรีย์วัตถุสูง ดินล่างมีสีเทา มีจุดประสีเหลืองและสีน้ำตาลปนอยู่เล็กน้อย ดินช่วงล่างระหว่างความลึก ๕๐-๑๐๐ ซม. มีลักษณะเป็นดินเลนสีเทาปนเขียวที่มีสารประกอบกำมะถันมาก ปฏิกิริยาดินเป็นกรดรุนแรงมากถึงเป็นกรดจัดมาก

การใช้ประโยชน์

ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่เป็นป่าเสม็ด มีพืชต่าง ๆ เช่น กก กระจูด และหญ้าชันกาศ เป็นพืชพื้นล่าง บางแห่งใช้ทำนาแต่ผลผลิตต่ำ

ปัญหา

ดินเป็นกรดจัดมากหรือเป็นดินเปรี้ยวจัดลึกปานกลาง ดินชั้นล่างเป็นดินเลนที่มีศักยภาพก่อให้เกิดเป็นดินกรดกำมะถัน เกิดการตรึงของธาตุอาหารและมีสารที่เป็นพิษต่อพืชที่ปลูก คุณภาพน้ำเป็นกรดจัดมาก ขาดแคลนแหล่งน้ำจืดและน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

ปลูกข้าว

ไถพรวนดินในขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ลดและควบคุมความเป็นกรดรุนแรงมากของดินด้วยวัสดุปน ๕๐๐-๑,๐๐๐ กิโลกรัม/ไร่ โดยหว่านให้ทั่วแปลงปลูก ไถกลบตอซัง ปล่อยให้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด โสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยให้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๒๐-๐ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๕ วัน พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือใช้ทำนาครั้งที่ ๒

ปลูกพืชปักหรือผลไม้

ยกร่องกว้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-๑.๐ เมตร หรือถึงชั้นดินเลนของตะกอนน้ำทะเล มีคันดินอัดแน่นล้อมรอบ ก่อนยกร่อง ควรแยกหน้าดินมาทับบนดินที่ขุดมาจากร่องคูน้ำ หว่านวัสดุปุ๋ยบนสันร่องและร่องคูน้ำ หรือขุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม ร่วมกับวัสดุปุ๋ย ๖ กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิตใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก เมื่อดินเกิดการเพิ่มขึ้น หว่านด้วยวัสดุปุ๋ย ๕๐๐-๑,๐๐๐ กิโลกรัม/ไร่ พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก เพื่อใช้ล้างและควบคุมไม่ให้ดินกรดเพิ่มขึ้น

กลุ่มชุดดินที่ ๒๓ จำนวน ๓๔๓.๒๗ ไร่

ลักษณะเด่น

กลุ่มดินต้น ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นด่างเล็กน้อย การระบายน้ำเลวถึงค่อนข้างเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

สมบัติของดิน

เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนน้ำพา หรือจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือจากการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถมของวัสดุเนื้อหยาบ วางทับอยู่บนชั้นหินผุ พบในบริเวณที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน เป็นดินต้นที่มีการระบายน้ำค่อนข้างเลว มีเนื้อดินบนเป็นพวกดินร่วมปนทราย หรือดินร่วน ส่วนดินชั้นล่างเป็นดินเหนียวหรือดินร่วนปนดินเหนียวที่มีการวดหรือลูกรังปะปนเป็นปริมาณมาก ภายใต้อายุ ๕๐ ซม. ดินมีสำน้ำตาลอ่อนถึงสีเทา และพบจุดประพวงสีน้ำตาล สีเหลือง หรือสีแดงปะปน ใต้ชั้นลูกรังอาจพบชั้นดินเหนียวที่มีสีลาแกอ่อนปะปน มีปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดปานกลาง

การใช้ประโยชน์

ใช้ทำนา บางแห่งเป็นป่าละเมาะหรือป่าเต็งรัง

ปัญหา

เป็นดินต้นถึงกึ่งกรวดหรือลูกรังภายใต้อายุ ๕๐ ซม. จากผิวดิน มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ และมีโอกาสที่จะขาดน้ำได้ง่ายในช่วงฤดูเพาะปลูก บางแห่งมีเนื้อดินบนค่อนข้างเป็นทราย บางพื้นที่มีก้อนหินหรือลูกรังที่หน้าดินมาก

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

ปลูกข้าว

เลือกพื้นที่เพาะปลูกที่มีหน้าดินหนา ไกลลตอซัง ปล๋อยทิ้งไว้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไกลลตอซังปุ๋ยสด (หว่านโสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ ไกลลตอเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล๋อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๑๖-๘ หรือ ๑๕-๑๕-๑๕ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๐ วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือใช้ทำนาครั้งที่ ๒ หรือปลูกพืชไร่ พืชผักหรือพืชตระกูลถั่ว หลังเก็บเกี่ยวข้าวโดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๓-๔ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชผักหรือผลไม้

เลือกพื้นที่ที่มีหน้าดินหนา ยกร่องกว้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-๑.๐ เมตร และมีคันดินอัดแน่นล้อมรอบ เพื่อป้องกันน้ำท่วมขัง ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๓-๔ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือขุดหลุมปลูกขนาด ๗๕x๗๕x๗๕ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยหน้าดินที่ไม่มีเศษหินหรือลูกรังร่วมกับปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๕-๕๐ กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโตก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังการเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและระบบการให้น้ำในแปลงปลูก ในพื้นที่ดินต้นมาก มีก้อนหิน หรือลูกรังมากที่ผิวดิน ไม่เหมาะสมสำหรับการเกษตร ควรปล๋อยไว้ให้เป็นป่าหรือใช้ปลูกไม้ใช้สอยโตเร็ว

กลุ่มชุดดินที่ ๓๒ จำนวน ๓,๕๐๒.๘๓ ไร่

ลักษณะเด่น

กลุ่มดินร่วนละเอียดถึงลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำหรือวัตถุกำเนิดดินเนื้อหยาบ ปฏิกริยาเป็นกรดจัด การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

สมบัติของดิน

เป็นกลุ่มชุดดินที่พบในเขตฝนตกชุก เช่น ภาคใต้ ภาคตะวันออก เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำหรือจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือจากการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถมของวัสดุเนื้อหยาบที่มาจากพวกหินอัคนีหรือหินตะกอน พบบริเวณพื้นที่ตอน ที่มีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงเป็นเนินเขา เป็นดินลึกมาก มีการระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง มีเนื้อดินเป็นพวกดินร่วนละเอียดที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ส่วนดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย สีดินเป็นสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีแดง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดจัด

การใช้ประโยชน์

ใช้ปลูกยางพารา มะพร้าว ไม้ผล และพืชไร่บางชนิด บางแห่งยังคงสภาพป่าธรรมชาติ ป่าละเมาะและไม้พุ่ม

ปัญหา

เนื้อดินค่อนข้างเป็นทรายและดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ในบริเวณที่มีความลาดชันสูงจะมีปัญหาเกี่ยวกับชะล้างพังทลายของหน้าดิน

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

ปลูกพืชผักหรือผลไม้

ชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ปลูกพืชคลุมดิน มีวัสดุคลุมดิน ชั้นบันได คันดิน ทำแนวรั้วหญ้าแฝกหรือทำฐานเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิตใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก

เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนตลอดทั้งปี ให้มีการปลูกพืชบำรุงดินร่วมอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ หรือไกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพุ่ม ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ หรือ ปอเทือง ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน ปลูกพืชสลับเป็นแถบ ทำแนวรั้วหญ้าแฝก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ ๔๒ จำนวน ๑๐,๓๒๓.๐๒ ไร่

ลักษณะเด่น

กลุ่มดินทรายหนาที่เกิดจากตะกอนลำน้ำหรือตะกอนเนื้อหยาบ ปฏิกริยาเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นกลาง การระบายน้ำค่อนข้างมาก ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

สมบัติของดิน

เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ หรือจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ของพวกวัสดุเนื้อหยาบ พบบริเวณพื้นที่ดอน มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดจนถึงเป็นเนินเขา เป็นดินลึก มีการระบายน้ำดีมากเกินไป เนื้อดินเป็นพวกดินทราย สีดินเป็นสีเทา หรือสีน้ำตาลอ่อน และในดินล่าง ที่ลึกมากกว่า ๑๕๐ ซม. อาจพบเนื้อดินเป็นดินร่วนปนทรายหรือดินร่วนเหนียวปนทราย บางบริเวณอาจพบจุดประสีต่าง ๆ ในดินชั้นล่างดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ปฏิกริยาดินโดยมากจะเป็นกรดจัดถึงเป็นกลาง

การใช้ประโยชน์

ใช้ปลูกพืชไร่ หรือไม้ยืนต้นต่าง ๆ เช่น มันสำปะหลัง อ้อย สับปะรด ปอ มะพร้าว มะม่วงหิมพานต์ บางแห่งเป็นป่าเต็งรังหรือทุ่งหญ้าธรรมชาติ

ปัญหา

เนื้อดินเป็นทรายจัดและหนามาก พืชมีโอกาสขาดน้ำได้ง่าย ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำและโครงสร้างไม่ดี บริเวณที่มีความลาดชันสูงจะมีปัญหาเกี่ยวกับการชะล้างพังทลายของหน้าดิน

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

ปลูกพืชผักหรือผลไม้

ชุดหลุมปลูกขนาด ๗๕x๗๕x๗๕ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๕-๕๐ กิโลกรัม/หลุม ปลูกพืชคลุมดินวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชแซม ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต มีการใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับการใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำ และจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก

จัดระบบการปลูกพืชให้หมุนเวียนตลอดทั้งปี ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๓-๔ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพรี ๑๐-๑๒ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีวัสดุคลุมดินหรือปลูกพืชสลับเป็นแถบ พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ ๕๗ จำนวน ๑๖,๐๗๕.๖๓ ไร่

ลักษณะเด่น

กลุ่มดินที่มีวัสดุอินทรีย์หนา ๔๐-๑๐๐ ซม. จากผิวดิน ทั่วยุ่บนตะกอนน้ำทะเล ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก การระบายน้ำเลวมาก ความอุดมสมบูรณ์ต่ำมีน้ำท่วมขังนานเกือบตลอดปี

สมบัติของดิน

เป็นกลุ่มชุดดินที่พบบริเวณพื้นที่ลุ่มต่ำหรือพื้นที่พรุ มีน้ำแช่ขังอยู่เป็นเวลานานหรือตลอดปี การระบายน้ำเลวมาก มีเนื้อดินเป็นพวกดินอินทรีย์ที่สลายตัวปานกลางหนา ๔๐-๑๐๐ ซม. บางแห่งเป็นชั้นอินทรีย์วัตถุสลับกับพวกดินอนินทรีย์ สีดินเป็นสีดำหรือสีน้ำตาลในชั้นดินอินทรีย์ ส่วนดินอนินทรีย์ที่เกิดเป็นชั้นสลับอยู่ มีสีเป็นสีเทา ใต้ชั้นดินอินทรีย์ลงไปเป็นดินเลนตะกอนน้ำทะเล ที่มีกพบระหว่างความลึก ๕๐-๑๐๐ ซม. มีสีเทาหรือสีเทาปนเขียว และมีสารประกอบกำมะถัน (ไฟไรต์) อยู่มาก มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก

การใช้ประโยชน์

ตามสภาพธรรมชาติพื้นที่เหล่านี้จะปกคลุมไปด้วยป่าพรุ แต่ได้มีการหักร้างถางพงเพื่อนำมาใช้ปลูกข้าว แต่ไม่ค่อยได้ผล เนื่องจากมีปัญหาหนักในเรื่องคุณภาพของดิน ดังนั้นในปัจจุบันจึงปล่อยให้ร้างว่างเปล่า มีหญ้า เสม็ด และไม้พุ่มเล็ก ๆ

ปัญหา

เป็นดินอินทรีย์ เนื้อดินเป็นเศษชิ้นส่วนของพืชสะสมหนาปานกลางและเป็นกรดจัดมาก มีน้ำท่วมขังเกือบตลอดทั้งปีเมื่อแห้งจะยุบตัวพีชล้มง่าย ติดไฟง่ายและดับยาก และปฏิกิริยาดินจะเป็นกรดรุนแรงมาก ทำให้ขาดธาตุอาหารพืชอย่างรุนแรง นอกจากนี้ยังเป็นพื้นที่ที่มีน้ำแช่ขังอยู่ตลอดเวลา

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

ปลูกข้าว

เลือกพันธุ์ข้าวที่ทนความเป็นกรดมาปลูก หว่านหินปูนฝุ่น ๑.๕-๒.๐ ตัน/ไร่ ให้ทั่วแปลงปลูก เตรียมแปลงปลูกโดยใช้เครื่องจักรกลขนาดเบาหรือแรงคน ก่อนปลูกและหลังปลูก ๓๐-๔๕ วัน ใช้ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๑๖-๘ มีระบบการระบายน้ำและการให้น้ำแยกส่วนกัน

ปลูกพืชผักหรือผลไม้

มีแนวป้องกันน้ำท่วม ยกร่องกว้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-๐.๗๕ เมตร มีคันดินอัดแน่นล้อมรอบ หว่านหินปูนฝุ่น ๒.๕-๓.๐ ตัน/ไร่ ให้ทั่วบนสันร่อง และให้ร่องคูน้ำ มีการควบคุมระดับน้ำใต้ดินให้คงที่หรือขุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. พร้อมปรับปรุงหลุมปลูกด้วยร็อคฟอสเฟต ๒๕๐ กรัม/หลุม ร่วมกับปุ๋ยเคมีตามชนิดพืชที่ปลูก และใช้หินปูนฝุ่น ๒.๕-๓.๐ ตัน/ไร่ เมื่อดินเป็นกรดเพิ่มขึ้น มีการพูนโคนสม่ำเสมอเมื่อรากลอย

กลุ่มชุดดินที่ ๕๘ จำนวน ๑๕,๐๗๑.๗๐ ไร่

ลักษณะเด่น

กลุ่มดินที่มีวัสดุอินทรีย์หนามากกว่า ๑๐๐ ซม. จากผิวดิน มีปฏิกิริยาดินเป็นกรดและมีการระบายน้ำเลวมาก ความอุดมสมบูรณ์

สมบัติของดิน

เป็นกลุ่มชุดดินที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มชุดดินที่ ๕๗ คือ พบบริเวณพื้นที่ลุ่มต่ำหรือพื้นที่พรุ มีน้ำแช่ขังอยู่เป็นเวลานานหรือตลอดปี เป็นดินลึก การระบายน้ำเลวมาก มีเนื้อดินเป็นพวกดินอินทรีย์ที่มีเนื้อหยาบ ที่มีความหนามากกว่า ๑๐๐ ซม. มักมีเศษพืชขนาดเล็กและขนาดใหญ่ปะปนอยู่ทั่วไป

การใช้ประโยชน์

ส่วนใหญ่ยังคงสภาพป่าพรุ บริเวณขอบๆ พรุบางแห่ง ใช้ปลูกพืชล้มลุกและพืชผักสวนครัว แต่ไม่ค่อยได้ผล เมื่อป่าพรุถูกทำลายไปจะมีพืชต่าง ๆ เช่น กระจูด เฟิร์น และเสม็ดขึ้นแทนที่

ปัญหา

เป็นดินอินทรีย์ที่มีคุณภาพต่ำเป็นกรดรุนแรงมาก ขาดธาตุอาหารพืชต่าง ๆ อย่างรุนแรง และยากต่อการใช้เครื่องมือทางการเกษตรเนื่องจากเป็นที่ลุ่มต่ำและดินยุบตัว หากมีการระบายน้ำออกเมื่อดินแห้งจะติดไฟได้ง่าย

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

ปลูกข้าว

เลือกพันธุ์ข้าวที่ทนความเป็นกรดมาปลูก หว่านหินปูนฝุ่น ๑.๕-๒.๐ ตัน/ไร่ ให้ทั่วแปลงปลูก เตรียมแปลงปลูกโดยใช้เครื่องจักรกลขนาดเบาหรือแรงคน ก่อนปลูกและหลังปลูก ๓๐-๔๕ วัน ใช้ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๑๖-๘ มีระบบการระบายน้ำและการให้น้ำแยกส่วนกัน

ปลูกพืชผักหรือผลไม้

มีแนวป้องกันน้ำท่วม ยกร่องกว้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-๐.๗๕ เมตร มีคันดินอัดแน่นล้อมรอบเพื่อป้องกันน้ำท่วม หว่านหินปูนฝุ่น ๒.๕-๓.๐ ตัน/ไร่ ให้ทั่วบนสันร่อง และในร่องคูน้ำ มีการควบคุมระดับน้ำใต้ดินให้คงที่ หรือขุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. พร้อมปรับปรุงหลุมปลูกด้วยร็อคฟอสเฟต ๒๕๐ กรัม/

หลุม ร่วมกับปุ๋ยเคมีตามชนิดพืชที่ปลูก และใช้หินปูนฝุ่น ๒.๕-๓.๐ ตัน/ไร่ เมื่อดินเป็นกรดเพิ่มขึ้น มีการพูนโคนสม่ำเสมอเมื่อรากลอย

๑.๓ สภาพภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศ

อำเภอตากใบอยู่ภายใต้อิทธิพลของมรสุมที่พัดประจำ เป็นฤดูกาล ๒ ชนิด คือ มรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งเป็นลมจากทิศตะวันตกเฉียงใต้พัดผ่านมหาสมุทรอินเดีย จึงพาเอาไอน้ำและความชุ่มชื้นมาสู่ประเทศไทยระหว่างกลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม ทำให้มีฝนตกชุกทั่วไป แต่เนื่องจากเทือกเขาตะนาวศรีซึ่งอยู่ทางด้านตะวันตกกั้นกระแสลมไว้ทำให้ภาคใต้ฝั่งตะวันออกมีฝนน้อยกว่าภาคใต้ฝั่งตะวันตกซึ่งเป็นด้านรับลมมรสุมอีกชนิดหนึ่ง คือ มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งเป็นลมเย็นและแห้งจากประเทศจีนพัดปกคลุมประเทศไทยระหว่างกลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ทำให้ภาคต่าง ๆ ทางตอนบนของประเทศตั้งแต่ภาคกลางขึ้นไปมีอากาศหนาว แต่ภาคใต้ตั้งแต่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ลงไปรวมถึงจังหวัดนราธิวาสกลับมีฝนตกชุกเพราะลมมรสุมนี้พัดผ่านอ่าวไทย จึงพาเอาไอน้ำและความชุ่มชื้นมาสู่ภาคใต้ของประเทศไทย อากาศจึงไม่หนาวเย็นดังเช่น ภาคอื่น ๆ ที่อยู่ทางตอนบนของประเทศ แต่อาจมีอากาศเย็นเป็นครั้งคราว

ฤดูกาล

ภูมิอากาศของอำเภอตากใบเป็นแบบมรสุมเขตร้อน แบ่งออกเป็น ๒ ฤดู ได้แก่

(๑) **ฤดูฝน** แบ่งออกเป็น ๒ ช่วง ได้แก่ ช่วงที่รับลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งพัดเอาความชื้นจากทะเลอันดามัน และมหาสมุทรอินเดียเข้ามา ทำให้มีฝนตกชุกในเดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม อีกช่วงหนึ่งก็คือช่วงที่รับลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งพัดเอาความชื้นจากอ่าวไทยเข้ามาทำให้ฝนตกชุกอีกในเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนมกราคม

(๒) **ฤดูร้อน** ฤดูร้อนอยู่ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนเมษายน เนื่องจากได้รับลมตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งเป็นลมร้อนที่พัดมาจากทะเลจีนใต้ ทำให้อากาศโดยทั่วไปร้อนและชื้น

สถิติปริมาณน้ำฝน อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์

ตารางที่ แสดงอุณหภูมิ ความชื้นสัมพัทธ์ ปริมาณน้ำฝน จำนวนวันที่ฝนตกเฉลี่ย ปี ๒๕๖๓

เดือน	อุณหภูมิ (C°)	ความชื้นสัมพัทธ์ (%)	ปริมาณน้ำฝน (ม.ม.)	จำนวนวันที่ฝนตก (วัน)
มกราคม	๒๗.๑๗	๗๖.๙๕	๒๗.๔	๘
กุมภาพันธ์	๒๗.๐๕	๗๖.๕๗	๘๔.๔	๙
มีนาคม	๓๒.๔๐	๗๕.๒๙	๕.๐	๓
เมษายน	๒๘.๗๐	๗๖.๑๗	๑๖๑.๖	๑๒
พฤษภาคม	๒๙.๔๓	๗๕.๐๖	๒๒.๙	๘
มิถุนายน	๒๗.๙๘	๗๙.๒๗	๒๙๑.๕	๑๗
กรกฎาคม	๒๘.๒๕	๗๗.๑๐	๑๖๑.๔	๑๓
สิงหาคม	๒๘.๒๘	๗๗.๙๔	๑๔๑.๑	๑๔
กันยายน	๒๗.๗๖	๗๘.๗๒	๒๙๒.๘	๑๘
ตุลาคม	๒๗.๕๕	๗๙.๐๕	๒๗๙.๐	๒๐
พฤศจิกายน	๓๐.๕	๘๔.๓๓	๕๗๘.๒	๒๔
ธันวาคม	๒๙.๗๐	๘๔.๑๙	๙๗๔.๑๐	๑๙
รวม	๓๔๔.๗๗	๙๔๐.๖๔	๓๐๑๙.๔๐	๑๖๕
เฉลี่ย	๒๘.๗๓	๗๘.๓๙	๒๕๑.๖๒	๑๓.๗๕

ที่มา: สถานีอุตุนิยมวิทยา

๑.๔ เส้นทางคมนาคม

- ถนนหลวงสายหลัก/สายรอง

อำเภอตากใบมีทางหลวงจังหวัดหมายเลข ๔๐๘๔ ตัดผ่านตำบลไพรวัน ตำบลศาลาใหม่และ ตำบลเจ๊ะเห

ทางหลวงจังหวัดหมายเลข ๔๐๕๗ ตัดผ่านตำบลเจ๊ะเห ตำบลพร่อน ตำบลโฆษิต และ ตำบลนาค

สายหลัก

๑.ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔๒ สายคลองแงะ-จุดผ่านแดนถาวรสุไหงโก-ลก (เขตแดนไทย/มาเลเซีย) หรือที่เรียกกันในช่วงจังหวัดปัตตานีถึงนราธิวาสว่า ถนนเพชรเกษมสายปัตตานี-นราธิวาสหรือถนนเกาหลีหรือ บาดะฮ์ กอลี ในภาษามลายูปัตตานี เป็นทางหลวงแผ่นดินที่เชื่อมต่อระหว่างจังหวัดสงขลา จังหวัดปัตตานีและ จังหวัดนราธิวาส มีระยะทางตลอดทั้งสาย ๒๖๓.๗๗๙ กิโลเมตร

๒.ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔๐๘๔-๔๐๕๗ ปูตะ - สะปอม (ถนนจตุรศรีศรีศรี) - สุโขโก-ลก - บูกะตา (เขตแดนไทย/มาเลเซีย) เชื่อมต่อกับทางหลวงสหพันธ์มาเลเซียหมายเลข ๓ ที่เมืองรันเตาปันจิง รัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย๓ .ถ น น ทางหลวงชนบท สาย รพช นธ ๑๑๐๕๔ เชื่อมต่อระหว่าง ตำบลเจ๊ะเห และทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔๐๘๔

สายรอง

มีถนนในเขตหมู่บ้านขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานต่างๆ เชื่อมต่อระหว่างตำบลและหมู่บ้าน

แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคม อำเภอตากใบ

๑.๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

อำเภอตากใบ มีแหล่งน้ำที่เป็นต้นทุนทางด้านทรัพยากรน้ำ เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพทางการเกษตร ดังนี้

๑) แหล่งน้ำธรรมชาติ

๑.๑ แม่น้ำตากใบ เป็นแม่น้ำที่เกิดจากการเปลี่ยนกระแสในทะเล ประกอบกับคลื่นได้ซัดทรายเข้าหาฝั่งให้เกิดเป็นสันทราย ส่วนภายในยังลึกเป็นแนวยาว จึงเกิดเป็นแม่น้ำยาวประมาณ ๑๔ กิโลเมตร อยู่ชายฝั่งตะวันออกในท้องที่ตำบลเจ๊ะเห ตำบลศาลาใหม่ และไหลไปบรรจบแม่น้ำสุโข-ลก ที่บ้านตาบา ตำบลเจ๊ะเห อำเภอตากใบ ต่อเขตชายแดนไทยมาเลเซีย

๑.๒ แม่น้ำบางรา รับน้ำจากเทือกเขาบูโด-สุโข-หงป่าดี ผ่านคลองสุโข-หงป่าดี คลองยะกัง และ คลองตันหยงมัส ไหลผ่านท้องที่อำเภอตากใบ อำเภอสุโข-หงป่าดี อำเภอระแงะ แล้วไหลลงสู่ทะเลที่อำเภอ เมืองนราธิวาสมีความยาวประมาณ ๖๐ กิโลเมตร

๑.๓ แม่น้ำสุโข-ลก เป็นแม่น้ำกั้นพรมแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศมาเลเซีย ต้นน้ำอยู่ในเทือกเขาในประเทศมาเลเซียและท้องที่อำเภอแว้ง ไหลผ่านอำเภอสุโข-ลก และไหลลงสู่อ่าวไทยที่อำเภอ ตากใบ มีความยาวประมาณ ๑๐๓ กิโลเมตร

๒) ฝ่ายทดน้ำ/โครงการชลประทาน

- ตำบลเจ๊ะเห แหล่งน้ำระดับผิวดิน กรมพัฒนาที่ดิน จำนวน ๑๓ จุด ชลประทาน ตำบลเจ๊ะเห ตั้งอยู่ในพื้นที่บ้านไร่ หมู่ที่ ๒ ตำบลเจ๊ะเห จำนวน ๒,๒๖๒.๕ ไร่

- ตำบลโฆษิต ฝ่ายส่งน้ำ โฆษิต ครอบคลุมพื้นที่ทำการเกษตร ๘,๐๒๐ ไร่ แบ่งออกเป็น นาข้าว ๔,๐๐๐ ไร่ ในพื้นที่หมู่ที่ ๑-๔

- ตำบลเกาะสะท้อน ชลประทาน ตำบลเกาะสะท้อน ๑. ฝ่ายส่งน้ำปุยู (๓): ระบบส่งน้ำเกาะสะท้อน จำนวน ๗,๑๓๑ ไร่ (ประกอบด้วย ฝั่งขวา , รั้อย ๒ ขวา , ศรีพังัน , รั้อย ๑ ซ้าย , รั้อย ๑ ขวา)

- ตำบลนานาค แหล่งน้ำระดับผิวดิน กรมพัฒนาที่ดิน จำนวน ๑๘ จุด บ่อน้ำตื้น จำนวน ๔๗ บ่อ

๒. ฝ่ายส่งน้ำโตะแดง ตั้งอยู่ในพื้นที่หมู่ที่ ๓ บ้านปะดาตอ ครอบคลุมพื้นที่ ๑,๙๐๐ ไร่ พื้นที่ทำนา ๑,๒๔๐ ไร่

- ตำบลบางขุนทอง ชลประทาน ตำบลบางขุนทอง มีระบบชลประทานจากโครงการพัฒนาลุ่มน้ำบางนราตอนล่าง ส่งน้ำในพื้นที่หมู่ที่ ๑บ้านบางขุนทอง หมู่ที่ ๒ บ้านบาง หมู่ที่ ๓ บ้านโคกงู หมู่ที่ ๔ ทุ่งฝ้ายและหมู่ที่ ๖ บ้านยูโยและที่พัฒนา ดินเปรี้ยวจัดบ้านยูโย อันเนื่องมาจากพระราชดำริ คลองชลประทาน ๕ สาย จำนวน ๕๐๕.๘๙ ไร่

- ตำบลพร่อน ๑. แหล่งน้ำระดับผิวดิน กรมพัฒนาที่ดิน จำนวน ๓๕ จุด

๒. ชลประทาน ตำบลพร่อน ตั้งอยู่ในพื้นที่บ้านโคกไผ่ หมู่ที่ ๒ และหมู่ที่ ๓ บ้านใหญ่ ตำบลพร่อน จำนวน ๒,๒๖๒.๕ ไร่

- ตำบลไพรวัน ฝ่ายทดน้ำ/โครงการชลประทาน

ฝ่ายส่งน้ำบางนรา

๑. ระบบส่งน้ำต่อหลัง ๓ พื้นที่เขตชลประทาน ๒๖๐ ไร่ นาข้าว ๖๐ ไร่

๒. ระบบส่งน้ำต่อหลัง ๒ พื้นที่เขตชลประทาน ๑๘๐ ไร่ นาข้าว ๑๔๔ ไร่

๓. ระบบส่งน้ำต่อหลัง ๑ พื้นที่เขตชลประทาน ๑๑๕ ไร่ นาข้าว ๙๒ ไร่

๔ ระบบส่งน้ำต่อหลัง ๔ พื้นที่เขตชลประทาน ๘๐ ไร่ นาข้าว ๖๐ ไร่

สถานีส่งน้ำไฟฟ้า

๑ ตอหลัง พื้นที่เขตชลประทาน ๒,๙๐๐ ไร่ นาข้าว ๒,๓๒๐ ไร่

๒ กูจำ พื้นที่เขตชลประทาน ๕,๓๐๐ ไร่ นาข้าว ๒๔๐ ไร่

๓ พรุกาบแดง พื้นที่เขตชลประทาน ๑,๑๐๐ ไร่ นาข้าว ๒๒๐ ไร่

๔ เกาะสวาด พื้นที่เขตชลประทาน ๒,๕๐๐ ไร่ นาข้าว ๗๘๐ ไร่

- ตำบลศาลาใหม่ ฝ่ายส่งน้ำชลประทาน ตั้งอยู่ในพื้นที่บ้านตะปิง หมู่ที่ ๒ ตำบลศาลาใหม่ ครอบคลุมพื้นที่ทำการเกษตร จำนวน ๘๘๐ ไร่ นาข้าว ๗๐๔ ไร่

๑.๖ สภาพเศรษฐกิจ และสังคม

๑) โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ

เศรษฐกิจของ มีโครงสร้างการผลิตการเกษตร ร้อยละ ๗๕ ภาคนอกการเกษตร ร้อยละ ๑๕ โครงสร้างการผลิตส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับสาขาเกษตรกรรมเป็นหลัก รองลงมาได้แก่ สาขาการขายปลีกสินค้า การขายส่ง การท่องเที่ยว รายได้หลักของ จึงมาจากภาคเกษตร

ประชากรอำเภอตากใบ มีการประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ ได้แก่ การทำนา ทำสวน ยางพารา ทำสวนผลไม้ และมีการเลี้ยงสัตว์ เพื่อการจำหน่ายควบคู่กันไปด้วย สัตว์ที่นิยมเลี้ยงกันมาก ได้แก่ โคเนื้อ กระบือ สุกร เป็ด ไก่ ฯลฯ ส่วนอาชีพรองลงมาคือการค้ารับจ้าง ค้าขาย และการทำประมง ซึ่งจะเป็นการทำประมงขนาดเล็กชายฝั่ง

- คราวเรือนที่ประกอบอาชีพเพียงอย่างเดียว มีประมาณ ร้อยละ ๓๕.๖๓ ของจำนวนครัวเรือนทั้งอำเภอ โดยแบ่งออกเป็น

๑. อาชีพรับจ้างอย่างเดียว มีประมาณ ร้อยละ ๓๕.๖๓ ของจำนวนครัวเรือนทั้งอำเภอ โดยแบ่งออกเป็น

- งานอุตสาหกรรมในโรงงาน ประมาณร้อยละ ๒๒.๗๔

- งานเกษตรกรรม (เช่น ทำไร่ ทำนา ทำสวน เป็นต้น) ประมาณร้อยละ ๑๓.๒๒

- ทำการประมงรับจ้าง ประมาณร้อยละ ๔.๑๑
- งานบริการ (ขับรถรับจ้าง) ประมาณร้อยละ ๐.๙๑
- งานช่างฝีมือ (ช่างไม้ ช่างปูน ช่างพืต) ประมาณร้อยละ ๓.๗๐

๒. อาชีพทำประมงเกษตรกรรม มีประมาณร้อยละ ๕.๑๗

- ทำนาประมาณ ร้อยละ ๕.๑๗

๓. อาชีพประมงชายฝั่งมีประมาณร้อยละ ๕.๐๔

๔. อาชีพค้าขาย มีประมาณร้อยละ ๒.๖๘

- คริวเรือนที่ประกอบอาชีพมากกว่า ๑ อาชีพขึ้นไป

มีประมาณร้อยละ ๖๔.๓๗ ของคริวเรือนทั้งอำเภอ โดยแบ่งออกเป็น

๑. รับจ้างและเกษตรกรรม มีประมาณร้อยละ ๔๓.๔๒
๒. รับจ้างและค้าขาย มีประมาณร้อยละ ๙.๖๒
๓. เกษตรกรรมและค้าขาย มีประมาณร้อยละ ๑๐.๗๐
๔. ค้าขายและประกอบอุตสาหกรรม มีประมาณร้อยละ ๐.๖๓

๒) ผลกระทบต่อมวลรวมของอำเภอ / จังหวัด

ตารางที่ ๔ มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดนราธิวาส ปี ๒๕๕๗ - ๒๕๖๕^ป

ลำดับที่	สาขา/ปี	ล้านบาท				การเจริญเติบโต (ร้อยละ)			
		๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐ ^ป	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐ ^ป
	ภาคเกษตร	๑๔,๙๔๕	๑๑,๖๓๗	๑๓,๕๗๒	๑๒,๖๘๔	-๕.๑๘	-๒๒.๑๔	๑๖.๖๓	-๖.๕๔
๑	เกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้	๑๔,๙๔๕	๑๑,๖๓๗	๑๓,๕๗๒	๑๒,๖๘๔	-๕.๑๘	-๒๒.๑๔	๑๖.๖๓	-๖.๕๔
	ภาคนอกเกษตร	๒๔,๓๐๖	๒๖,๕๑๗	๒๘,๕๙๖	๓๐,๐๕๒	-๑.๒๔	๙.๑๐	๗.๘๔	๕.๐๙
๒	การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	๑๗๓	๑๕๙	๑๘๐	๑๖๐	๖.๙๔	-๗.๙๐	๑๓.๒๖	-๑๑.๐๖
๓	อุตสาหกรรม (การผลิต)	๒,๓๔๙	๒,๔๖๕	๒,๖๗๗	๒,๙๓๘	-๐.๔๗	๔.๙๒	๘.๕๙	๙.๗๕
๔	การไฟฟ้า แก๊ส และการประปา	๔๑๗	๓๙๗	๔๑๙	๔๓๖	๕.๒๐	-๔.๗๖	๕.๔๘	๓.๙๗
๕	การประปาและการกำจัดของเสีย	๘๐	๙๐	๙๕	๑๐๗	๙.๙๕	๑๑.๙๗	๕.๙๒	๑๒.๔๒
๖	การก่อสร้าง	๑,๖๑๖	๒,๐๒๖	๒,๑๔๒	๒,๐๕๘	-๓.๖๑	๒๕.๓๕	๕.๗๔	-๓.๙๑
๗	การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน	๓,๖๓๙	๓,๕๗๗	๔,๔๓๐	๔,๕๐๕	๒.๐๔	-๑.๗๐	๒๓.๘๖	๑.๖๗
๘	การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม	๕๗๙	๖๗๙	๖๐๓	๗๕๕	๒๑.๗๖	๑๗.๒๗	-๑๑.๒๓	๒๕.๒๓
๙	โรงแรมและภัตตาคาร	๑๙๔	๒๒๗	๒๔๖	๒๖๕	๒.๘๕	๑๖.๙๗	๘.๓๖	๗.๖๙
๑๐	ข้อมูลและข่าวสาร	๓๗๙	๔๒๘	๒๘๓	๓๓๔	๑๓.๕๑	๑๒.๘๕	-๓๓.๙๓	๑๗.๙๑
๑๑	ตัวกลางทางการเงิน	๑,๕๔๗	๑,๖๕๐	๑,๙๑๖	๒,๐๐๘	๑๗.๑๘	๖.๖๙	๑๖.๐๘	๔.๗๙
๑๒	บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการทางธุรกิจ	๑,๕๓๙	๑,๓๘๒	๑,๔๗๐	๑,๔๖๑	-๓๐.๐๓	-๑๐.๒๐	๖.๔๑	-๐.๖๒
๑๓	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเฉพาะทาง	๑	๑	๒	๒	-๑๖.๓๒	๑๔.๓๐	๗๑.๙๖	-๒๓.๔๑
๑๔	การบริหารและการสนับสนุน	๖๗	๖๙	๖๗	๗๙	-๒.๘๑	๒.๕๖	-๓.๖๙	๑๘.๔๐
๑๕	การบริหารราชการแผ่นดินและการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกันสังคมภาคบังคับ	๒,๔๒๒	๓,๘๙๔	๔,๐๒๕	๔,๑๕๙	-๓๔.๔๙	๖๐.๗๘	๓.๓๗	๓.๓๒
๑๖	การศึกษา	๗,๔๖๙	๗,๕๔๒	๗,๙๙๗	๘,๕๒๒	๑๖.๙๕	๐.๙๘	๖.๐๓	๖.๕๖
๑๗	การบริการด้านสุขภาพและสังคม	๑,๓๐๙	๑,๓๖๗	๑,๔๕๓	๑,๖๔๙	๘.๘๕	๔.๔๓	๖.๓๒	๑๓.๘๘
๑๘	การให้บริการชุมชน สังคม และบริการส่วนบุคคลอื่น ๆ	๓๓	๓๓	๔๑	๔๘	-๐.๔๐	-๐.๓๗	๒๔.๙๕	๑๘.๘๐
๑๙	บริการอื่นๆ	๔๙๓	๕๓๑	๕๔๙	๕๖๘	๔.๙๓	๗.๗๕	๓.๔๔	๓.๓๗

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (Gross ProVovial Product)	๓๙,๒๕๑	๓๘,๑๕๔	๔๒,๑๖๘	๔๒,๗๓๗	-๒.๗๘	-๒.๘๐	๑๐.๕๒	๑.๓๕
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว	๕๗,๔๕๙	๕๕,๖๑๖	๖๑,๒๐๐	๖๑,๗๖๕	-๓.๒๘	-๓.๒๑	๑๐.๐๔	๐.๙๒
จำนวนประชากร (๑,๐๐๐ คน)	๖๘๓	๖๘๖	๖๘๙	๖๙๒	๐.๕๑	๐.๔๒	๐.๔๔	๐.๔๒

หมายเหตุ: ^p คือ ตัวเลขเบื้องต้น

p = Preliminary based on annual figure

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรื

๓) รายได้ของประชากรรวม/หนี้สิน

ตารางที่ ๕ รายได้เฉลี่ยครัวเรือน/หนี้สินเฉลี่ยครัวเรือน

ที่	ตำบล	จำนวนครัวเรือนทั้งหมด	รายได้ครัวเรือนเฉลี่ย (บาท/ปี)	หนี้สินเฉลี่ย (บาท/ปี)
๑	เจ๊ะเห	๕,๘๘๙	๙๖๕,๘๖๑	๒๒๓,๗๕๔
๒	ไพรวัน	๒,๑๓๙	๑๒๑,๔๙๑.๗๖	๓๐,๙๖๖.๘๙
๓	พร่อน	๑,๕๘๐	๑,๐๕๔,๐๒๒.๓๕	๓๕๔,๘๔๑.๕๘
๔	บางขุนทอง	๑,๒๙๗	๑๑๙,๒๔๗.๘๐	๒๕,๗๘๙.๒๗
๕	ศาลาใหม่	๒,๒๐๒	๒๘๓,๙๕๓.๔๘	๘,๓๕๙.๔๒
๖	เกาะสะท้อน	๑,๙๑๔	๑๔๘,๕๒๗	๔,๑๓๖
๗	โฆษิต	๑,๕๑๕	๖๐๖,๐๐๐	๑๐๙,๐๐๐
๘	นานาค	๑,๐๖๖	๔๘๐,๐๐๐	๘๙,๐๐๐
รวม		๑๗,๖๐๒	๑๕๒,๕๐๗.๑๗	๒๒,๘๘๒.๙๓

ที่มา: รายได้และหนี้สินเฉลี่ยของครัวเรือนต่อปี จำแนกรายจังหวัดตามที่อยู่เกษตรกร ข้อมูล ปี ๒๕๖๔ ทะเบียนเกษตรกร

๔) จำนวนครัวเรือน ประชากร และเนื้อที่

ตารางที่ ๖ แสดงจำนวนครัวเรือน ประชากร และเนื้อที่

ที่	ตำบล	จำนวนครัวเรือน ^{๑/} , ๒/ ^{๒/}		จำนวนประชากรทั้งหมด ^{๑/} , ๒/ ^{๒/}			จำนวนประชากรในภาคเกษตร ^{๓/}			พื้นที่ ^{๓/}		
		ครัวเรือนทั้งหมด	เกษตรกร	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ทั้งหมด	ถือครองทำ การเกษตร	อื่น ๆ
๑	เจ็ะเห	๕,๘๘๙	๓๗๘	๑๐,๓๑๕	๑๐,๗๑๗	๒๑,๐๓๒	๔๕๓	๔๖๖	๙๑๙	๑๑,๘๕๙	๕,๐๐๘	๒,๔๘๖
๒	โพรวัง	๒,๑๓๙	๖๙๙	๔,๕๗๕	๔,๘๐๙	๙,๓๘๔	๓,๙๒๐	๓,๙๔๙	๗,๘๖๙	๔๔,๓๐๖.๒๕	๒๓,๑๙๓	๑๐,๘๙๕.๕
๓	พร่อน	๑,๕๘๐	๗๐๓	๒,๑๖๔	๒,๓๓๑	๔,๔๙๕	๑,๔๙๘	๑,๕๐๖	๓,๐๐๔	๓๒,๒๔๗	๑๒,๓๖๔	๙,๕๘๒
๔	ศาลาใหม่	๒,๒๐๒	๓๕๖	๕,๒๙๔	๕,๒๗๒	๑๐,๕๖๖	๓,๘๐๐	๓,๘๒๓	๗,๖๒๓	๑๔,๐๑๒	๙,๑๙๖	๔,๘๐๒
๕	บางขุนทอง	๑,๒๙๗	๔๔๙	๒,๘๓๐	๒,๘๔๙	๕,๖๗๙	๒,๕๑๐	๒,๕๑๖	๕,๐๒๖	๓๕,๙๖๘	๑๘,๒๓๕	๑๑,๒๑๓
๖	เกาะสะท้อน	๑,๙๑๔	๗๕๕	๕,๒๒๗	๕,๓๗๖	๑๐,๖๐๓	๔,๗๘๐	๔,๘๑๙	๙,๕๙๙	๗,๑๓๑.๒๕	๗,๑๒๔	๗.๒๕
๗	โฆษิต	๑,๕๑๕	๖๔๗	๓,๖๐๕	๓,๖๒๐	๗,๒๒๕	๓,๒๖๐	๓,๓๔๑	๖,๖๐๑	๑๒,๔๐๒.๒๕	๑๑,๑๑๑	๔๒๓
๘	นาค	๑,๐๖๖	๓๖๓	๒,๔๐๗	๒,๕๑๘	๔,๙๒๕	๒,๐๕๐	๒,๐๗๓	๔,๑๒๓	๑๑,๑๓๓	๗,๑๔๔	๓,๔๙๑
รวม		๑๗,๖๐๒	๔,๓๕๐	๓๖,๔๑๗	๓๗,๔๙๒	๗๓,๙๐๙	๒๒,๒๗๑	๒๒,๔๙๓	๔๔,๗๖๔	๑๖๙,๐๕๙	๙๓,๓๗๕	๔๒,๘๙๙.๕๐

ที่มา: ๑/ คือ สถิติประชากรจากทะเบียนบ้าน แยกรายพื้นที่ ระดับสำนักทะเบียน สำนักงานที่ว่าการอำเภอตากใบ

๒/ คือ สำนักงานเทศบาลเมืองตากใบ อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

๓/ คือ สำนักงานเกษตรอำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

๒) แรงงานและการใช้แรงงาน

อำเภอตากใบ มีครัวเรือนเกษตรกร ที่ใช้แรงงานในภาคเกษตร จำนวน ๔๔,๗๖๔ ราย ทั้งที่ทำตลอดปีหรือเป็นไปตามช่วงฤดูกาล

ตารางที่ ๗ แสดงการใช้แรงงานและการจ้างแรงงานในภาคเกษตร

ที่	ตำบล	จำนวนครัวเรือนเกษตรกร	จำนวนแรงงานในครัวเรือน	จำนวนแรงงานที่จ้าง
		(ครัวเรือน)	(คน)	(คน)
๑	เจ๊ะเท	๓๗๘	๙๑๙	๔๓
๒	ไพรวัน	๖๙๙	๗,๘๖๙	๑๙๘
๓	พร่อน	๗๐๓	๓,๐๐๔	๖๘
๔	บางขุนทอง	๓๕๖	๕,๐๒๖	๒๑๐
๕	ศาลาใหม่	๔๔๙	๗,๖๒๓	๒๑๖
๖	เกาะสะท้อน	๗๕๕	๙,๕๙๙	๙๘
๗	โฆษิต	๖๔๗	๖,๖๐๑	๙๒
๘	นานาค	๓๖๓	๔,๑๒๓	๖๘
รวม		๔,๓๕๐	๔๔,๗๖๔	๙๙๓

ที่มา :ข้อมูล ทบก. ปี ๒๕๖๔

๓) อายุแรงงานในครัวเรือน

อำเภอตากใบ มีเกษตรกรที่ใช้แรงงานภาคเกษตรในครัวเรือน จำนวน ๔๔,๗๖๔ คน โดยมีอายุเฉลี่ย ดังนี้

ตารางที่ ๘ แสดงช่วงอายุเกษตรกรที่ใช้แรงงานในครัวเรือน

ตำบล	จำนวนแรงงานในครัวเรือน	ช่วงอายุ				
		๒๐-๓๐ ปี	๓๑-๔๐ ปี	๔๑-๕๐ ปี	๕๑-๖๐ ปี	๖๑ ปีขึ้นไป
เจ๊ะเท	๙๑๙	๖๙	๑๖๒	๒๑๐	๓๗๕	๑๐๓
ไพรวัน	๗,๘๖๙	๕๑๙	๑,๐๓๘	๒,๓๙๘	๓,๑๒๐	๗๙๔
พร่อน	๓,๐๐๔	๑๒๘	๖๕๖	๘๒๐	๙๘๔	๔๑๖
ศาลาใหม่	๗,๖๒๓	๔๖๐	๙๖๖	๒,๓๕๙	๒,๙๖๒	๘๗๖
บางขุนทอง	๕,๐๒๖	๔๙๔	๙๘๘	๑,๒๓๗	๑,๕๖๕	๗๔๒
เกาะสะท้อน	๙,๕๙๙	๕๕๓	๑,๓๐๙	๒,๓๘๔	๓,๕๒๓	๑๘๓๐
นานาค	๖,๖๐๑	๒๗๓	๑๔๔๖	๑๖๘๔	๒,๗๘๘	๔๑๐
โฆษิต	๔,๑๒๓	๓๕๑	๖๘๔	๑,๑๐๕	๑,๓๒๐	๖๖๓
รวม	๔๔,๗๖๔	๒,๘๔๗	๗,๒๔๙	๑๒,๑๙๗	๑๖,๖๓๗	๕,๘๓๔

ที่มา :ข้อมูล ทบก. ปี ๒๕๖๔, สำนักงานประมงอำเภอตากใบ, สมนง.ปศุสัตว์อำเภอตากใบ ปี ๒๕๖๔

๔) การศึกษาในอำเภอตากใบ

๔.๑ สถาบันการศึกษาที่สำคัญของอำเภอตากใบ

- ๑) โรงเรียนรัฐบาลที่เปิดสอนในระดับประถมศึกษา จำนวน ๓๑ โรงเรียน
- ๒) โรงเรียนรัฐบาลที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาเฉพาะ โรงเรียนที่ขยายโอกาส จำนวน ๒ โรงเรียน
- ๓) โรงเรียนรัฐบาลที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษา จำนวน ๑ โรงเรียน
- ๔) โรงเรียนเอกชน จำนวน ๕ โรงเรียน แยกเป็น
 - โรงเรียนเอกชนรับเด็กก่อนวัยเรียนและสอนระดับ ประถมศึกษา จำนวน ๑ โรงเรียน
 - โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาควบคู่กับสอนสายสามัญ จำนวน ๔ โรงเรียน
- ๕) วิทยาลัยการอาชีพที่เปิดสอนสายวิชาชีพ จำนวน ๑ โรงเรียน
- ๖) ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอตากใบ จำนวน ๑ แห่ง

๔.๒ มีห้องสมุดอำเภอ จำนวน ๑ แห่ง

๔.๓ เป้าหมายในการให้การศึกษา

๑) การศึกษาขั้นพื้นฐาน : เยาวชนทุกคนต้องได้รับ การศึกษาไม่ต่ำกว่า ระดับการศึกษาภาคบังคับ คือ ระดับชั้น มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.๓) และมีการสนับสนุนด้านทุนการศึกษา

๒) การศึกษาด้านวิชาชีพ และอุดมศึกษา : นักเรียน นักศึกษามีโอกาสและช่องทางศึกษาต่อในระดับสายวิชาชีพ และ อุดมศึกษา

๓) การศึกษาตามอัธยาศัย : ประชาชนมีช่องทางเลือกใน การศึกษาเพื่อพัฒนาตนเองให้สามารถยกระดับคุณภาพชีวิตและคุณภาพชีวิต ให้ดีขึ้น เช่น การศึกษานอกระบบ (กศน.) และการฝึกอบรมวิชาการ/การพัฒนาอาชีพ การศึกษาดูงานที่จัดโดยส่วนราชการหรือองค์กร ต่างๆ

๔) การศึกษาอบรมด้านคุณธรรมและจริยธรรมตามหลัก ศาสนา : ประชาชนทั่วไปมีวัด/มัสยิด เป็นแหล่งศึกษาอบรมด้าน คุณธรรมและจริยธรรมตามหลักศาสนา จึงต้องพัฒนาสถาบันทาง ศาสนาให้เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคนให้มีคุณธรรมและจริยธรรม

๕) สาธารณสุข

๕.๑ โรงพยาบาลอำเภอ จำนวน ๑ แห่ง

๕.๒ โรงพยายาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล (รพ.สต.) จำนวน ๑๑ แห่ง

๖) ประเพณีและวัฒนธรรม

๖.๑ สถาบันทางศาสนา ที่สำคัญและมีบทบาทในการอบรม หลักธรรมคำสอนทางศาสนา คือ

๑) วัด จำนวน ๒๑ แห่ง

๒) มัสยิด ๓๖ แห่ง มัสยิดอาซหะห์ ๖๗ แห่ง ตาดีกา ๓๕ แห่ง และปอเนาะ ๗ แห่ง ๗.๒

วัฒนธรรมประเพณีที่สำคัญ ชาวอำเภอตากใบนับถือศาสนาอิสลามประมาณร้อยละ ๘๐ และนับถือศาสนาพุทธประมาณร้อยละ ๒๐ ของประชากรทั้งหมด และมี ชาวไทยเชื้อสายจีน จึงมีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ประเพณี และมี คตินิยมพื้นบ้านดั้งเดิมเช่นเดียวกับชุมชนอื่น ๆ มีประเพณีที่สำคัญ ดังนี้

- ประเพณีที่สำคัญของชาวพุทธ : กิจกรรมวันสำคัญทาง ศาสนา ประเพณีบวชนาค ประเพณีแห่พระ พิธีขึ้นปีใหม่ที่ไทยรับเจ้าเข้า เมือง พิธีทำบุญเดือนห้า พิธีสงกรานต์รดน้ำขอพรผู้สูงอายุ พิธีทำขวัญข้าวและลาซังของชาวนา พิธีทำบุญเดือนสิบหรือวันสารท ไทย ประเพณีวันลอยกระทง และการละเล่นพื้นบ้าน เป็นต้น

- ประเพณีที่สำคัญของชาวมุสลิม : การถือศีลอด ประเพณีกวนข้าวอาชูรอ งานเมาลิด พิธีเข้าสู่นัด การละเล่นพื้นบ้านตี เกฮูลู วันรายออาตีฮัสฮา และการละเล่นพื้นบ้าน เป็นต้น

- ประเพณีที่สำคัญของชาวไทยเชื้อสายจีน : วันตรุษจีน ของชาวไทยเชื้อสายจีน และการทำบุญระลึกถึงบุญคุณของบรรพบุรุษ และเทศกาลกินเจ เป็นต้น แต่ในปัจจุบันชาวไทยเชื้อสายจีนส่วนใหญ่ ได้อยู่ร่วมกับคู่สมรสที่เป็นชาวไทยพุทธ/มุสลิมก็จะจัดกิจกรรมประเพณี แบบกลมกลืนไปตามแบบของชาวพุทธหรือมุสลิมด้วย

องค์กร/สถาบันต่าง ๆ

ลำดับ	ชื่อหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ และองค์กรต่าง ๆ	เบอร์โทรศัพท์
๑	ที่ทำการปกครองอำเภอตากใบ	๐๗๓-๕๘๑๔๒๑
๒	สำนักงานสรรพากรอำเภอ	๐๗๓-๕๘๑๓๙๖
๓	สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ	๐๗๓-๕๘๑๓๒๐
๔	สำนักงานเกษตรอำเภอ	๐๗๓-๕๘๑๒๙๑
๕	สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ	๐๗๓-๕๘๑๒๙๔
๖	สำนักงานประมงอำเภอ	-
๗	สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ	๐๗๓-๕๘๑๓๒๒
๘	สำนักงานสหกรณ์อำเภอ	๐๗๓-๕๘๑๔๒๑
๙	สำนักงานสัสดีอำเภอ	๐๗๓-๕๘๑๔๒๑
๑๐	สำนักงานวัฒนธรรมอำเภอ	๐๗๓-๕๘๑๔๒๑
๑๑	สำนักงานท้องถิ่นอำเภอ	๐๗๓-๕๘๑๕๓๗
๑๒	สำนักงานที่ดินจังหวัดนราธิวาส สาขาอำเภอตากใบ	๐๗๓-๕๘๑๒๒๑
๑๓	โรงพยาบาลตากใบ	๐๗๓-๕๘๑๒๐๐
๑๔	ศูนย์การศึกษาอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอตากใบ	๐๗๓-๕๘๑๔๙๙
๑๕	สำนักงานการศึกษาเอกชนอำเภอ	๐๗๓-๕๘๑๗๓๑
๑๖	สถานีตำรวจภูธรตากใบ	๐๗๓-๕๘๑๑๙๔
๑๗	การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอตากใบ	๐๗๓-๕๘๑๕๐๐
๑๘	ที่ทำการไปรษณีย์ตากใบ	๐๗๓-๕๘๑๒๔๔
๑๙	ธนาคารกรุงไทย สาขาตากใบ	๐๗๓-๕๘๑๒๖๓
๒๐	ธนาคารออมสิน สาขาตากใบ	๐๗๓-๕๘๑๔๙๘
๒๑	ธนาคาร ธกส. สาขาตากใบ	๐๗๓-๕๘๑๒๕๓
๒๒	มูลนิธิคุณแม่ประไพและเพื่อน	๐๗๓-๕๘๑๑๖๖
๒๓	ศูนย์บริการลูกค้า ทีไอที	๐๗๓-๖๔๒๒๗๒
๒๔	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเฉลิมพระเกียรติฯ	-

ลำดับ	ชื่อหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ และองค์กรต่าง ๆ	เบอร์โทรศัพท์
๒๕	ศูนย์เพาะพันธุ์สัตว์ป่าโคกไม้เรือ	-
๒๖	โครงการหมู่บ้านปศุสัตว์มูโนะ	-
๒๗	ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงชายฝั่ง	๐๗๓-๕๓๘๔๕๔
๒๘	ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์นราธิวาส	๐๗๓-๕๘๓๒๐๔
๒๙	สถานีพัฒนาที่ดิน นราธิวาส	๐๗๓-๕๓๘๒๐๐
๓๐	ศูนย์วิจัยและพัฒนาการปศุสัตว์ เขต ๙ (เดิมถ่ายทอดเทคโนโลยี นธ.)	๐๗๓-๕๓๘๒๐๙
๓๑	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาลุ่มน้ำโก-ลก	๐๗๓-๕๓๘๐๔๐
๓๒	โครงการพัฒนาลุ่มน้ำบางนราตอนล่าง	๐๗๓-๕๕๒๐๕๙
๓๓	หน่วยสืบสวนปราบปราม นราธิวาส	๐๗๓-๖๔๒๒๙๑
๓๔	ด่านตรวจคนเข้าเมืองตากใบ	๐๗๓-๖๔๒๓๐๔
๓๕	ด่านตรวจสัตว์น้ำ นราธิวาส	๐๗๓-๕๘๒๑๕๗
๓๖	ด่านตรวจคนหางานตากใบ	๐๗๓-๖๔๒๒๙๖
๓๗	ด่านตรวจพืชตากใบ	๐๗๓-๕๘๑๒๗๐
๓๘	ด่านศุลกากรตากใบ	๐๗๓-๖๔๒๒๙๓
๓๙	สถานีตำรวจน้ำ ๔ กองกำกับการ ๗ กองบังคับการตำรวจน้ำ	๐๗๓-๖๔๒๒๙๙
๔๐	ฉก.นราธิวาส	๐๗๓-๕๓๒๖๙๑
๔๑	ฉก.นราธิวาส ๓๖	๐๗๓-๕๓๖๑๑๓
๔๒	กองร้อยทหารราบที่ ๒๙๑๑ (คลองไหล)	๐๗๓-๕๓๘๐๐๖
๔๓	กองร้อยทหารราบที่ ๒๙๑๒ (วัดชลฯ)	๐๗๓-๕๘๑๗๔๖
๔๔	กองร้อยทหารราบที่ ๒๙๑๓ (โฆะซิด)	๐๗๓-๕๓๘๐๐๗
๔๕	เทศบาลเมืองตากใบ	๐๗๓-๖๔๒๓๓๐
๔๖	องค์การบริหารส่วนตำบลไพรวัน	๐๗๓-๖๔๑๐๔๐
๔๗	องค์การบริหารส่วนตำบลพร่อน	๐๗๓-๕๘๓๑๘๐
๔๘	องค์การบริหารส่วนตำบลศาลาใหม่	๐๗๓-๕๘๓๓๕๓
๔๙	องค์การบริหารส่วนตำบลบางขุนทอง	๐๗๓-๕๓๘๑๘๑
๕๐	องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะสะท้อน	๐๗๓-๕๕๕๕๐๒๐
๕๑	องค์การบริหารส่วนตำบลนาค	๐๗๓-๕๓๘๐๖๙
๕๒	องค์การบริหารส่วนตำบลโฆะซิด	๐๗๓-๕๓๘๐๓๕
๕๓	โรงเรียนตากใบ (ระดับมัธยมศึกษา)	๐๗๓-๕๘๑๑๘๖
๕๔	โรงเรียนตาบา	๐๗๓-๖๔๒๓๓๙
๕๕	โรงเรียนวัดชลธาราสิงเห (เสาร์ศึกษาคาร)	๐๗๓-๕๘๑๒๔๐

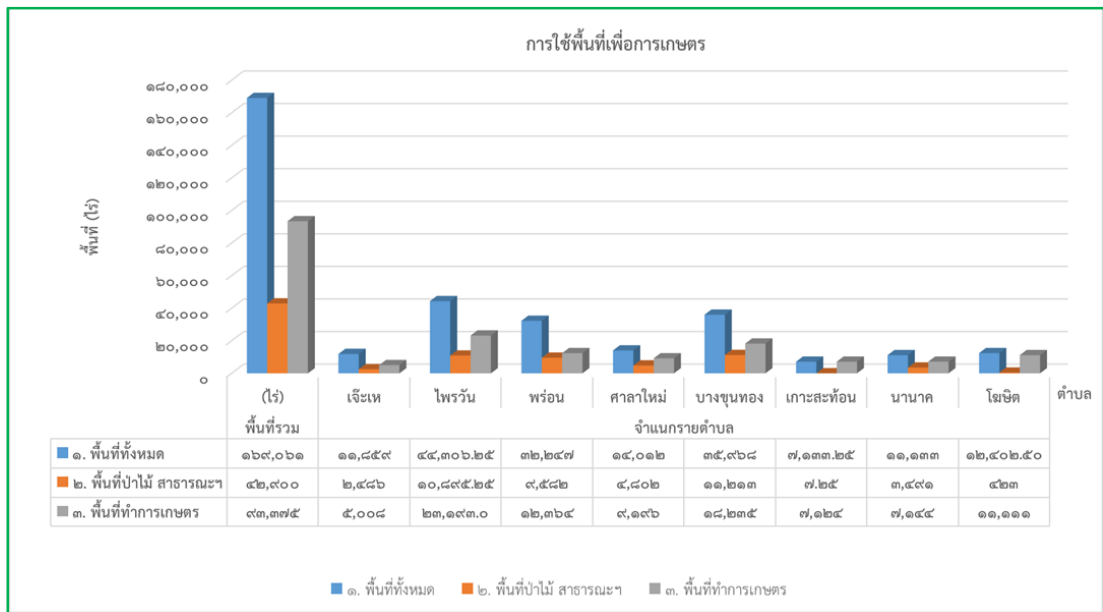
ลำดับ	ชื่อหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ และองค์กรต่าง ๆ	เบอร์โทรศัพท์
๕๖	โรงเรียนบ้านหัวคลอง	๐๗๓-๕๘๑๒๔๐
๕๗	โรงเรียนอนุบาลสมถวิล (เอกชน)	๐๗๓-๕๘๑๘๔๗
๕๘	โรงเรียนนุรุดดีน (เอกชนสอนศาสนา)	๐๗๓-๕๒๔๒๕๕
๕๙	โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ที่ ๔๔ (ร.ร.วัดฉันทันสนานต์)	๐๗๓-๕๘๓๑๗๖
๖๐	โรงเรียนวัดโคกมะม่วง	๐๗๓-๕๘๓๑๗๗
๖๑	โรงเรียนวัดพระพุทธ	๐๗๓-๕๓๘๑๗๓
๖๒	โรงเรียนวัดสิทธิสารประดิษฐ์	๐๗๓-๕๓๘๑๓๖
๖๓	โรงเรียนบ้านโคกสูง	๐๗๓-๕๓๘๑๙๕
๖๔	โรงเรียนบ้านบางขุนทอง	๐๗๓-๕๓๘๒๘๙
๖๕	โรงเรียนอัสอาดะห์ (เอกชนสอนศาสนา)	๐๗๓-๕๓๘๐๘๕
๖๖	วิทยาลัยการอาชีพตากใบ (ระดับอาชีวศึกษา)	๐๗๓-๕๘๓๑๘๗
๖๗	โรงเรียนวัดทรายขาว	๐๗๓-๕๓๘๑๓๓
๖๘	โรงเรียนวัดเกาะสวาด	๐๗๓-๖๔๑๑๑๐
๖๙	โรงเรียนบ้านสะปอม	๐๗๓-๕๓๘๔๐๖
๗๐	โรงเรียนบ้านตอหลัง	๐๗๓-๕๓๘๔๑๓
๗๑	โรงเรียนบ้านโคกยามู	๐๗๓-๕๓๘๒๑๓
๗๒	โรงเรียนบ้านไพรวัน	๐๗๓-๖๔๑๐๔๒
๗๓	โรงเรียนบ้านกูบู	๐๗๓-๖๔๑๐๔๔
๗๔	โรงเรียนอิสลามวิทยาทาน (เอกชนสอนศาสนา)	๐๗๓-๖๔๑๐๕๑
๗๕	โรงเรียนบ้านบ้านปูยู	๐๗๓-๘๓๘๔๘๑
๗๖	โรงเรียนบ้านเกาะสะท้อน (ขยายโอกาส)	๐๗๓-๕๕๕๐๑๖
๗๗	โรงเรียนบ้านศรีพัง	๐๗๓-๕๓๘๐๓๖
๗๘	โรงเรียนบ้านทะเลเลี้ยง (ขยายโอกาส)	๐๗๓-๕๕๕๐๑๘
๗๙	โรงเรียนบ้านปูลาเจ๊ะมูดอ	๐๗๓-๕๓๘๔๕๗
๘๐	โรงเรียนบ้านศาลาใหม่	๐๗๓-๕๓๖๑๐๙
๘๑	โรงเรียนบ้านคลองตัน	๐๗๓-๖๔๑๐๔๙
๘๒	โรงเรียนบ้านโคกมะเฟือง	๐๗๓-๕๘๒๐๘๘
๘๓	โรงเรียนจรรยาอิสลาม (เอกชนสอนศาสนา)	๐๘๙-๗๓๘๘๐๘๓
๘๔	โรงเรียนวัดเกษตรภิการาม	๐๗๓-๕๓๘๔๗๕
๘๕	โรงเรียนบันหมะแป๊ะ	๐๗๓-๕๓๘๒๒๒
๘๖	โรงเรียนบ้านปะดาดอ	๐๗๓-๕๓๘๔๘๔

ลำดับ	ชื่อหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ และองค์กรต่าง ๆ	เบอร์โทรศัพท์
๘๗	โรงเรียนบ้านสะทริง	๐๗๓-๕๓๘๔๗๒
๘๘	โรงเรียนบ้านโคกมือบา (ขยายโอกาส)	๐๗๓-๕๕๑๖๖๕
๘๙	โรงเรียนบ้านปะลุกา	๐๗๓-๕๓๘๔๘๒
๙๐	โรงเรียนบ้านปลักปลา	๐๗๓-๕๓๘๑๕๖
๙๑	วิสาหกิจชุมชนวิสาหกิจชุมชนเกษตรแบบผสมผสาน	๐๘๙-๗๓๓-๙๘๘๗
๙๒	วิสาหกิจชุมชนเลี้ยงโคบ้านฮ่อมอานัส	๐๘๙-๗๓๓-๙๘๘๗
๙๓	วิสาหกิจชุมชนกะปิ กลุ่มแม่บ้าน (เกาะยาว)	๐๘๖-๔๙๑-๒๖๓๗
๙๔	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรผลิตภัณฑ์หญ้าแฝกบ้านเกาะสวาด	๐๘๖-๙๖๘-๔๒๓๕
๙๕	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าบ้านตอหลัง	๐๘๕-๖๗๑-๑๐๙๗
๙๖	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์กระจุต	๐๘๙-๒๘๘-๘๕๖๗
๙๗	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพบ้านกูแบยู	๐๘๕-๗๘๘-๓๗๘๙
๙๘	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกร smartfarm ตำบลไพรวัน	๐๘๔-๓๙๖-๒๑๑๘
๙๙	วิสาหกิจชุมชนวิสาหกิจชุมชนไก่เบตงอำเภอตากใบ	๐๙๑-๘๔๘-๒๕๑๘
๑๐๐	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงปลาในกระชังบ้านทรายขาว	๐๖๘-๗๐๕-๒๔๐๖
๑๐๑	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกาะสวาด	๐๘๙-๕๙๗-๔๐๑๕
๑๐๒	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มรับซื้อขายส่งน้ำยางบ้านทรายขาว	๐๙๐-๑๗๘-๔๒๐๒
๑๐๓	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มกระจุตบาราบาฮาเกีย	๐๘๙-๗๓๕-๗๙๓๖
๑๐๔	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์บ้านโคกมะเฟือง	๐๘๐-๘๗๔-๘๑๘๕
๑๐๕	วิสาหกิจชุมชนตำบลศาลาใหม่ (กลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์บ้านตะปง)	๐๘๔-๑๙๘-๓๕๑๑
๑๐๖	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรปูลารุ่งอรุณ	๐๘๖-๒๙๙-๒๔๑๑
๑๐๗	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเพาะเห็ดบ้านศาลาใหม่	๐๘๙-๕๙๙-๖๘๒๑
๑๐๘	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้เลี้ยงชันโรงเชิงธุรกิจและส่งเสริมรายได้เกษตรกรอย่างยั่งยืน	๐๘๙-๘๗๘-๔๔๐๗
๑๐๙	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านโคกมะม่วง	๐๙๗-๑๒๗-๙๕๑๕
๑๑๐	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านโคกอิฐ-โคกโน	๐๘๖-๒๙๐-๑๓๒๒
๑๑๑	วิสาหกิจชุมชนสุขใสมั่งคั่งเจริญรุ่งเรือง	๐-๗๓๕๘-๓๑๑๑
๑๑๒	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านวัดพระพุทธ	๐๘๔-๓๑๓-๘๑๓๓
๑๑๓	วิสาหกิจชุมชนดอกไม้จันทร์ พิมเสน บ้านวัดพระพุทธ	๐๘๑-๗๖๗-๔๕๕๘
๑๑๔	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าขาม้าเจ็ดสีบ้านวัดพระพุทธ	๐๘๖-๒๙๑-๙๙๓๒
๑๑๕	วิสาหกิจชุมชนชมรมเพื่อเด็กและเยาวชนสีขาบ้านโคกคูแ	๐๘๑-๕๔๐-๐๑๘๘
๑๑๖	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มพลังสตรีวิถีชาวพร่อน	๐๖๑-๓๑๗-๐๔๐๗
๑๑๗	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปผลผลิตการเกษตรบ้านโคกยาง-โคกคูแ	๐๙๘-๑๑๔-๒๐๗๕

ลำดับ	ชื่อหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ และองค์กรต่าง ๆ	เบอร์โทรศัพท์
๑๑๘	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบางขุนทองพัฒนา	๐๘๓-๓๙๙-๒๐๘๘
๑๑๙	วิสาหกิจชุมชนศูนย์ข้าวชุมชนบ้านเกาะสะท้อน	๐๘๖-๙๕๕-๔๑๒๖
๑๒๐	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มสตรีทำขนมเพื่อส่งเสริมอาชีพวิสาหกิจชุมชน หมู่ที่ ๒ บ้านเกาะสะท้อน	๐๘๒-๐๙๗-๘๔๔๐
๑๒๑	วิสาหกิจชุมชนเกษตรกรเลี้ยงสุกรและเพาะเห็ดตำบลเกาะสะท้อน	๐๘๘-๓๘๘-๗๐๓๙
๑๒๒	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษหมู่บ้านปศุสัตว์-เกษตรมูโน๊ะ	๐๙๒-๘๐๓-๑๙๗๙
๑๒๓	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรข้าวหอมมะลิบ้านบอขอ	๐๘๓-๑๘๔-๔๑๔๘
๑๒๔	วิสาหกิจชุมชนศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงบ้านซีโปร	๐๘๕-๐๒๖-๘๙๐๙
๑๒๕	วิสาหกิจชุมชนการท่องเที่ยวเชิงเกษตร อำเภอตากใบ	๐๘๑-๙๖๓-๐๓๑๗

ข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used)

อำเภอตากใบ มีเนื้อที่ทั้งหมด ๑๖,๐๕๙ ไร่ แบ่งเป็นเนื้อที่ถือครอง ๑๒๖,๑๖๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗๘.๖๒ ของเนื้อที่ทั้งหมด ในจำนวนนี้เป็นเนื้อที่ถือครองเพื่อการเกษตร ๙๓,๓๗๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๒๓ ของเนื้อที่ทั้งหมด และในจำนวนเนื้อที่ถือครองเพื่อการเกษตร เป็นเนื้อที่ทำการเกษตร จำนวน ๙๓,๓๗๕ ไร่ หรือร้อยละ ๕๕.๒๓ ของเนื้อที่ทั้งหมด และเนื้อที่อื่นๆ จำนวน ๔๒,๘๘๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๓๗ ของเนื้อที่ทั้งหมด

ตารางที่ ๙ แสดงพื้นที่ทำการเกษตรของอำเภอตากใบ

รายการ	พื้นที่รวม	จำแนกรายตำบล
--------	------------	--------------

	(ไร่)	เงาะเห	โพรวัณ	พร่อน	ศาลาใหม่	บางขุนทอง	เกาะสะท้อน	นาค	โฆษิต
๑. พื้นทั้งหมด	๑๖๙,๐๖๑	๑๑,๘๕๙	๔๔,๓๐๖.๒๕	๓๒,๒๔๗	๑๔,๐๑๒	๓๕,๙๖๘	๗,๑๓๓.๒๕	๑๑,๑๓๓	๑๒,๔๐๒.๕๐
๒. พื้นป่าไม้ สาธารณะฯ	๔๒,๙๐๐	๒,๔๘๖	๑๐,๘๙๕.๒๕	๙,๕๘๒	๔,๘๐๒	๑๑,๒๑๓	๗.๒๕	๓,๔๙๑	๔๒๓
๓. พื้นทำการเกษตร	๙๓,๓๗๕	๕,๐๐๘	๒๓,๑๙๓.๐	๑๒,๓๖๔	๙,๑๙๖	๑๘,๒๓๕	๗,๑๒๔	๗,๑๔๔	๑๑,๑๑๑
- ยางพารา	๑๗,๕๐๐	๘๙๗	๖,๐๑๓	๑,๗๔๐	๑,๑๘๒	๒,๗๕๐	๖๘๖	๒,๒๘๗	๑,๙๔๕
- ปาล์มน้ำมัน	๘,๘๔๖	๔๑๓	๑,๗๓๖	๑,๕๔๒	๓๒๔	๑,๖๖๙	๒๙๒	๑,๐๙๑	๑,๗๗๙
- ข้าว	๔๐,๐๗๐	๒,๐๓๗	๖,๔๐๙	๗,๗๓๔	๓,๖๒๘	๖,๙๓๖	๕,๓๘๐	๒,๔๑๖	๕,๕๓๐
- มังคุด	๑,๐๙๒	๗๐	๓๙๕	๙๐	๙๐	๓๕๐	๓๖	๒๙	๓๒
- ลองกอง	๕๖๕	๕๘	๑๗๘	๒๗	๕๗	๑๑๕	๒๒	๘๐	๒๘
- ทุเรียน	๘๔	๘	๓๕	๑๐	๘	๑๐	๓	๗	๓
- เงาะ	๒๔๐	๒๐	๗๐	๑๘	๒๔	๔๘	๒๐	๒๐	๒๐
- มะพร้าว	๑๓,๐๑๑	๕๐๐	๗,๓๑๑	๔๘๒	๒,๗๘๐	๙๐๑	๑๘๕	๓๐๓	๕๔๙
- พืชไร่	๔๒๙	๓๒	๗๔	๓๔	๔๐	๔๙	๓๘	๓๕	๑๒๗
- พืชผัก	๑,๙๑๔	๑๔๓	๓๕๗	๒๑๘	๑๗๑	๒๒๗	๑๓๙	๒๔๔	๔๑๕
- ปศุสัตว์	๑๘๐	๑๐	๒๖	๑๓	๑๙	๓๔	๑๐	๒๖	๔๒
- ประมง	๑๑๓	๑๙	๑๕	๒๑	๖	๙	๒๑	๑๖	๖
- อื่นๆ	๓,๖๓๑	๔๓๐	๕๑๒	๕๒๘	๔๐	๕๙๑	๒๘๓	๖๐๔	๖๔๓

ที่มา: ทะเบียนเกษตรกร ปี ๒๕๖๔

บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอตากใบ

๒.๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์

๒.๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

๑) เกษตรกร

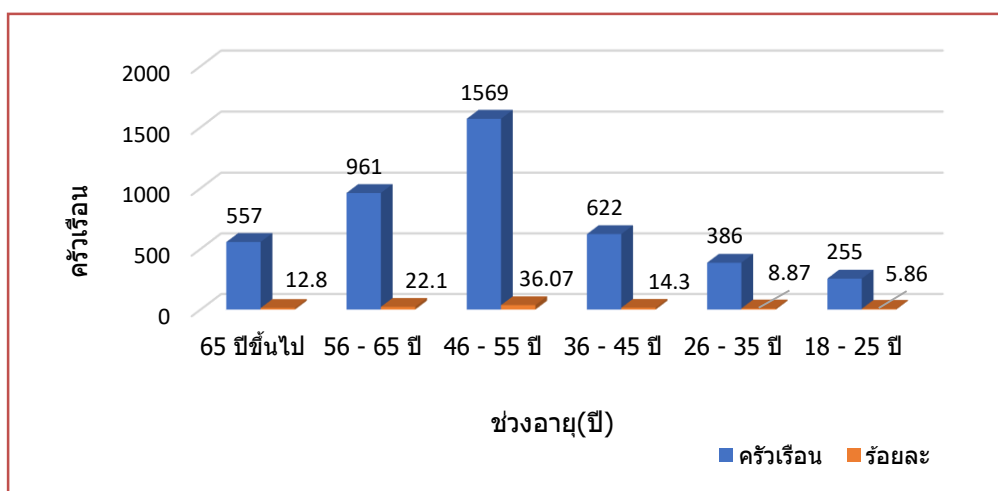
(๑) ครักเรือนเกษตรกร

อำเภอตากใบ มีครักเรือนเกษตรกร จำนวน ๘,๗๕๑ ครักเรือน โดยมีหัวหน้าครักเรือนเกษตรกร อายุระหว่าง ๔๖-๕๕ ปี จำนวน ๒,๑๘๘ ครักเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๐๗ รองลงมาอายุระหว่าง ๕๖-๖๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๑๐ และอายุระหว่าง ๓๖-๔๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๓๐ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑ แสดงหัวหน้าครักเรือนจำแนกตามอายุ อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

ช่วงอายุ (ปี)	ครักเรือน	ร้อยละ
๖๕ ปีขึ้นไป	๕๕๗	๑๒.๘๐
๕๖ - ๖๕ ปี	๙๖๑	๒๒.๑๐
๔๖ - ๕๕ ปี	๑,๕๖๙	๓๖.๐๗
๓๖ - ๔๕ ปี	๖๒๒	๑๔.๓๐
๒๖ - ๓๕ ปี	๓๘๖	๘.๘๗
๑๘ - ๒๕ ปี	๒๕๕	๕.๘๖
รวม	๔,๓๕๐	๑๐๐

ที่มา : ทะเบียนเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๕

ภาพที่ ๑ แสดงหัวหน้าครักเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

(ที่มา : ทะเบียนเกษตรกร ปี ๒๕๖๕)

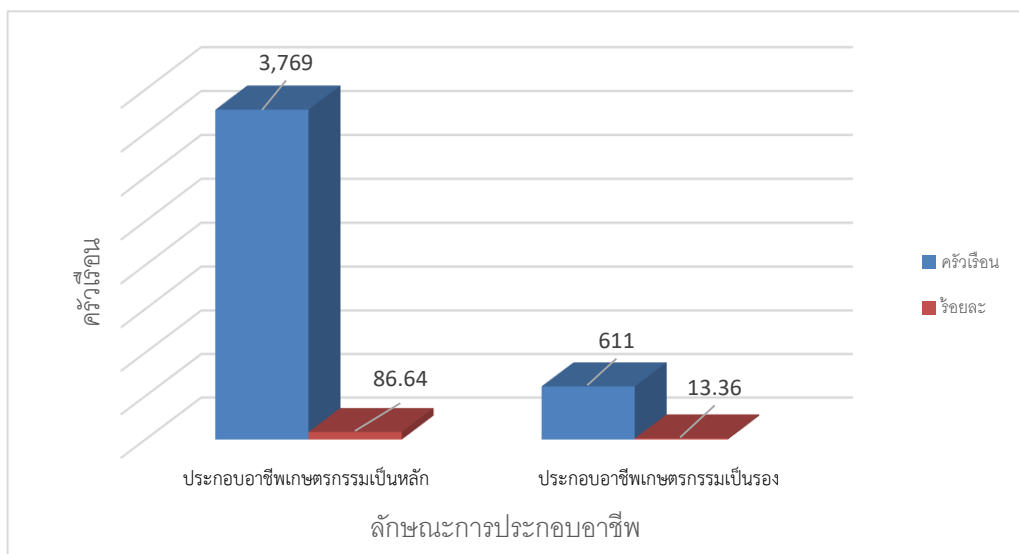
(๒) ลักษณะการประกอบอาชีพ

อำเภอตากใบ มีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพหลักส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก จำนวน ๓,๗๖๙ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๘๖.๖๔ และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง จำนวน ๖๑๑ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๓๖

ตารางที่ ๒ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๓,๗๖๙	๘๖.๖๔
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๖๑๑	๑๓.๓๖

ที่มา : ทะเบียนเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๕

ภาพที่ ๒ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

(ที่มา : ทะเบียนเกษตรกร ปี ๒๕๖๕)

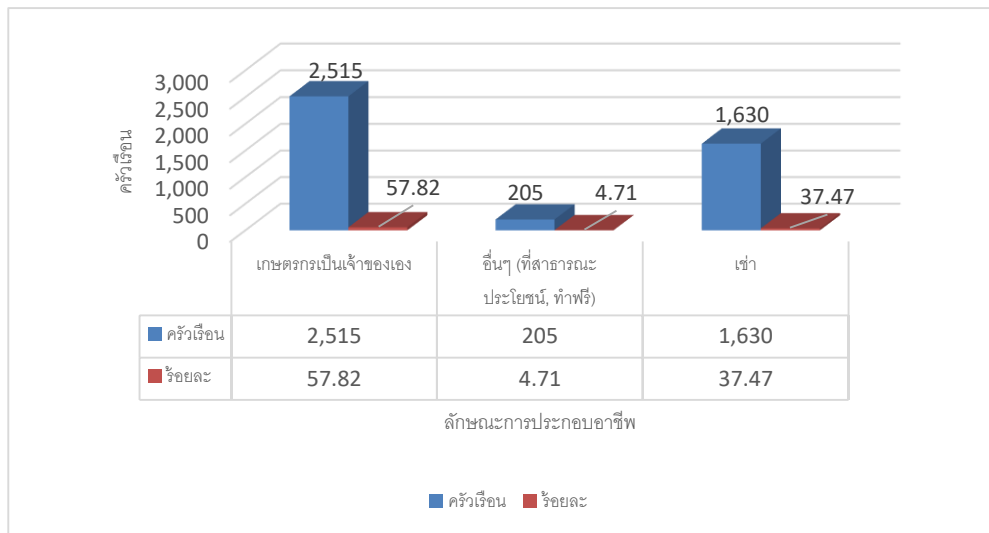
(๓) ลักษณะการถือครองที่ดิน

ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรอำเภอตากใบ ส่วนใหญ่เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง จำนวน ๒,๕๑๕ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๕๗.๘๒ รองลงมาเช่าคือ จำนวน ๑,๖๓๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๔๗ และอื่นๆ (ที่สาธารณประโยชน์, ทำฟรี) จำนวน ๒๐๕ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๔.๗๑ ตามลำดับ

ตารางที่ ๓ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	ร้อยละ
เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง	๒,๕๑๕	๕๗.๘๒
อื่นๆ (ที่สาธารณประโยชน์, ทำฟรี)	๒๐๕	๔.๗๑
เช่า	๑,๖๓๐	๓๗.๔๗

ที่มา : ทะเบียนเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๕

ภาพที่ ๓ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส (ที่มา : ทะเบียนเกษตรกร ปี ๒๕๖๕)

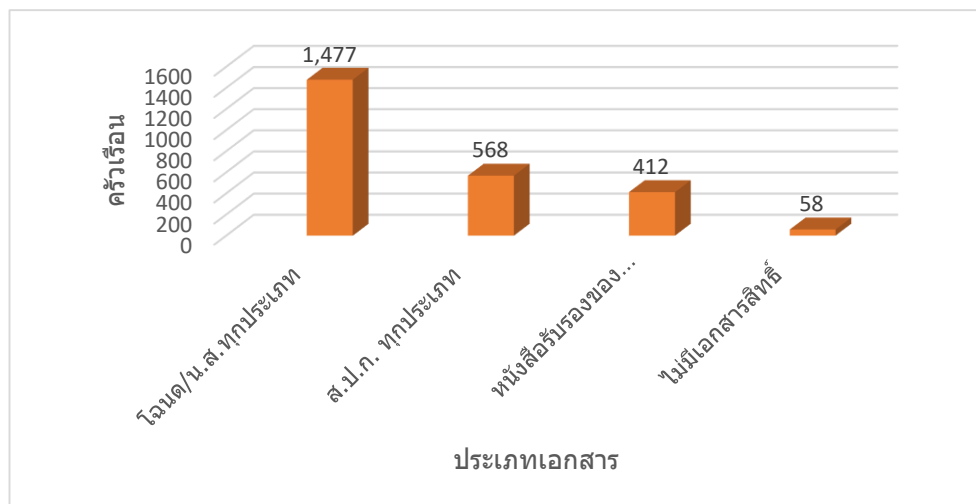
(๔) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของ)

เกษตรกรอำเภอตากใบ มีการถือครองที่ดินแบบไม่มีเอกสารสิทธิ์ จำนวน ๒๒๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓.๑๕ รองลงมาคือเอกสารสิทธิ์ประเภท ส.ป.ก. จำนวน ๕๙๑ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๘.๔๗ และเอกสารสิทธิ์ประเภทโฉนด จำนวน ๖,๑๖๙ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๘๘.๓๘ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรองของหน่วยงาน	ไม่มีเอกสารสิทธิ์	
๑,๔๗๗	๕๖๘	๔๑๒	๕๘	๒,๕๑๕

ที่มา : ทะเบียนเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๕

ภาพที่ ๔ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส (ที่มา : ทะเบียนเกษตรกร ปี ๒๕๖๕)

๒) องค์กรและสถาบันเกษตรกร

(๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

อำเภอตากใบ มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพ ๗ กลุ่ม มีสมาชิก ๑๕๔ ราย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๑๗ กลุ่ม สมาชิก ๔๐๓ ราย กลุ่มยุวเกษตรกร ๔ กลุ่ม สมาชิก ๑๓๔ ราย วิสาหกิจชุมชน ๓๕ แห่ง สมาชิก ๖๕๓ ราย สหกรณ์ จำนวน ๖ แห่ง สมาชิก ๑,๗๕๕ ราย

ตารางที่ ๕ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรอำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

ตำบล	กลุ่มส่งเสริม		กลุ่มแม่บ้าน		กลุ่มยุว		วิสาหกิจชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
เจ๊ะเห	-	-	-	-	๑	๒๐	๑๐	๑๒๘	๑	๘๔๐	-	-
ไพรวัน	-	-	๕	๗๔	๑	๓๖	๑๒	๒๒๘	๒	๒๒๙	-	-
พร่อน	๑	๑๐	๕	๑๐๒	๒	๕๖	๑๐	๒๔๓	-	-	-	-
บางขุนทอง	๑	๒๐	๒	๘๐	๑	๒๐	๒	๔๘	๑	๑๙๒	-	-
ศาลาใหม่	๒	๓๐	๒	๕๔	๓	๙๕	๗	๑๗๙	๑	๙๘	-	-
เกาะสะท้อน	๑	๑๗	๑	๒๒	-	-	๔	๒๘๔	๑	๓๙๖	-	-
โฆษิต	๑	๑๕	๑	๔๑	๑	๒๐	๔	๖๘๕	-	-	-	-
นานาค	-	-	๑	๓๐	๑	๒๐	๑	๗	-	-	-	-
รวม	๖	๙๒	๑๗	๔๐๓	๑๐	๒๖๗	๕๐	๑,๘๐๐	๖	๑,๗๕๕	-	-

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอตากใบ พ.ศ.๒๕๖๕

๓) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

อำเภอตากใบ มีแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ๑ ศูนย์ และศพก. เครือข่าย ๑๑ ศูนย์ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ๑ ศูนย์ศูนย์จัดการดินและปุ๋ย ๑ ศูนย์ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ๘ ศูนย์ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ๓ ศูนย์ และศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน ๘ ศูนย์

ตารางที่ ๖ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

ตำบล	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศตปช.	ศบกด.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ			ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน
						กษ.	ปศุสัตว์	ปฏิรูป	
เจ๊ะเห					๑				๑
ไพรวัน		๒			๑			๑	๑
พร่อน	๑	๓			๑		๑		๑
บางขุนทอง		๒			๑				๑
ศาลาใหม่			๑	๑	๑				๑
เกาะสะท้อน		๑			๑				๑

ตำบล	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศตปช.	ศบกด.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ			ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านการพัฒนาที่ดิน
						กษ.	ปศุสัตว์	ปฏิรูป	
โฆษิต		๓			๑		๑		๑
นานาค					๑			๑	๑
รวม	๑	๑๑	๑	๑	๘		๒	๑	๘

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ ๒๕๖๕

(๑) อาสาสมัครเกษตร

อำเภอตากใบ มีอาสาสมัครเกษตร จำนวน ๑๓๐ คน โดยมีเกษตรหมู่บ้านจำนวนมากที่สุด จำนวน ๕๒ ราย รองลงมาคือหมอดินอาสา ๔๙ ราย อาสาปศุสัตว์และครูบัญชี จำนวน ๘ ราย ตามลำดับ อย่างไรก็ตามอาสาสมัครบางรายทำหน้าที่อาสาสมัครมากกว่า ๑ หน้าที่

ตารางที่ ๗ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรอำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

ตำบล	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร ฝนหลวง	ครูบัญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุสัตว์	หมอดิน อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฏิรูปที่ดิน
เจ๊ะเห		๑		๑	๘	๔	๑		
ไพรวัน		๑		๑	๑๐	๑๐	๑		๒
พร่อน		๑		๑	๖	๖	๑	๑	
บางขุนทอง		๑		๑	๔	๖	๑		
ศาลาใหม่		๑		๑	๗	๘	๑		
เกาะสะท้อน		๑		๑	๓	๙	๑		
โฆษิต		๑		๑	๖	๕	๑		๒
นานาค		๑		๑	๕	๔	๑		
รวม		๘		๘	๔๙	๕๒	๘	๑	๔

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอตากใบ, ๒๕๖๕

(๒) ประชาชนชาวบ้าน

อำเภอตากใบ มีประชาชนชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการดำเนินการโครงการได้คัดเลือกประชาชนชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามวิถีของประชาชนแต่ละคน ซึ่งในอำเภอตากใบ มีประชาชนชาวบ้านจำนวน ๔ คน

ตารางที่ ๘ แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้านอำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

ตำบล	จำนวน (ราย)	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่
ໄໂມໂຈ໊ຕ	໑	นายแป แลตໄธสง	หมู่ที่ ໔ ตำบลໄໂມໂຈ໊ຕ
พร่อน	໓	นายเจตน์ จิตรธรรม	หมู่ที่ ໕ ตำบลพร่อน
		นายจันทร์ ชาญแท้	หมู่ที่ ໒ ตำบลพร่อน
		นายเหมือน ขวัญคง	หมู่ที่ ໓ ตำบลพร่อน
รวม	໔		

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอตากใบ พ.ศ. ๒๕๖๕

(๓) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ชื่อศูนย์: ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลพร่อน อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

สินค้าหลัก: ข้าวหอมกระดังงา

พื้นที่เป้าหมาย : ๒๔,๕๐๐ ไร่

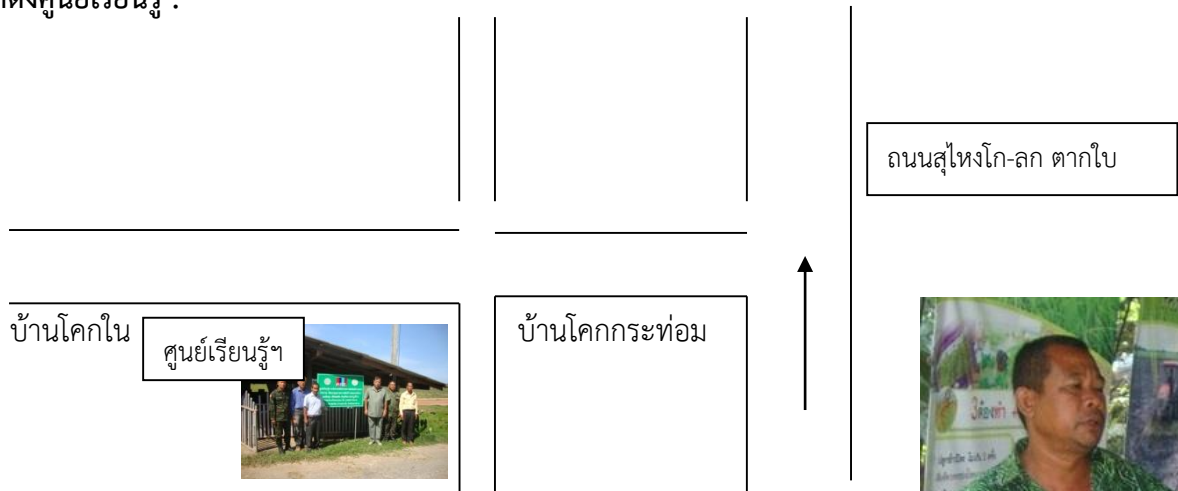
เกษตรกรเป้าหมาย: ๒,๙๐๐ ครัวเรือน

สถานที่ตั้ง: บ้านโคกไผ่ หมู่ที่ ๒ ตำบลพร่อน อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

พิกัด : Latitude ๖.๒๑๗๐๙๑ Longitude ๑๐๒.๐๐๘๙๓๖ x ๑๖๘๙๖๖ y ๖๘๘๑๓๘ zone ๔๘

ระดับการพัฒนาของศูนย์ฯ :

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

ชื่อเกษตรกรต้นแบบเจ้าของแปลงเรียนรู้ : นายสิทธิ อินทภาพ

บ้านเลขที่ ๙๒ หมู่ที่ ๒ ตำบลพร่อน อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

เบอร์โทรศัพท์: ๐๘๐ ๑๓๖ ๔๕๗๔

สถานการณ์ของพื้นที่ :

อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส มีพื้นที่ทำการเกษตร ๙๓,๙๗๕ ไร่ เป็นพื้นที่เพื่อการทำนามากที่สุด คือ ๔๐,๐๔๗ ไร่ ตำบลที่มีการทำนามากที่สุดคือตำบลเกาะสะท้อน ตำบลໄໂມໂຈ໊ຕ และตำบลพร่อน พื้นที่เพาะปลูกข้าว

ส่วนใหญ่อยู่ในโซนนิ่งที่เหมาะสมแก่การทำนา S๑ และ S๒ จำนวน ๓๓,๖๗๗ ไร่ ข้าวพันธุ์หอมกระดังงา เป็นข้าวพื้นเมืองดั้งเดิมของชาวตากใบ มีลักษณะพิเศษคือมีสีแดง นุ่ม และมีกลิ่นหอมคล้ายดอกกระดังงา ซึ่งเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของข้าวชนิดนี้ เหมาะแก่การแปรรูปเป็นข้าวกล้อง และซ้อมมือ เนื่องจากข้าวหอมกระดังงา มีคุณค่าทางโภชนาการที่สูง โดยเฉพาะวิตามินอี, บี ๑ และสารกาบา (GABA) แต่เนื่องจากผลผลิตที่ข้าวหอมกระดังงา ไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้บริโภค ประกอบกับต้นทุนการผลิตข้าวที่สูง (๓,๖๐๐ บาท/ไร่) และผลผลิต ข้าวหอมกระดังงาค่อนข้างต่ำ (๔๒๐ กิโลกรัม/ไร่) เมื่อคิดถึงต้นทุนการผลิตแล้วอยู่ที่ ๙.๔๘ บาท/กิโลกรัม ซึ่งถือว่า เป็นต้นทุนที่ยังสูงอยู่ จังหวัดนราธิวาสจึงได้กำหนดแนวทางในการลดต้นทุนการผลิตข้าวหอมกระดังงาลง เพิ่มผลผลิต ข้าวต่อไร่ให้มากขึ้น โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ในศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ข้าวหอม กระดังงา

แนวทางการพัฒนา : ส่งเสริมการถ่ายทอดองค์ความรู้ในเรื่องการผลิตข้าวหอมกระดังงา โดยผ่านศูนย์เรียนรู้ฯ

๑. ส่งเสริมและถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีการผลิตข้าวหอมกระดังงาเพื่อลดต้นทุนการผลิต เพิ่มปริมาณผลผลิต ต่อไร่และคุณภาพของผลผลิต

๒. การเพิ่มมูลค่าผลผลิตข้าวหอมกระดังงาโดยการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ในรูปแบบต่างๆ

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เรียนรู้ : การผลิตข้าวหอมกระดังงาคุณภาพ การแปรรูปข้าวซ้อมมือ และมีกิจกรรมหลากหลาย เช่น ด้านปศุสัตว์ ด้านประมง ด้านพัฒนาที่ดิน กลุ่มเกษตรกร และกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เป็นต้น

การนำไปใช้ประโยชน์ : ลดต้นทุนการผลิตข้าวหอมกระดังงา จาก ๙.๔๘ บาท/กิโลกรัม เป็น ๖.๙๕ บาท/กิโลกรัม เพิ่ม ปริมาณผลผลิตต่อไร่ จากเดิม ๔๒๐ กิโลกรัม/ไร่ เป็น ๔๖๐ กิโลกรัม/ไร่ เพิ่มมูลค่าโดยการแปรรูป ๓๐ บาท/กิโลกรัม

จุดเด่นของศูนย์เรียนรู้

๑. เป็นศูนย์เรียนรู้ที่ผลิตสินค้าหลัก เรื่องข้าวหอมกระดังงา เป็นการพัฒนาอนุรักษ์พันธุ์ข้าวพื้นเมือง ที่อุดมไปด้วยคุณค่าทางโภชนาการ ของจังหวัดนราธิวาส

๒. สถานที่ตั้งของศูนย์เรียนรู้ อยู่จุดศูนย์กลางของอำเภอตากใบ ระบบส่งน้ำชลประทานมีพร้อม และอยู่ในเขตโครงการพระราชดำริ มีหน่วยงานราชการหลายหน่วยงานสนับสนุนวิชาการ

หลักสูตรการเรียนรู้:

- การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวหอมกระดังงาคุณภาพ
- การลดต้นทุนการผลิตข้าวหอมกระดังงา
- การแปรรูปผลผลิตข้าวหอมกระดังงา

ฐานการเรียนรู้ :

ฐานการเรียนรู้ที่ ๑ การผลิตข้าวหอมกระดังงา

กระบวนการผลิตข้าวหอมกระดังงาให้ได้คุณภาพ ตั้งแต่กระบวนการ

การเตรียมดินดูแลรักษาและการเก็บเกี่ยวตามมาตรฐานการผลิตสินค้าคุณภาพ

ฐานการเรียนรู้ที่ ๒ การลดต้นทุนการผลิตข้าว เป็นการเรียนรู้กระบวนการต่างๆ ในการลดต้นทุนการผลิต ทั้งในส่วนของการใช้เมล็ดพันธุ์ที่ดี การใช้ปุ๋ยสด ปุ๋ยอินทรีย์ และเครื่องจักรกล แทนการใช้แรงงานคน ในการผลิตข้าวหอมกระดังงาเพื่อลดต้นทุนการผลิต

ฐานการเรียนรู้ที่ ๓ การจัดการโรค และแมลงศัตรูข้าว การจัดการเกี่ยวกับโรคและแมลงศัตรูพืชในนาข้าว โดยให้เกษตรกรได้เรียนรู้เกี่ยวกับระบบนิเวศวิทยาในแปลงนาข้าว ได้รู้จักกับแมลงศัตรูพืชและแมลงศัตรูธรรมชาติที่สำคัญ สามารถบริหารจัดการศัตรูพืชได้อย่างถูกต้องและถูกวิธี

ฐานการเรียนรู้ที่ ๔ การแปรรูปผลผลิตข้าว เป็นการเรียนรู้กระบวนการแปรรูปผลิตภัณฑ์ข้าว เป็นข้าวกล้องและข้าวซ้อมมือเพื่อเพิ่มมูลค่า

ฐานการเรียนรู้ที่ ๕ การทำปุ๋ยชีวภาพ การทำปุ๋ยหมักน้ำชีวภาพ การทำปุ๋ยหมัก การใช้ปุ๋ยพืชสด เพื่อลดการใช้สารเคมีและต้นทุนการผลิต

ฐานการเรียนรู้ที่ ๖ เศรษฐกิจพอเพียง ด้านปศุสัตว์ และด้านประมง (พืช, สัตว์, ประมง)

ฐานการเรียนรู้ที่ ๗ การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า วิชาการควบคุมระบบส่งน้ำในไร่นา การบำรุงรักษาคูส่งน้ำ

แปลงเรียนรู้ :

เครือข่ายศูนย์เรียนรู้ฯ :

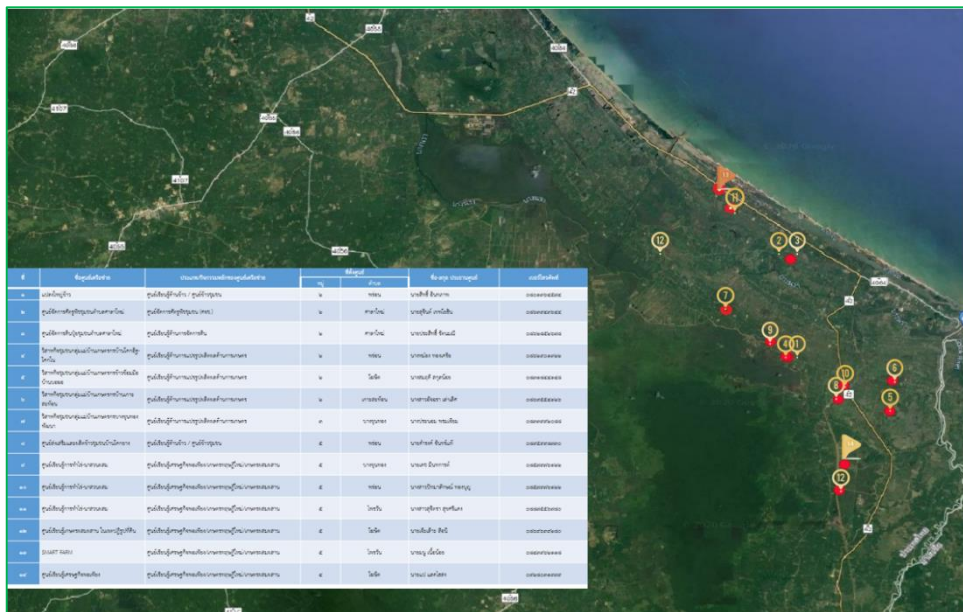
๑. วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแปรรูปข้าวซ้อมมือและข้าวกล้อง จำนวน ๕ กลุ่ม
๒. ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/ทฤษฎีใหม่ จำนวน ๔ ศูนย์
๓. ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน จำนวน ๑ ศูนย์
๔. ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน จำนวน ๑ ศูนย์
๕. ศูนย์เรียนรู้ในเขต ส.ป.ก. (มะนาว,ปาล์มน้ำมัน) จำนวน ๒ ศูนย์

ศูนย์เครือข่าย จำนวน ๑๓ ศูนย์

ตารางที่ ๙ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอตากใบ
จังหวัดนราธิวาส

ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลัก ของศูนย์เครือข่าย	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ-สกุล ประธานศูนย์	เบอร์โทรศัพท์
			หมู่	ตำบล		
๑	แปลงใหญ่ข้าว	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว / ศูนย์ข้าวชุมชน	๒	พร่อน	นายสิทธิ์ อินทภาพ	๐๘๐๑๓๖๔๕๗๔
๒	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลศาลาใหม่	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)	๒	ศาลาใหม่	นายสุจินต์ เทพโยธิน	๐๘๖๓๙๔๓๖๔๔
๓	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลศาลาใหม่	ศูนย์เรียนรู้ด้านการจัดการดิน	๒	ศาลาใหม่	นายประสิทธิ์ รัตนมณี	๐๘๖๒๕๕๒๖๗๘
๔	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านโคกอธิฐ-โคกใน	ศูนย์เรียนรู้ด้านการแปรรูปผลิตผลด้านการเกษตร	๒	พร่อน	นางหม่อม ทองเครือ	๐๘๖๒๙๐๑๓๒๒
๕	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรข้าวซ้อมมือบ้านบอฆอ	ศูนย์เรียนรู้ด้านการแปรรูปผลิตผลด้านการเกษตร	๒	โฆษิต	นางสมฤดี สุกุลน้อย	๐๘๓๑๘๔๔๑๔๘
๖	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านเกาะสะท้อน	ศูนย์เรียนรู้ด้านการแปรรูปผลิตผลด้านการเกษตร	๒	เกาะสะท้อน	นางสาวอัจฉรา เล่าเลิศ	๐๘๖๙๕๕๔๑๒๖
๗	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบางขุนทองพัฒนา	ศูนย์เรียนรู้ด้านการแปรรูปผลิตผลด้านการเกษตร	๓	บางขุนทอง	นางประนอม พรหมเจียม	๐๘๓๓๙๙๒๐๘๘
๘	ศูนย์ส่งเสริมและผลิตข้าวชุมชนบ้านโคกยาง	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว / ศูนย์ข้าวชุมชน	๕	พร่อน	นายดำรงค์ จันทร์แท้	๐๘๙๕๕๙๘๗๓๐
๙	ศูนย์เรียนรู้การทำไร่นาสวนผสม	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๕	บางขุนทอง	นายเดช มินทการต์	๐๘๕๗๙๗๖๑๒๒

ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลัก ของศูนย์เครือข่าย	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ-สกุล ประธานศูนย์	เบอร์โทรศัพท์
			หมู่	ตำบล		
๑๐	ศูนย์เรียนรู้การทำไร่นาสวนผสม	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๕	พร่อน	นางสาวปัทมาลักษณ์ ทองบุญ	๐๘๕๗๙๗๖๑๒๒
๑๑	ศูนย์เรียนรู้การทำไร่นาสวนผสม	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๕	ไพรวัน	นางสาวสุจิตรา สุขศรีแดง	๐๘๘๗๕๕๖๗๘๐
๑๒	ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสาน ในเขตปฏิรูปที่ดิน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๕	โฆษิต	นายเจ๊ะเลาะ สื่อนิ	๐๘๖๙๖๓๕๒๘๐
๑๓	SMART FARM	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๕	ไพรวัน	นายมนู เนื่อน้อย	๐๘๔๓๖๖๒๑๑๘
๑๔	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๔	โฆษิต	นายแป แลตโรสง	๐๙๒๘๐๓๑๙๗๙

ภาพที่ ๕ แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และเครือข่ายอำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

(๔) กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่น้ำข้าว และปาล์มน้ำมัน

อำเภอตากใบ มีกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ จำนวน ๑๑ กลุ่ม ได้แก่

๔.๑ กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่น้ำข้าว จำนวน ๖ แปลง คือ

๑. แปลงใหญ่น้ำข้าวบางขุนทอง ที่ตั้งหมู่ที่ ๑-๕ ตำบลบางขุนทอง พื้นที่ ๒๒๒ ไร่/๕๒ ไร่

- ๒. แปลงใหญ่นาข้าวทุ่งนาหวาน ที่ตั้ง หมู่ที่ ๓, ๕ ตำบลพร่อน พื้นที่ ๘๙๖ ไร่/๑๔๘ ราย
- ๓. แปลงใหญ่นาข้าวโฆษิต ที่ตั้ง หมู่ที่ ๑, ๒ ตำบลโฆษิต พื้นที่ ๗๖๘ ไร่/๑๔๗ ราย
- ๔. แปลงใหญ่ข้าวเกาะสะท้อน ที่ตั้ง หมู่ที่ ๑-๙ ตำบลเกาะสะท้อน พื้นที่ ๑,๗๘๖ ไร่/๔๘๘ ราย
- ๕. แปลงใหญ่ข้าวไพรวัน ที่ตั้ง หมู่ที่ ๒, ๓ ตำบลไพรวัน พื้นที่ ๑,๓๑๗ ไร่/๖๒ ราย
- ๖. แปลงใหญ่ข้าวโคกอิฐ - โคกโน ที่ตั้ง หมู่ที่ ๒ ตำบลพร่อน พื้นที่ ๑,๐๐๐ ไร่/๙๐ ราย

แผนการผลิตรายกลุ่มของแปลงใหญ่นาข้าว ที่อยู่ อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

กิจกรรม เพิ่มผลผลิต และลดต้นทุนการผลิต

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๓,๖๐๐ บาท/ต่อไร่ เป็น ๓,๐๐๐ บาท (๑๖.๖๕%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๕๕๑ กก./ไร่ เป็น ๕๘๐ กก./ไร่ (๕.๓๕%)
- เป้าหมายรายได้ ๗,๕๐๐ บาท/ไร่
- ประมาณการใช้จ่าย ๓,๐๐๐ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

- ๑. เก็บเกี่ยวข้าวในระยะเวลาที่เหมาะสมและจัดทำแปลงอนุรักษ์พันธุ์ข้าว
- ๒. ลดต้นทุนการผลิตโดยใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน แปลงนาข้าว
- ๓. เพิ่มมูลค่าผลผลิต โดยการแปรรูปข้าวเป็นข้าวหอมมะลิ ข้าวกล้อง บรรจุกัญญาภาค
- ๔. เชื่อมโยงเครือข่ายด้านการตลาดในรูปแบบวิสาหกิจชุมชน อำเภอตากใบ

ตารางที่ ๑๐ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่นาข้าว อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

กิจกรรม	เดือน												ประมาณการ การ ใช้จ่าย	ประมาณการ รายได้
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.		
1. จัดเวทีประชาคม/ วางแผนการผลิต				←→									-	-
2. จัดซื้อแม่ปุ๋ย/ผสม ปุ๋ยให้แก่สมาชิก					←→→→→→→→→→→→→→→→									
3. จัดซื้อพันธุ์ข้าวแก่ สมาชิกกลุ่ม						←→→→→→→→→→→→								
4. ดำเนินการปักดำ									←→→→→→→→→→→→→→→→					
5. เก็บเกี่ยวผลผลิต		←→→→→→→→→→→→												
6. สรุปผลการ ดำเนินงาน			←→→→→→→→→→→→											

๔.๒ กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน จำนวน ๔ กลุ่ม

๑. แปลงใหญ่ปาล์มน้ำมันบางขุนทอง หมู่ที่ ๕ ตำบลบางขุนทอง พื้นที่ ๕๔๖ ไร่/๕๙ ราย

๒. แปลงใหญ่ปาล์มน้ำมันไพรวัน หมู่ที่ ๕ ตำบลไพรวัน พื้นที่ ๑,๑๓๐ ไร่/๗๗ ราย

๓. แปลงใหญ่ปาล์มน้ำมันตำบลเจ๊ะเห หมู่ที่ ๒ อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส พื้นที่ ๓๑๙.๒๕ ไร่/๕๙ ราย

๔. แปลงใหญ่ปาล์มน้ำมันตำบลพร่อน หมู่ที่ ๑ อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส พื้นที่ ๔๘๑.๕๐ ไร่/๕๙ ราย

แผนการผลิตรายกลุ่มของแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน ที่อยู่ อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

กิจกรรม เพิ่มผลผลิต และลดต้นทุนการผลิต

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๔,๔๕๐ บาท/ต่อไร่ เป็น ๔,๐๐๐ บาท (๑๐.๑๐%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๒,๑๔๑ กก./ไร่ เป็น ๒,๔๐๐ กก./ไร่ (๑๒.๑๐%)
- เป้าหมายรายได้ ๗,๒๐๐ บาท/ไร่ ประมาณการรายจ่าย ๔,๐๐๐ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. ลดต้นทุนการผลิตโดยการใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน รวมกลุ่มกันซื้อปัจจัยการผลิต

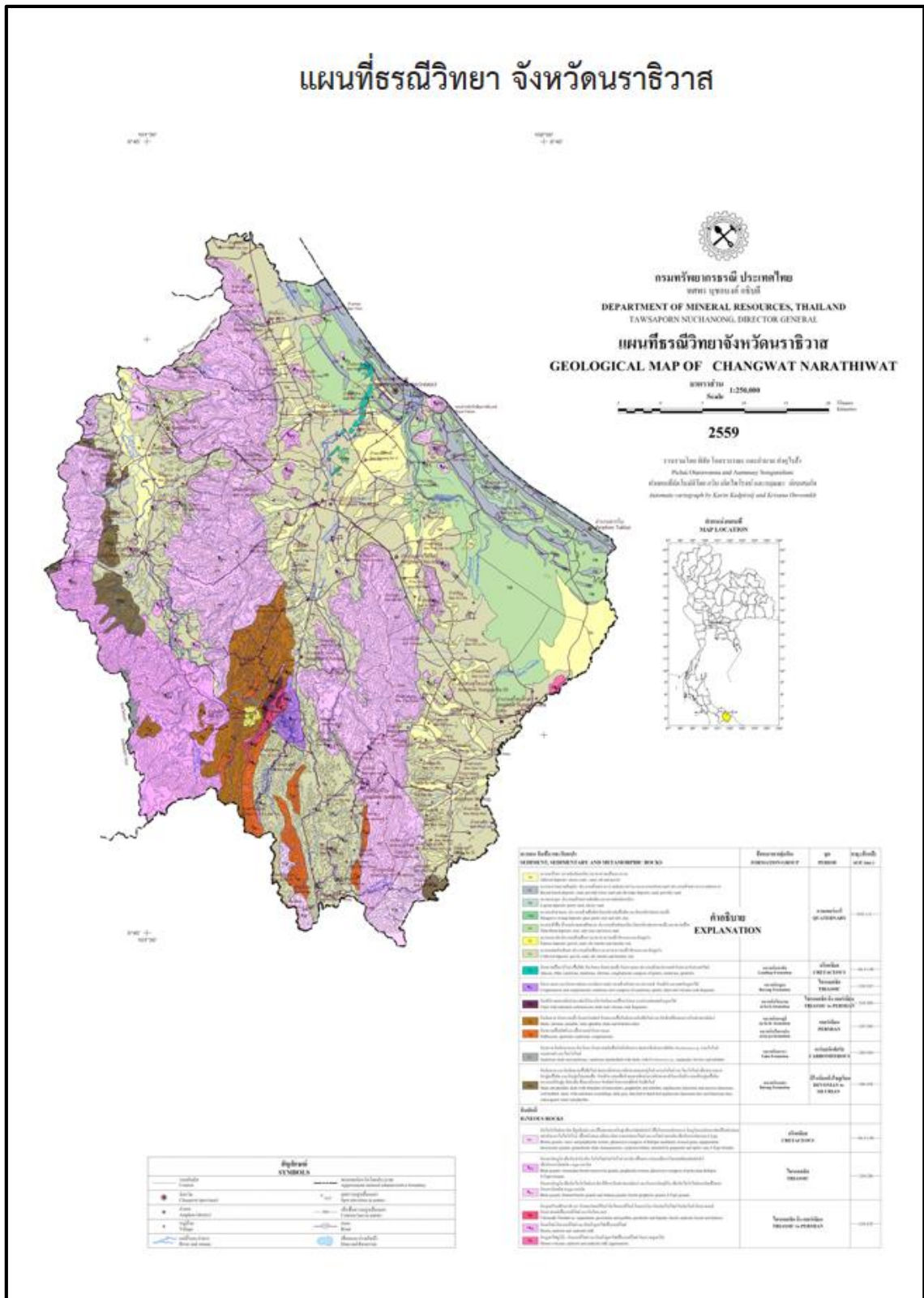
๒. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตปาล์มน้ำมัน โดยการจัดทำแปลงมาตรฐาน GAP และเชื่อมโยงเครือข่ายการตลาด

ตารางที่ ๑๑ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่นาข้าว อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

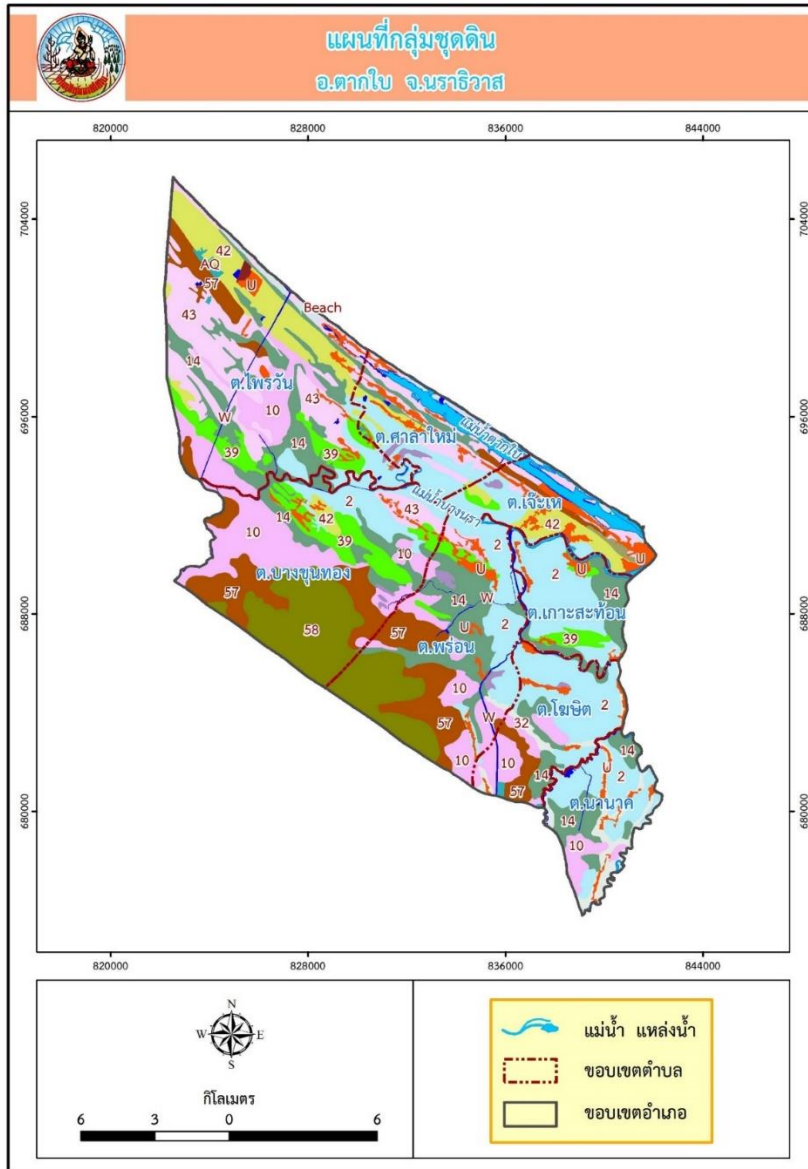
กิจกรรม	เดือน												ประมาณการ รายจ่าย	ประมาณ การรายได้	
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.			
1. ประชุมคณะกรรมการ/ สมาชิก	←→													-	-
2. เก็บตัวอย่างดินเพื่อ วิเคราะห์ดิน			←→												
3. วางแผนการดำเนิน กิจกรรม					←→										
4. จัดซื้อปัจจัยการผลิต					←→										
5. เก็บเกี่ยวผลผลิต/ จำหน่าย	←→														
6. สรุปผลการ ดำเนินงาน	←→														

๒.๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

๑) ทรัพยากรดิน

ภาพที่ ๖ แสดงพื้นที่ธรณีวิทยา จังหวัดนราธิวาส
ที่มา: การจำแนกเขตเพื่อการจัดการด้านธรณีวิทยาและทรัพยากรธรณี กรมทรัพยากรธรณี

ภาพที่ ๗ แสดงพื้นที่แสดงทรัพยากรดินอำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน)

๒) ทรัพยากรน้ำ

อำเภอตากใบ เป็นพื้นที่อยู่ในเขตชลประทาน ในการทำการเกษตรเป็นหลัก ประมาณ ๘๐ % ของพื้นที่ทั้งหมดนอกจากนี้ยังมีแหล่งน้ำอื่นๆ ที่ใช้ในการเกษตรดังนี้

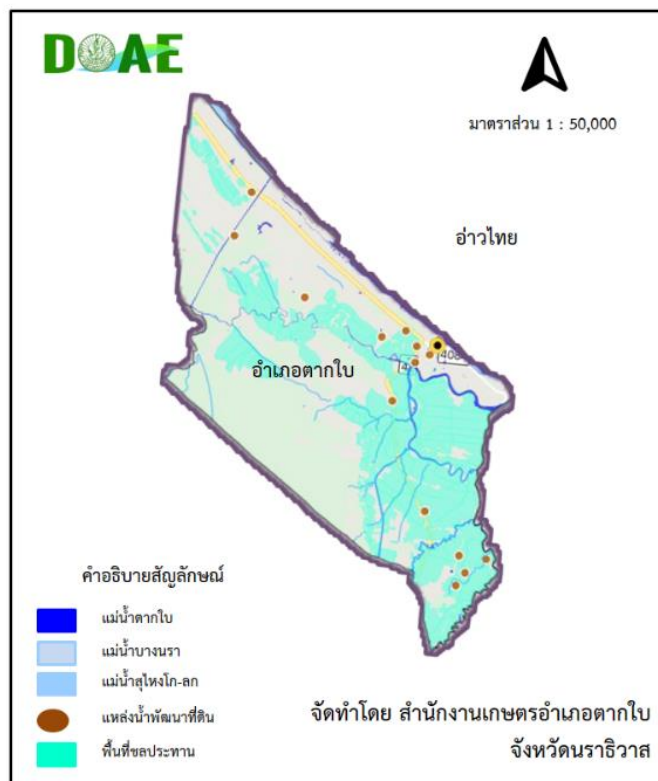
- แหล่งน้ำใต้ดิน บ่อบาดาลอำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส รวมทั้งสิ้น ๗๙ บ่อ แยกรายตำบลได้ดังนี้

ตำบลเจ๊ะเห	จำนวน ๗ บ่อ	ตำบลศาลาใหม่	จำนวน ๑๒ บ่อ
ตำบลไพรวัง	จำนวน ๑๔ บ่อ	ตำบลโฆษิต	จำนวน ๙ บ่อ
ตำบลบางขุนทอง	จำนวน ๙ บ่อ	ตำบลนาค	จำนวน ๖ บ่อ
ตำบลเกาะสะท้อน	จำนวน ๑๐ บ่อ	ตำบลพร่อน	จำนวน ๑๒ บ่อ

ตารางที่ ๑๒ แสดงทรัพยากรดินอำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
ดินในพื้นที่ลุ่ม	๑๑๕,๘๒๔.๒๐	๖๘.๕๑
ดินในพื้นที่ดอนในเขตดินชั้น	๔๑,๖๘๕.๖๑	๒๔.๖๖
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๘,๕๒๔.๐๙	๕.๙๔
พื้นที่หาด	๒,๒๐๘.๘๘	๑.๓๑
พื้นที่อื่นๆ	๘๑๖.๒๑	๐.๕๘

แผนที่แสดงแหล่งน้ำอำเภอตากใบ

ภาพที่ ๘ แสดงแหล่งน้ำอำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอตากใบ พ.ศ.๒๕๖๕)

- แหล่งน้ำผิวดิน ได้แก่ น้ำในแม่น้ำลำคลอง ทะเลสาบ และในพื้นที่ชุ่มน้ำที่เป็นน้ำจืด ปกติน้ำผิวดินจะได้รับการเติมจากฝน อำเภอตากใบ มีแหล่งน้ำผิวดินที่ใช้ทำการเกษตรดังนี้ แหล่งน้ำจากกรมพัฒนาที่ดิน จำนวน ๖๖ แห่ง โครงการชลประทานขนาดกลาง จำนวน ๔ แห่ง แหล่งน้ำจากสำนักงานปฎิรูปที่ดิน จำนวน ๓ แห่ง

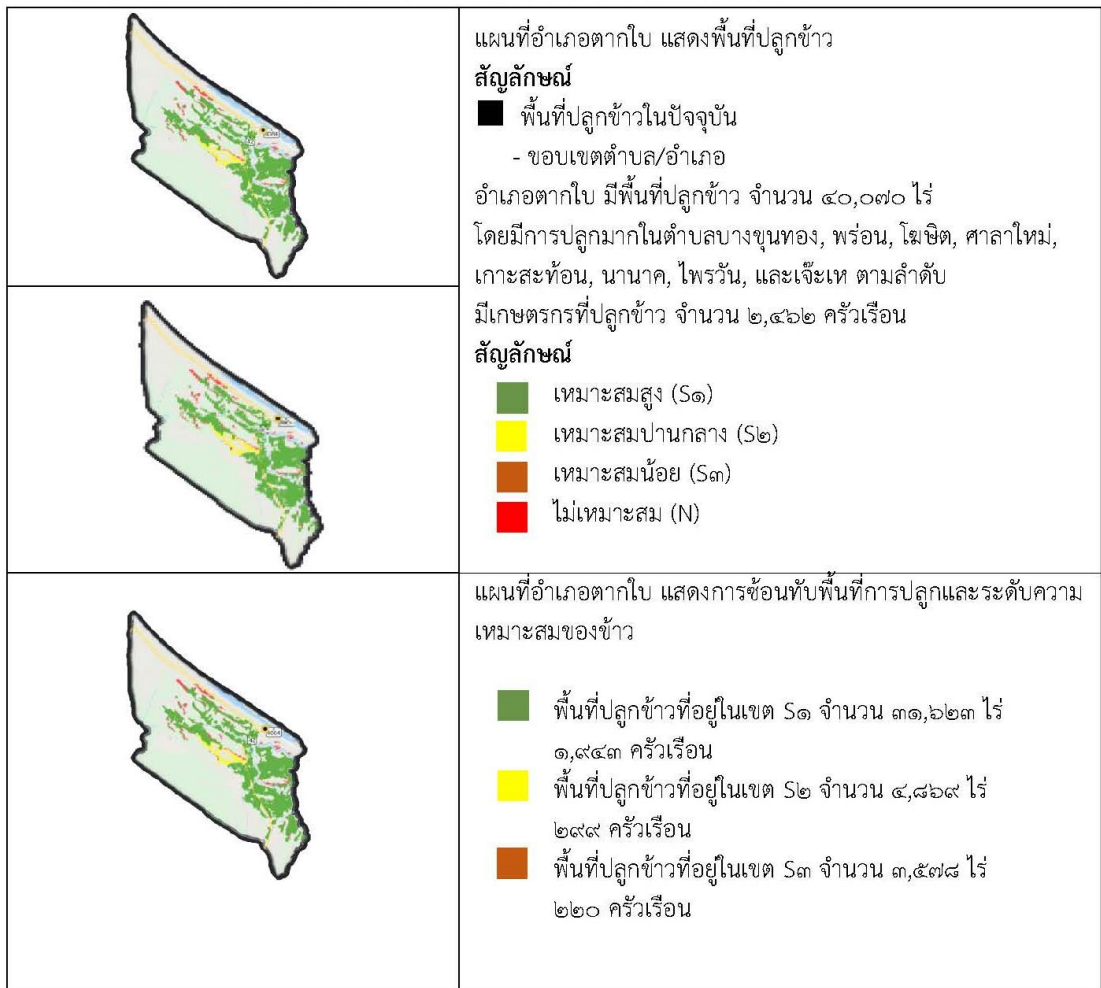
๒.๑.๓ สีนค้ำเกษตรที่สำคัญ

ชนิดสินค้ำ ข้าว

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

อำเภอตากใบ มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าว ทั้งหมด จำนวน ๔๐,๐๗๐ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๓๑,๖๒๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗๘.๙๒ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๔,๘๖๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๑๕ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๓,๕๗๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘.๙๓

ภาพที่ ๙ การใช้ประโยชน์ของที่ดินและระดับความเหมาะสมของดินในการปลูกข้าว อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอตากใบ พ.ศ. ๒๕๖๕

(๒) พื้นที่ปลูกข้าว ปีการเพาะปลูก ๒๕๖๔/๒๕๖๕

อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส มีพื้นที่ปลูกข้าว จำนวน ๑๓,๒๕๔.๗๕ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ ตำบลโฆจิตจำนวน ๓๑,๙๕.๒๕ ไร่ รองลงมาคือตำบลเกาะสะท้อน จำนวน ๓,๐๐๗ ไร่ และตำบลพร่อน จำนวน ๒,๐๖๘.๒๕ ไร่ ตามลำดับ

(๓) พื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม

อำเภอตากใบ มีพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๔๐,๐๗๐ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๓๑,๖๒๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗๘.๙๒ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๔,๘๖๙. ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๑๕ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๓,๕๗๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘.๙๓

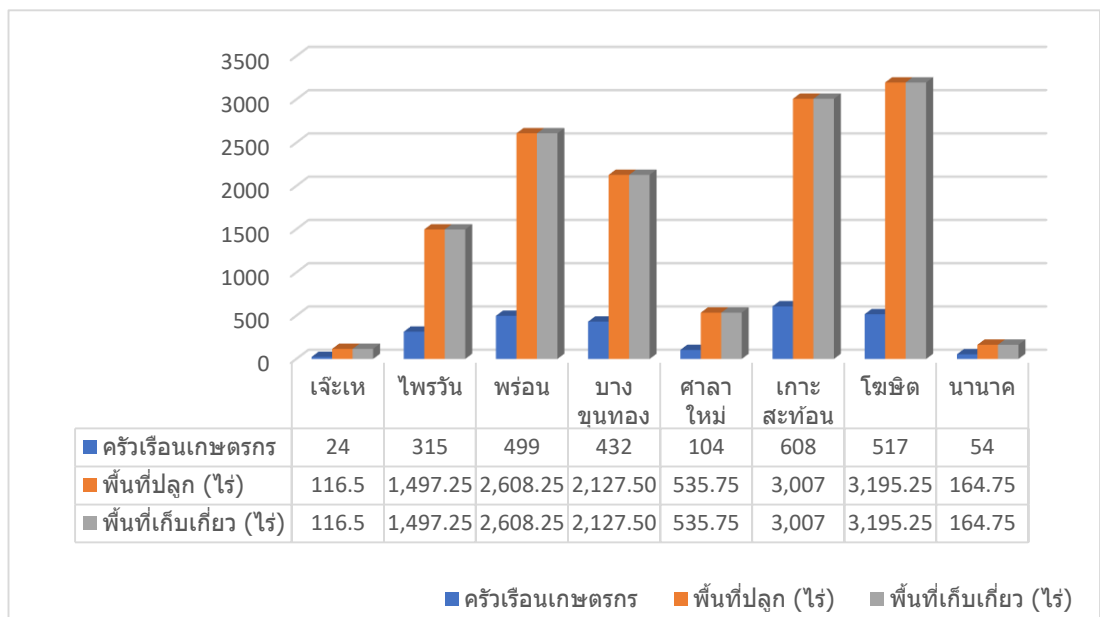
๒) ปริมาณการผลิต

อำเภอตากใบ มีพื้นที่การปลูกข้าว จำนวน ๑๓,๒๕๔.๗๕ ไร่ ๒,๔๔๒ ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมาก ตำบลโฆษิต จำนวน ๓,๑๙๕ ไร่ จำนวน ๕๑๗ ครัวเรือน รองลงมาคือตำบลเกาะสะท้อน จำนวน ๓,๐๐๗ ไร่ ๖๐๘ ครัวเรือน และตำบลพร่อน จำนวน ๒,๖๐๘.๒๕ ไร่ ๔๙๙ ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๓ แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

ตำบล	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
เจ๊ะเห	๒๔	๑๑๖.๕๐	๑๑๖.๕๐	๔๖.๖๐	๐.๔๐
ไพรวัน	๓๑๕	๑,๔๙๗.๒๕	๑,๔๙๗.๒๕	๕๙๘.๙	๐.๔๐
พร่อน	๔๙๙	๒,๖๐๘.๒๕	๒,๖๐๘.๒๕	๑,๐๔๓.๓	๐.๔๐
บางขุนทอง	๔๓๒	๒,๑๒๗.๕๐	๒,๑๒๗.๕๐	๘๕๑	๐.๔๐
ศาลาใหม่	๑๐๔	๕๓๕.๗๕	๕๓๕.๗๕	๒๑๔.๓	๐.๔๐
เกาะสะท้อน	๖๐๘	๓,๐๐๗	๓,๐๐๗	๑,๒๐๒.๘	๐.๔๐
โฆษิต	๕๑๗	๓,๑๙๕.๒๕	๓,๑๙๕.๒๕	๑,๒๗๘.๑	๐.๔๐
น่านาค	๕๔	๑๖๔.๗๕	๑๖๔.๗๕	๖๕.๙	๐.๔๐
รวม	๒,๔๔๒	๑๓,๒๕๔.๗๕	๑๓,๒๕๔.๗๕	๕,๓๐๐.๙	๐.๔๐

ที่มา : ทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ.๒๕๖๕

ภาพที่ ๑๐ แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอตากใบ ปี ๒๕๖๕)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

(๑) พันธุ์ข้าวที่เกษตรกรใช้เพาะปลูกมากที่สุดคือพันธุ์ชัยภักดิ์ซึ่งเป็นพันธุ์ข้าวพื้นเมืองที่ให้ผลผลิตสูงทนทานต่อโรค และยังเป็นที่ยอมรับของคนในท้องถิ่น แต่เนื่องจากต้นทุนการผลิตข้าวที่สูงขึ้นประกอบกับราคาข้าวพันธุ์ชัยภักดิ์ที่ค่อนข้างต่ำ โดยราคาข้าวเปลือกอยู่ที่ประมาณ ๑๓ บาท/กิโลกรัม นอกจากพันธุ์ข้าวชัยภักดิ์แล้ว ยังมีข้าวพันธุ์หอมกระดังงาอีกหนึ่งสายพันธุ์ ที่เป็นข้าวพื้นเมืองดั้งเดิมของชาวตากใบ มีลักษณะพิเศษคือมีสีแดง นุ่ม และมีกลิ่นหอมคล้ายดอกกระดังงา ซึ่งเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของข้าวชนิดนี้ เหมาะแก่การแปรรูปเป็นข้าวกล้องและซอมนม โดยจะทำการตากกล้าในเดือนตุลาคม เมื่อกกล้าอายุประมาณ ๒๕ - ๓๐ วัน จึงทำการปักดำ สำหรับการเตรียมพื้นที่ปักดำจะทำการไถตะ ๑ ครั้ง ผึ่งแดดไว้ เมื่อมีฝนตกจะทำการไถแปรอีก ๑ ครั้ง และทำการคลาด ๒ ครั้ง แล้วทำการปักดำหรือปักดำ ๓๐ วัน จะใส่ปุ๋ย ๑๖-๒๐-๐ ประมาณ ๒๐ กก./ไร่ จะใส่ปุ๋ยเพียงครั้งเดียวใน ๑ ฤดูการผลิตดูแลรักษาไม่ได้ปฏิบัติจนกระทั่งเก็บเกี่ยวในเดือนมีนาคม - เมษายน ผลผลิตเฉลี่ย ๔๐๐ กก./ไร่

๔) ปฏิทินการเพาะปลูกข้าว เกษตรกรในอำเภอตากใบ ดังนี้

กิจกรรม	เดือน											
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
๑. การเตรียมดิน ๑.๑ ไถตะ ไถแปร								←→				
๒. การตากกล้า									←→			
๓. การปักดำ										←→	←→	←→
๔. การจัดการน้ำ	←→										←→	←→
๕. ใส่ปุ๋ย											←→	
๖. ป้องกัน กำจัดวัชพืช	←→	←→						←→	←→	←→	←→	←→
๗. เก็บเกี่ยว		←→	←→									

ที่มา: แปลงใหญ่ข้าว อำเภอตากใบ พ.ศ. ๒๕๖๕

๕) ต้นทุนการผลิต อำเภอตากใบ มีต้นทุนการผลิตข้าว เป็นเงิน ๓,๖๐๐ บาท/ไร่

ตารางที่ ๑๔ แสดงต้นทุนการผลิต ข้าว ปี ๒๕๖๕ อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

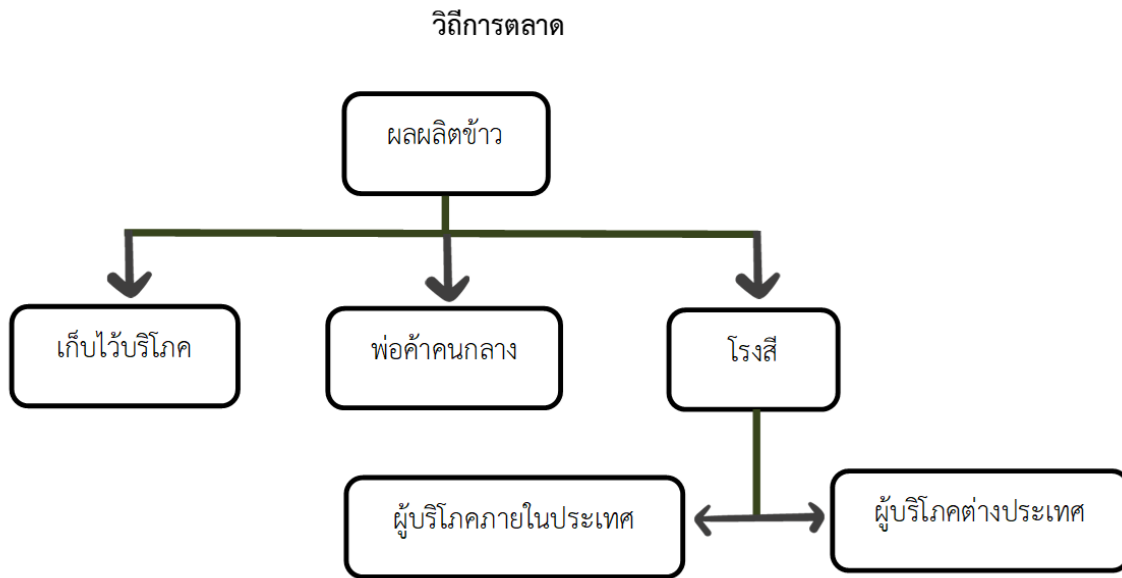
รายการ	พื้นที่ ๑ ไร่	หมายเหตุ
๑. ค่าไถ + ปักดำ	๑,๐๐๐	
๒. ค่าไถ	๙๐๐	
๓. ค่าปุ๋ย	๖๐๐	
๔. ค่าเก็บเกี่ยว	๖๐๐	
๕. อื่นๆ		
๕.๑ พันธุ์ข้าว	๕๐๐	
๕.๒ กำจัดวัชพืช		
๕.๓ น้ำมันเชื้อเพลิง		
รวม	๓,๖๐๐	

ที่มา: ต้นทุนการผลิตนาแปลงใหญ่ อำเภอตากใบ ปี ๒๕๖๕

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

ข้าว พื้นที่การปลูกข้าวของอำเภอตากใบ จำนวน ๑๓,๒๕๔.๗๕ ไร่ เกษตรกรที่ปลูกข้าวจำนวน ๒,๔๔๒ ครัวเรือน ส่วนมากปลูกเพื่อบริโภคในครัวเรือนส่วนที่เหลือมีการจำหน่ายบ้าง โดยเกษตรกรจะขายผลผลิตข้าวในแปลงนาหลังจากเก็บเกี่ยว

(๑) วิธีการตลาด

ภาพที่ ๑๑ แสดงวิธีการตลาดข้าว อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอตากใบ, พ.ศ.๒๕๖๕)

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอตากใบ มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านการแปรรูปข้าว จำนวน ๑๔ ราย และมี Smart Farmer ซึ่งมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer แปลงใหญ่ข้าว จำนวน ๖ ราย

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

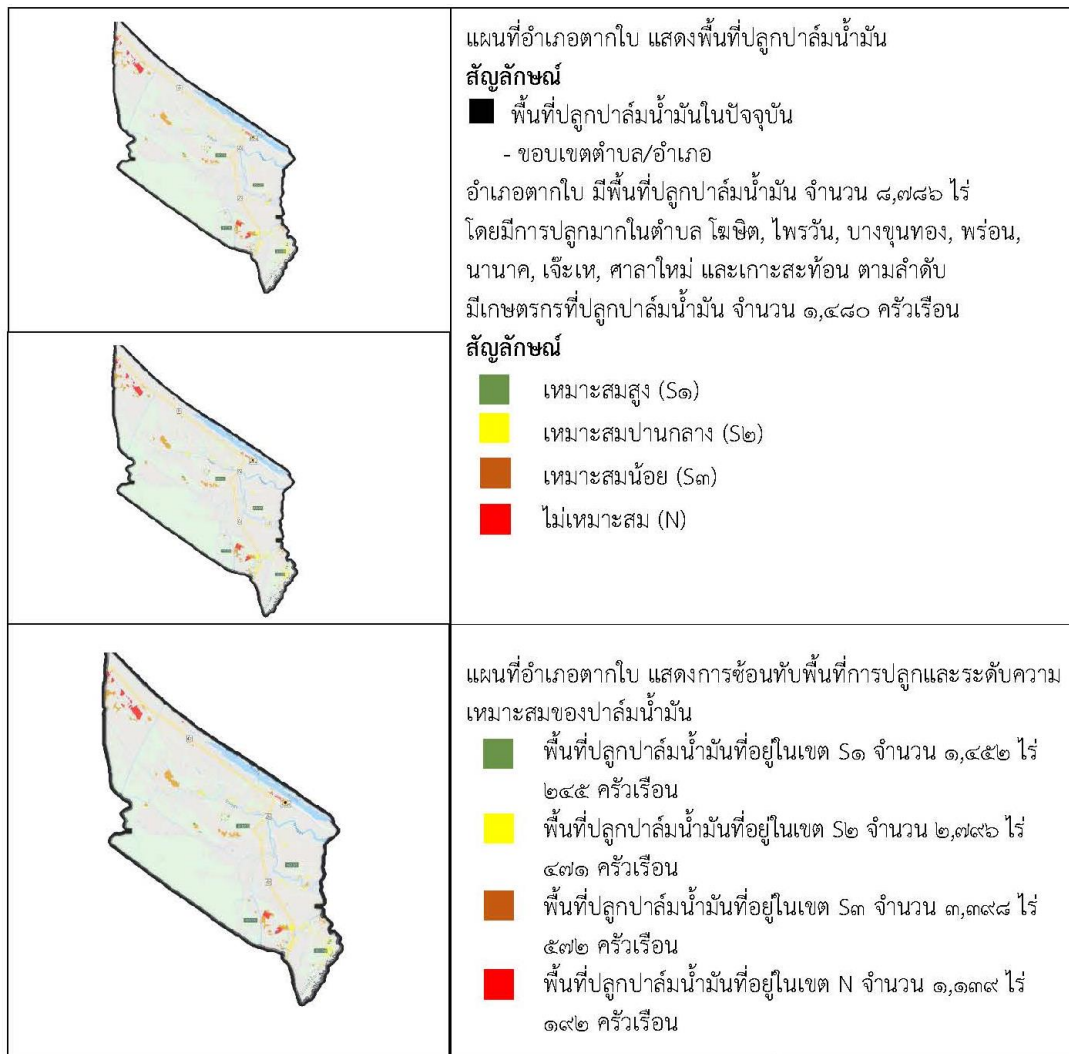
เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

ชนิดสินค้าปาล์มน้ำมัน

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

อำเภอตากใบ มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกปาล์มน้ำมัน จำนวน ๘,๗๘๖ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๑,๔๕๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๕๔ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๒,๗๙๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๘๓ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๓,๓๓๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๖๗ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๑,๑๙๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๙๖

ภาพที่ ๑๒ การใช้ประโยชน์ของที่ดินและระดับความเหมาะสมของดินในการปลูกปาล์มน้ำมัน

อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอตากใบ พ.ศ. ๒๕๖๕

(๒) พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน

อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส มีพื้นที่ปาล์มน้ำมัน จำนวน ๘,๗๘๖ ไร่ โดยมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดคือ ตำบลโฆษิต จำนวน ๑,๗๗๙ ไร่ รองลงมาคือตำบลไพรวัน จำนวน ๑,๗๓๖ ไร่ และตำบลบางขุนทอง จำนวน ๑,๖๙๙ ไร่

(๓) พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ตามระดับชั้นความเหมาะสม

อำเภอตากใบ มีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๘,๗๘๖ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๑,๔๕๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๕๔ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๒,๗๙๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๘๓ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๓,๓๙๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๖๗ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๑,๑๓๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๙๖

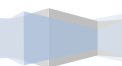
๒) ปริมาณการผลิต

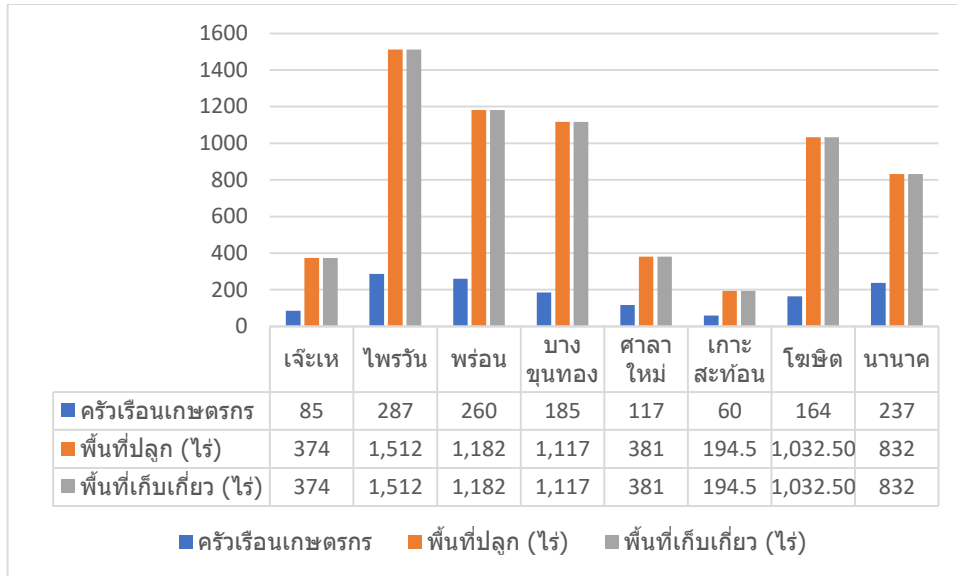
อำเภอตากใบ มีพื้นที่การปลูกปาล์มน้ำมัน จำนวน ๖,๖๒๕.๕๐ ไร่ ๑,๓๙๕ ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมากอยู่ที่ ตำบลไพรวัน จำนวน ๑,๕๑๒ ไร่ ๒๘๗ ครัวเรือน รองลงมาคือตำบลพร่อน จำนวน ๑,๑๘๒ ไร่ ๒๖๐ ครัวเรือน และตำบลบางขุนทอง จำนวน ๑,๑๑๗ ไร่ ๑๘๕ ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๖ แสดงปริมาณการผลิตปาล์มน้ำมัน อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

ตำบล	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
เจ๊ะเห	๘๕	๓๗๔	๓๗๔	๕๖๑	๑.๕
ไพรวัน	๒๘๗	๑,๕๑๒	๑,๕๑๒	๒,๒๖๘	๑.๕
พร่อน	๒๖๐	๑,๑๘๒	๑,๑๘๒	๑,๗๗๓	๑.๕
บางขุนทอง	๑๘๕	๑,๑๑๗	๑,๑๑๗	๑,๖๗๕.๕๐	๑.๕
ศาลาใหม่	๑๑๗	๓๘๑	๓๘๑	๕๗๑.๕๐	๑.๕
เกาะสะท้อน	๖๐	๑๙๔.๕๐	๑๙๔.๕๐	๒๙๑	๑.๕
โฆษิต	๑๖๔	๑,๐๓๒.๕๐	๑,๐๓๒.๕๐	๑,๕๔๘.๗๕	๑.๕
นานาค	๒๓๗	๘๓๒	๘๓๒	๑,๒๔๘	๑.๕
รวม	๑,๓๙๒	๖,๖๒๕	๖,๖๒๕	๙,๙๓๖.๗๕	๑.๕

ที่มา : ทะเบียนเกษตรกร ,พ.ศ.๒๕๖๕

ภาพที่ ๑๓ แสดงปริมาณการปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอตากใบ,พ.ศ.๒๕๖๕)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

ปาล์มน้ำมัน พันธุ์ปาล์มน้ำมันที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ ในปัจจุบันที่นิยมปลูกมีอยู่ ๓ ชนิด

๑.พันธุ์ดูรา(Dura) ๒.พันธุ์พิสิเฟอรา (Pisifera) ๓.พันธุ์เทเนอรา (Tenera) ระบบการปลูกปาล์มน้ำมันที่นิยมปลูกคือ ปลูกแบบสามเหลี่ยมด้านเท่า ระยะ ๙ x ๙ x ๙ เมตร โดยปลูกปาล์มน้ำมันในช่วงฤดูฝน (ไม่ควรปลูกช่วงปลายฤดูฝนต่อเนื่องถึงฤดูแล้ง) หรือหลังจากปลูกต้นกล้าแล้วจะต้องมีฝนตกอีกอย่างน้อยประมาณ ๓ เดือนจึงจะเข้าฤดูแล้ง การปลูกปาล์มน้ำมันจะต้องใช้ต้นกล้าพันธุ์ดีมีอายุประมาณ ๘ ถึง ๑๔ เดือน จำนวน ๒๒ ถึง ๒๕ ต้นต่อไร่ การใส่ปุ๋ยเคมีปาล์มน้ำมัน จะเป็นการใส่ปุ๋ยเดี่ยวของปาล์มน้ำมันที่มีอายุ ๕ ปีขึ้นไป ปุ๋ยสูตร ๒๐-๑๑-๑๑+๑.๒ MgO เป็นปุ๋ยหลักที่ใส่ให้กับปาล์มที่ปลูกในปีแรก ปุ๋ยสูตร ๑๔-๙-๒๐+๒ MgO เป็นสูตรปุ๋ยที่ใช้ใส่ต้นปาล์มทุกปี ปุ๋ยสูตร ๐-๐-๖๐ หรือปุ๋ยโปแตสเซียมคลอไรด์ โดยใช้ร่วมกับปุ๋ยสูตร ๑๔-๙-๒๐+๒ MgO ปุ๋ยทั้ง ๒ สูตรนี้ ใส่ให้ต้นปาล์มครั้งแรกของทุกปี ปุ๋ยสูตร ๑๔-๑๔-๒๑ (หรือปุ๋ยสูตรตัวทำนองอื่น ๆ ที่ใกล้เคียงกัน) เป็นปุ๋ยที่ใส่ให้ต้นปาล์ม ทุกปีๆ ละ ๑ ครั้ง (ใส่ปุ๋ยครั้งที่ ๒) ปุ๋ยร็อกฟอสเฟตใส่ทุกๆ ๒ ปี หรือทุกๆ ๓ ปี ก็ได้ ประมาณ ๒ กิโลกรัมต่อต้น การตัดทะลายปาล์มน้ำมันอยู่ในระยะสุกพอดี คือทะลายปาล์มเริ่มมีผลร่วง แต่ไม่ควรตัดทะลายปาล์มที่ยังดิบอยู่ เพราะในผลปาล์มดิบยังมีสภาพเป็นน้ำและมีแป้งอยู่ยังไม่แปรสภาพเป็นน้ำมัน ส่วนทะลายที่สุกเกินไปจะมี กรดไขมันอิสระสูง และผลปาล์มสดอาจมีสารบางชนิดอยู่ อาจเป็นอันตรายกับผู้บริโภคได้ รอบของการเก็บเกี่ยว จะอยู่ในช่วงที่ผลปาล์มน้ำมันออกชุก ควรจะอยู่ในช่วง ๗ ถึง ๑๐ วัน ผลปาล์มที่เป็นลูกร่วงที่อยู่บริเวณโคนปาล์มน้ำมัน และที่ค้างในกาบต้นควรเก็บออกมาให้หมด ก้านทะลายของปาล์มน้ำมันควรตัดให้สั้นและต้องให้ติดกับทะลาย พยายามให้ทะลายปาล์มน้ำมันชอกช้ำน้อยที่สุด เมื่อตัดผลปาล์มน้ำมันแล้วจะต้องรีบส่งผลปาล์มไปยังโรงงาน ภายใน ๒๔ ชั่วโมง

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอตากใบ มีการปลูกปาล์มน้ำมัน ฤดูการปลูกเริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ถึงเดือนมิถุนายน ปลูกสูงสุดในเดือนพฤษภาคม การเก็บเกี่ยวระหว่างมกราคม ถึงเดือนธันวาคม เก็บเกี่ยวสูงสุดในเดือนสิงหาคม

โดยมีปฏิทินการเพาะปลูกปาล์มน้ำมัน ในอำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส ดังนี้

กิจกรรม	เดือน												
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	
๑. การเตรียมพื้นที่ปลูก			←	→	→								
๒. การปลูก					←	→							
๓. การดูแลรักษา	←	→	→	→	→	→	→	→	→	→	→	→	→
๔. เก็บเกี่ยว	→	→	→	→	←	←	←	←	←	←	←	←	←

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอตากใบ มีต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมัน เป็นเงิน ๔,๔๕๐ บาท/ไร่

ตารางที่ ๑๗ แสดงต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมันต่อไร่ ปี ๒๕๖๕ อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

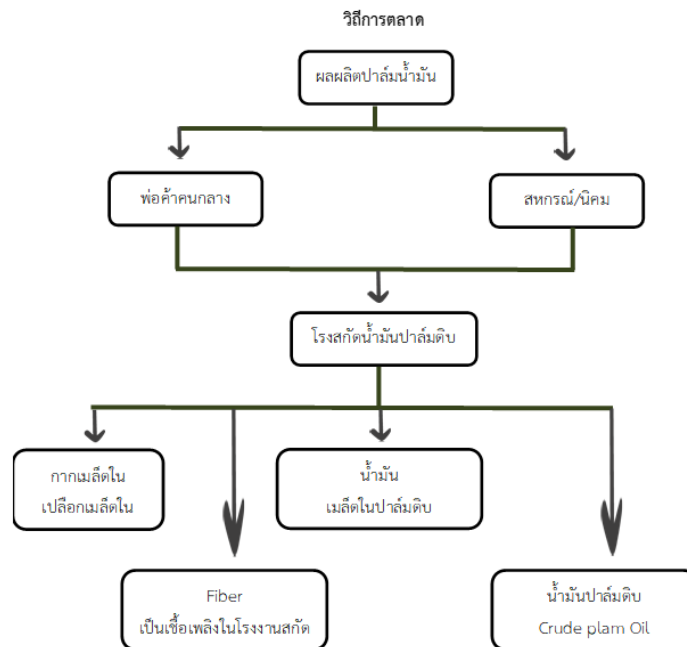
รายการ	พื้นที่ ๑ ไร่	หมายเหตุ
๑. เตรียมพื้นที่สำหรับปลูก	ได้รับการสนับสนุนจากกรมพัฒนาที่ดิน	
๒. พันธุ์ปาล์มน้ำมัน	๑,๑๕๐	
๓. ค่าแรงงานปลูกปาล์มน้ำมัน	๔๐๐	
๔. ปุ๋ยเคมี	๑,๒๐๐	
๕. ปุ๋ยอินทรีย์	๕๐๐	
๖. ค่ากำจัดวัชพืช	๖๐๐	
๗. อื่นๆ		
๗.๑ น้ำมันเชื้อเพลิง	๖๐๐	
๗.๒ สารเคมีป้องกัน โรค แมลง		
รวม	๔,๔๕๐	

ผลผลิตเฉลี่ย	๑.๕	ตัน/ไร่
ราคาปัจจุบันตันละ	๕	บาท
เป็นเงิน	๗,๕๐๐	บาท
หักต้นทุน	๔,๔๕๐	บาท
กำไร	๓,๐๕๐	บาท
(ที่มา ทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ.๒๕๖๕)		

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

ปาล์มน้ำมัน พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันของอำเภอตากใบ มีทั้งหมด ๖,๖๒๕ ไร่ เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน จำนวน ๑,๓๙๒ ราย ผลผลิตปาล์มน้ำมันขายในรูปแบบของทลายปาล์มสด ราคาผลผลิตเฉลี่ยกิโลกรัมละ ๕ บาท

(๑) วิธีการตลาดปาล์มน้ำมัน

ภาพที่ ๑๔ แสดงวิธีการตลาดปาล์มน้ำมัน ของอำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอตากใบ, พ.ศ.๒๕๖๕)

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส มีจุดรับซื้อปาล์มน้ำมัน จำนวน ๙ แห่ง โดยตั้งอยู่

๑. ตำบลบางขุนทอง	จำนวน ๓ แห่ง	๒. ตำบลพร่อน	จำนวน ๒ แห่ง
๓. ตำบลไพรวัน	จำนวน ๒ แห่ง	๔. ตำบลໄໝຊີຕ	จำนวน ๑ แห่ง
๕. ตำบลนาค	จำนวน ๑ แห่ง	๖. ตำบลเจ๊ะเห	จำนวน ๑ แห่ง

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอตากใบ มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านการปลูกปาล์มน้ำมัน จำนวน ๔ ราย องค์กรความรู้ทักษะความชำนาญ เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์กรความรู้ในเทคโนโลยีการผลิตที่มีความโดดเด่น ด้านการเพิ่มผลผลิต และลดต้นทุนการผลิต

ตารางที่ ๑๘ แสดง Smart Farmer ต้นแบบ/ Smart Farmer อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
๑	นางแก้ว จันทร์เอิบ	๒	โฆสิต	ตากใบ	๒๕๖๐	เกษตรผสมผสาน
๒	นายประสิทธิ์ รัตนมณี	๒	ศาลาใหม่	ตากใบ	๒๕๖๐	เกษตรผสมผสาน
๓	นายสมมิตร จันทร์กวม	๒	นานาค	ตากใบ	๒๕๖๐	เกษตรผสมผสาน
๔	นายกิจ ศรีสีบ	๕	บางขุนทอง	ตากใบ	๒๕๖๑	เกษตรผสมผสาน

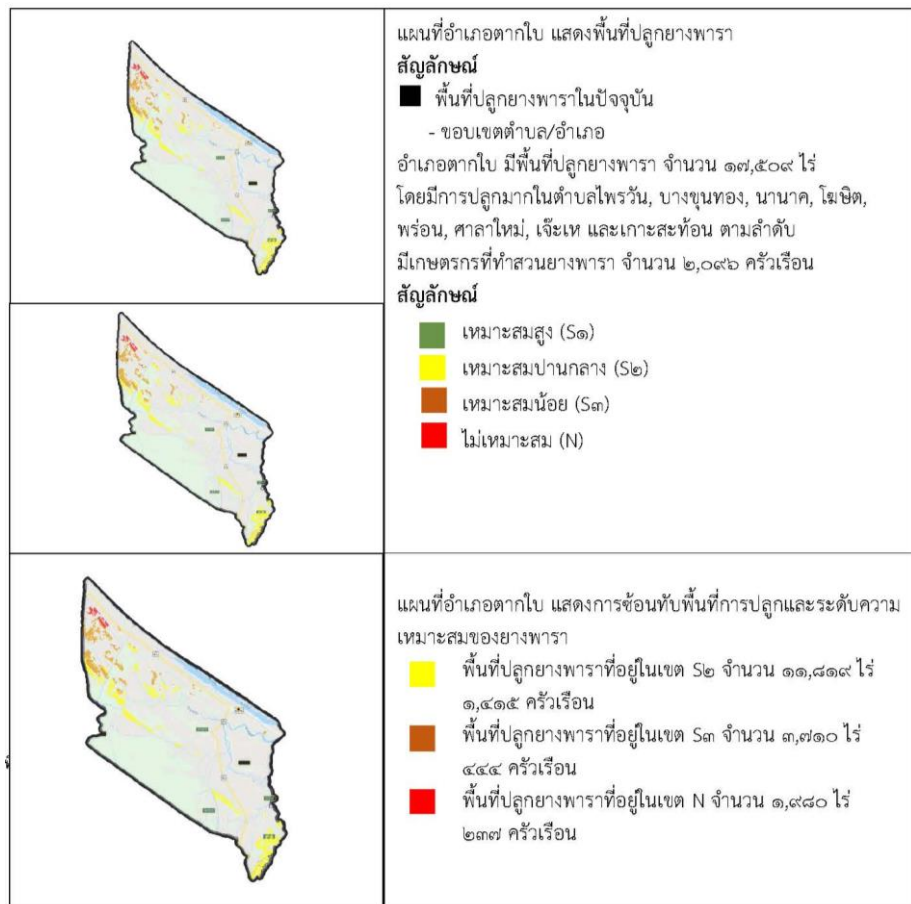
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอตากใบ, พ.ศ.๒๕๖๕)

ชนิดสินค้า ยางพารา

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

อำเภอตากใบ มีพื้นที่ ที่เหมาะสมสำหรับปลูกยางพารา จำนวน ๑๗,๕๐๙ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๑๑,๘๑๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖๗.๕๐ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๓,๗๑๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๑๙ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๑,๙๘๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๓๑

ภาพที่ ๑๕ การใช้ประโยชน์ของที่ดินและระดับความเหมาะสมของดินในการปลูกยางพารา อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอดากใบ พ.ศ. ๒๕๖๕

(๒) พื้นที่ปลูกยางพารา

อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส มีพื้นที่ยางพารา จำนวน ๑๗,๕๐๙ ไร่ โดยมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดคือ ตำบลไพรวัน จำนวน ๖,๐๑๓ ไร่ รองลงมาคือตำบลบางขุนทอง จำนวน ๒,๔๕๐ ไร่ และตำบลนาค จำนวน ๒,๒๘๗ ไร่ ตามลำดับ

(๓) พื้นที่ปลูกยางพารา ตามระดับชั้นความเหมาะสม

อำเภอดากใบ มีพื้นที่ปลูกยางพารา ตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๑๗,๕๐๙ ไร่ โดยไม่มีพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) มีพื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๑๑,๘๑๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖๗.๕๐ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๓,๗๑๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๑๙ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๑,๙๘๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๓๐

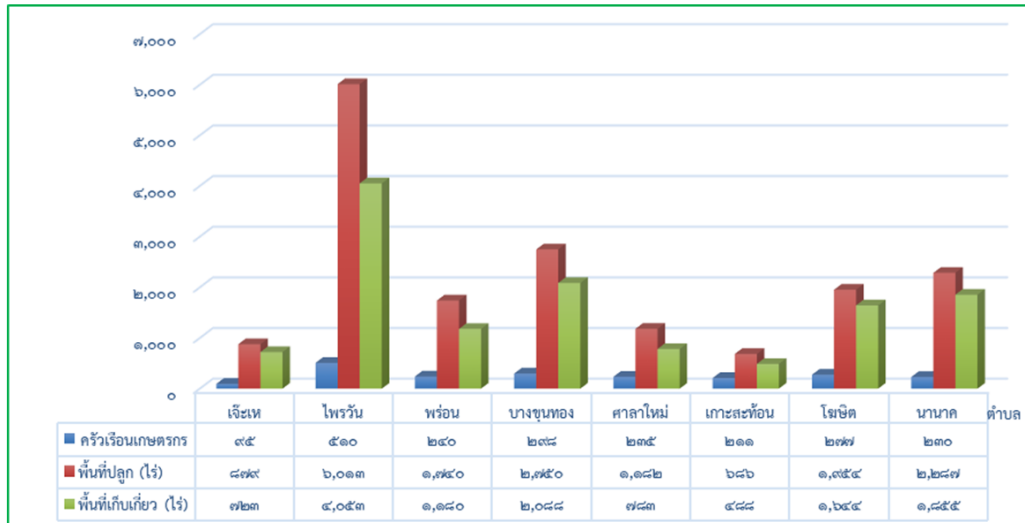
๒) ปริมาณการผลิต

อำเภอดากใบ มีพื้นที่การปลูกยางพารา จำนวน ๑๗,๕๐๙ ไร่ ๒,๐๙๖ ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมากอยู่ที่ ตำบลไพรวัน จำนวน ๖,๐๑๓ ไร่ ๕๑๐ ครัวเรือน รองลงมาคือตำบลบางขุนทอง จำนวน ๒,๗๕๐ ไร่ ๒๙๘ ครัวเรือน และตำบลนาค จำนวน ๒,๒๘๗ ไร่ ๒๓๐ ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๙ แสดงปริมาณการปลูกยางพารา อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส

ตำบล	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
เจ๊ะเห	๙๕	๘๗๙	๗๒๓	๑๗๓.๕๒	๒๓๒
ไพรวัน	๕๑๐	๖,๐๑๓	๔,๐๕๓	๙๗๒.๗๒	๒๔๐
พร่อน	๒๔๐	๑,๗๔๐	๑,๑๘๐	๒๘๓.๒๐	๒๔๐
บางขุนทอง	๒๙๘	๒,๗๕๐	๒,๐๘๘	๕๐๑.๑๒	๒๔๐
ศาลาใหม่	๒๓๕	๑,๑๘๒	๗๘๓	๑๘๗.๙๒	๒๔๐
เกาะสะท้อน	๒๑๑	๖๘๖	๔๘๘	๑๑๖.๑๔	๒๓๘
โฆะซิด	๒๗๗	๑,๙๕๔	๑,๖๔๔	๓๙๒.๙๒	๒๓๙
นาค	๒๓๐	๒,๒๘๗	๑,๘๕๕	๔๔๕.๒๐	๒๔๐
รวม	๒,๐๙๖	๑๗,๔๙๑	๑๒,๘๑๔	๓,๐๗๒.๗๔	๒๓๙

ที่มา : ทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ.๒๕๖๕

ภาพที่ ๑๖ แสดงปริมาณการปลูกยางพารา อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส (ที่มา : ทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ.๒๕๖๕)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

ยางพารา เกษตรกรจะขอทุนสงเคราะห์ในการทำสวนยางพารา พันธุ์ที่ใช้ปลูกจะใช้ยางโดยใช้พันธุ์ RPIM๖๐๐, PR๒๕๑ โดยปลูกในระยะ ๓ x๗ เมตร หรือไร่ละ ๗๖ ต้น ก่อนปลูกจะใช้ปุ๋ยรองกันหลุม ในช่วงยางอายุ ๑ - ๔ ปีแรก จะใช้ปุ๋ยสำหรับยางเล็ก ปีที่ ๕ จึงเปลี่ยนเป็นปุ๋ยยางใหญ่ ในขณะนี้ยางยังเล็กอยู่เกษตรกรจะนิยมตัดแต่งกิ่งแขนงออกเพื่อให้ได้ทรงต้นที่ต้องการเมื่อเข้าในปีที่ ๗ จึงเริ่มเปิดกรีดมักจะกรีดติดต่อกัน ๕ - ๖ วัน/อาทิตย์ ยกเว้นกรณีที่ฝนตกต้องหยุดกรีดหรือในช่วงยางผลิใบในเดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม ช่วงเวลา ๐๓.๐๐ - ๐๕.๐๐ น. คือเวลาที่เกษตรกรทำการกรีดยาง การจำหน่ายผลผลิตปัจจุบันนิยมขายน้ำยางสด ให้แก่พ่อค้าที่มารวบรวมรับซื้อถึงพื้นที่และนำไปขายต่อให้กับโรงงานรับซื้อน้ำยาง ปัจจุบันเกษตรกรได้มี การรวมกลุ่มในรูปแบบของสหกรณ์ เพื่อรับซื้อน้ำยางจากสมาชิกและกลุ่มนำไปแปรรูปเป็นยางแผ่นรมควันออกจำหน่ายหากในพื้นที่ไม่มีการรับซื้อน้ำยาง หรือในระยะเวลาที่ราคาขายแผ่นดิบสูงกว่าราคาน้ำยาง โดยมีเกษตรกรจะทำ การกรีดยางประมาณ ๑๘๐ วัน ส่วนใหญ่จะเป็นการจ้างแรงงานในการกรีดยางโดยแบ่งรายได้ ๕๐% กับเจ้าของสวนยางโดยที่ค่าใช้จ่ายในการแปรรูปน้ำยางและ ค่าขนส่งยางเจ้าของจะเป็นผู้รับผิดชอบ ถึงกระนั้นแรงงานรับจ้างใน การกรีดยางก็ยังคงทำได้ยากขึ้นในปัจจุบัน โดยเฉลี่ยผลผลิตน้ำยางที่ได้รับประมาณ ๓๒๐ กก. /ไร่ /ปี

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอตากใบ มีการปลูกยางพารา ฤดูการปลูกเริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ถึงเดือนกันยายน ปลูกสูงสุดในเดือนกันยายน การเก็บเกี่ยวระหว่างเดือนมกราคม ถึง เดือนกันยายน เก็บเกี่ยวสูงสุดในเดือนมิถุนายน โดยมีปฏิทินการเพาะปลูกยางพารา ในอำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส ดังนี้

กิจกรรม	เดือน											
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
๑. การเตรียมพื้นที่ปลูก		←	←	←	←							
๒. การปลูก					←	←						
๓. การดูแลรักษา	←	←	←	←	←	←	←	←	←	←	←	←
๔. กรีดยาง	←	←	←	←	←	←	←	←	←	←	←	←

๕) ต้นทุนการผลิต อำเภอตากใบ มีต้นทุนการผลิตยางพารา เป็นเงิน ๓,๕๗๐ บาท ต่อไร่

ตารางที่ ๒๐ แสดงต้นทุนการผลิตยางพาราต่อไร่ ปี ๒๕๖๕ อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

รายการ	พื้นที่ ๑ ไร่	หมายเหตุ
อายุยางพารา ๗ ปี (หลังเปิดกรีด)		
๑. ถ้วยน้ำยาง	๖๔๐	
๒. ปุ๋ยเคมี	๑,๑๐๐	
๓. อุปกรณ์กรีดยาง	๖๐๐	
๔. สารเคมีกำจัดวัชพืช	๔๒๐	
๕. อื่นๆ		
๕.๑ น้ำมันเชื้อเพลิง	๘๑๐	
๕.๒ ค่าแรงงาน		
รวม	๓,๕๗๐	

ผลผลิตเฉลี่ย ๓๒๐ กก./ไร่ ณ ความชื้น ๔%

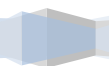
ราคาผลผลิต กก.ละ ๒๕ บาท

เป็นเงิน ๘,๐๐๐ บาท

หักต้นทุน ๓,๕๗๐ บาท

กำไร ๔,๔๓๐ บาท/ไร่

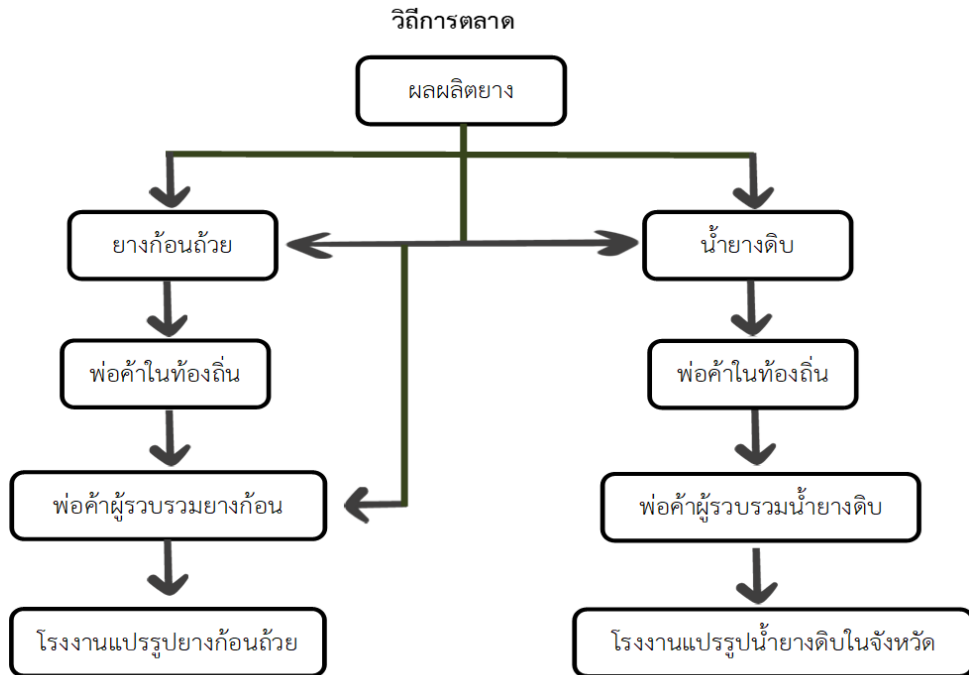
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอตากใบ, พ.ศ. ๒๕๖๕)

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

ยางพารา พื้นที่ปลูกยางพาราของอำเภอตากใบ ทั้งหมด ๑๗,๐๕๙ ไร่ เกษตรกรผู้ปลูกยางพารา จำนวน ๒,๐๙๖ ราย ผลผลิตยางขายในรูปแบบของน้ำยางข้นและยางก้อนถ้วย ราคาผลผลิตอยู่ในช่วงที่ราคาตกต่ำ เหลืออีกโลกรัมละ ๒๕ บาท

(๑) วิธีการตลาดยางพารา เกษตรกรจะขายผลผลิตโดยมีขั้นตอนและแนวทางในการปฏิบัติดังนี้

ภาพที่ ๑๗ แสดงวิธีการตลาดยางพารา ของอำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอตากใบ พ.ศ. ๒๕๖๕

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส มีจุดรับซื้อยางพารา จำนวน ๑๑ แห่ง โดยตั้งอยู่

๑. ตำบลบางขุนทอง	จำนวน ๑ แห่ง	๒. ตำบลพร่อน	จำนวน ๒ แห่ง
๓. ตำบลไพรวัน	จำนวน ๓ แห่ง	๔. ตำบลโฆษิต	จำนวน ๑ แห่ง
๕. ตำบลนาค	จำนวน ๑ แห่ง	๖. ตำบลเจ๊ะเห	จำนวน ๒ แห่ง
๗. ตำบลศาลาใหม่	จำนวน ๑ แห่ง		

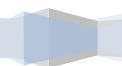
๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอตากใบ มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านการจัดการสวนยางพารา จำนวน ๒ ราย และมี Smart Farmer องค์กรความรู้ทักษะความชำนาญ เกษตรกรมีความรู้ความชำนาญ องค์กรความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น เรื่องการเพิ่มผลผลิต การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การผสมปุ๋ยใช้เอง

ตารางที่ ๒๑ แสดง Smart Farmer ต้นแบบ อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เป็น	สาขา
๑	นายคล้อย ไกรน้อย	๓	ไพรวัน	ตากใบ	๒๕๖๐	ยางพารา
๒	นายสุคนธ์ แก้วคงสุข	๓	ไพรวัน	ตากใบ	๒๕๖๐	ยางพารา

ที่มา: การยางแห่งประเทศไทย สาขานราธิวาส พ.ศ. ๒๕๖๕

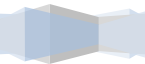
๒.๒ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ตารางที่ ๒๒ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

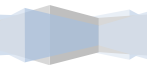
ตารางแสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชน ที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
ด้านพื้นที่และทรัพยากร				
๑. น้ำ	<ul style="list-style-type: none"> - ระบบชลประทานไม่ทั่วถึง - มีระบบการบริหารจัดการน้ำไม่ดี - มีผลต่อด้านปศุสัตว์/พืช/ประมง 	<ul style="list-style-type: none"> - ประสานงานหน่วยงานชลประทานในการแก้ไขระบบการบริหารจัดการน้ำให้ทั่วถึง - อบรมกลุ่มผู้ใช้น้ำ 	<ul style="list-style-type: none"> หมู่ที่ ๑-๔ ตำบลเจ๊ะเห ชุมชนที่ ๑-๙ เทศบาลเมืองตากใบ ม. ๑-๘ ตำบลศาลาใหม่ 	<ul style="list-style-type: none"> - ประสานงานหน่วยงานชลประทานในพื้นที่
๒. ดินเปรี้ยว	<ul style="list-style-type: none"> - ดินเปรี้ยวจัด ไม่สามารถปลูกพืชได้ - อิทธิพลของกระแสน้ำทะเลท่วมถึง - ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม คุณภาพน้ำเป็นกรด มีรสขาคกร่อย ทำลายระบบนิเวศน์สัตว์น้ำ และพืช 	<ul style="list-style-type: none"> - ประสานงานหน่วยงานเกี่ยวข้อง เช่น พต. หรือศูนย์การศึกษาพิบูลทอง ให้ความรู้ด้านการแก้ไขดินเปรี้ยว - ปลูกพืชทนเปรี้ยว - ขุดดินยกร่อง เพื่อป้องกันกระแสน้ำทะเลท่วมถึง และลดความเป็นกรดของดิน 	<ul style="list-style-type: none"> ม. ๔ ตำบลโฆษิต ม. ๑-๔ ตำบลนาค หมู่ที่ ๓ ตำบลเกาะสะท้อน ม. ๖ ตำบลบางขุนทอง 	<ul style="list-style-type: none"> - ประสานงานหน่วยงานในพื้นที่ ให้ความรู้การแก้ไขปัญหาดินเปรี้ยว - ถ่ายทอดความรู้เกษตรกรการปลูกพืชทนเปรี้ยว

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชน ที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
ด้านการผลิตสินค้าและการตลาด (ตามรายชนิดที่สำคัญ)				
๑. ข้าว	- ต้นทุนการผลิตสูง (ปุ๋ย/ฝัก) - ระบบการส่งน้ำมีปัญหา - คัดรูข้าว	- แก้ไขระบบการส่งน้ำ - ให้ความรู้เกษตรกรในการลดต้นทุนการผลิตโดยใช้สารชีวภัณฑ์/ปุ๋ยหมัก	ม. ๒ ตำบลเจ๊ะเห หมู่ที่ ๑-๙ ตำบลเกาะสะท้อน ชุมชนที่ ๖ บ้านหัวคลอง ม. ๑-๔ ตำบลโฆษิต ม. ๑-๔ ตำบลนาค ม. ๑-๖ ตำบลพร่อน ม. ๑-๙ ตำบลไพรวัน ม. ๑-๓, ๖ ตำบลศาลาใหม่ ม. ๑-๖ ตำบลบางขุนทอง	- ถ่ายทอดความรู้การลดต้นทุนการผลิตข้าว/การใช้สารชีวภัณฑ์
๒. ปาล์มน้ำมัน	- ราคาตกต่ำ - ต้นทุนการผลิตสูง	- ถ่ายทอดความรู้ในการลดต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมัน - การรัฐบาลทำประกันราคาปาล์มน้ำมัน	ม. ๒, ๔ ตำบลเจ๊ะเห หมู่ที่ ๑-๙ ตำบลเกาะสะท้อน ม. ๑-๕ ตำบลโฆษิต ม. ๑-๔ ตำบลนาค ม. ๑-๖ ตำบลพร่อน ม. ๑-๗ และ ๙ ตำบลไพรวัน ม. ๑-๔ และ ๖-๗ ตำบลศาลาใหม่ ม. ๑-๖ ตำบลบางขุนทอง	- ถ่ายทอดความรู้ในการลดต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมัน (วิเคราะห์ดิน/ใบใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์)

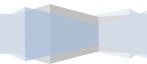

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชน ที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
๓. ยางพารา	- ราคาตกต่ำ - โรค/ศัตรูพืช	- ลดต้นทุน - ให้ความรู้การจัดการโรค - ปลูกพืชแซม สร้างรายได้เสริม	ม. ๒, ๔ ตำบลเจ๊ะเห หมู่ที่ ๑-๙ ตำบลเกาะสะท้อน ม. ๑-๕ ตำบลโฆษิต ชุมชนที่ ๖ บ้านหัวคลอง ม. ๑-๔ ตำบลนาค ม. ๑-๖ ตำบลพร่อน ม. ๑-๗ และ ๙ ตำบลไพรวัน ม. ๑-๓ และ ๖ ตำบลศาลาใหม่ ม. ๑-๖ ตำบลบางขุนทอง	- ถ่ายทอดความรู้ในการบริหารจัดการสวน (โรค/ปุ๋ย) การปลูกพืชแซมเพื่อสร้างรายได้เสริม
๔. มะพร้าว	- การจัดการสวนมะพร้าว	- ถ่ายทอดความรู้	ม. ๒, ๕-๖ ต.ไพรวัน ม. ๑-๒ ต.ศาลาใหม่	- ถ่ายทอดความรู้การจัดการสวนมะพร้าว
๕. ลองกอง, เงาะ, มังคุด (ไม้ผล)	- ผลผลิตเสียหายจากภัยธรรมชาติ - ราคาถูก - ตลาดไม่สามารถจำหน่ายแก่ผู้บริโภคโดยตรง	- ให้น้ำหล่อเลี้ยงตอนผลผลิตใกล้จะเก็บเกี่ยว - รวมกลุ่มจำหน่ายผลผลิต - รวมกลุ่มแปรรูปผลผลิต	ม. ๒, ๔ ตำบลเจ๊ะเห หมู่ที่ ๑-๙ ตำบลเกาะสะท้อน ชุมชนที่ ๖ บ้านหัวคลอง ม. ๑-๕ ตำบลโฆษิต ม. ๑-๔ ตำบลนาค ม. ๑-๖ ตำบลพร่อน ม. ๑-๑๐ ตำบลไพรวัน	- ถ่ายทอดความรู้การดูแลบริหารจัดการสวนไม้ผล - จัดตั้งกลุ่มเพื่อรวบรวมจำหน่ายผลผลิต

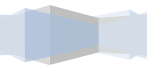

			ม. ๑-๘ ตำบลศาลาใหม่ ม. ๑-๖ ตำบลบางขุนทอง	
--	--	--	---	--

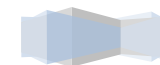
ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชน ที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
๖. พืชผัก/พืชไร่	- โรค แมลงศัตรูพืช	- รวมกลุ่มผู้ผลิตสารชีวภัณฑ์	ม. ๑-๔ ตำบลเจ๊ะเห ชุมชนที่ ๖ เทศบาลเมืองตากใบ หมู่ที่ ๑-๙ ตำบลเกาะสะทอน ม. ๑-๕ ตำบลโฆษิต ม. ๑-๔ ตำบลน่านาค ม. ๑-๖ ตำบลพร่อน ม. ๑-๑๐ ตำบลไพรวัน ม. ๑-๘ ตำบลศาลาใหม่ ม. ๑-๖ ตำบลบางขุนทอง	- จัดอบรม สาธิต การผลิตสารชีวภัณฑ์
๗. ปศุสัตว์	- โรคระบาดในฤดูฝน	- รวมกลุ่มจัดอบรมถ่ายทอด ความรู้เรื่องการป้องกันโรค ระบาดในสัตว์	ม. ๑-๔ ตำบลเจ๊ะเห ชุมชนที่ ๑-๙ เทศบาลเมืองตากใบ หมู่ที่ ๑-๙ ตำบลเกาะสะทอน ม. ๑-๕ ตำบลโฆษิต ม. ๑-๔ ตำบลน่านาค	- จัดอบรม ถ่ายทอดความรู้ด้านการ ดูแลสัตว์

			ม. ๑-๖ ตำบลพร่อน ม. ๑-๑๐ ตำบลไพรวัน ม. ๑-๘ ตำบลศาลาใหม่ ม. ๑-๖ ตำบลบางขุนทอง	
ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชน ที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
ด้านเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร				
๑. เกษตรกร	- เกษตรกรขาดการวิเคราะห์ด้านการผลิต/การตลาดทำให้เสี่ยงด้านราคา	- สร้างการรับรู้ จัดทำแผนวิเคราะห์ความเสี่ยง - ทำบัญชีรายรับ/รายจ่าย	ม. ๑-๔ ตำบลเจ๊ะเห หมู่ที่ ๑-๙ ตำบลเกาะสะท้อน ชุมชนที่ ๑-๙ เทศบาลเมืองตากใบ ม. ๑-๕ ตำบลโฆษิต ม. ๑-๔ ตำบลนาค ม. ๑-๖ ตำบลพร่อน ม. ๑-๑๐ ตำบลไพรวัน ม. ๑-๘ ตำบลศาลาใหม่ ม. ๑-๖ ตำบลบางขุนทอง	- ถ่ายทอดความรู้การทำบัญชีรายรับ/รายจ่าย จัดทำแผนวิเคราะห์ความเสี่ยง
ด้านการแปรรูปผลผลิตและผลิตภัณฑ์				
๑. แปรรูปในท้องถิ่น	- กลุ่มไม่มีความยั่งยืนในการผลิต - ขาดเงินทุน/ตลาดต่างจังหวัด	- จัดอบรมในการบริหารจัดการกลุ่มสร้างความเข้มแข็ง - ศึกษาดูงานกลุ่มที่ประสบความสำเร็จ - จัดอบรมการตลาดออนไลน์	ม. ๑-๔ ตำบลเจ๊ะเห หมู่ที่ ๑-๙ ตำบลเกาะสะท้อน ชุมชนที่ ๑-๙ เทศบาลเมืองตากใบ ม. ๑-๕ ตำบลโฆษิต ม. ๑-๔ ตำบลนาค ม. ๒-๖ ตำบลพร่อน	- จัดอบรมและศึกษาดูงานกลุ่มที่ประสบความสำเร็จ

			ม. ๑-๑๐ ตำบลไพรวัน	
			ม. ๑-๘ ตำบลศาลาใหม่	
			ม. ๑-๖ ตำบลบางขุนทอง	

๒.๒.๑ การจัดทำ TOWS Matrix

การวิเคราะห์ศักยภาพการพัฒนาการเกษตรของตำบล เป็นการนำสถานการณ์ของตำบล ปัญหา ความต้องการของเกษตรกร ตลอดจนปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลกระทบต่อการพัฒนา ทำให้สามารถเข้าใจบริบทของ ตำบล และปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งในปัจจุบันและอนาคต ผลการวิเคราะห์ศักยภาพจะถูกนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานใน การกำหนดแนวทางและเป้าหมายการพัฒนา ตลอดจนแผนงานโครงการ เพื่อให้เกิดการพัฒนาและแก้ไขปัญหาได้ อย่างตรงจุด

การวิเคราะห์ศักยภาพ ประกอบด้วย ปัจจัยแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก เป็นองค์ประกอบ สำคัญของการวิเคราะห์ในเบื้องต้น (SWOT Analysis)

๑. การวิเคราะห์ปัจจัยภายในตำบล

- ๑) จุดแข็ง (Strengths : S) ปัจจัยที่เป็นบวก เป็นจุดเด่น เป็นศักยภาพที่ส่งเสริมให้เกิดผลสำเร็จ
- ๒) จุดอ่อน (Weaknesses : W) ปัจจัยที่เป็นลบหรือความไม่พร้อมของตำบล

๒. การวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกตำบล

- ๑) โอกาส (Opportunities : O) การเปลี่ยนแปลงที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา
- ๒) อุปสรรค (Threats : T) สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เป็นภัยคุกคาม และขีดขวางการ

พัฒนาตำบล

การวิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อมและสถานการณ์ของพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบล ซึ่งประกอบด้วย ยางพารา ข้าว ปาล์มน้ำมัน เพื่อให้ง่ายในการวิเคราะห์แนวทางพัฒนาได้อย่างถูกต้องมากขึ้น โดยแยกวิเคราะห์ เป็นรายพืช ดังนี้

๑. ยางพารา

จุดแข็ง Strengths : S S ๑ พื้นที่ปลูกมีความเหมาะสม S ๒ มีกลุ่มวิสาหกิจชุมชนรับซื้อผลผลิตยางพาราใน พื้นที่ S ๓ พื้นที่อยู่ในเขตชลประทาน S ๔ มีศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนในพื้นที่ S ๕ ปลูกพืชร่วมยาง	จุดอ่อน Weaknesses : W W ๑ เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นคนสูงอายุ W ๒ เกษตรกรไม่สามารถแปรรูปยางพารา W ๓ ขาดการวางแผนการผลิตอย่างเป็นระบบ W ๔ เกษตรกรขาดการรวมกลุ่ม
โอกาส Opportunities : O O ๑ มีหน่วยงานเกี่ยวกับยางพาราในพื้นที่ O ๒ มีหน่วยงานมาให้ความรู้ สนับสนุน O ๓ เป็นเขตการค้าชายแดน	อุปสรรค Threats : T T ๑ ปัจจัยการผลิตและต้นทุนการผลิตสูง T ๒ โรค ยางพารา T ๓ ราคาตกต่ำ

๒. ข้าว

<p>จุดแข็ง Strengths : S</p> <p>S ๑ พื้นที่ปลูกข้าวเหมาะสม</p> <p>S ๒ มีโรงสีข้าวในพื้นที่</p> <p>S ๓ เป็นอาชีพดั้งเดิมของคนในพื้นที่ก่อเกิดภูมิปัญญาท้องถิ่นและปราชญ์ชาวบ้าน</p> <p>S ๔ มีศูนย์ข้าวชุมชน และโรงเรียนเกษตรกรใช้เป็นแหล่งเรียนรู้การผลิตข้าวหอมกระดังงา</p> <p>S ๕ มีกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเพื่อแปรรูปเป็นข้าวซ้อมมือในพื้นที่</p> <p>S ๖ มีระบบชลประทาน</p>	<p>จุดอ่อน Weaknesses : W</p> <p>W ๑ ปัญหาดินเปรี้ยวในบางพื้นที่</p> <p>W ๒ ชาวนาส่วนใหญ่เป็นคนสูงอายุ ลูกหลานไม่สานต่อ</p> <p>W ๓ นาไร่/ระบบน้ำไม่ทั่วถึง</p> <p>W ๔ ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ค่อนข้างต่ำ</p> <p>W ๕ ชาวนายังขาดเทคโนโลยีใหม่ๆ ในการพัฒนาผลผลิตข้าว</p> <p>W๖ กลุ่มเกษตรกรไม่เข้มแข็ง</p>
<p>โอกาส Opportunities : O</p> <p>O ๑ มีหน่วยงานเข้ามาให้ความรู้</p> <p>O ๒ นโยบายลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกร</p> <p>O ๓ แปลงใหญ่ข้าวในพื้นที่</p> <p>O ๔ ยุทธศาสตร์การพัฒนาผลผลิตข้าวของจังหวัดนราธิวาส</p> <p>O ๕ เป็นเขตการค้าชายแดน</p>	<p>อุปสรรค Threats : T</p> <p>T ๑ ภัยธรรมชาติ</p> <p>T ๒ ศัตรูข้าว โรค แมลง</p> <p>T ๓ ปัจจัยการผลิตและต้นทุนการผลิตสูงขึ้น</p>

๓. ปาล์มน้ำมัน

<p>จุดแข็ง Strengths : S</p> <p>S ๑ พื้นที่มีความเหมาะสม</p> <p>S ๒ แปลงใหญ่ปาล์มน้ำมันในพื้นที่</p> <p>S ๓ มีระบบชลประทานครอบคลุมทั้งอำเภอ</p> <p>S ๔ ใกล้จุดรับซื้อผลผลิตในพื้นที่</p> <p>S ๕ มีสหกรณ์ปาล์มน้ำมัน</p>	<p>จุดอ่อน Weaknesses : W</p> <p>W ๑ ขาดการรวมกลุ่มเกษตรกร</p> <p>W ๒ เกษตรกรขาดการดูแลจัดการสวน</p> <p>W ๓ เกษตรกรขาดความรู้และเทคโนโลยี</p> <p>W ๔ ผลผลิตปาล์มน้ำมันไม่สม่ำเสมอ</p> <p>W ๕ ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อย พื้นที่ผลิตน้อย</p> <p>W ๖ ขาดแคลนแรงงาน</p>
<p>โอกาส Opportunities : O</p> <p>O ๑ มีหน่วยงานภาครัฐให้การสนับสนุน</p> <p>O ๒ เป็นพืชทางเลือกตัวใหม่ที่น่าสนใจ</p> <p>O ๓ ความต้องการพืชพลังงานสูงขึ้น</p>	<p>อุปสรรค Threats : T</p> <p>T ๑ ราคาผลผลิตไม่แน่นอน</p> <p>T ๒ โรคและแมลงศัตรูพืชระบาด</p> <p>T ๓ ปัจจัยการผลิตมีแนวโน้มสูงขึ้น</p> <p>T ๔ ไม่มีโรงงานสกัดน้ำมันปาล์มในพื้นที่ใกล้เคียง</p> <p>T ๕ ภัยธรรมชาติ</p>

ตารางที่ ๒๓ แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix

๒.๒.๒ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เพื่อกำหนดประเด็นการพัฒนา โดยใช้ Tows Matrix

๒.๒.๒.๑ ยางพารา

<p>ปัจจัยภายใน</p> <p>ปัจจัยภายนอก</p>	<p>จุดแข็ง Strengths : S</p> <p>S ๑ พื้นที่ปลูกมีความเหมาะสม</p> <p>S ๒ มีกลุ่มวิสาหกิจชุมชนรับซื้อผลผลิตยางพาราในพื้นที่</p> <p>S ๓ พื้นที่อยู่ในเขตชลประทาน</p> <p>S ๔ มีศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนในพื้นที่</p> <p>S ๕ ปลูกพืชร่วมยาง</p>	<p>จุดอ่อน Weaknesses : W</p> <p>W ๑ เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นคนสูงอายุ</p> <p>W ๒ เกษตรกรไม่สามารถแปรรูปยางพารา</p> <p>W ๓ ขาดการวางแผนการผลิตอย่างเป็นระบบ</p> <p>W ๔ เกษตรกรขาดการรวมกลุ่ม</p>
<p>โอกาส Opportunities : O</p> <p>O ๑ มีหน่วยงานเกี่ยวกับยางพาราในพื้นที่</p> <p>O ๒ มีหน่วยงานมาให้ความรู้สนับสนุน</p> <p>O ๓ เป็นเขตการค้าชายแดน</p>	<p>SO แผนเชิงรุก</p> <p>ใช้จุดแข็งสร้างโอกาส</p> <p>S๒O๑ ส่งเสริมให้เกษตรกรเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชนเพื่อผลประโยชน์</p> <p>S๔O๒ รวมกลุ่มผลิตปุ๋ยใช้เองผ่านศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน</p> <p>S๕O๒ สนับสนุนการปลูกพืชร่วมยาง</p>	<p>WO แผนปรับปรุง</p> <p>ใช้โอกาสลดจุดอ่อน</p> <p>W๑O๑ รวมกลุ่มเกษตรกรให้เข้มแข็งโดยให้หน่วยงานรัฐบูรณาการร่วมกัน</p> <p>W๓O๓ ส่งเสริมการส่งออกยางพาราผ่านเขตการค้าชายแดนเพื่อลดต้นทุนการขนส่ง</p>
<p>อุปสรรค Threats : T</p> <p>T๑ ปัจจัยการผลิตและต้นทุนการผลิตสูง</p> <p>T๒ โรค ยางพารา</p> <p>T๓ ราคาตกต่ำ</p>	<p>ST แผนป้องกัน</p> <p>ใช้จุดแข็งรับมืออุปสรรค</p> <p>S๑T๒ ถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรในเรื่องโรคนยางพารา</p> <p>S๒T๑ ส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อซื้อปัจจัยการผลิต</p>	<p>WT แผนรับมือ</p> <p>แก้ปัญหา</p> <p>W๔T๓ รวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อต่อรองราคาและเข้มแข็ง</p>

๒.๒.๒.๒ ข้าว

<p>ปัจจัยภายใน</p> <p>ปัจจัยภายนอก</p>	<p>จุดแข็ง Strengths : S</p> <p>S๑ พื้นที่ปลูกข้าวเหมาะสม</p> <p>S๒ มีโรงสีข้าวในพื้นที่</p> <p>S๓ เป็นอาชีพดั้งเดิมของคนในพื้นที่ก่อเกิดภูมิปัญญาท้องถิ่นและปราชญ์ชาวบ้าน</p> <p>S๔ มีศูนย์ข้าวชุมชน และโรงเรียนเกษตรกรใช้เป็นแหล่งเรียนรู้การผลิตข้าวหอมกระดังงา</p> <p>S๕ มีกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเพื่อแปรรูปเป็นข้าวซ้อมมือในพื้นที่</p> <p>S๖ มีระบบชลประทาน</p>	<p>จุดอ่อน Weaknesses : W</p> <p>W๑ ปัญหาดินเปรี้ยวในบางพื้นที่</p> <p>W๒ ชาวนาส่วนใหญ่เป็นคนสูงอายุ ลูกหลานไม่สานต่อ</p> <p>W๓ นาไร่ร้าง/ระบบน้ำไม่ทั่วถึง</p> <p>W๔ ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ค่อนข้างต่ำ</p> <p>W๕ ชาวนายังขาดเทคโนโลยีใหม่ๆ ในการพัฒนาผลผลิตข้าว</p> <p>W๖ กลุ่มเกษตรกรไม่เข้มแข็ง</p>
<p>โอกาส Opportunities : O</p> <p>O๑ มีหน่วยงานเข้ามาให้ความรู้</p> <p>O๒ นโยบายลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกร</p> <p>O๓ แปลงใหญ่ข้าวในพื้นที่</p> <p>O๔ ยุทธศาสตร์การพัฒนาผลผลิตข้าวของจังหวัดนครราชสีมา</p> <p>O๕ เป็นเขตการค้าชายแดน</p>	<p>SO แผนเชิงรุก</p> <p>ใช้จุดแข็งสร้างโอกาส</p> <p>S๒O๓ ส่งเสริมการแปรรูปข้าวของเกษตรกรแปลงใหญ่</p> <p>S๒O๕ ผลิตข้าวเพื่อส่งออก</p> <p>S๔O๔ ส่งเสริมให้เกษตรกรรวมกลุ่มแปรรูปข้าว</p> <p>S๕O๓ ส่งเสริมให้เกษตรกรเข้าร่วมระบบแปลงใหญ่ข้าว</p>	<p>WO แผนปรับปรุง</p> <p>ใช้โอกาสลดจุดอ่อน</p> <p>W๒O๓ หน่วยงานเข้ามาถ่ายทอดความรู้ด้านการใช้เทคโนโลยีการผลิตข้าว</p> <p>W๓O๑ ส่งเสริมการปลูกพืชทดแทนนาไร่ร้าง</p> <p>W๖O๑ รวมกลุ่มเกษตรกรให้เข้มแข็งโดยให้หน่วยงานรัฐบูรณาการร่วมกัน</p>
<p>อุปสรรค Threats : T</p> <p>อุปสรรค Threats : T</p> <p>T ๑ ภัยธรรมชาติ</p> <p>T ๒ ศัตรูข้าว โรค แมลง</p> <p>T ๓ ปัจจัยการผลิตและต้นทุนการผลิตสูงขึ้น</p>	<p>ST แผนป้องกัน</p> <p>ใช้จุดแข็งรับมืออุปสรรค</p> <p>S๓T๑ รวมกลุ่มเกษตรกรแก้ปัญหาหน้า</p> <p>S๔T๒ ถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกร. ในเรื่องศัตรูข้าว โรค แมลง</p>	<p>WT แผนรับมือแก้ปัญหา</p> <p>W๖T๒ รวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อถ่ายทอดความรู้การลดต้นทุนและป้องกันศัตรูข้าว</p> <p>W๖T๓ รวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อร่วมกันซื้อปัจจัยการผลิต</p>

๒.๒.๒.๓ ปาล์มน้ำมัน

<p>ปัจจัยภายใน</p> <p>ปัจจัยภายนอก</p>	<p>จุดแข็ง Strengths : S</p> <p>S ๑ พื้นที่ที่มีความเหมาะสม</p> <p>S ๒ แปลงใหญ่ปาล์มน้ำมันในพื้นที่</p> <p>S ๓ มีระบบชลประทานครอบคลุมทั้งอำเภอ</p> <p>S ๔ ใกล้จุดรับซื้อผลผลิตในพื้นที่</p> <p>S ๕ มีสิทธิปาล์มน้ำมัน</p>	<p>จุดอ่อน Weaknesses : W</p> <p>W ๑ ขาดการรวมกลุ่มเกษตรกร</p> <p>W ๒ เกษตรกรขาดการดูแลจัดการสวน</p> <p>W ๓ เกษตรกรขาดความรู้และเทคโนโลยี</p> <p>W ๔ ผลผลิตปาล์มน้ำมันไม่สม่ำเสมอ</p> <p>W ๕ ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อยพื้นที่ผลิตน้อย</p> <p>W ๖ ขาดแคลนแรงงาน</p>
<p>โอกาส Opportunities : O</p> <p>O ๑ มีหน่วยงานภาครัฐให้การสนับสนุน</p> <p>O ๒ เป็นพืชทางเลือกตัวใหม่ที่น่าสนใจ</p> <p>O ๓ ความต้องการพืชพลังงานสูงขึ้น</p>	<p>SO แผนเชิงรุก</p> <p>ใช้จุดแข็งสร้างโอกาส</p> <p>S๑O๑ หน่วยงานมาให้ความรู้ในการลดต้นทุนการผลิต</p> <p>S๒O๑ เข้าร่วมกลุ่มแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมันในพื้นที่</p> <p>S๒O๒ ผลิตปาล์มมาตรฐานและเพิ่มอำนาจต่อรองราคาสินค้า</p>	<p>WO แผนปรับปรุง</p> <p>ใช้โอกาสลดจุดอ่อน</p> <p>W๑O๑ หน่วยงานให้ความรู้ด้านการรวมกลุ่มเกษตรกร</p> <p>W๒O๑ หน่วยงานให้ความรู้การผลิตปาล์มคุณภาพ</p> <p>W๓O๒ นำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในสวนปาล์มน้ำมัน</p> <p>W๕O๑ หน่วยงานให้การสนับสนุนงบประมาณในด้านเงินทุนและเครื่องจักรการเกษตร</p>
<p>อุปสรรค Threats : T</p> <p>T ๑ ราคาผลผลิตไม่แน่นอน</p> <p>T ๒ โรคและแมลงศัตรูพืชระบาด</p> <p>T ๓ ปัจจัยการผลิตมีแนวโน้มสูงขึ้น</p> <p>T ๔ ไม่มีโรงงานสกัดน้ำมันปาล์มในพื้นที่ใกล้เคียง</p> <p>T ๕ ภัยธรรมชาติ</p>	<p>ST แผนป้องกัน</p> <p>ใช้จุดแข็งรับมืออุปสรรค</p> <p>S๑T๕ ปรับปรุงฝักระวังและเตือนภัยทางธรรมชาติ</p> <p>S๒T๒ รวมกลุ่มจัดตั้ง ศจช.เพื่อฝักระวังและผลิตสารป้องกันศัตรูพืช</p> <p>S๒T๓ เข้าร่วมแปลงใหญ่เพื่อร่วมกันจัดซื้อปัจจัยการผลิต</p> <p>S๓T๕ บำรุงรักษาระบบชลประทานในพื้นที่</p>	<p>WT แผนรับมือ</p> <p>แก้ปัญหา</p> <p>W๑T๑ รวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อลดต้นทุนและป้องกันศัตรูปาล์มน้ำมัน</p> <p>W๑T๑ ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาขีดความสามารถให้มีการรวมกลุ่มและมีศักยภาพในการพึ่งพาตนเองทางปัจจัยการผลิตให้มากที่สุด</p> <p>W๔T๑ เก็บเกี่ยวปาล์มน้ำมันที่มีคุณภาพเพื่อต่อรองราคาปาล์มน้ำมัน</p>

กำหนดเป็นกลยุทธ์ ดังนี้

๑. กลยุทธ์เชิงรุก

- ๑.๑ การขับเคลื่อนโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ (นาข้าว ปาล์มน้ำมัน มะพร้าว)
- ๑.๒ พัฒนาศักยภาพเกษตรกร และองค์กรเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง
- ๑.๓ เพิ่มศักยภาพอาสาสมัครและเกษตรกรต้นแบบ
- ๑.๔ พัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชนมีความเข้มแข็งและสามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการส่งเสริม

อาชีพ

- ๑.๕ ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรตามแนวทางการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning)

๒. กลยุทธ์เชิงแก้ไข

- ๒.๑ พัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการผลิตพืชอาหารปลอดภัย
- ๒.๒ ลดต้นทุนการผลิต
- ๒.๓ ส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
- ๒.๔ ส่งเสริมการปลูกพืชตามระบบเกษตรดีที่เหมาะสม (GAP)
- ๒.๕ ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการผลิต
- ๒.๖ บูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินกิจกรรมการเกษตรในพื้นที่

๓. กลยุทธ์เชิงป้องกัน

- ๓.๑ ส่งเสริม และถ่ายทอดความรู้ด้านการบริหารจัดการศัตรูพืชและการป้องกัน
- ๓.๒ บริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรให้มีประสิทธิภาพ

๔. กลยุทธ์เชิงรับ

- ๔.๑ ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้
- ๔.๒ สร้างเครือข่ายด้านการตลาดสินค้าเกษตร
- ๔.๓ เพิ่มมูลค่าสินค้าการเกษตรโดยส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตสินค้าเกษตร

บทที่ ๓ ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ

๓.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า

๓.๑.๑ ข้าว

เป้าหมายเกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๐

กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์เชิงรุก

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมระบบเกษตรแปลงใหญ่

กลยุทธ์ที่ ๒ กลยุทธ์เชิงแก้ไข

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการปลูกพืชทดแทนนาร้าง

กลยุทธ์ที่ ๓ กลยุทธ์เชิงป้องกัน

โครงการที่ ๑ โครงการถ่ายทอดความรู้ด้านเทคโนโลยีการผลิตข้าว

โครงการที่ ๒ โครงการโรงเรียนเกษตรกรชาวนา

๓.๑.๒ ยางพารา

เป้าหมายเกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๐

กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์เชิงรุก

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมเกษตรกรปลูกพืชร่วมยาง

กลยุทธ์ที่ ๒ กลยุทธ์เชิงแก้ไข

โครงการที่ ๑ โครงการถ่ายทอดความรู้ด้านการผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์จากยางพารา

กลยุทธ์ที่ ๓ กลยุทธ์เชิงป้องกัน

โครงการที่ ๑ โครงการผลิตปุ๋ยอินทรีย์เพื่อลดต้นทุนการผลิตยางพารา

กลยุทธ์ที่ ๔ กลยุทธ์เชิงรับ

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมอาชีพการปลูกมะนาวในเชิง

๓.๑.๓ ปาล์มน้ำมัน

เป้าหมายเกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๐

กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์เชิงรุก

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมระบบเกษตรแปลงใหญ่

โครงการที่ ๒ โครงการผลิตปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

กลยุทธ์ที่ ๒ กลยุทธ์เชิงแก้ไข

โครงการที่ ๑ โครงการถ่ายทอดความรู้ด้านเทคโนโลยีการปลูกปาล์ม

กลยุทธ์ที่ ๓ กลยุทธ์เชิงรับ

โครงการที่ ๑ โครงการอบรมเกษตรกรเรื่องการผลิตปาล์มตามระบบ GAP หรือ RSPO

๓.๑.๔ มะพร้าว

เป้าหมายเกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๐

กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์เชิงรุก

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมระบบเกษตรแปลงใหญ่

โครงการที่ ๒ โครงการผลิตปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

กลยุทธ์ที่ ๒ กลยุทธ์เชิงแก้ไข

โครงการที่ ๑ โครงการถ่ายทอดความรู้ด้านเทคโนโลยีการจัดการสวนมะพร้าว

กลยุทธ์ที่ ๓ กลยุทธ์เชิงรับ

โครงการที่ ๑ โครงการอบรมเกษตรกรเรื่องการผลิตมะพร้าวตามระบบ GAP

๓.๑.๕ ไม้ผล

เป้าหมายเกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๐

กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์เชิงรุก

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมระบบแปลงใหญ่ไม้ผล

กลยุทธ์ที่ ๒ กลยุทธ์เชิงแก้ไข

โครงการที่ ๑ โครงการถ่ายทอดความรู้การจัดการสวนไม้ผล

โครงการที่ ๒ โครงการถ่ายทอดความรู้การผลิตไม้ผลให้ได้มาตรฐาน GAP/ เกษตรอินทรีย์

กลยุทธ์ที่ ๓ กลยุทธ์เชิงป้องกัน

โครงการที่ ๑ โครงการผลิตปุ๋ยอินทรีย์เพื่อลดต้นทุนการผลิตไม้ผล

๓.๑.๖ โคเนื้อ

เป้าหมายเกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๐

กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์เชิงรุก

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมระบบแปลงใหญ่โคเนื้อ

โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคพอ-แม่พันธุ์ เพื่อผลิตลูกโคขุนขาย

กลยุทธ์ที่ ๒ กลยุทธ์เชิงแก้ไข

โครงการที่ ๑ โครงการถ่ายทอดความรู้ด้านการเลี้ยงโคเนื้อ

โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมประสิทธิภาพการเลี้ยงโคเนื้อเพื่อการส่งออก

กลยุทธ์ที่ ๓ กลยุทธ์เชิงป้องกัน

โครงการที่ ๑ โครงการผลิตอาหารสัตว์ TMR เพื่อลดต้นทุนการผลิตอาหารสัตว์

๓.๑.๗ พืชผัก/พืชไร่

เป้าหมายเกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๐

กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์เชิงรุก

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการรวมกลุ่มผู้ปลูกผัก

กลยุทธ์ที่ ๒ กลยุทธ์เชิงแก้ไข

โครงการที่ ๑ โครงการถ่ายทอดความรู้ และสาธิตการผลิตสารชีวภัณฑ์

กลยุทธ์ที่ ๓ กลยุทธ์เชิงป้องกัน

โครงการที่ ๑ โครงการผลิตปุ๋ยอินทรีย์เพื่อการลดต้นทุนและผลิตผักปลอดภัย

๓.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร

๓.๒.๑ YSF

เป้าหมาย YSF ที่มีในพื้นที่เพิ่มขึ้นและสามารถเป็นวิทยากรได้

กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์เชิงรุก

โครงการที่ ๑ โครงการอบรมพัฒนาความรู้ด้านการเกษตรแก่ YSF

๓.๒.๒ วิสาหกิจชุมชน

เป้าหมาย วิสาหกิจชุมชนมีความเข้มแข็งและสามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการส่งเสริมอาชีพ

กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์เชิงรุก

โครงการที่ ๑ โครงการอบรมวิสาหกิจชุมชนเรื่องการบริหารจัดการกลุ่ม

โครงการที่ ๒ โครงการพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชน

กลยุทธ์ที่ ๒ กลยุทธ์เชิงแก้ไข

โครงการที่ ๑ โครงการอบรมถ่ายทอดความรู้ด้านการจัดทำแผนการผลิตรายกลุ่ม (IFPP)

๓.๓ พัฒนาที่ดินและทรัพยากรการเกษตร

๓.๓.๑ ที่ดิน

เป้าหมาย ปัญหาดินเปรี้ยวและนาร้างลดลง ๑๐% พื้นที่

กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์เชิงรุก

โครงการที่ ๑ โครงการจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแนวทางการบริหารจัดการพื้นที่

เกษตรกรรม (Zoning)

กลยุทธ์ที่ ๒ กลยุทธ์เชิงแก้ไข

โครงการที่ ๑ โครงการอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องดิน และวิเคราะห์ค่าธาตุอาหารในดิน

ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ		วิธีดำเนินการ	ปริมาณงาน/งบประมาณ (ปี)								ผู้รับผิดชอบ		
				หมู่ที่	ตำบล		๒๕๖๖		๒๕๖๗		๒๕๖๘		๒๕๖๙			๒๕๗๐	
							งาน	งปม. (บาท)	งาน	งปม. (บาท)	งาน	งปม. (บาท)	งาน	งาน		งปม. (บาท)	งาน
พัฒนาการ ผลิต สินค้า	โครงการลด ต้นทุนการผลิต ข้าว	- เพื่อลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต เพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิต	๓๐ ราย	๑-๙	เกาะ สะท้อน	- อบรมถ่ายทอด ความรู้การปลูก ข้าว	๑. ถ่ายทอด ความรู้ ๒. จัดซื้อแม่ปุ๋ย เพื่อสาธิตให้แก่ เกษตรกร	๙๔,๐๐๐									คณะกรรมการ ผู้รับผิดชอบโครงการ
พัฒนาการ ผลิต สินค้า	โครงการการ เพิ่ม ประสิทธิภาพ การปลูกปาล์ม น้ำมัน	- เพื่อลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต เพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิต	๓๐ ราย	๑-๙	เกาะ สะท้อน	- อบรมถ่ายทอด ความรู้การปลูก ปาล์มน้ำมัน	๑. ถ่ายทอด ความรู้ ๒. จัดซื้อแม่ปุ๋ย เพื่อสาธิตให้แก่ เกษตรกร	๔๒,๑๐๐									คณะกรรมการ ผู้รับผิดชอบโครงการ
พัฒนาการ ผลิต สินค้า	โครงการระบบ ส่งเสริม การเกษตรแบบ แปลงใหญ่	- เพื่อลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต เพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิต	๒๐๐ ราย	๑-๔	โฆษิต	- อบรมถ่ายทอด ความรู้การปลูก ข้าว	๑. ถ่ายทอด ความรู้ ๒. จัดซื้อแม่ปุ๋ย เพื่อสาธิตให้แก่ เกษตรกร	๕๐๐,๐๐๐									คณะกรรมการ ผู้รับผิดชอบโครงการ
พัฒนาการ ผลิต สินค้า	โครงการการ เพิ่ม ประสิทธิภาพ การปลูกปาล์ม น้ำมัน	- เพื่อลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต เพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิต	๑๐๐ ราย	๑-๕	โฆษิต	- อบรมถ่ายทอด ความรู้การปลูก ปาล์มน้ำมัน	๑. ถ่ายทอด ความรู้ ๒. จัดซื้อแม่ปุ๋ย เพื่อสาธิตให้แก่ เกษตรกร	๕๔๐,๐๐๐									คณะกรรมการ ผู้รับผิดชอบโครงการ
พัฒนาการ ผลิต สินค้า	โครงการพัฒนา ศักยภาพ การเกษตรแบบ ผสมผสาน	- ส่งเสริมให้น้ำแนวปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการ ประกอบอาชีพ	๑๕๐ ราย	๑-๖	บาง ขุนทอง	- อบรมถ่ายทอด ความรู้	๑. ถ่ายทอด ความรู้ ๒. สนับสนุน ปัจจัย การผลิต	๕๖๐,๐๐๐									คณะกรรมการ ผู้รับผิดชอบโครงการ

ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ		วิธีดำเนินการ	ปริมาณงาน/งบประมาณ (ปี)								ผู้รับผิดชอบ		
				หมู่ที่	ตำบล		๒๕๖๖		๒๕๖๗		๒๕๖๘		๒๕๖๙			๒๕๗๐	
							งาน	งปม. (บาท)	งาน	งปม. (บาท)	งาน	งปม. (บาท)	งาน	งาน		งปม. (บาท)	งาน
พัฒนาการ ผลิต สินค้า	โครงการการ เพิ่ม ประสิทธิภาพ การปลูกปาล์ม น้ำมัน	- เพื่อลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต เพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิต	๑๕๐ ราย	๑-๖	บาง ขุนทอง	- อบรมถ่ายทอด ความรู้การปลูก ปาล์มน้ำมัน	๑. ถ่ายทอด ความรู้ ๒. จัดซื้อแม่ปุ๋ย เพื่อสาธิตให้แก่ เกษตรกร	๔๕๐,๐๐๐									คณะกรรมการ ผู้รับผิดชอบโครงการ
พัฒนาการ ผลิต สินค้า	โครงการแปรรูป ผลผลิตทาง การเกษตรจาก มะพร้าว	- เพื่อพัฒนาเป็นอาชีพเสริม เพิ่ม มูลค่าจากการแปรรูป	๑๐๐ ราย	๑-๖	บาง ขุนทอง	- อบรมถ่ายทอด ความรู้แปรรูป ผลผลิตทาง การเกษตรจาก มะพร้าว	๑. ถ่ายทอด ความรู้ ๒. สนับสนุนปัจจัย การผลิต	๕๔๐,๐๐๐									คณะกรรมการ ผู้รับผิดชอบโครงการ
พัฒนาการ ผลิต สินค้า	โครงการ ส่งเสริมทำ เกษตรผสมผสาน และปลูกผักสวน ครัว	- เพื่อลดรายจ่ายในครัวเรือนและ เสริมรายได้	๕๐ ราย	๑-๔	เจ๊ะเห	- อบรมถ่ายทอด ความรู้	๑. สนับสนุน ปัจจัยการผลิต	๘๕,๐๐๐									คณะกรรมการ ผู้รับผิดชอบโครงการ
พัฒนาการ ผลิต สินค้า	โครงการระบบ ส่งเสริมการปลูก ข้าวตำบลพร่อน	- เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการ รวมกลุ่มเกษตรกร	๕๐๐ ราย	๑-๖	พร่อน	- อบรมถ่ายทอด ความรู้การปลูก ข้าว	๑. ถ่ายทอด ความรู้ ๒. จัดซื้อแม่ปุ๋ย เพื่อสาธิตให้แก่ เกษตรกร	๕,๐๐๐,๐๐๐									คณะกรรมการ ผู้รับผิดชอบโครงการ
พัฒนาการ ผลิต สินค้า	โครงการ ส่งเสริมการทำ เกษตรด้านการ ปลูกผัก	- ส่งเสริมให้น้ำแนวปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการ ประกอบอาชีพ	๕๐ ราย	๑-๔	น่านาค	- อบรมถ่ายทอด ความรู้การทำ เกษตรด้านการ ปลูกผัก	๑. ถ่ายทอด ความรู้ ๒. สนับสนุน ปัจจัย การผลิต	๔๒๐,๐๐๐									คณะกรรมการ ผู้รับผิดชอบโครงการ

ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ		วิธีดำเนินการ	ปริมาณงาน/งบประมาณ (ปี)								ผู้รับผิดชอบ		
				หมู่ที่	ตำบล		๒๕๖๖		๒๕๖๗		๒๕๖๘		๒๕๖๙			๒๕๗๐	
							งาน	งปม. (บาท)	งาน	งปม. (บาท)	งาน	งปม. (บาท)	งาน	งาน		งปม. (บาท)	งาน
พัฒนาการ ผลิต สินค้า	โครงการปลูก ข้าวโพดเลี้ยง สัตว์เพื่อ จำหน่าย	- เพื่อลดต้นทุน เพิ่มผลผลิตเพื่อ ขยายตลาดและสร้างรายได้ให้กับ สมาชิก	๑๕ ราย	๒	นานาค	- อบรมถ่ายทอด ความรู้การปลูก ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	๑. ถ่ายทอด ความรู้ ๒. จัดซื้อแม่ปุ๋ย เพื่อสาธิตให้แก่ เกษตรกร	๑๐๖,๐๐๐									คณะกรรมการ ผู้รับผิดชอบโครงการ
พัฒนา การ ผลิต สินค้า	โครงการปลูก ผักปลอดภัย จากสารเคมี	- เพื่อส่งเสริมการตลาดการใช้ ปุ๋ยเคมี และสนับสนุนการใช้ สารชีวภัณฑ์	๖๕	๕	ไพรวัน	- อบรม ถ่ายทอด ความรู้และ สาธิตการผลิต เชื้อรา	๑. ถ่ายทอด ความรู้ ๒. จัดซื้อแม่ปุ๋ย เพื่อสาธิตให้แก่ เกษตรกร	๔๒,๑๐๐									คณะกรรมการ ผู้รับผิดชอบโครงการ
พัฒนาการ ผลิต สินค้า	โครงการระบบ ส่งเสริม การเกษตรแบบ แปลงใหญ่	- เพื่อลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต เพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิต	๙๓ ราย	๒-๓	ไพรวัน	- อบรมถ่ายทอด ความรู้การใช้ สารชีวภัณฑ์	๑. ถ่ายทอด ความรู้การใช้ สารชีวภัณฑ์	๑๑๓,๑๐๐									คณะกรรมการผู้รับผิดชอบ โครงการ
พัฒนาการ ผลิต สินค้า	โครงการระบบ ส่งเสริม การเกษตรแบบ แปลงใหญ่	- เพื่อลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต เพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิต	๔๗ ราย	๑-๓	ศาลาใหม่	- อบรมถ่ายทอด ความรู้การปลูก ข้าว	๑. ถ่ายทอด ความรู้ ๒. จัดซื้อแม่ปุ๋ย เพื่อสาธิตให้แก่ เกษตรกร	๕๗,๐๐๐									คณะกรรมการผู้รับผิดชอบ โครงการ
พัฒนาการ ผลิต สินค้า	โครงการแปรรูป ผลผลิตทาง การเกษตร มะพร้าว	- เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการแปรรูป มะพร้าวเพื่อเพิ่มมูลค่า	๑๔๐ ราย	๑-๘	ศาลาใหม่	-อบรมและ ถ่ายทอดความรู้	๑. สนับสนุน ปัจจัยการ แปรรูป	๓๒๘,๐๐๐									คณะกรรมการผู้รับผิดชอบ โครงการ
พัฒนาการ ผลิต สินค้า	โครงการพัฒนา หมู่บ้าน เศรษฐกิจ พอเพียงแบบ ครบวงจร	- เพื่อส่งเสริมให้นำแนวปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการ ประกอบอาชีพ	๑๐๔ ราย	๒	ศาลาใหม่	- พัฒนาหมู่บ้าน ให้มีคุณภาพเป็น แหล่งท่องเที่ยว เชิงเกษตร	๑. ส่งเสริมเป็น แหล่งท่องเที่ยว เชิงเกษตร	๒๔๘,๘๐๐									คณะกรรมการผู้รับผิดชอบ โครงการ

ภาคผนวก

โครงการตำบลเกาะสะท้อน

๑. ชื่อโครงการ : โครงการลดต้นทุนการผลิตข้าว

๒. หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบโครงการ สำนักงานเกษตรจังหวัดนราธิวาส สำนักงานเกษตรอำเภอตากใบ

๓. หลักการและเหตุผล

อำเภอตากใบ เป็นแหล่งผลิตข้าวแหล่งใหญ่ที่สุดของจังหวัดนราธิวาส มีพื้นที่ปลูกข้าว ประมาณ ๓๒,๐๐๐ ไร่ เกษตรกรผู้ปลูกข้าว จำนวน ๒,๗๔๓ ราย ผลผลิตเฉลี่ย ๕๖๙ กิโลกรัม/ไร่ แต่ในปัจจุบันเกษตรกรผู้ปลูกข้าวส่วนใหญ่ประสบปัญหาเรื่องต้นทุนการผลิต เช่น ค่าไถนา ค่าปักดำ ค่าเก็บเกี่ยว ค่าปุ๋ยเคมี ค่าน้ำมัน เฉลี่ยไร่ละ ๓,๕๐๐ - ๔,๐๐๐ บาท อีกทั้งราคาผลผลิตทางการเกษตรไม่แน่นอน ส่งผลให้เกษตรกรประสบกับสถานะขาดทุน ซึ่งโครงการลดต้นทุนการผลิตข้าว เพื่อประหยัดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต โดยจะเน้นให้เกษตรกรผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด ตามนโยบายการตลาดนำการผลิต นำไปสู่การจัดการสินค้าเกษตรให้สมดุลระหว่างอุปสงค์และอุปทาน สร้างเสถียรภาพของราคาสินค้าเกษตรได้อย่างมั่นคง

๔. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเพิ่มรายได้ และลดรายจ่ายให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกข้าว
๒. เพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิตข้าวและเพิ่มผลผลิตข้าว
๓. เพื่อสร้างแรงจูงใจให้แก่เกษตรกรในการพัฒนาอาชีพการทำนา เพื่อลดปัญหาพื้นที่นาร้าง

๕. เป้าหมาย

๑. ลดต้นทุนการผลิตข้าว จากเดิมไร่ละ ๓,๕๐๐ - ๔,๐๐๐ บาท เป็น ๓,๐๐๐ บาท/ไร่
๒. เพิ่มผลผลิตข้าว จากเดิม ๕๖๙ กิโลกรัม/ไร่ เป็น ๖๕๐ - ๗๐๐ กิโลกรัม/ไร่
๓. เกษตรกรเป้าหมาย ในพื้นที่ตำบลเกาะสะท้อน จำนวน ๓๐ ราย

๖. พื้นที่ดำเนินการ ตำบลเกาะสะท้อน อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

๗. ระยะเวลาดำเนินการ ระหว่างเดือนตุลาคม ๒๕๖๕ - กันยายน ๒๕๖๖

๘. กิจกรรม/วิธีการดำเนินงาน

กิจกรรม	วิธีการดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ
๑. ประชาสัมพันธ์โครงการ	๑. ประชุมชี้แจงโครงการ ๒. กำหนดแผนการดำเนินงานขับเคลื่อนโครงการ	สำนักงานเกษตรอำเภอตากใบ
๒. จัดประชาคมหมู่บ้าน	๑. รับสมัครเกษตรกรผู้ปลูกข้าวเข้าร่วมโครงการฯ ๒. คัดเลือก/แต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบโครงการฯ ๓. ขอสนับสนุนงบประมาณโครงการจากหน่วยงานภาคีในพื้นที่	สำนักงานเกษตรอำเภอตากใบ
๓. จัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์	๑. ประชุมเกษตรกรผู้สมัครเข้าร่วมโครงการฯ ๒. จัดซื้อแม่ปุ๋ยเคมี ๓. การจัดเก็บข้อมูล โดยจัดทำทะเบียนสมาชิก ๔. ถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกร เรื่องการใช้ปุ๋ยเคมีอย่างถูกวิธี และเหมาะสม	๑. คณะกรรมการโครงการ ๒. สำนักงานเกษตรอำเภอตากใบ
๔. กำหนดแผนการผลิตปุ๋ย	๑. ผสมปุ๋ยตามสูตรที่กำหนด	คณะกรรมการโครงการและเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ

กิจกรรม	วิธีการดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ
๕. แผนการจัดการตลาด ด้านเงินทุน เงินทุน - บัญชี	๑. เชื่อมโยงผลผลิตกับตลาดและรายได้ หรือการใช้ประโยชน์ ๒. ประชาสัมพันธ์ให้คนในชุมชน และใกล้เคียงได้รับรู้ เพื่อการจำหน่าย ๓. บริหารงบประมาณโครงการในรูปแบบเงินทุนหมุนเวียน	คณะกรรมการหมู่บ้าน และเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ
๖. สรุปผลโครงการ	๑. ติดตามการดำเนินงานตามโครงการ ๒. รายงานผลการดำเนินงานโครงการ	คณะกรรมการหมู่บ้าน และเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ

๙. งบประมาณ

งบประมาณ ๙๔,๐๐๐ บาท

๑. จัดซื้อแม่ปุ๋ยเคมี สูตร ๑๘-๔๖-๐ จำนวน ๓,๐๐๐ กิโลกรัม

๒. จัดซื้อแม่ปุ๋ยเคมี สูตร ๔๖-๐-๐ จำนวน ๑,๔๐๐ กิโลกรัม

๑๐. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๑. เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตข้าว จากเดิมไร่ละ ๓,๕๐๐ - ๔,๐๐๐ บาท เหลือไร่ละ ๓,๐๐๐ บาท

๒. เกษตรกรสามารถเพิ่มผลผลิตข้าว จากเดิม ๕๖๙ กิโลกรัม/ไร่ เป็น ๖๕๐ - ๗๐๐ กิโลกรัม/ไร่

๓. เกษตรกรเป้าหมาย ในพื้นที่ตำบลเกาะสะท้อน จำนวน ๓๐ ราย มีรายได้เพิ่มขึ้น

๑. ชื่อโครงการ : โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการปลูกปาล์มน้ำมัน

๒. หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบโครงการ สำนักงานเกษตรจังหวัดนราธิวาส สำนักงานเกษตรอำเภอตากใบ

๓. หลักการและเหตุผล

อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส มีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันประมาณ ๑๒,๐๐๐ ไร่ เกษตรกรจำนวน ๑,๓๖๐ ราย พื้นที่ปลูกส่วนใหญ่เป็นที่ลุ่มปรับเปลี่ยนจากพื้นที่นาร้างเป็นสวนปาล์มน้ำมัน มีชุดคูดร่องมีน้ำท่วมขังในฤดูฝน สภาพพื้นที่เป็นดินกรด การเจริญเติบโตของปาล์มน้ำมันช้ากว่าที่อื่น อีกทั้งเกษตรกรขาดความรู้และเงินทุนในการพัฒนาสวนปาล์มน้ำมัน ราคาผลผลิตทางการเกษตรไม่แน่นอน ส่งผลให้เกษตรกรประสบกับภาวะขาดทุน ซึ่งโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการปลูกปาล์มน้ำมัน เป็นโครงการหนึ่งที่ช่วยให้เกษตรกรได้รับความรู้ด้านการจัดการสวนปาล์มอย่างถูกวิธี ประหยัดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต โดยจะเน้นให้เกษตรกรบรรลุเป้าหมาย ๕ ด้าน ได้แก่ การลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มผลผลิต การพัฒนาคุณภาพ การตลาด และการบริหารจัดการเกษตรกร ผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด ตามนโยบายการตลาดนำการผลิต นำไปสู่การจัดการสินค้าเกษตรให้สมดุลระหว่างอุปสงค์และอุปทาน สร้างเสถียรภาพของราคาสินค้าเกษตรได้อย่างมั่นคง

๔. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจเรื่องการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตปาล์มน้ำมัน
๒. เพื่อการลดต้นทุนและการเพิ่มผลผลิตปาล์มน้ำมัน
๓. เพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน

๕. เป้าหมาย

๑. ลดต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมัน ร้อยละ ๒๐
๒. ผลผลิตปาล์มน้ำมันเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๒๐
๓. เกษตรกรเป้าหมาย ในพื้นที่ตำบลเกาะสะทอน จำนวน ๓๐ ราย

๖. พื้นที่ดำเนินการ ตำบลเกาะสะทอน อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

๗. ระยะเวลาดำเนินการ ระหว่างเดือนตุลาคม ๒๕๖๕ - กันยายน ๒๕๖๖

๘. กิจกรรม/วิธีการดำเนินงาน

กิจกรรม	วิธีการดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ
๑. ประชาสัมพันธ์โครงการ	๑. ประชุมชี้แจงโครงการ ๒. กำหนดแผนการดำเนินงานขับเคลื่อนโครงการ	สำนักงานเกษตรอำเภอตากใบ
๒. จัดประชาคมหมู่บ้าน	๑. รับสมัครเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันเข้าร่วมโครงการฯ จำนวน ๓๐ ราย ๒. คัดเลือก/แต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบโครงการฯ ๓. คัดเลือกแปลงสาธิต ในพื้นที่ จำนวน ๑ แปลง พื้นที่ ๕ ไร่ ๔. ขอสนับสนุนงบประมาณโครงการจากหน่วยงานภาคีในพื้นที่	สำนักงานเกษตรอำเภอตากใบ

กิจกรรม	วิธีการดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ
๓. จัดทำแผนการอบรม	๑. ประชุมเกษตรกรผู้สมัครเข้าร่วมโครงการฯ ๒. การจัดเก็บข้อมูล โดยจัดทำทะเบียนสมาชิก ๓. ถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกร เรื่องการเพิ่มประสิทธิภาพการปลูกปาล์มน้ำมัน	๑. คณะกรรมการโครงการ ๒. สำนักงานเกษตรอำเภอตากใบ
๔. จัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์	๑. ซื้อวัสดุ อุปกรณ์ สำหรับแปลงสาธิต เพื่อการถ่ายทอดความรู้	คณะกรรมการโครงการและเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ
๕. แผนการจัดการตลาดด้านเงินทุน เงินทุน - บัญชี	๑. เชื่อมโยงผลผลิตกับตลาดและรายได้ หรือการใช้ประโยชน์ ๒. ประชาสัมพันธ์ให้คนในชุมชน และใกล้เคียงได้รับรู้เพื่อการจำหน่าย ๓. บริหารงบประมาณโครงการในรูปแบบเงินทุนหมุนเวียน	คณะกรรมการหมู่บ้านและเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ
๖. สรุปผลโครงการ	๑. ติดตามการดำเนินงานตามโครงการ ๒. รายงานผลการดำเนินงานโครงการ	คณะกรรมการหมู่บ้านและเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ

๙. งบประมาณ

งบประมาณ ๔๒,๑๐๐ บาท

๑. ค่าสัมมนาคุณวิทยากร จำนวน ๒ คนๆ ละ ๓ ชั่วโมงๆ ละ ๖๐๐ บาท เป็นเงิน ๓,๖๐๐ บาท
๒. จัดซื้อแม่ปุ๋ยเคมี สูตร ๑๘-๔๖-๐ จำนวน ๒๕๐ กิโลกรัม
๓. จัดซื้อแม่ปุ๋ยเคมี สูตร ๔๖-๐-๐ จำนวน ๒๕๐ กิโลกรัม
๔. จัดซื้อแม่ปุ๋ยเคมี สูตร ๐-๐-๖๐ จำนวน ๕๐๐ กิโลกรัม
๕. จัดซื้อธาตุอาหารเสริมโบรอน จำนวน ๕๐ กิโลกรัม
๖. จัดทำป้ายแปลงสาธิต จำนวน ๑ ป้าย

๑๐. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๑. เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมัน ร้อยละ ๒๐
๒. เกษตรกรสามารถเพิ่มผลผลิตปาล์มน้ำมัน ร้อยละ ๒๐
๓. เกษตรกรเป้าหมาย ในพื้นที่ตำบลเกาะสะท้อน จำนวน ๓๐ ราย มีรายได้เพิ่มขึ้น
๔. แปลงสาธิต สำหรับเกษตรกรเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตปาล์มน้ำมัน จำนวน ๑ แปลง

โครงการตำบลโมซิต

๑. ชื่อโครงการ : ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ (ข้าว) หมู่ที่ ๑-๔ ตำบลโมซิต

๒. หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบโครงการ สำนักงานเกษตรจังหวัดนครราชสีมา สำนักงานเกษตรอำเภอตากใบ

๓. หลักการและเหตุผล

ข้าวถือเป็นอาหารหลักของทุกคน และการทำงานก็เป็นอาชีพหลักของเกษตรกร ตำบลโมซิต อำเภอตากใบ จังหวัดนครราชสีมา มีพื้นที่นาทั้งหมด ๕,๓๘๐ ไร่ พื้นที่ปลูกข้าว ๓,๕๙๒.๒๕ ไร่ เกษตรกร ๕๓๓ ราย อยู่อันดับที่ ๒ คิดจากพื้นที่ปลูกข้าวทุกตำบลในอำเภอตากใบ แต่เนื่องด้วยสถานการณ์ในปัจจุบันการผลิตข้าว มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและมีการแข่งขันสูงทั้งในด้านปริมาณ คุณภาพ และต้นทุนการผลิตที่สูง ทำให้เกษตรกรรายย่อยประสบปัญหาในการผลิต ตลอดจนโอกาสการเข้าถึงข้อมูล แหล่งทุน ทรัพยากรและการตลาดได้น้อย และจากการที่เกษตรกรรายย่อยต่างคนต่างผลิต ทำให้ยากต่อการจัดการผลผลิตให้มีประสิทธิภาพและได้ผลผลิตที่มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของตลาด ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่เป็นการดำเนินงานซึ่งเน้นการรวมกลุ่มของเกษตรกรรายย่อยในพื้นที่ โดยวางระบบการผลิตและการบริหารจัดการในแนวทางเดียวกัน เพื่อประหยัดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ซึ่งเกษตรกรยังคงเป็นเจ้าของพื้นที่และทำการผลิตเอง โดยจะมีการกำหนดเป้าหมายการผลิต การถ่ายทอดเทคโนโลยี การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทุกขั้นตอน จนถึงการเชื่อมโยงตลาดกับภาคเอกชนแบบประชารัฐ มีเป้าหมายการดำเนินงานของกลุ่มชัดเจน เป็นการเพิ่มอำนาจการต่อรอง ของเกษตรกรตลอดกระบวนการผลิต ช่วยพัฒนาเกษตรกรให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีรายได้เพิ่มมากขึ้น เกิดความมั่นคง ในอาชีพ และสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืนในที่สุด อีกทั้งเป็นการพัฒนาเชิงพื้นที่ตามศักยภาพ รวมทั้งการพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรตามความต้องการของตลาดด้วยการบูรณาการ ทุกภาคส่วนตลอดโซ่อุปทาน

๔. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสนับสนุนให้เกษตรกร มีการรวมกลุ่มทำการผลิต มีการบริหารจัดการร่วมกัน เพื่อให้เกิดการรวมกันผลิต และรวมกันจำหน่ายโดยมีตลาดรองรับที่แน่นอน

๒. เพื่อให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มผลผลิตต่อไร่สูงขึ้น รวมทั้งผลผลิตมีคุณภาพได้มาตรฐาน ภายใต้การบูรณาการของหน่วยงานรัฐบาลและเอกชน

๕. เป้าหมายการดำเนินการ

๑. สามารถลดต้นทุนการผลิตได้ไม่น้อยกว่า ๒๐%

๒. สามารถเพิ่มผลผลิตได้ไม่น้อยกว่า ๒๐%

๓. พัฒนาสมาชิกกลุ่ม ในพื้นที่ หมู่ที่ ๑, ๒, ๓, ๔ ตำบลโมซิต เกษตรกร จำนวน ๒๐๐ ราย พื้นที่ ๑,๒๐๐ ไร่

๔. แปลงใหญ่ข้าวตำบลโมซิต มีการวางแผนการผลิต เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การจัดการคุณภาพ และการตลาดแบบครบวงจร

๖. พื้นที่ดำเนินการ หมู่ที่ ๑, ๒, ๓, ๔ ตำบลโมซิต อำเภอตากใบ จังหวัดนครราชสีมา

๗. ระยะเวลาดำเนินการ ปีงบประมาณ ๒๕๖๖

๘. กิจกรรมหลัก

กิจกรรมหลัก	ระยะเวลาดำเนินการ											ผู้รับผิดชอบ	
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.		ก.ย.
๑. แจงอนุมัติโครงการฯ	←	→											สำนักงาน เกษตรจังหวัด นราธิวาส/ สำนักงาน เกษตรอำเภอ ตากใบ
๒. ชี้แจงโครงการฯ		←	→										
๓. จัดทำแผนการถ่ายทอด ความรู้			←	→									
๔. ขออนุมัติจัดซื้อ/จัดจ้าง				←	→								
๕. ดำเนินการตามแผนการ ถ่ายทอดความรู้				←							→		
๖. ติดตามและประเมินผลการ ดำเนินงาน				←								→	

๙. วิธีการดำเนินการ

๑. การบริหารจัดการกลุ่มเพื่อสร้างความเข้าใจให้กับสมาชิกแปลงใหญ่ข้าว ตำบลโฆษิต

๑.๑ จัดทำทะเบียนสมาชิกกลุ่ม โดยการจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานของสมาชิกและทำการบันทึกข้อมูล ซึ่งการจัดทำข้อมูลของสมาชิก ประกอบด้วยข้อมูลการผลิต การตลาดของเกษตรกร รวมถึงข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ตามแบบจัดเก็บข้อมูลตามระบบเกษตรแปลงใหญ่ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการผลิตรายบุคคล (Individual Farm Production Plan: IFPP)

๑.๒ จัดเวทีชุมชน เพื่อสร้างความเข้าใจแก่สมาชิกกลุ่ม และร่วมกันกำหนดกฎระเบียบกลุ่ม คัดเลือก คณะกรรมการ และร่วมพิจารณาแผนการผลิต กำหนดเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการผลิตเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การผลิตข้าว ตั้งแต่การเตรียมดิน การปรับปรุงดิน การคัดเลือกเมล็ดพันธุ์คุณภาพดี การปลูก การดูแลรักษา จนกระทั่งเก็บเกี่ยวไปถึงการเชื่อมโยงและบริหารจัดการด้านการตลาด โดยผู้เข้าร่วมเวทีประชุม ประกอบด้วย ผู้นำชุมชน ผู้นำกลุ่ม สมาชิกกลุ่ม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่

๒. การพัฒนาการผลิต

จัดทำแผนการผลิตโดยการวิเคราะห์และจัดทำแผนพัฒนาแปลงข้าว เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนา ๕ ด้าน ได้แก่

๒.๑ การลดต้นทุนการผลิต

- ถ่ายทอดความรู้ด้านการลดต้นทุนการผลิต การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการผลิต
- จัดทำแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว เพื่อให้บริการแก่สมาชิกกลุ่มตามกระบวนการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว โดยมีเงื่อนไขให้ภาครัฐมีการสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าวในปีแรกแก่สมาชิกทุกคน และในปีต่อไปให้ใช้บริการเมล็ดพันธุ์ จากกลุ่มผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวภายในกลุ่มเพื่อให้ชาวนาได้เรียนรู้ประโยชน์ของการนำเมล็ดพันธุ์ดีไปใช้ในการ เพาะปลูก แล้วยินดีใช้บริการเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ดี ที่มีการผลิตภายในกลุ่มในช่วงฤดูการเพาะปลูกต่อไป
- รวมกลุ่มสมาชิกเพื่อการจัดซื้อปัจจัยการผลิตและการใช้บริการเครื่องจักรกลการเกษตร
- เก็บตัวอย่างดิน วิเคราะห์ค่าธาตุอาหารในดิน ใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน เพื่อเป็นการลดต้นทุน การผลิต

- จัดตั้ง ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนร่วมกับศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ในการบริหารจัดการศัตรูข้าวในแต่ละระยะ เพื่อส่งเสริมและถ่ายทอดความรู้ในการผลิต สารชีวภัณฑ์ในการป้องกัน กำจัดโรค แมลงศัตรูข้าวทดแทนการใช้สารเคมี

- ส่งเสริมให้สมาชิกกลุ่มปลูกพืชบำรุงดิน เช่น ปอเทืองหรือพืชตระกูลถั่ว และหรือส่งเสริมการปลูกพืชหลังนา เพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิตและเสริมรายได้แก่สมาชิกแปลงใหญ่

๒.๒ การเพิ่มผลผลิต

- ถ่ายทอดความรู้การเตรียมที่นา ก่อนเริ่มต้นฤดูกาลทำนาอย่างถูกต้อง ถูกวิธีและเหมาะสม

- ปรับปรุงคุณภาพดิน โดยการใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

- ปรับพื้นที่นาให้เรียบและทำร่องน้ำที่ขอบคันนาเพื่อความสะดวกในการระบายน้ำ เข้า - ออก

- ใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดี และปริมาณที่เหมาะสม ไม่เกิน ๑๕ กิโลกรัม/ไร่

- ขั้นตอนการเตรียมเมล็ดพันธุ์ที่ดี ที่มีคุณภาพ

- การดำนาและหรือการปักดำ ใช้ต้นกล้าห่างกันพอสมควร ปลูกในระยะห่างไม่น้อยกว่า ๒๕

เซนติเมตร/กอ

๒.๓ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

- พัฒนาระบบการผลิตโดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ที่มีความเหมาะสมภายในพื้นที่

- ส่งเสริมให้สมาชิกกลุ่มผลิตข้าวให้ได้มาตรฐาน GAP เพื่อรองรับการขอรับรองมาตรฐาน GAP

- คัดเลือกแปลงนาต้นแบบ เพื่อใช้เป็นจุดศึกษาดูงาน ถ่ายทอดความรู้ด้านการบริหารจัดการแปลงข้าวต้นแบบ อีกทั้งพัฒนาความเป็นผู้นำของเจ้าของแปลงนาต้นแบบ โดยวิธีการถ่ายทอดความรู้/อบรมด้านเทคโนโลยีการผลิตข้าวให้มีคุณภาพ เพื่อการพัฒนาเกษตรกรไปสู่การเป็น SMART FARMER และหรือ YOUNG SMART FARMER

- แบ่งกลุ่มสมาชิกแปลงใหญ่ออกเป็นกลุ่มย่อยเพื่อการบริหารจัดการและการตรวจติดตามประเมินแปลง

- จัดกระบวนการเรียนรู้ให้ความรู้แก่สมาชิกกลุ่มแบบมีส่วนร่วมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร

- ส่งเสริมให้สมาชิกกลุ่มจัดทำการบันทึกต้นทุนการผลิต ผลผลิตและรายได้สุทธิในแต่ละรอบของฤดูกาลผลิต

- ส่งเสริมการแปรรูปข้าวเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ที่มีวัตถุดิบหลักจากผลผลิตข้าวแปลงใหญ่

๒.๔ การตลาด

- พัฒนาการบริหารจัดการตลาด/เชื่อมโยงการตลาด เพื่อสร้างข้อตกลงด้านการตลาดข้าว

- จัดทำแผนการตลาด สำรวจความต้องการการซื้อข้าวในพื้นที่ หาความต้องการของชนิดพันธุ์ข้าวและคุณภาพข้าวที่เป็นที่ต้องการของตลาด เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนการผลิตข้าวของสมาชิกแปลงใหญ่

- จัดทำสื่อ ประชาสัมพันธ์ เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์การตลาดของแปลงใหญ่ข้าวไปสู่ชุมชนอื่น ๆ อีกทั้งส่งเสริมการจัดงานวันถ่ายทอดเทคโนโลยีและสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นการทำนาในพื้นที่

- จัดทำ page แปลงใหญ่ข้าว เพื่อเป็นการเพิ่มช่องทางการตลาด ผ่านทาง Social Media/Internet

๒.๕ ด้านการบริหารจัดการ

- การจัดทำบัญชีครัวเรือน รายรับ/รายจ่าย บัญชีต้นทุนการผลิต

- จัดตั้งกองทุนปุ๋ยแปลงใหญ่ เพื่อบริการผสมปุ๋ยตามสูตรปุ๋ยที่สมาชิกแปลงใหญ่ต้องการเพื่อรวบรวมเป็นกองทุนหมุนเวียนของแปลงใหญ่ข้าว เพื่อใช้ในการบริหารจัดการกลุ่มต่อไป

แนวทางการดำเนินงาน โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ข้าว ตำบลโฆษิต

กิจกรรมลดต้นทุน โดยลดต้นทุนด้านปัจจัยการผลิต โดยส่งเสริมการผลิตปัจจัยการผลิตใช้เอง

กิจกรรม	วิธีการดำเนินการ	เงื่อนไข/จุดเน้น	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ	ผลลัพธ์
๑) ส่งเสริมการผลิตและใช้เมล็ดพันธุ์ดี	๑. กำหนดแผนการผลิตให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่	- เน้นให้ใช้อัตราเมล็ดพันธุ์ที่เหมาะสม โดยใช้เครื่อง หยอด ๑๐ กิโลกรัมต่อไร่		- หน่วยงานหลัก ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว/ ศูนย์วิจัยข้าว	- ผลิตเมล็ดพันธุ์ คุณภาพดีให้ได้ คุณภาพ
๑.๑ การจัดทำแปลงส่งเสริมการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว	๒. จัดทำแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ขนาด ๒๐ ไร่(พื้นที่ไ้แดง) โดยมีชาวนาผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ (Seed Producers) จำนวนประมาณ ๒๐ คน	- เป็นแปลงเรียนรู้โดยมีประเด็นเรียนรู้ที่ชัดเจน ที่เป็นปัญหาในพื้นที่		- หน่วยงานสนับสนุน สำนักงานเกษตรอำเภอตากใบ/สำนักงานเกษตรจังหวัดนราธิวาส/สถานีพัฒนาที่ดินนราธิวาส/สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนราธิวาส/สนง.ตรวจบัญชีสหกรณ์ ฯลฯ	- สามารถกระจาย พันธุ์ได้ในพื้นที่ ๑,๒๐๐ ไร่/ปี
	๓. คัดเลือกแปลงสมาชิก ๑-๒ ราย เพื่อใช้เป็นแปลงเรียนรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีในการผลิตเมล็ดพันธุ์	- ชุมชนร่วมจัดทำป้ายแปลง เลือกพื้นที่ที่เหมาะสม ไม่เสี่ยงต่อฝนแล้ง/น้ำท่วม			
	๔. ดำเนินการโดยสมาชิกผลิตเมล็ดพันธุ์ของศูนย์ข้าวชุมชน/กรณีชุมชน ยังไม่มีการจัดตั้งศูนย์ข้าวชุมชน ให้ดำเนินการจัดตั้งเป็นศูนย์ข้าวชุมชน ตามหลักเกณฑ์ของศูนย์ข้าวชุมชน และขึ้นทะเบียนไว้กับสำนักงานเกษตรอำเภอ	- ให้สมาชิกบันทึกการปฏิบัติในการเพาะปลูกข้าวและค่าใช้จ่ายในการเพาะปลูกตลอดกระบวนการ รวมทั้งผลผลิต/ราคาจำหน่ายที่ได้รับโดยโครงการจัดทำสมุดบันทึกให้			
๒) ส่งเสริมการใช้เชื้อจุลินทรีย์ควบคุมศัตรูข้าว	อบรมถ่ายทอดความรู้การผลิตเมล็ดพันธุ์ ข้าวและการบริหารจัดการศัตรูข้าว ตาม กระบวนการโรงเรียนเกษตรกร	- ดำเนินการเกษตรกร จำนวน ๒๐๐ ราย พื้นที่ ๑,๒๐๐ ไร่	- ค่าใช้จ่ายในการจัดอบรม (เกษตรกร ๒๐๐ ราย ๕ ครั้ง) เป็นเงิน ๒๐๐,๐๐๐ บาทต่อแปลง	- สำนักงานเกษตรอำเภอตากใบ	- ชาวนากลุ่มเป้าหมาย มีความรู้ในด้านการ จัดทำแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ และการบริหาร จัดการศัตรูข้าวโดยใช้ วิธีการจัดการศัตรูข้าวแบบผสมผสาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๑๐. งบประมาณ

๑. สนับสนุนอุปกรณ์และวัสดุสำหรับส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ข้าว เป็นเงิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท
๒. จัดอบรมถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกร จำนวน ๒๐๐ รายๆ ละ ๒๐๐ บาท จำนวน ๕ ครั้ง เป็นเงิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท

๑๑. ผลผลิต (output)

ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ

- ๑) ผลผลิตข้าวต่อไร่เพิ่มขึ้น โดย
 - ข้าวหอมกระดังงา มีผลผลิตเป็น ๔๐๐ กิโลกรัมต่อไร่
 - ข้าวหอมปทุมธานี มีผลผลิตเป็น ๖๕๐ กิโลกรัมต่อไร่
 - ข้าวสีบุญกันต์ มีผลผลิตเป็น ๖๐๐ กิโลกรัมต่อไร่
- ๒) ต้นทุนการผลิตข้าวลดลง โดย
 - ข้าวหอมกระดังงา ต้นทุนการผลิตลดลง ๓,๑๐๐ บาทต่อไร่
 - ข้าวหอมปทุมธานี ต้นทุนการผลิตลดลง ๓,๑๐๐ บาทต่อไร่
 - ข้าวสีบุญกันต์ ต้นทุนการผลิตลดลง ๓,๑๐๐ บาทต่อไร่

ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ

- ๑) เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต (เพิ่มผลผลิต/ลดต้นทุน) ได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ ของเป้าหมาย
- ๒) กลุ่มมีความเข้มแข็ง ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๘๐ ของเป้าหมาย

ผลลัพธ์ (outcomes)

๑. กลุ่มผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวสามารถผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๘๐ ของเป้าหมาย ๒ ต้นต่อกลุ่ม
๒. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการสามารถลดต้นทุนการผลิตได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๒๐ ของเป้าหมายตามรายชนิดพันธุ์ข้าว
๓. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการสามารถเพิ่มผลผลิตได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๒๐ ของเป้าหมาย ตามรายชนิดพันธุ์ข้าว

๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. กลุ่มชาวนาผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวสามารถผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวที่มีคุณภาพดี ได้มาตรฐานไว้ใช้เองและกระจายในท้องถิ่นในปีต่อไป จำนวน ๒๕ ตัน และมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ดีต้นละ ๑๘,๐๐๐ บาท
๒. กลุ่มชาวนาผู้ผลิตข้าวคุณภาพ ประมาณ ๒๐๐ ราย พื้นที่ ๑,๒๐๐ ไร่ สามารถผลิตข้าวเปลือก คุณภาพดีได้ประมาณ ๗๒๐ ตันข้าวเปลือก ลดต้นทุนการผลิตได้ต้นละประมาณ ๑,๐๐๐ บาท คิดเป็นมูลค่า ประมาณ ๘.๖๔ ล้านบาท
๓. สร้างชุมชนชาวนาที่มีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน จำนวน ๑๐๐ ครัวเรือนและเป็น แหล่งเรียนรู้สำหรับชุมชนชาวนาอื่น ๆ ได้

๑. ชื่อโครงการ : โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการปลูกปาล์มน้ำมัน หมู่ที่ ๑-๕ ตำบลโฆษิต

๒. หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบโครงการ ๑. กรมปศุสัตว์

๒. สำนักงานเกษตรอำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

๓. หลักการและเหตุผล

อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส มีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันประมาณ ๑๒,๐๐๐ ไร่ เกษตรกรจำนวน ๑,๓๖๐ ราย พื้นที่ปลูกส่วนใหญ่เป็นที่ลุ่มปรับเปลี่ยนจากพื้นที่นาร้างเป็นสวนปาล์มน้ำมัน มีชุดคูยกรองมีน้ำท่วมขังในฤดูฝน สภาพพื้นที่เป็นดินกรด การเจริญเติบโตของปาล์มน้ำมันช้ากว่าที่อื่น อีกทั้งเกษตรกรขาดความรู้และเงินทุนในการพัฒนาสวนปาล์มน้ำมัน ราคาผลผลิตทางการเกษตรไม่แน่นอน ส่งผลให้เกษตรกรประสบกับสถานะขาดทุน ซึ่งโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการปลูกปาล์มน้ำมัน เป็นโครงการหนึ่งที่จะช่วยให้เกษตรกรได้รับความรู้ด้านการจัดการสวนปาล์มอย่างถูกวิธี ประหยัดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต โดยจะเน้นให้เกษตรกรบรรลุเป้าหมาย ๕ ด้าน ได้แก่ การลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มผลผลิต การพัฒนาคุณภาพ การตลาด และการบริหารจัดการเกษตรกร ผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด ตามนโยบายการตลาดนำการผลิต นำไปสู่การจัดการสินค้าเกษตรให้สมดุลระหว่างอุปสงค์และอุปทาน สร้างเสถียรภาพของราคาสินค้าเกษตรได้อย่างมั่นคง

๔. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจเรื่องการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตปาล์มน้ำมัน
๒. เพื่อการลดต้นทุนและการเพิ่มผลผลิตปาล์มน้ำมัน
๓. เพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน

๕. เป้าหมายการดำเนินการ

๑. ลดต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมัน ร้อยละ ๒๐
๒. ผลผลิตปาล์มน้ำมันเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๒๐
๓. เกษตรกรเป้าหมาย ในพื้นที่ตำบลโฆษิต จำนวน ๑๐๐ ราย

๖. พื้นที่ดำเนินการ หมู่ที่ ๑, ๒, ๓, ๔ ,๕ ตำบลโฆษิต อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

๗. ระยะเวลาดำเนินการ ปีงบประมาณ ๒๕๖๖

๘. กิจกรรมหลัก

กิจกรรมหลัก	ระยะเวลาดำเนินการ												ผู้รับผิดชอบ	
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.		
๑. แจงอนุมัติโครงการฯ	←	→												กรมปศุสัตว์ / สำนักงานเกษตรจังหวัดนราธิวาส/สำนักงานเกษตรอำเภอตากใบ
๒. ชี้แจงโครงการฯ		←	→											
๓. จัดทำแผนการถ่ายทอดความรู้			←	→										
๔. ขออนุมัติจัดซื้อ/จัดจ้าง				←	→									
๕. ดำเนินการตามแผนการถ่ายทอดความรู้				←	→									
๖. ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน				←	→									

๙. วิธีการดำเนินการ

๑. พัฒนาประสิทธิภาพการผลิตปาล์มน้ำมัน ดังนี้

๑.๑ ขยายทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน

๑.๒ จัดระบบการผลิตและการบริหารจัดการแปลงปาล์มน้ำมันที่เหมาะสม ดำเนินการศึกษาวิเคราะห์ การดำเนินงาน ปัญหา อุปสรรค พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันของเกษตรกร

๑.๓ เพิ่มประสิทธิภาพและเพิ่มผลผลิตการผลิตปาล์มน้ำมัน

- สนับสนุนการผลิตพันธุ์ปาล์มน้ำมันพันธุ์ดี สร้างแปลงผลิตพันธุ์ปาล์มน้ำมันเพื่อการพัฒนาพันธุ์
- ส่งเสริมการปลูกพืชแซม เพื่อเพิ่มรายได้ในสวนปาล์มน้ำมัน

๑.๔ พัฒนาประสิทธิภาพการป้องกันกำจัดศัตรูปาล์มน้ำมัน

- ถ่ายทอดความรู้/เทคโนโลยีการป้องกันกำจัด โรคและแมลงศัตรูปาล์มน้ำมัน
- เพิ่มศักยภาพด้านเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ การขยายศัตรูธรรมชาติ
- สร้างระบบเฝ้าระวังและเตือนภัยการระบาดของศัตรูปาล์มน้ำมัน พัฒนารูปแบบการสำรวจ

การจัดเก็บข้อมูล และการประมวลผลสถานการณ์ เพื่อการพยากรณ์อย่างมีประสิทธิภาพ

- ส่งเสริมและสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกร ผลิตขยายศัตรูธรรมชาติควบคุมศัตรูปาล์ม

น้ำมัน

๑.๕ พัฒนาสถาบันเกษตรกรให้เข้มแข็งเพื่อพัฒนาไปสู่ SMART FARMER

- พัฒนากลุ่มแปลงใหญ่มะพร้าวไปสู่การจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนหรือสหกรณ์
- เสริมสร้างความเข้มแข็งด้านการบริหารจัดการให้สถาบันเกษตรกร
- พัฒนาเครือข่ายเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันภายในชุมชน/พื้นที่ เพื่อให้เกิดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

เกิดความเข้มแข็ง

๑๐. งบประมาณ

๑. สนับสนุนอุปกรณ์และวัสดุสำหรับประสิทธิภาพการผลิตปาล์มน้ำมันเป็นเงิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท

๒. จัดอบรมถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกร จำนวน ๑๐๐ รายๆ ละ ๒๐๐ บาท จำนวน ๒ ครั้ง เป็นเงิน ๔๐,๐๐๐ บาท

๑๑. ผลผลิต (output)

ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ

๑. ลดต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมัน ร้อยละ ๒๐
๒. ผลผลิตปาล์มน้ำมันเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๒๐

ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ

- ๑) เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต (เพิ่มผลผลิต/ลดต้นทุน) ได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ ของเป้าหมาย
- ๒) กลุ่มมีความเข้มแข็ง ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๘๐ ของเป้าหมาย

๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ผู้ที่เข้าร่วมโครงการได้รับการส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่ม สร้างโอกาสทางการค้าและเสริมมูลค่าเพิ่ม

๒. ผู้ที่เข้าร่วมโครงการได้รับความรู้การพัฒนาการบริหารจัดการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตปาล์ม

น้ำมัน

๓. ผู้ที่เข้าร่วมโครงการได้รับความรู้การพัฒนาการบริหารจัดการด้านอาชีพเสริมโดยกลุ่ม/องค์กรเกษตรกรในชุมชน และให้เกิดความมั่นคงด้านอาหารในชุมชน และพัฒนาด้านบริหารจัดการตลาด ออนไลน์เป็นธุรกิจชุมชน ด้านธุรกิจชุมชนด้านเกษตรที่ยั่งยืน

โครงการตำบลบางขุนทอง

๑. ชื่อโครงการ : พัฒนาศักยภาพชุมชนทางการเกษตรแบบผสมผสาน ตำบลบางขุนทอง อำเภอตากใบ

๒. หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบโครงการ ๑. กรมปศุสัตว์

๒. สำนักงานเกษตรอำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

๓. หลักการและเหตุผล

การส่งเสริมอาชีพให้แก่เกษตรกรหรือประชาชนให้น่าวิถีความพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิต โดยการส่งเสริมให้ประชาชนปลูกผักสวนครัวเป็นแหล่งอาหารที่เพียงพอ ปลอดภัย และมีคุณภาพ เป็นหนึ่งในการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการพัฒนาภาคการผลิต การค้าชายแดน ผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น และการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยส่งเสริมให้มีการขยายผลและประยุกต์ใช้ในแนวทางตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมอาชีพบนพื้นฐานขององค์ความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นให้สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มหรือรายได้แก่ครอบครัว ชุมชน และเสริมสร้างความเข้มแข็งของวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นโดยมุ่งเน้นให้เกษตรกรที่ประกอบอาชีพการเกษตรหรือมีพื้นที่สามารถทำการเกษตรได้ใช้ประโยชน์และเพิ่มมูลค่าภาคการเกษตร เปลี่ยนแปลงวิถีการใช้ชีวิตในรูปแบบที่สามารถยังชีพได้ด้วยตนเอง พึ่งตนเอง และแบ่งปันสู่สังคม ทำการเกษตรแบบผสมผสาน เพิ่มรายได้ให้กับตนเองและครอบครัว ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวเป็นการสนับสนุนการทำการเกษตรแบบผสมผสาน สร้างมูลค่าการจำหน่ายผลผลิตและมีรายได้ในครัวเรือนเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เกษตรกรสามารถพัฒนาตนเองเป็นเกษตรกรต้นแบบและเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับเกษตรกรและผู้สนใจ รายอื่นต่อไป

ดังนั้น พัฒนาศักยภาพชุมชนทางการเกษตรแบบผสมผสานตำบลบางขุนทอง อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส เพื่อส่งเสริมและปลูกฝังให้ประชาชนนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้และสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมให้แก่ประชาชนสามารถใช้ชีวิตได้อย่างสมดุล ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน

๔. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรผสมผสาน
๒. เพื่อส่งเสริมให้นำแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการประกอบอาชีพ/เกษตรผสมผสาน เพื่อให้มีรายได้และความยั่งยืน
๓. เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรใช้ทรัพยากรในพื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
๔. เพื่อส่งเสริมให้มีการพัฒนาและปรับปรุงดินให้เกิดความอุดมสมบูรณ์
๕. เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการบูรณาการองค์ความรู้ด้านการเกษตร การตลาด การเชื่อมโยงเครือข่ายเข้ากับโครงการต่าง ๆ ที่มีในพื้นที่กับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน

๕. เป้าหมายการดำเนินการ

๑. เกษตรกร ตำบลบางขุนทอง อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส จำนวน ๑๕๐ ราย
๒. เกษตรกรต้นแบบพร้อมแปลงเกษตรต้นแบบ จำนวน ๔ ราย

๓. ขยายผลจากเกษตรกรต้นแบบพร้อมแปลงเกษตรกรต้นแบบ ไปสู่การสร้างเกษตรกรเครือข่ายตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๔. กลุ่มองค์กรเกษตรกรต้นแบบและแหล่งเรียนรู้ต้นแบบ

๖. พื้นที่ดำเนินการ ตำบลบางขุนทอง อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

๗. ระยะเวลาดำเนินการ ปีงบประมาณ ๒๕๖๖

๘. กิจกรรมหลัก

กิจกรรมหลัก	ระยะเวลาดำเนินการ											ผู้รับผิดชอบ	
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.		ก.ย.
๑. แจ้างอนุมัติโครงการฯ	←	→											กรมปกครอง / สำนักงาน เกษตรจังหวัด นราธิวาส/ สำนักงาน เกษตรอำเภอ ตากใบ
๒. ชี้แจงโครงการฯ		←	→										
๓. จัดทำแผนการถ่ายทอดความรู้			←	→									
๔. ขออนุมัติจัดซื้อ/จัดจ้าง				←	→								
๕. ดำเนินการตามแผนการถ่ายทอดความรู้				←							→		
๖. ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน				←								→	

๙. วิธีการดำเนินการ

๑. พัฒนาศักยภาพชุมชนทางการเกษตรแบบผสมผสาน ตำบลໄໝຂີต ไปสู่หมู่บ้านต้นแบบตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงแบบครบวงจร ดังนี้

๑.๑ สํารวจข้อมูลพื้นฐานทางพื้นที่ แหล่งน้ำ สภาพดิน ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือนเกษตรกร ประกอบด้วยข้อมูล ต้นทุน - รายได้ทางการเกษตรในรอบปีที่ผ่านมา ทั้งการผลิตพืช ปศุสัตว์ ประมง เพื่อทราบถึงสินค้าที่สร้างรายได้หลักให้กับเกษตรกรในพื้นที่ นอกจากนี้ทำการสำรวจข้อมูลรายได้นอกภาคการเกษตร รายจ่ายภายในครัวเรือน ทรัพย์สิน ภาระหนี้สินจากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น นำไปวิเคราะห์ SWOT เพื่อการพัฒนาหมู่บ้านในแต่ละด้านต่างๆ ต่อไป

๑.๒ อบรม/ถ่ายทอดความรู้ในการวางแผนการพัฒนาด้านการเกษตร ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการพัฒนาคุณภาพชุมชนทางการเกษตรแบบผสมผสานแบบครบวงจร อันได้แก่

- วางแผนและดำเนินการพัฒนาแหล่งน้ำ
- การปรับปรุงบำรุงดิน โดยการเก็บตัวอย่างดินไปวิเคราะห์ แล้วจึงปรับปรุงดินตามค่าวิเคราะห์ดิน เน้นทางชีวภาพ หลีกเลี่ยงการใช้สารเคมี
- พลังงานทดแทน เช่น การผลิตก๊าซชีวภาพ โซล่าเซลล์จากพลังงานแสงอาทิตย์
- ป่าไม้และสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การปลูกไม้ยืนต้น ลดการใช้สารเคมี ปรับปรุงการผลิตสินค้าให้ได้มาตรฐาน GAP (Good Agricultural Practices) : การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (การผลิตที่มีคุณภาพดี และปลอดภัยตามมาตรฐานที่กำหนด)
- ด้านการเกษตร โดยการปรับปรุงกิจกรรมเกษตร ด้านการปลูกพืช ประมง ปศุสัตว์ ในกระบวนการผลิตที่มีศักยภาพและเหมาะสมกับพื้นที่ และสอดคล้องความต้องการของตลาด เพื่อการลดต้นทุนเพิ่มผลผลิต พัฒนาคุณภาพผลิต สร้างรายได้เพิ่ม

- การแปรรูปและการตลาด พัฒนาแปรรูปสินค้าเกษตรขั้นต้น พร้อมทั้งประสานหน่วยงานทั้งใน ส่วนของภาครัฐ เอกชน มาสนับสนุนการตลาด แหล่งตลาดจำหน่ายผลผลิต และหรือการจำหน่ายผลผลิตใน รูปแบบการ Online ผ่านทาง Application/Internet

ทั้งนี้จากหัวข้อที่ ๑.๒ เน้นการประสานกับหน่วยงานราชการ สถาบันการศึกษา หน่วยงานเอกชน ผู้นำชุมชน ผู้นำด้านสาขาอาชีพทางการเกษตร ประชาชน เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ พร้อมทั้งสนับสนุน งบประมาณการดำเนินกิจกรรมโครงการ

๑.๓ พัฒนากลุ่ม/องค์กรเกษตรกร ที่มีในพื้นที่ ให้มีความเข้มแข็ง โดยการสนับสนุนให้เกษตรกร รวมกลุ่มผู้ผลิตสินค้าต่าง ๆ เพื่อการพัฒนา/องค์กรเกษตรกรในพื้นที่ ดำเนินกิจกรรม/กิจการตามความ ต้องการของตลาดและสมาชิกกลุ่ม ได้แก่ การจัดระบบสวัสดิการแก่สมาชิกกลุ่ม การแปรรูปสินค้า มาตรฐาน สินค้า การจำหน่าย การประชาสัมพันธ์

๑.๔ วางแผนการผลิต โดยการวิเคราะห์สถานการณ์การตลาด ปัญหาภายในชุมชน ความต้องการของ สมาชิก และกำหนดแผนการผลิตให้เชื่อมโยงกับแผนการตลาดของสมาชิก โดยให้คำนึงถึงระบบการปลูกพืช หมุนเวียนที่สามารถสร้างแหล่งอาหารครัวเรือนสมาชิก ผลผลิต ผลิตภัณฑ์ที่สามารถสร้างรายได้อย่างต่อเนื่อง ทั้งรายได้ที่ได้รับรายวัน รายสัปดาห์ รายเดือน รายปี เพื่อมุ่งเน้นการลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ อีกทั้งยังเป็นการ ลดการพึ่งพาจากภายนอกตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๑.๕ คัดเลือกแปลงเกษตรกรต้นแบบ ให้เป็นจุดเรียนรู้พร้อมทั้งการเป็นวิทยากรประจำแปลง ตาม หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อใช้เป็นจุดศูนย์กลางในการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้และฝึกปฏิบัติร่วมกัน รวมถึงการใช้เป็นจุดประชาสัมพันธ์โครงการ

๑.๖ การเชื่อมโยงการตลาด ส่งเสริมสนับสนุนให้กลุ่ม/องค์กรเกษตรกรในชุมชน นำผลผลิตทางการ เกษตรมาจำหน่ายรวมกัน จัดตั้งตลาดเกษตรกรในชุมชน ในพื้นที่ และหรือประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้าน การตลาด เพื่อเป็นการส่งเสริม ประชาสัมพันธ์และเชื่อมโยงการตลาดเกษตรกรให้แก่เกษตรกรมีช่องทางการ จำหน่ายผลผลิต ทำให้เกิดเครือข่ายและสร้างความเข้มแข็งเกิดรายได้มั่นคงและยั่งยืน พัฒนาไปสู่การท่องเที่ยว การเกษตรหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

๑.๗ ติดตามความก้าวหน้าโครงการ ติดตาม/ประเมินผล ปัญหาอุปสรรค จากการทำโครงการ เพื่อเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาอุปสรรคจากการจัดทำโครงการ พร้อมทั้งการขยายผลโครงการไปยังพื้นที่ ต่างๆ ที่สนใจพัฒนาต่อยอดโครงการสู่พื้นที่ของตนเอง

๑๐. งบประมาณ

๑. สนับสนุนปัจจัยการผลิตแปลงเกษตรกรต้นแบบ จำนวน ๔ ราย แปลงละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท เป็นเงิน ๔๐๐,๐๐๐ บาท

๒. จัดอบรมถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกร จำนวน ๑๕๐ รายๆ ละ ๒๐๐ บาท จำนวน ๒ ครั้ง เป็นเงิน ๖๐,๐๐๐ บาท

๑๑. ผลผลิต (output)

ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ

๑. เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรผสมผสาน ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๕

๒. เกษตรกรมีการทำการเกษตรแบบเกษตรผสมผสาน ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๕

๓. เกษตรกรต้นแบบพร้อมแปลงเกษตรต้นแบบ จำนวน ๔ ราย

ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ

- ๑) เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต (เพิ่มผลผลิต/ลดต้นทุน) ได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ ของเป้าหมาย
- ๒) กลุ่มมีความเข้มแข็ง ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๘๐ ของเป้าหมาย

๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ผู้ที่เข้าร่วมโครงการได้รับการส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่ม สร้างโอกาสทางการค้าและเสริมมูลค่าเพิ่ม
๒. ผู้ที่เข้าร่วมโครงการได้รับความรู้การพัฒนาการบริหารจัดการด้านอาชีพเสริมโดยกลุ่ม/องค์กรเกษตรกรในชุมชน และให้เกิดความมั่นคงด้านอาหารในชุมชน และพัฒนาด้านบริหารจัดการตลาด ออนไลน์เป็นธุรกิจชุมชน ด้านธุรกิจชุมชนด้านเกษตรที่ยั่งยืน

๑. ชื่อโครงการ : ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ (ข้าว) หมู่ที่ ๑-๖ ตำบลบางขุนทอง

๒. หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบโครงการ สำนักงานเกษตรจังหวัดนครราชสีมา สำนักงานเกษตรอำเภอตากใบ

๓. หลักการและเหตุผล

ข้าวถือเป็นอาหารหลักของทุกคน และการทำงานก็เป็นอาชีพหลักของเกษตรกร ตำบลบางขุนทอง อำเภอตากใบ จังหวัดนครราชสีมา มีพื้นที่นาทั้งหมด ๖,๙๓๖ ไร่ พื้นที่ปลูกข้าว ๒,๒๐๘ ไร่ เกษตรกร ๔๓๗ ราย อยู่อันดับที่ ๔ คิดจากพื้นที่ปลูกข้าวทุกตำบลในอำเภอตากใบ แต่เนื่องด้วยสถานการณ์ในปัจจุบันการผลิตข้าว มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและมีการแข่งขันสูงทั้งในด้านปริมาณ คุณภาพ และต้นทุนการผลิตที่สูง ทำให้เกษตรกรรายย่อยประสบปัญหาในการผลิต ตลอดจนโอกาสการเข้าถึงข้อมูล แหล่งทุน ทรัพยากรและการตลาดได้น้อย และจากการที่เกษตรกรรายย่อยต่างคนต่างผลิต ทำให้ยากต่อการจัดการผลผลิตให้มีประสิทธิภาพและได้ผลผลิตที่มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของตลาด ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่เป็นการดำเนินงานซึ่งเน้นการรวมกลุ่มของเกษตรกรรายย่อยในพื้นที่ โดยวางระบบการผลิตและการบริหารจัดการในแนวทางเดียวกัน เพื่อประหยัดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ซึ่งเกษตรกรยังคงเป็นเจ้าของพื้นที่และทำการผลิตเอง โดยจะมีการกำหนดเป้าหมายการผลิต การถ่ายทอดเทคโนโลยี การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทุกขั้นตอน จนถึงการเชื่อมโยงตลาดกับภาคเอกชนแบบประชารัฐ มีเป้าหมายการดำเนินงานของกลุ่มชัดเจน เป็นการเพิ่มอำนาจการต่อรอง ของเกษตรกรตลอดกระบวนการผลิต ช่วยพัฒนาเกษตรกรให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีรายได้เพิ่มมากขึ้น เกิดความมั่นคง ในอาชีพ และสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืนในที่สุด อีกทั้งเป็นการพัฒนาเชิงพื้นที่ตามศักยภาพ รวมทั้งการพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรตามความต้องการของตลาดด้วยการบูรณาการ ทุกภาคส่วนตลอดโซ่อุปทาน

๔. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสนับสนุนให้เกษตรกร มีการรวมกลุ่มทำการผลิต มีการบริหารจัดการร่วมกัน เพื่อให้เกิดการรวมกันผลิต และรวมกันจำหน่ายโดยมีตลาดรองรับที่แน่นอน

๒. เพื่อให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มผลผลิตต่อไร่สูงขึ้น รวมทั้งผลผลิตมีคุณภาพได้มาตรฐาน ภายใต้การบูรณาการของหน่วยงานรัฐบาลและเอกชน

๕. เป้าหมายการดำเนินการ

๑. สามารถลดต้นทุนการผลิตได้ไม่น้อยกว่า ๒๐%

๒. สามารถเพิ่มผลผลิตได้ไม่น้อยกว่า ๒๐%

๓. พัฒนาสมาชิกกลุ่ม ในพื้นที่ หมู่ที่ ๑, ๒, ๓ ,๔ ตำบลบางขุนทอง เกษตรกร จำนวน ๑๕๐ ราย พื้นที่ ๙๐๐ ไร่

๔. แปลงใหญ่ข้าวตำบลบางขุนทอง มีการวางแผนการผลิต เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การจัดการคุณภาพ และการตลาดแบบครบวงจร

๖. พื้นที่ดำเนินการ หมู่ที่ ๑, ๒, ๓, ๔, ๕, ๖ ตำบลบางขุนทอง อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

๗. ระยะเวลาดำเนินการ ปีงบประมาณ ๒๕๖๖

๘. กิจกรรมหลัก

กิจกรรมหลัก	ระยะเวลาดำเนินการ												ผู้รับผิดชอบ
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
๑. แจงอนุมัติโครงการฯ	←	→											สำนักงาน เกษตรจังหวัด นราธิวาส/ สำนักงาน เกษตรอำเภอ ตากใบ
๒. ชี้แจงโครงการฯ		←	→										
๓. จัดทำแผนการถ่ายทอด ความรู้			←	→									
๔. ขออนุมัติจัดซื้อ/จัดจ้าง				←	→								
๕. ดำเนินการตามแผนการ ถ่ายทอดความรู้				←							→		
๖. ติดตามและประเมินผลการ ดำเนินงาน				←								→	

๙. วิธีการดำเนินการ

๑. การบริหารจัดการกลุ่มเพื่อสร้างความเข้าใจให้กับสมาชิกแปลงใหญ่ข้าว ตำบลบางขุนทอง

๑.๑ จัดทำทะเบียนสมาชิกกลุ่ม โดยการจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานของสมาชิกและทำการบันทึกข้อมูล ซึ่งการจัดทำข้อมูลของสมาชิก ประกอบด้วยข้อมูลการผลิต การตลาดของเกษตรกร รวมถึงข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ตามแบบจัดเก็บข้อมูลตามระบบเกษตรแปลงใหญ่ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการผลิตรายบุคคล (Individual Farm Production Plan: IFPP)

๑.๒ จัดเวทีชุมชน เพื่อสร้างความเข้าใจแก่สมาชิกกลุ่ม และร่วมกันกำหนดกฎระเบียบกลุ่ม คัดเลือก คณะกรรมการ และร่วมพิจารณาแผนการผลิต กำหนดเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการผลิตเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การผลิตข้าว ตั้งแต่การเตรียมดิน การปรับปรุงดิน การคัดเลือกเมล็ดพันธุ์คุณภาพดี การปลูก การดูแลรักษา จนกระทั่งเก็บเกี่ยวไปถึงการเชื่อมโยงและบริหารจัดการด้านการตลาด โดยผู้เข้าร่วมเวทีประชุม ประกอบด้วย ผู้นำชุมชน ผู้นำกลุ่ม สมาชิกกลุ่ม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่

๒. การพัฒนาการผลิต

จัดทำแผนการผลิตโดยการวิเคราะห์และจัดทำแผนพัฒนาแปลงข้าว เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนา ๕ ด้าน ได้แก่

๒.๑ การลดต้นทุนการผลิต

- ถ่ายทอดความรู้ด้านการลดต้นทุนการผลิต การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการผลิต
- จัดทำแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว เพื่อให้บริการแก่สมาชิกกลุ่มตามกระบวนการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว โดยมีเจ้าหน้าที่ภาครัฐมีการสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าวในปีแรกแก่สมาชิกทุกคน และในปีต่อไปให้ใช้บริการเมล็ดพันธุ์ จากกลุ่มผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวภายในกลุ่มเพื่อให้ชาวนาได้เรียนรู้ประโยชน์ของการนำเมล็ดพันธุ์ดีไปใช้ในการ เพาะปลูก แล้วยินดีใช้บริการเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ดี ที่มีการผลิตภายในกลุ่มในช่วงฤดูกาลเพาะปลูกต่อไป

- รวมกลุ่มสมาชิกเพื่อการจัดซื้อปัจจัยการผลิตและการใช้บริการเครื่องจักรกลการเกษตร
- เก็บตัวอย่างดิน วิเคราะห์ค่าธาตุอาหารในดิน ใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน เพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิต
- จัดตั้ง ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนร่วมกับศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ในการบริหารจัดการศัตรูข้าวในแต่ละระยะ เพื่อส่งเสริมและถ่ายทอดความรู้ในการผลิต สารชีวภัณฑ์ในการป้องกัน กำจัดโรค แมลงศัตรูข้าวทดแทนการใช้สารเคมี
- ส่งเสริมให้สมาชิกกลุ่มปลูกพืชบำรุงดิน เช่น ปอเทืองหรือพืชตระกูลถั่ว และหรือส่งเสริมการปลูกพืชหลังนา เพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิตและเสริมรายได้แก่สมาชิกแปลงใหญ่

๒.๒ การเพิ่มผลผลิต

- ถ่ายทอดความรู้การเตรียมที่นา ก่อนเริ่มต้นฤดูกาลทำนาอย่างถูกต้อง ถูกวิธีและเหมาะสม
- ปรับปรุงคุณภาพดิน โดยการใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน
- ปรับพื้นที่นาให้เรียบและทำร่องน้ำที่ขอบคันนาเพื่อความสะดวกในการระบายน้ำ เข้า - ออก
- ใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดี และปริมาณที่เหมาะสม ไม่เกิน ๑๕ กิโลกรัม/ไร่
- ขั้นตอนการเตรียมเมล็ดพันธุ์ที่ดี ที่มีคุณภาพ
- การดำนาและหรือการปักดำ ใช้ต้นกล้าห่างกันพอสมควร ปลูกในระยะห่างไม่น้อยกว่า ๒๕ เซนติเมตร/กอ

๒.๓ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

- พัฒนาระบบการผลิตโดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ที่มีความเหมาะสมภายในพื้นที่
- ส่งเสริมให้สมาชิกกลุ่มผลิตข้าวให้ได้มาตรฐาน GAP เพื่อรองรับการขอรับรองมาตรฐาน GAP
- คัดเลือกแปลงนาต้นแบบ เพื่อใช้เป็นจุดศึกษาดูงาน ถ่ายทอดความรู้ด้านการบริหารจัดการแปลงข้าวต้นแบบ อีกทั้งพัฒนาความเป็นผู้นำของเจ้าของแปลงนาต้นแบบ โดยวิธีการถ่ายทอดความรู้/อบรมด้านเทคโนโลยีการผลิตข้าวให้มีคุณภาพ เพื่อการพัฒนาเกษตรกรไปสู่การเป็น SMART FARMER และหรือ YOUNG SMART FARMER
- แบ่งกลุ่มสมาชิกแปลงใหญ่ออกเป็นกลุ่มย่อยเพื่อการบริหารจัดการและการตรวจติดตามประเมินแปลง
- จัดกระบวนการเรียนรู้ให้ความรู้แก่สมาชิกกลุ่มแบบมีส่วนร่วมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร
- ส่งเสริมให้สมาชิกกลุ่มจัดทำการบันทึกต้นทุนการผลิต ผลผลิตและรายได้สุทธิในแต่ละรอบของฤดูกาลผลิต
- ส่งเสริมการแปรรูปข้าวเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ที่มีวัตถุดิบหลักจากผลผลิตข้าวแปลงใหญ่

๒.๔ การตลาด

- พัฒนาการบริหารจัดการตลาด/เชื่อมโยงการตลาด เพื่อสร้างข้อตกลงด้านการตลาดข้าว
- จัดทำแผนการตลาด สืบหาความต้องการการซื้อข้าวในพื้นที่ หาความต้องการของชนิดพันธุ์ข้าวและคุณภาพข้าวที่เป็นที่ต้องการของตลาด เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนการผลิตข้าวของสมาชิกแปลงใหญ่
- จัดทำสื่อ ประชาสัมพันธ์ เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์การตลาดของแปลงใหญ่ข้าวไปสู่ชุมชนอื่น ๆ อีกทั้งส่งเสริมการจัดงานวันถ่ายทอดเทคโนโลยีและสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นการทำนาในพื้นที่
- จัดทำ page แปลงใหญ่ข้าว เพื่อเป็นการเพิ่มช่องทางการตลาด ผ่านทาง Social Media/Internet

๒.๕ ด้านการบริหารจัดการ

- การจัดทำบัญชีครัวเรือน รายรับ/รายจ่าย บัญชีต้นทุนการผลิต
- จัดตั้งกองทุนปุ๋ยแปลงใหญ่ เพื่อบริการผสมปุ๋ยตามสูตรปุ๋ยที่สมาชิกแปลงใหญ่ต้องการ เพื่อรวบรวมเป็นกองทุนหมุนเวียนของแปลงใหญ่ข้าว เพื่อใช้ในการบริหารจัดการกลุ่มต่อไป

แนวทางการดำเนินงาน โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ข้าว ตำบลไผ่ซัด

กิจกรรมลดต้นทุน โดยลดต้นทุนด้านปัจจัยการผลิต โดยส่งเสริมการผลิตปัจจัยการผลิตใช้เอง

กิจกรรม	วิธีการดำเนินการ	เงื่อนไข/จุดเน้น	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ	ผลลัพธ์
๑) ส่งเสริมการผลิตและใช้เมล็ดพันธุ์ดี	๑. กำหนดแผนการผลิตให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่	- เน้นให้ใช้อัตราเมล็ดพันธุ์ที่เหมาะสม โดยใช้เครื่อง หยอด ๑๐ กิโลกรัมต่อไร่		- หน่วยงานหลัก ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว/ ศูนย์วิจัยข้าว	- ผลิตเมล็ดพันธุ์ คุณภาพดีให้ได้ คุณภาพ
๑.๑ การจัดทำแปลงส่งเสริมการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว	๒. จัดทำแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ขนาด ๒๐ ไร่(พื้นที่ไช่แดง) โดยมีชาวนาผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ (Seed Producers) จำนวนประมาณ ๒๐ คน	- เป็นแปลงเรียนรู้โดยมีประเด็นเรียนรู้ที่ชัดเจน ที่เป็นปัญหาในพื้นที่		- หน่วยงานสนับสนุน สำนักงานเกษตรอำเภอตากใบ/สำนักงานเกษตรจังหวัดนราธิวาส/สถานีพัฒนาที่ดินนราธิวาส/สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนราธิวาส/สนง.ตรวจบัญชีสหกรณ์ ฯลฯ	- สามารถกระจาย พันธุ์ได้ในพื้นที่ ๙๐๐ ไร่/ปี
	๓. คัดเลือกแปลงสมาชิก ๑-๒ ราย เพื่อใช้เป็นแปลงเรียนรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีในการผลิตเมล็ดพันธุ์	- ชุมชนร่วมจัดทำป้ายแปลง เลือกพื้นที่ที่เหมาะสม ไม่เสี่ยงต่อฝนแล้ง/น้ำท่วม			
	๔. ดำเนินการโดยสมาชิกผลิตเมล็ดพันธุ์ของศูนย์ข้าวชุมชน/กรณีชุมชน ยังไม่มีการจัดตั้งศูนย์ข้าวชุมชน ให้ดำเนินการจัดตั้งเป็นศูนย์ข้าวชุมชน ตามหลักเกณฑ์ของศูนย์ข้าวชุมชน และขึ้นทะเบียนไว้กับสำนักงานเกษตรอำเภอ	- ให้สมาชิกบันทึกการปฏิบัติในการเพาะปลูกข้าวและค่าใช้จ่ายในการเพาะปลูกตลอดกระบวนการ รวมทั้งผลผลิต/ราคาจำหน่ายที่ได้รับโดยโครงการจัดทำสมุดบันทึกให้			
๒) ส่งเสริมการใช้เชื้อจุลินทรีย์ควบคุมศัตรูข้าว	อบรมถ่ายทอดความรู้การผลิตเมล็ดพันธุ์ ข้าวและการบริหารจัดการศัตรูข้าว ตาม กระบวนการโรงเรียนเกษตรกร	- ดำเนินการเกษตรกร จำนวน ๑๕๐ ราย พื้นที่ ๙๐๐ ไร่	- ค่าใช้จ่ายในการจัดอบรม (เกษตรกร ๑๕๐ ราย ๕ ครั้ง) เป็นเงิน ๑๕๐,๐๐๐ บาทต่อแปลง	- สำนักงานเกษตรอำเภอตากใบ	- ชาวนากลุ่มเป้าหมาย มีความรู้ในด้านการ จัดทำแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ และการบริหาร จัดการศัตรูข้าวโดยใช้ วิธีการจัดการศัตรูข้าวแบบผสมผสาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๑๐. งบประมาณ

๑. สนับสนุนอุปกรณ์และวัสดุสำหรับส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ข้าว เป็นเงิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท

๒. จัดอบรมถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกร จำนวน ๑๕๐ รายๆ ละ ๒๐๐ บาท จำนวน ๕ ครั้ง เป็นเงิน ๑๕๐,๐๐๐ บาท

๑๑. ผลผลิต (output)

ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ

๑) ผลผลิตข้าวต่อไร่เพิ่มขึ้น โดย

- ข้าวหอมกระดังงา มีผลผลิตเป็น ๔๐๐ กิโลกรัมต่อไร่
- ข้าวหอมปทุมธานี มีผลผลิตเป็น ๖๕๐ กิโลกรัมต่อไร่
- ข้าวสีบุญกันต์ มีผลผลิตเป็น ๖๐๐ กิโลกรัมต่อไร่

๒) ต้นทุนการผลิตข้าวลดลง โดย

- ข้าวหอมกระดังงา ต้นทุนการผลิตลดลง ๓,๑๐๐ บาทต่อไร่
- ข้าวหอมปทุมธานี ต้นทุนการผลิตลดลง ๓,๑๐๐ บาทต่อไร่
- ข้าวสีบุญกันต์ ต้นทุนการผลิตลดลง ๓,๑๐๐ บาทต่อไร่

ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ

๑) เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต (เพิ่มผลผลิต/ลดต้นทุน) ได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ ของเป้าหมาย

๒) กลุ่มมีความเข้มแข็ง ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๘๐ ของเป้าหมาย

ผลลัพธ์ (outcomes)

๑. กลุ่มผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวสามารถผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๘๐ ของเป้าหมาย ๒ ต้นต่อกลุ่ม

๒. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการสามารถลดต้นทุนการผลิตได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๒๐ ของเป้าหมาย ตามรายชนิดพันธุ์ข้าว

๓. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการสามารถเพิ่มผลผลิตได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๒๐ ของเป้าหมาย ตามรายชนิดพันธุ์ข้าว

๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. กลุ่มชาวนาผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวสามารถผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวที่มีคุณภาพดี ได้มาตรฐานไว้ใช้เอง และกระจายในท้องถิ่นในปีต่อไป จำนวน ๒๕ ตัน และมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ดีต้นละ ๑๘,๐๐๐ บาท

๒. กลุ่มชาวนาผู้ผลิตข้าวคุณภาพ ประมาณ ๑๕๐ ราย พื้นที่ ๙๐๐ ไร่ สามารถผลิตข้าวเปลือก คุณภาพดีได้ประมาณ ๓๖๐ ตันข้าวเปลือก ลดต้นทุนการผลิตได้ต้นละประมาณ ๑,๐๐๐ บาท คิดเป็นมูลค่า ประมาณ ๕.๔๐ ล้านบาท

๓. สร้างชุมชนชาวนาที่มีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน จำนวน ๑๐๐ ครัวเรือนและเป็น แหล่งเรียนรู้สำหรับชุมชนชาวนาอื่น ๆ ได้

๑. ชื่อโครงการ : : แปรรูปผลผลิตทางการเกษตรจากมะพร้าว

๒. หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบโครงการ ๑. กรมปศุสัตว์

๒. สำนักงานเกษตรอำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

๓. หลักการและเหตุผล

มะพร้าวเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญชนิดหนึ่งที่มีความผูกพันกับวิถีคนไทยมานานแล้ว โดยเฉพาะในภาคใต้ แม้จะไม่ใช่พืชเศรษฐกิจที่สำคัญในการสร้างรายได้ให้ประเทศ แต่ก็ยังเป็นพืชที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของคนไทย และแม้แต่ประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชีย มีการปลูกต้นมะพร้าวหลายพื้นที่ เพื่อใช้ในส่วนต่าง ๆ ของมะพร้าวในการประกอบอาหาร อาทิ การใช้กะทิ และมะพร้าวชูดประกอบอาหารทั้งคาวและหวาน รวมทั้งการใช้ น้ำมันมะพร้าวสำหรับประกอบอาหารและ ประโยชน์อื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับอาหาร น้ำมันมะพร้าวเป็นน้ำมันที่มีคอเลสเตอรอลไม่สูง ไม่ทำให้เสีย เป็นโรคหัวใจ และในปัจจุบันคนไทยให้การยอมรับในเรื่องน้ำมันมะพร้าวบริสุทธิ์ (Virgin Coconut Oil) ซึ่งช่วยลดคอเลสเตอรอล รวม LDL และเพิ่ม HDL ซึ่งดีกับสุขภาพของหัวใจอำเภอตากใบ พบว่าตำบลบางขุนทอง เป็นพื้นที่ที่มีต้นมะพร้าวภายในบริเวณ บ้านเพื่อเก็บผลมาจัดทำอาหาร และใช้ส่วนอื่น ๆ ของต้นมะพร้าวให้เป็นประโยชน์กับการดำเนินชีวิต ดังที่เรียกขานกันว่ามะพร้าวคือ “ต้นไม้แห่งชีวิต” ทุกบ้านรู้จักนำเนื้อมะพร้าวที่เหลือนำมาคั้นกะทิและเคี้ยวเอาน้ำมันไว้ใช้ประโยชน์ จึงได้เขียนโครงการโครงการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรจากมะพร้าว เพื่อเป็นแนวทางในการแปรรูปผลผลิตจากมะพร้าวเป็นระบบ บริหารจัดการกลุ่ม และการตลาดแบบครบวงจร ขยายฐานลูกค้า ให้เพิ่มขึ้นทั้งในประเทศและต่างประเทศ และเพื่อเพิ่มยอดขายและสร้างกำไรให้กับกลุ่มและเพื่อขอสินเชื่อจากสถาบันการเงินต่อไป

๔. วัตถุประสงค์

๑. ส่งเสริมให้เกิดการแปรรูปมะพร้าวหลากหลายรูปแบบ สร้างโอกาสทางการค้าและเพิ่มมูลค่า
๒. เพื่อพัฒนาเป็นอาชีพเสริมรายได้ ให้กับเกษตรกร
๓. เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการด้านอาชีพเสริมโดยกลุ่ม/องค์กรเกษตรกรในชุมชน และให้เกิดความมั่นคงด้านอาหารในชุมชน และพัฒนาด้านบริหารจัดการตลาด ออนไลน์เป็นธุรกิจชุมชน ด้านธุรกิจชุมชนด้านเกษตรที่ยั่งยืน

๕. เป้าหมายการดำเนินการ

๑. เกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าว พื้นที่ หมู่ที่ ๑- ๖ ตำบลบางขุนทอง อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส จำนวน ๑๐๐ ราย
๖. พื้นที่ดำเนินการ หมู่ที่ ๑, ๒, ๓, ๔ ,๕, ๖ ตำบลบางขุนทอง อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส
๗. ระยะเวลาดำเนินการ ปีงบประมาณ ๒๕๖๖

๘. กิจกรรมหลัก

กิจกรรมหลัก	ระยะเวลาดำเนินการ											ผู้รับผิดชอบ	
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.		ก.ย.
๑. แจ้างอนุมัติโครงการฯ	←	→											กรมปกครอง / สำนักงาน เกษตรจังหวัด นราธิวาส/ สำนักงาน เกษตรอำเภอ ตากใบ
๒. ชี้แจงโครงการฯ		←	→										
๓. จัดทำแผนการถ่ายทอด ความรู้			←	→									
๔. ขออนุมัติจัดซื้อ/จัดจ้าง				←	→								
๕. ดำเนินการตามแผนการ ถ่ายทอดความรู้				←							→		
๖. ติดตามและประเมินผลการ ดำเนินงาน				←								→	

๙. วิธีการดำเนินการ

๑. พัฒนาประสิทธิภาพการผลิตมะพร้าว ดังนี้

๑.๑ ขี่นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าว

๑.๒ จัดระบบการผลิตและการบริหารจัดการแปลงมะพร้าวที่เหมาะสม ดำเนินการศึกษา วิเคราะห์

การดำเนินงาน ปัญหา อุปสรรค พื้นที่ปลูกมะพร้าวของเกษตรกร

๑.๓ เพิ่มประสิทธิภาพและเพิ่มผลผลิตการผลิตมะพร้าว

- ส่งเสริมการปลูกมะพร้าวดีทดแทนมะพร้าวสวนเก่า
- สนับสนุนการผลิตพันธุ์มะพร้าวพันธุ์ดี สร้างแปลงผลิตพันธุ์มะพร้าวเพื่อการพัฒนาพันธุ์
- ส่งเสริมการปลูกพืชแซม เพื่อเพิ่มรายได้ในสวนมะพร้าว
- ส่งเสริมการผลิตมะพร้าวและตรวจรับรองตามมาตรฐาน GAP

๑.๔ พัฒนาประสิทธิภาพการป้องกันกำจัดศัตรูมะพร้าว

- ถ่ายทอดความรู้/เทคโนโลยีการป้องกันกำจัด โรคและแมลงศัตรูมะพร้าว
- เพิ่มศักยภาพด้านเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ การขยายศัตรูธรรมชาติ
- สร้างระบบเฝ้าระวังและเตือนภัยการระบาดของศัตรูมะพร้าว พัฒนารูปแบบการสำรวจ การ
จัดเก็บข้อมูล และการประมวลผลสถานการณ์ เพื่อการพยากรณ์อย่างมีประสิทธิภาพ
- ส่งเสริมและสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกร ผลิตขยายศัตรูธรรมชาติควบคุมศัตรูมะพร้าว

๑.๕ พัฒนาสถาบันเกษตรกรให้เข้มแข็งเพื่อพัฒนาไปสู่ SMART FARMER

- พัฒนากลุ่มแปลงใหญ่มะพร้าวไปสู่การจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนหรือสหกรณ์
- เสริมสร้างความเข้มแข็งด้านการบริหารจัดการให้สถาบันเกษตรกร
- พัฒนาเครือข่ายเกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวภายในชุมชน/พื้นที่ เพื่อให้เกิดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง
เกิดความเข้มแข็ง

๒. พัฒนาการแปรรูป และการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์จากมะพร้าว

๒.๑ ส่งเสริมการแปรรูปมะพร้าวให้หลากหลาย

- ส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตมะพร้าว ให้มีผลิตภัณฑ์หลากหลาย
- ส่งเสริมการใช้บรรจุภัณฑ์ที่หลากหลายและสวยงาม
- ควบคุมและพัฒนาคุณภาพสินค้าให้ได้มาตรฐาน

๓. พัฒนาการตลาด

๓.๑ จัดทำแผนการตลาด

- สำรวจความต้องการผลผลิตมะพร้าวในพื้นที่
- การบริหารการตลาด/เชื่อมโยงการตลาด เพื่อสร้างเครือข่ายการตลาดมะพร้าว
- ส่งเสริมการส่งออกผลิตภัณฑ์แปรรูปให้หลากหลายไปจำหน่ายยังตลาดต่างประเทศ
- ทำการตลาด เพิ่มช่องทางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ตามร้าน OTOP ภายในจังหวัดนราธิวาส

และหรือขายสินค้าผ่านออนไลน์

๔. ติดตาม/ประเมินผลโครงการ

๔.๑ ติดตาม/ประเมินผล ปัญหา อุปสรรค การดำเนินโครงการ

๑๐. งบประมาณ

๑. สนับสนุนอุปกรณ์และวัสดุสำหรับการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตปาล์มน้ำมัน เป็นเงิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท
๒. จัดอบรมถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกร จำนวน ๑๐๐ รายๆ ละ ๒๐๐ บาท จำนวน ๒ ครั้ง เป็นเงิน

๔๐,๐๐๐ บาท

๑๑. ผลผลิต (output)

ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ

๑. ลดต้นทุนการผลิตมะพร้าว ร้อยละ ๒๐
๒. ผลผลิตมะพร้าวเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๒๐

ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ

- ๑) เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต (เพิ่มผลผลิต/ลดต้นทุน) ได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ ของเป้าหมาย
- ๒) กลุ่มมีความเข้มแข็ง ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๘๐ ของเป้าหมาย

๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ผู้ที่เข้าร่วมโครงการได้รับการส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่ม สร้างโอกาสทางการค้าและเสริมมูลค่าเพิ่ม

๒. ผู้ที่เข้าร่วมโครงการได้รับความรู้การพัฒนาการบริหารจัดการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมะพร้าวคุณภาพ

๓. ผู้ที่เข้าร่วมโครงการได้รับความรู้การพัฒนาการบริหารจัดการด้านอาชีพเสริมโดยกลุ่ม/องค์กรเกษตรกรในชุมชน และให้เกิดความมั่นคงด้านอาหารในชุมชน และพัฒนาด้านบริหารจัดการตลาด ออนไลน์เป็นธุรกิจชุมชน ด้านธุรกิจชุมชนด้านเกษตรที่ยั่งยืน

๑. ชื่อโครงการ : พัฒนาศักยภาพชุมชนทางการเกษตรแบบผสมผสาน ตำบลบางขุนทอง อำเภอดงรัก

๒. หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบโครงการ ๑. กรมปศุสัตว์

๒. สำนักงานเกษตรอำเภอดงรัก จังหวัดนครราชสีมา

๓. หลักการและเหตุผล

การส่งเสริมอาชีพให้แก่เกษตรกรหรือประชาชนให้นำวิถีความพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิต โดยการส่งเสริมให้ประชาชนปลูกผักสวนครัวเป็นแหล่งอาหารที่เพียงพอ ปลอดภัย และมีคุณภาพ เป็นหนึ่งในการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการพัฒนาภาคการผลิต การค้าชายแดน ผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น และการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยส่งเสริมให้มีการขยายผลและประยุกต์ใช้ในแนวทางตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมอาชีพบนพื้นฐานขององค์ความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นให้สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มหรือรายได้แก่ครอบครัว ชุมชน และเสริมสร้างความเข้มแข็งของวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นโดยมุ่งเน้นให้เกษตรกรที่ประกอบอาชีพการเกษตรหรือมีพื้นที่สามารถทำการเกษตรได้ใช้ประโยชน์และเพิ่มมูลค่าภาคการเกษตร เปลี่ยนแปลงวิถีการใช้ชีวิตในรูปแบบที่สามารถยังชีพได้ด้วยตนเอง พึ่งตนเอง และแบ่งปันสู่สังคม ทำการเกษตรแบบผสมผสาน เพิ่มรายได้ให้กับตนเองและครอบครัว ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวเป็นการสนับสนุนการทำเกษตรแบบผสมผสาน สร้างมูลค่าการจำหน่ายผลผลิตและมีรายได้ในครัวเรือนเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เกษตรกรสามารถพัฒนาตนเองเป็นเกษตรกรต้นแบบและเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับเกษตรกรและผู้สนใจ รายอื่นต่อไป

ดังนั้นการจัดทำพัฒนาศักยภาพชุมชนทางการเกษตรแบบผสมผสาน ตำบลบางขุนทอง อำเภอดงรัก จังหวัดนครราชสีมา เพื่อส่งเสริมและปลูกฝังให้ประชาชนนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้และสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมให้แก่ประชาชนสามารถใช้ชีวิตได้อย่างสมดุลท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน

๔. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรผสมผสาน
๒. เพื่อส่งเสริมให้นำแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรผสมผสานไปใช้ในการประกอบอาชีพ เพื่อให้มีรายได้และความยั่งยืน
๓. เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรใช้ทรัพยากรในพื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
๔. เพื่อส่งเสริมให้มีการพัฒนาและปรับปรุงดินให้เกิดความอุดมสมบูรณ์
๕. เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการบูรณาการองค์ความรู้ด้านการเกษตร การตลาด การเชื่อมโยงเครือข่ายเข้ากับโครงการต่าง ๆ ที่มีในพื้นที่กับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน

๕. เป้าหมายการดำเนินการ

๑. เกษตรกร ตำบลบางขุนทอง อำเภอดงรัก จังหวัดนครราชสีมา จำนวน ๑๕๐ ราย
๒. เกษตรกรต้นแบบพร้อมแปลงเกษตรต้นแบบ จำนวน ๔ ราย
๓. ขยายผลจากเกษตรกรต้นแบบพร้อมแปลงเกษตรต้นแบบ ไปสู่การสร้างเกษตรกรเครือข่ายตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
๔. กลุ่มองค์กรเกษตรกรต้นแบบและแหล่งเรียนรู้ต้นแบบ

๖. พื้นที่ดำเนินการ ตำบลบางขุนทอง อำเภอดงรัก จังหวัดนครราชสีมา

๗. ระยะเวลาดำเนินการ ปีงบประมาณ ๒๕๖๖

๘. กิจกรรมหลัก

กิจกรรมหลัก	ระยะเวลาดำเนินการ												ผู้รับผิดชอบ	
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.		
๑. แจ้งอนุมัติโครงการฯ	←	→												กรมปกครอง / สำนักงาน เกษตรจังหวัด นราธิวาส/ สำนักงาน เกษตรอำเภอ ตากใบ
๒. ชี้แจงโครงการฯ		←	→											
๓. จัดทำแผนการถ่ายทอด ความรู้			←	→										
๔. ขออนุมัติจัดซื้อ/จัดจ้าง				←	→									
๕. ดำเนินการตามแผนการ ถ่ายทอดความรู้				←							→			
๖. ติดตามและประเมินผลการ ดำเนินงาน				←								→		

๙. วิธีการดำเนินการ

๑. พัฒนาศักยภาพชุมชนทางการเกษตรแบบผสมผสาน ตำบลบางขุนทอง ไปสู่หมู่บ้านต้นแบบตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงแบบครบวงจร ดังนี้

๑.๑ สํารวจข้อมูลพื้นฐานทางพื้นที่ แหล่งน้ำ สภาพดิน ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือนเกษตรกร ประกอบด้วยข้อมูล ต้นทุน - รายได้ทางการเกษตรในรอบปีที่ผ่านมา ทั้งการผลิตพืช ปศุสัตว์ ประมง เพื่อทราบถึงสินค้าที่สร้างรายได้หลักให้กับเกษตรกรในพื้นที่ นอกจากนี้ทำการสำรวจข้อมูลรายได้นอกภาคการเกษตร รายจ่ายภายในครัวเรือน ทรัพย์สิน ภาระหนี้สิน จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น นำไปวิเคราะห์ SWOT เพื่อการพัฒนาหมู่บ้านในแต่ละด้านต่างๆ ต่อไป

๑.๒ อบรม/ถ่ายทอดความรู้ในการวางแผนการพัฒนาด้านการเกษตร ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการพัฒนาคุณภาพชุมชนทางการเกษตรแบบผสมผสาน แบบครบวงจร อันได้แก่

- วางแผนและดำเนินการพัฒนาแหล่งน้ำ
- การปรับปรุงบำรุงดิน โดยการเก็บตัวอย่างดินไปวิเคราะห์ แล้วจึงปรับปรุงดินตามค่าวิเคราะห์ดิน เน้นทางชีวภาพ หลีกเลี่ยงการใช้สารเคมี
- พลังงานทดแทน เช่น การผลิตก๊าซชีวภาพ โซล่าเซลล์จากพลังงานแสงอาทิตย์
- ป่าไม้และสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การปลูกไม้ยืนต้น ลดการใช้สารเคมี ปรับปรุงการผลิตสินค้าให้ได้มาตรฐาน GAP (Good Agricultural Practices) : การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (การผลิตที่มีคุณภาพดี และปลอดภัยตามมาตรฐานที่กำหนด)
- ด้านการเกษตร โดยการปรับปรุงกิจกรรมเกษตร ด้านการปลูกพืช ประมง ปศุสัตว์ ในกระบวนการผลิตที่มีศักยภาพและเหมาะสมกับพื้นที่ และสอดคล้องความต้องการของตลาด เพื่อการลดต้นทุนเพิ่มผลผลิต พัฒนาคุณภาพผลิต สร้างรายได้เพิ่ม
- การแปรรูปและการตลาด พัฒนาแปรรูปสินค้าเกษตรขั้นต้น พร้อมทั้งประสานหน่วยงานทั้งในส่วนกลาง เอกชน มาสนับสนุนการตลาด แหล่งตลาดจำหน่ายผลผลิต และหรือการจำหน่ายผลผลิตในรูปแบบการ Online ผ่านทาง Application/Internet

ทั้งนี้จากหัวข้อที่ ๑.๒ เน้นการประสานกับหน่วยงานราชการ สถาบันการศึกษา หน่วยงานเอกชน ผู้นำชุมชน ผู้นำด้านสาขาอาชีพทางการเกษตร ประชาชน เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ พร้อมทั้งสนับสนุนงบประมาณการดำเนินกิจกรรมโครงการ

๑.๓ พัฒนากลุ่ม/องค์กรเกษตรกร ที่มีในพื้นที่ ให้มีความเข้มแข็ง โดยการสนับสนุนให้เกษตรกรรวมกลุ่มผู้ผลิตสินค้าต่าง ๆ เพื่อการพัฒนา/องค์กรเกษตรกรในพื้นที่ ดำเนินกิจกรรม/กิจการตามความต้องการของตลาดและสมาชิกกลุ่ม ได้แก่ การจัดระบบสวัสดิการแก่สมาชิกกลุ่ม การแปรรูปสินค้า มาตรฐานสินค้า การจำหน่าย การประชาสัมพันธ์

๑.๔ วางแผนการผลิต โดยการวิเคราะห์สถานการณ์การตลาด ปัญหาภายในชุมชน ความต้องการของสมาชิก และกำหนดแผนการผลิตให้เชื่อมโยงกับแผนการตลาดของสมาชิก โดยให้คำนึงถึงระบบการปลูกพืชหมุนเวียนที่สามารถสร้างแหล่งอาหารครัวเรือนสมาชิก ผลผลิต ผลิตภัณฑ์ที่สามารถสร้างรายได้อย่างต่อเนื่อง ทั้งรายได้ที่ได้รับรายวัน รายสัปดาห์ รายเดือน รายปี เพื่อมุ่งเน้นการลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ อีกทั้งยังเป็นการลดการพึ่งพาจากภายนอกตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๑.๕ คัดเลือกแปลงเกษตรกรต้นแบบ ให้เป็นจุดเรียนรู้พร้อมทั้งการเป็นวิทยากรประจำแปลง ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อใช้เป็นจุดศูนย์กลางในการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้และฝึกปฏิบัติร่วมกัน รวมถึงการใช้เป็นจุดประชาสัมพันธ์โครงการ

๑.๖ การเชื่อมโยงการตลาด ส่งเสริมสนับสนุนให้กลุ่ม/องค์กรเกษตรกรในชุมชน นำผลผลิตทางการเกษตรมาจำหน่ายร่วมกัน จัดตั้งตลาดเกษตรกรในชุมชน ในพื้นที่ และหรือประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการตลาด เพื่อเป็นการส่งเสริม ประชาสัมพันธ์และเชื่อมโยงการตลาดเกษตรกรให้แก่เกษตรกรมีช่องทางการจำหน่ายผลผลิต ทำให้เกิดเครือข่ายและสร้างความเข้มแข็งเกิดรายได้มั่นคงและยั่งยืน พัฒนาไปสู่การท่องเที่ยว การเกษตรหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

๑.๗ ติดตามความก้าวหน้าโครงการ ติดตาม/ประเมินผล ปัญหาอุปสรรค จากการดำเนินโครงการ เพื่อเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาอุปสรรคจากการจัดทำโครงการ พร้อมทั้งการขยายผลโครงการไปยังพื้นที่ต่างๆ ที่สนใจพัฒนาต่อยอดโครงการสู่พื้นที่ของตนเอง

๑๐. งบประมาณ

๑. สนับสนุนปัจจัยการผลิตแปลงเกษตรกรต้นแบบ จำนวน ๔ ราย แปลงละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท เป็นเงิน ๔๐๐,๐๐๐ บาท

๒. จัดอบรมถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกร จำนวน ๑๕๐ รายๆ ละ ๒๐๐ บาท จำนวน ๒ ครั้ง เป็นเงิน ๖๐,๐๐๐ บาท

๑๑. ผลผลิต (output)

ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ

๑. เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรผสมผสาน ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๕
๒. เกษตรกรมีการทำการเกษตรแบบเกษตรผสมผสาน ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๕
๓. เกษตรกรต้นแบบพร้อมแปลงเกษตรกรต้นแบบ จำนวน ๔ ราย

ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ

- ๑) เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต (เพิ่มผลผลิต/ลดต้นทุน) ได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ ของเป้าหมาย
- ๒) กลุ่มมีความเข้มแข็ง ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๘๐ ของเป้าหมาย

๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ผู้ที่เข้าร่วมโครงการได้รับการส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่ม สร้างโอกาสทางการค้าและเสริมมูลค่าเพิ่ม
๒. ผู้ที่เข้าร่วมโครงการได้รับความรู้การพัฒนาการบริหารจัดการด้านอาชีพเสริมโดยกลุ่ม/องค์กรเกษตรกรในชุมชน และให้เกิดความมั่นคงด้านอาหารในชุมชน และพัฒนาด้านบริหารจัดการตลาด ออนไลน์เป็นธุรกิจชุมชน ด้านธุรกิจชุมชนด้านเกษตรที่ยั่งยืน

โครงการตำบลเจ๊ะเห

โครงการ : ส่งเสริมการทำการเกษตรผสมผสานและปลูกผักสวนครัว

ตำบลเจ๊ะเห อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

๑. หลักการและเหตุผล

การส่งเสริมอาชีพให้แก่เกษตรกรหรือประชาชนให้นำวิถีความพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิตโดยการส่งเสริมให้ประชาชนปลูกผักสวนครัวเป็นแหล่งอาหารที่เพียงพอ ปลอดภัย และมีคุณภาพ เป็นหนึ่งในการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการพัฒนาภาคการผลิต การค้าขายแดน ผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น และการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยส่งเสริมให้มีการขยายผลและประยุกต์ใช้ในแนวทางตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมอาชีพบนพื้นฐานขององค์ความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นให้สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มหรือรายได้แก่ครอบครัว ชุมชน และเสริมสร้างความเข้มแข็งของวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นโดยมุ่งเน้นให้เกษตรกรที่ประกอบอาชีพการเกษตรหรือมีพื้นที่สามารถทำการเกษตรได้ใช้ประโยชน์และเพิ่มมูลค่าภาคการเกษตร เปลี่ยนแปลงวิถีการใช้ชีวิตในรูปแบบที่สามารถยังชีพได้ด้วยตนเอง พึ่งตนเอง และแบ่งปันสู่สังคม ทำการเกษตรแบบผสมผสานปลูกพืชผักทำการเกษตรปลอดสารพิษ เพิ่มรายได้ให้กับตนเองและครอบครัว ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวเป็นการสนับสนุนการทำการเกษตรแบบผสมผสาน สร้างมูลค่าการจำหน่ายผลผลิตและมีรายได้ในครัวเรือนเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เกษตรกรสามารถพัฒนาตนเองเป็นเกษตรกรต้นแบบและเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับเกษตรกรและผู้สนใจ รายอื่นต่อไป

ตำบลเจ๊ะเห ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่อย่างแท้จริง จึงได้สนองแนวความคิดในการพัฒนาการเกษตรแบบครบวงจรในพื้นที่อำเภอตากใบคือ “ตากใบโมเดล” ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีความพร้อมสูง เนื่องจากอำเภอตากใบมีทรัพยากรที่มีความอุดมสมบูรณ์ ทั้งนี้ในตำบลเจ๊ะเห ยังมีเกษตรกรที่ทำการเกษตรแบบปลูกผักสวนครัวจำนวนมากพอสมควร และมีเกษตรกรต้นแบบด้านการปลูกผักสวนครัวในพื้นที่ คือ นางสาวลัทธิตา สุทมาส ซึ่งเป็นเกษตรกรรุ่นใหม่ที่ทำเกษตรอยู่ในพื้นที่ พร้อมทั้งมีพื้นที่แปลงที่เหมาะสมจะพัฒนาให้เป็นศูนย์เรียนรู้แก่เกษตรกรในพื้นที่ เพื่อพัฒนาการทำการเกษตรด้านการปลูกผักและเกษตรผสมผสานของตำบลเจ๊ะเหต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

๑. ผักสวนครัวปลูกง่าย ให้ผลผลิตตลอดปี มีผักสดประกอบอาหารในชีวิตประจำวัน มีคุณค่าทางอาหารสูง ปลอดภัยจากสารเคมีและใช้พื้นที่ส่วนที่ว่างเปล่าให้เกิดประโยชน์

๒. เพื่อลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน เนื่องจากในปัจจุบันค่าครองชีพของประชาชนสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ประชาชนประสบปัญหาหารายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย

๓. เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้เสริมจากการขายผลผลิต เกษตรกรที่มีรายได้น้อย รวมทั้งผู้ว่างงาน ได้มีโอกาสผลิตผักเพื่อบริโภคในครัวเรือน เมื่อเกิดทักษะในการปฏิบัติ มีความชำนาญ สามารถนำไปเป็นอาชีพที่ถาวรได้ในอนาคต และสามารถช่วยจุนเจือฐานะทางครอบครัว

๓. เป้าหมายการดำเนินการ

๑. สามารถพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกผักสวนครัวและการทำเกษตรผสมผสาน ตำบลเจ๊ะเห

๒. เกิดการรวมกลุ่มของเกษตรกรผู้ปลูกผักสวนครัวและการทำเกษตรผสมผสาน จำนวน ๕๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินการ

ระหว่าง ตุลาคม ๒๕๖๕ – กันยายน ๒๕๖๖

๕. พื้นที่ดำเนินงานโครงการ

หมู่ที่ ๑,๒,๓,๔ ตำบลเจ๊ะเห อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

๖. กิจกรรม/วิธีดำเนินงาน

กิจกรรม	วิธีดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ
๑. ประชาสัมพันธ์โครงการ	๑. ประชุมชี้แจงโครงการ ๒. กำหนดแผนการดำเนินงานขับเคลื่อนโครงการ ๓. คัดเลือกเกษตรกรจากครัวเรือนที่ปลูกผักเพื่อจัดตั้งกลุ่มและจัดทำทะเบียนสมาชิก จำนวน ๕๐ ราย	๑. สำนักงานเกษตรอำเภอตากใบ
๒. อบรมถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรเรื่องการปลูกผักสวนครัว	๑. ฝึกอบรม บรรยาย ให้ความรู้ด้านกระบวนการดำเนินงาน (การรวมกลุ่ม การผลิต และการตลาด)	๑. สำนักงานเกษตรอำเภอตากใบ ๒. คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์
๓. จัดหาปัจจัยการผลิตให้สมาชิกกลุ่ม	๑. จัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ให้กับสมาชิก ๒. ขุดสระน้ำเพื่อการเกษตร ขนาด ๒๐x๒๐x๓ เมตร	๑. คณะกรรมการดำเนินงาน
๔. สรุปผลโครงการ	๑. นิเทศ ติดตามการดำเนินงานโครงการ ๒. สรุปและรายงานผลโครงการ	๑. คณะกรรมการดำเนินงาน

๗. งบประมาณ

รวมทั้งสิ้น ๘๕,๐๐๐ บาท (แปดหมื่นห้าพันบาทถ้วน)

กิจกรรม	แยกรายการ	จำนวน	หน่วย	ราคาต่อหน่วย	รวมจำนวน (บาท)
จัดหาปัจจัยการผลิตให้สมาชิกกลุ่ม	วัสดุทางการเกษตร				
	๑. ปุ๋ยคอก (มูลวัว)	๕๐	กระสอบ	๒๕	๑,๒๕๐
	๒. ซีเมนต์	๑๐๐	กระสอบ	๒๐	๒,๐๐๐
	๓. เมล็ดพันธุ์ผัก กระเจี๊ยบเขียว	๒๕๐	ซอง	๗๐	๑๗,๕๐๐
	๔. เมล็ดพันธุ์ผัก พริกขี้หนูสวน	๒๕๐	ซอง	๑๒	๓,๐๐๐
	๕. เมล็ดพันธุ์ผัก แตงกวาลูกผสม	๒๕๐	ซอง	๔๐	๑๐,๐๐๐
	๖. เมล็ดพันธุ์ผัก คื่นช่าย	๒๕๐	ซอง	๑๓	๓,๒๕๐
	๗. ขุดสระน้ำเพื่อการเกษตร ขนาด ๒๐x๒๐x๓ เมตร	๑,๒๐๐	คิว	๔๐	๔๘,๐๐๐
	รวม				๘๕,๐๐๐ บาท

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เกษตรกรสามารถปลูกผักที่มีคุณภาพไม่มีสารพิษตกค้างเกิดความปลอดภัยสำหรับรับประทานเองภายในครอบครัว
๒. เกษตรกรสามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนและมีรายได้เสริมให้กับครอบครัว
๓. เกษตรกรสามารถน้อมนำแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน
๔. เกษตรกรมีความสุขจากการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มมีความรักสามัคคีในหมู่คณะ รู้จักการพึ่งตนเองและการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

โครงการตำบลพร้อม

โครงการ : ระบบส่งเสริมการปลูกข้าวตำบลพร้อม

หมู่ที่ ๑, ๒, ๓, ๔, ๕, ๖ ตำบลพร้อม อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

๑. หลักการและเหตุผล

ข้าวถือเป็นอาหารหลักของทุกคน และการทำงานก็เป็นอาชีพหลักของเกษตรกร ตำบลพร้อม อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส มีพื้นที่นาทั้งหมด ๑๓,๑๘๗ ไร่ พื้นที่ปลูกข้าว ๒,๖๖๓ ไร่ เกษตรกร ๕๐๑ ราย อยู่อันดับที่ ๓ คิดจากพื้นที่ปลูกข้าวทุกตำบลในอำเภอตากใบ แต่เนื่องด้วยสถานการณ์ในปัจจุบันการผลิตข้าว มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและมีการแข่งขันสูงทั้งในด้านปริมาณ คุณภาพ และต้นทุนการผลิตที่สูง ทำให้เกษตรกรรายย่อยประสบปัญหาในการผลิต ตลอดจนโอกาสการเข้าถึงข้อมูลแหล่งทุน ทรัพยากรและการตลาดได้น้อย และจากการที่เกษตรกรรายย่อยต่างคนต่างผลิต ทำให้ยากต่อการจัดการผลผลิตให้มีประสิทธิภาพและได้ผลผลิตที่มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของตลาด ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่เป็นการดำเนินงานซึ่งเน้นการรวมกลุ่มของเกษตรกรรายย่อยในพื้นที่ โดยวางระบบการผลิตและการบริหารจัดการในแนวทางเดียวกัน เพื่อประหยัดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ซึ่งเกษตรกรยังคงเป็นเจ้าของพื้นที่และทำการผลิตเอง โดยจะมีการกำหนดเป้าหมายการผลิต การถ่ายทอดเทคโนโลยี การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทุกขั้นตอน จนถึงเชื่อมโยงตลาดกับภาคเอกชนแบบประชารัฐ มีเป้าหมายการดำเนินงานของกลุ่มชัดเจน เป็นการเพิ่มอำนาจการต่อรอง ของเกษตรกรตลอดกระบวนการผลิต ช่วยพัฒนาเกษตรกรให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีรายได้เพิ่มมากขึ้น เกิดความมั่นคง ในอาชีพและสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืนในที่สุด อีกทั้งเป็นการพัฒนาเชิงพื้นที่ที่ตามศักยภาพ รวมทั้งการพัฒนา คุณภาพสินค้าเกษตรตามความต้องการของตลาดด้วยการบูรณาการ ทุกภาคส่วนตลอดโซ่อุปทาน

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสนับสนุนให้เกษตรกร มีการรวมกลุ่มทำการผลิต มีการบริหารจัดการร่วมกัน เพื่อให้เกิดการรวมกันผลิต และรวมกันจำหน่ายโดยมีตลาดรองรับที่แน่นอน

๒. เพื่อให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มผลผลิตต่อไร่สูงขึ้น รวมทั้งผลผลิตมีคุณภาพได้มาตรฐาน ภายใต้การบูรณาการของหน่วยงานรัฐบาลและเอกชน

๓. เป้าหมายการดำเนินการ

๑. สามารถลดต้นทุนการผลิตได้ไม่น้อยกว่า ๒๐%

๒. สามารถเพิ่มผลผลิตได้ไม่น้อยกว่า ๒๐%

๓. พัฒนาสมาชิกกลุ่ม ในพื้นที่ หมู่ที่ ๑,๒,๓,๔,๕,๖ ตำบลพร้อม เกษตรกร จำนวน ๕๐๐ ราย พื้นที่ ๑,๐๐๐ ไร่

๔. กลุ่มปลูกข้าวตำบลพร้อม มีการวางแผนการผลิต เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การจัดการคุณภาพ และการตลาดแบบครบวงจร

๔. วิธีการดำเนินการ

๑. การบริหารจัดการกลุ่มเพื่อสร้างความเข้าใจให้กับสมาชิกกลุ่มปลูกข้าว ตำบลพร่อน

๑.๑ จัดทำทะเบียนสมาชิกกลุ่มปลูกข้าว โดยการจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานของสมาชิกและทำการบันทึกข้อมูล ซึ่งการจัดทำข้อมูลของสมาชิก ประกอบด้วยข้อมูลการผลิต การตลาดของเกษตรกร รวมถึงข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องตามแบบจัดเก็บข้อมูล เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการผลิตรายบุคคล (Individual Farm Production Plan: IFPP)

๑.๒ จัดเวทีชุมชน เพื่อสร้างความเข้าใจแก่สมาชิกกลุ่ม และร่วมกันกำหนดกฎระเบียบกลุ่ม คัดเลือกคณะกรรมการ และร่วมพิจารณาแผนการผลิต กำหนดเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการผลิตเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว ตั้งแต่การเตรียมดิน การปรับปรุงดิน การคัดเลือกเมล็ดพันธุ์คุณภาพดี การปลูก การดูแลรักษา จนกระทั่งเก็บเกี่ยวไปถึงการเชื่อมโยงและบริหารจัดการด้านการตลาด โดยผู้เข้าร่วมเวทีประชุม ประกอบด้วย ผู้นำชุมชน ผู้นำกลุ่ม สมาชิกกลุ่ม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่

๒. การพัฒนาการผลิต

จัดทำแผนการผลิตโดยการวิเคราะห์และจัดทำแผนพัฒนาแปลงข้าว เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนา ๕ ด้าน ได้แก่

๒.๑ การลดต้นทุนการผลิต

- ถ่ายทอดความรู้ด้านการลดต้นทุนการผลิต การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการผลิต
- จัดทำแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว เพื่อให้บริการแก่สมาชิกกลุ่มตามกระบวนการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว โดยมีเงื่อนไขให้ภาครัฐมีการสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าวในปีแรกแก่สมาชิกทุกคน และในปีต่อไปให้ใช้บริการเมล็ดพันธุ์จากกลุ่มผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวภายในกลุ่มเพื่อให้ชาวนาได้เรียนรู้ประโยชน์ของการนำเมล็ดพันธุ์ดีไปใช้ในการเพาะปลูก แล้วยินดีใช้บริการเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ดี ที่มีการผลิตภายในกลุ่มในช่วงฤดูกาลเพาะปลูกต่อไป
- รวมกลุ่มสมาชิกเพื่อการจัดซื้อปัจจัยการผลิตและการใช้บริการเครื่องจักรกลการเกษตร
- เชื่อมโยงเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนตำบลพร่อน เพื่อส่งเสริมการผลิตปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยชีวภาพ และการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับปุ๋ยชีวภาพของกลุ่มทดแทนการใช้ปุ๋ยเคมี
- เก็บตัวอย่างดิน วิเคราะห์ค่าธาตุอาหารในดิน ใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน เพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิต
- เชื่อมโยงเครือข่าย ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนร่วมกับศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ที่ตั้งอยู่พื้นที่ หมู่ที่ ๒ ตำบลพร่อน ในการบริหารจัดการศัตรูข้าวในแต่ละระยะ เพื่อส่งเสริมและถ่ายทอดความรู้ในการผลิตสารชีวภัณฑ์ในการป้องกัน กำจัดโรค แมลงศัตรูข้าว ทดแทนการใช้สารเคมี
- ส่งเสริมให้สมาชิกกลุ่มปลูกพืชบำรุงดิน เช่น ปอเทืองหรือพืชตระกูลถั่ว และหรือส่งเสริมการปลูกพืชหลังนา เพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิตและเสริมรายได้แก่สมาชิกกลุ่มปลูกข้าว

๒.๒ การเพิ่มผลผลิต

- ถ่ายทอดความรู้การเตรียมที่นา ก่อนเริ่มต้นฤดูกาลทำนาอย่างถูกต้อง ถูกวิธีและเหมาะสม
- ปรับปรุงคุณภาพดิน โดยการใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

- ปรับพื้นที่นาให้เรียบและทำร่องน้ำที่ขอบคันนาเพื่อความสะดวกในการระบายน้ำ เข้า-ออก
- ใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดี และปริมาณที่เหมาะสม ไม่เกิน ๑๕ กิโลกรัม/ไร่
- ขั้นตอนการเตรียมเมล็ดพันธุ์ที่ดี ที่มีคุณภาพ
- การดำนาและหรือการปักดำ ใช้ต้นกล้าห่างกันพอสมควร ปลูกในระยะห่างไม่น้อยกว่า ๒๕ เซนติเมตร/กอ

๑.๓ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

- พัฒนาระบบการผลิตโดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ที่มีความเหมาะสมภายในพื้นที่
- ส่งเสริมให้สมาชิกกลุ่มผลิตข้าวให้ได้มาตรฐาน GAP เพื่อรองรับการขอรับรองมาตรฐาน GAP
- คัดเลือกแปลงนาต้นแบบ เพื่อใช้เป็นจุดศึกษาดูงาน ถ่ายทอดความรู้ด้านการบริหารจัดการแปลงข้าวต้นแบบ อีกทั้งพัฒนาความเป็นผู้นำของเจ้าของแปลงนาต้นแบบ โดยวิธีการถ่ายทอดความรู้/อบรมด้านเทคโนโลยีการผลิตข้าวให้มีคุณภาพ เพื่อการพัฒนาเกษตรกรไปสู่การเป็น SMART FARMER และหรือ YOUNG SMART FARMER
- แบ่งกลุ่มสมาชิกปลูกข้าว ออกเป็นกลุ่มย่อยเพื่อการบริหารจัดการและการตรวจติดตามประเมินแปลง
- จัดกระบวนการเรียนรู้ให้ความรู้แก่สมาชิกกลุ่มแบบมีส่วนร่วมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร
- ส่งเสริมให้สมาชิกกลุ่มจัดทำการบันทึกต้นทุนการผลิต ผลผลิตและรายได้สุทธิในแต่ละรอบของฤดูกาลผลิต
- ส่งเสริมการแปรรูปข้าวเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ที่มีวัตถุดิบหลักจากผลผลิตของกลุ่มปลูกข้าวตำบลพร่อน

๑.๔ การตลาด

- พัฒนาการบริหารจัดการตลาด/เชื่อมโยงการตลาด เพื่อสร้างข้อตกลงด้านการตลาดข้าว
- จัดทำแผนการตลาด สำนวจความต้องการการซื้อข้าวในพื้นที่ หาความต้องการของชนิดพันธุ์ข้าว และคุณภาพข้าวที่เป็นที่ต้องการของตลาด เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนการผลิตข้าวของสมาชิกกลุ่มปลูกข้าว
- จัดทำสื่อ ประชาสัมพันธ์ เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์การตลาดของกลุ่มข้าวไปสู่ชุมชนอื่นๆ อีกทั้งส่งเสริมการจัดงานวันถ่ายทอดเทคโนโลยีและสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นการทำงานในพื้นที่
- จัดทำ page กลุ่มปลูกข้าวตำบลพร่อน เพื่อเป็นการเพิ่มช่องทางการตลาด ผ่านทาง Social Media/Internet

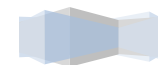
๑.๕ ด้านการบริหารจัดการ

- การจัดทำบัญชีครัวเรือน รายรับ/รายจ่าย บัญชีต้นทุนการผลิต
- จัดตั้งกองทุนปุ๋ยกลุ่มปลูกข้าว เพื่อบริการผสมปุ๋ยตามสูตรปุ๋ยที่สมาชิกกลุ่มปลูกข้าวต้องการเพื่อรวบรวมเป็นกองทุนหมุนเวียนของกลุ่มปลูกข้าวตำบลพร่อน เพื่อใช้ในการบริหารจัดการกลุ่มต่อไป

แนวทางการดำเนินงาน โครงการส่งเสริมการปลูกข้าว ตำบลพร่อน

๑. กิจกรรมลดต้นทุน โดยลดต้นทุนด้านปัจจัยการผลิต โดยส่งเสริมการผลิตปัจจัยการผลิตใช้เอง

กิจกรรม	วิธีการดำเนินการ	เงื่อนไข/จุดเน้น	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ	ผลลัพธ์
๑) ส่งเสริมการผลิตและใช้เมล็ดพันธุ์ดี	๑. กำหนดแผนการผลิตให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่	- เน้นให้ใช้อัตราเมล็ดพันธุ์ที่เหมาะสม โดยใช้เครื่องหยอด ๑๐ กิโลกรัมต่อไร่		- หน่วยงานหลัก ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว/ศูนย์วิจัยข้าว	- ผลิตเมล็ดพันธุ์ คุณภาพดีให้ได้ คุณภาพ
๑.๑ การจัดทำแปลงส่งเสริมการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว	๒. จัดทำแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ขนาด ๒๐ ไร่(พื้นที่ไข่แดง) โดยมีชาวนาผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ (Seed Producers) จำนวนประมาณ ๑๐๐ คน	- เป็นแปลงเรียนรู้โดยมีประเด็นเรียนรู้ที่ชัดเจน ที่เป็นปัญหาในพื้นที่		- หน่วยงานสนับสนุน สำนักงานเกษตรอำเภอตากใบ/สำนักงานเกษตรจังหวัดนราธิวาส/ สถานีพัฒนาที่ดินนราธิวาส/ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนราธิวาส/ สนง.ตรวจบัญชีสหกรณ์ ฯลฯ	- สามารถกระจาย พันธุ์ได้ในพื้นที่ ๑,๐๐๐ ไร่/ปี
	๓. คัดเลือกแปลงสมาชิก ๑-๒ ราย เพื่อใช้เป็นแปลงเรียนรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีในการผลิตเมล็ดพันธุ์	- ชุมชนร่วมจัดทำป้ายแปลง เลือกพื้นที่ที่เหมาะสม ไม่เสี่ยงต่อฝนแล้ง/น้ำท่วม			
	๔. ดำเนินการโดยสมาชิกผลิตเมล็ดพันธุ์ของศูนย์ข้าวชุมชน/กรณีชุมชน ยังไม่มีการจัดตั้งศูนย์ข้าวชุมชน ให้ดำเนินการจัดตั้งเป็นศูนย์ข้าวชุมชน ตามหลักเกณฑ์ของศูนย์ข้าวชุมชน และขึ้นทะเบียนไว้กับสำนักงานเกษตรอำเภอ	- ให้สมาชิกบันทึกการปฏิบัติในการเพาะปลูกข้าวและค่าใช้จ่ายในการเพาะปลูกตลอดกระบวนการ รวมทั้งผลผลิต/ราคาจำหน่ายที่ได้รับโดยโครงการจัดทำสมุดบันทึกให้			
๒) ส่งเสริมการใช้เชื้อจุลินทรีย์ควบคุมศัตรูข้าว	อบรมถ่ายทอดความรู้การผลิตเมล็ดพันธุ์ ข้าวและการบริหารจัดการศัตรูข้าว ตาม กระบวนการโรงเรียนเกษตรกร	- ดำเนินการเกษตรกรจำนวน ๕๐๐ ราย พื้นที่ ๑,๐๐๐ ไร่	- ค่าใช้จ่ายในการจัดอบรม (เกษตรกร ๕๐๐ ราย ๕ ครั้ง) เป็นเงินบาท ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ต่อแปลง	- สำนักงานเกษตรอำเภอตากใบ	- ชาวนากลุ่มเป้าหมาย มีความรู้ในด้านการ จัดทำแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ และการบริหาร จัดการศัตรูข้าวโดยใช้ วิธีการจัดการศัตรูข้าว แบบผสมผสาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๕. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. กลุ่มชาวนาผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวสามารถผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวที่มีคุณภาพดี ได้มาตรฐานไว้ใช้เองและกระจายในท้องถิ่นในปีต่อไป จำนวน ๙๐ ตัน และมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ดีตันละ ๑๘,๐๐๐ บาท

๒. กลุ่มชาวนาผู้ผลิตข้าวคุณภาพ ประมาณ ๕๐๐ ราย พื้นที่ ๑,๐๐๐ ไร่ สามารถผลิตข้าวเปลือก คุณภาพดีได้ประมาณ ๔๕๐ ตันข้าวเปลือก ลดต้นทุนการผลิตได้ตันละประมาณ ๙๐๐ บาท คิดเป็นมูลค่า ประมาณ ๖,๗๕๐,๐๐๐ บาท

๓. สร้างชุมชนชาวนาที่มีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน จำนวน ๕๐๐ ครัวเรือนและเป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับชุมชนชาวนาอื่น ๆ ได้

๖. ตัวชี้วัดผลผลิต

ผลผลิต (output)

ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ

๑) ผลผลิตข้าวต่อไร่เพิ่มขึ้น โดย

- ข้าวหอมกระดังงา มีผลผลิตเป็น ๔๐๐ กิโลกรัมต่อไร่
- ข้าวหอมปทุมธานี มีผลผลิตเป็น ๖๕๐ กิโลกรัมต่อไร่
- ข้าวสีบุญกันตั้ง มีผลผลิตเป็น ๖๐๐ กิโลกรัมต่อไร่

๒) ต้นทุนการผลิตข้าวลดลง โดย

- ข้าวหอมกระดังงา ต้นทุนการผลิตลดลง ๓,๑๐๐ บาทต่อไร่
- ข้าวหอมปทุมธานี ต้นทุนการผลิตลดลง ๓,๑๐๐ บาทต่อไร่
- ข้าวสีบุญกันตั้ง ต้นทุนการผลิตลดลง ๓,๑๐๐ บาทต่อไร่

ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ

- ๑) เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต (เพิ่มผลผลิต/ลดต้นทุน) ได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ ของเป้าหมาย
- ๒) กลุ่มมีความเข้มแข็ง ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๘๐ ของเป้าหมาย

ผลลัพธ์ (outcomes)

๑. กลุ่มผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวสามารถผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๘๐ ของเป้าหมาย ๕๐ ตันต่อกลุ่ม

๒. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการสามารถลดต้นทุนการผลิตได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๒๐ ของเป้าหมาย ตามรายชนิดพันธุ์ข้าว

๓. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการสามารถเพิ่มผลผลิตได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๒๐ ของเป้าหมาย ตามราย ชนิดพันธุ์ข้าว

โครงการนาค

๑. ชื่อโครงการ : ส่งเสริมการทำเกษตรด้านการปลูกผัก ตำบลนาค อำเภอตากใบ

๒. หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบโครงการ ๑. กรมปศุสัตว์

๒. สำนักงานเกษตรอำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

๓. หลักการและเหตุผล

การส่งเสริมอาชีพให้แก่เกษตรกรหรือประชาชนให้นำวิถีความพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิต โดยการส่งเสริมให้ประชาชนปลูกผักสวนครัวเป็นแหล่งอาหารที่เพียงพอ ปลอดภัย และมีคุณภาพ เป็นหนึ่งในการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการพัฒนาภาคการผลิต การค้าขายแดน ผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น และการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยส่งเสริมให้มีการขยายผลและประยุกต์ใช้ในแนวทางตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมอาชีพบนพื้นฐานขององค์ความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นให้สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มหรือรายได้แก่ครอบครัว ชุมชน และเสริมสร้างความเข้มแข็งของวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นโดยมุ่งเน้นให้เกษตรกรที่ประกอบอาชีพการเกษตรหรือมีพื้นที่สามารถทำการเกษตรได้ใช้ประโยชน์และเพิ่มมูลค่าภาคการเกษตร เปลี่ยนแปลงวิถีการใช้ชีวิตในรูปแบบที่สามารถยังชีพได้ด้วยตนเอง พึ่งตนเอง และแบ่งปันสู่สังคม ทำการเกษตรแบบผสมผสานปลูกพืชผักทำการเกษตรปลอดสารพิษ เพิ่มรายได้ให้กับตนเองและครอบครัว ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวเป็นการสนับสนุนการทำเกษตรแบบผสมผสาน สร้างมูลค่าการจำหน่ายผลผลิตและมีรายได้ในครัวเรือนเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เกษตรกรสามารถพัฒนาตนเองเป็นเกษตรกรต้นแบบและเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับเกษตรกรและผู้สนใจ รายอื่นต่อไป

ตำบลนาค ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่อย่างแท้จริง เนื่องจากอำเภอตากใบมีทรัพยากรที่มีความอุดมสมบูรณ์ ทั้งนี้ในตำบลนาค ยังมีเกษตรกรที่ทำการเกษตรแบบปลูกผักสวนครัวจำนวนมากพอสมควร และมีเกษตรกรต้นแบบด้านการปลูกผักสวนครัวในพื้นที่ พร้อมทั้งมีพื้นที่แปลงที่เหมาะสมจะพัฒนาให้เป็นศูนย์เรียนรู้แก่เกษตรกรในพื้นที่ เพื่อพัฒนาการทำเกษตรด้านการปลูกผักของตำบลนาคต่อไป

๔. วัตถุประสงค์

๑. ปลูกสวนครัวปลูกง่าย ให้ผลผลิตตลอดปี มีผักสดประกอบอาหารในชีวิตประจำวัน มีคุณค่าทางอาหารสูง ปลอดภัยจากสารเคมีและใช้พื้นที่ส่วนที่ว่างเปล่าให้เกิดประโยชน์

๒. เพื่อลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน เนื่องจากในปัจจุบันค่าครองชีพของประชาชนสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ประชาชนประสบปัญหาหารายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย

๓. เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้เสริมจากการขายผลผลิต เกษตรกรที่มีรายได้น้อย รวมทั้งผู้ว่างงาน ได้มีโอกาสผลิตผักเพื่อบริโภคในครัวเรือน เมื่อเกิดทักษะในการปฏิบัติ มีความชำนาญ สามารถนำไปเป็นอาชีพที่ถาวรได้ในอนาคต และสามารถช่วยจุนเจือฐานะทางครอบครัว

๕. เป้าหมายการดำเนินการ

๑. สามารถลดต้นทุนการผลิตได้ไม่น้อยกว่า ๒๐%

๒. สามารถเพิ่มผลผลิตได้ไม่น้อยกว่า ๒๐%

๓. พัฒนาสมาชิกกลุ่ม ในพื้นที่ หมู่ที่ ๑, ๒, ๓, ๔ ตำบลนาค เกษตรกร จำนวน ๕๐ ราย พื้นที่ ๑๐๐ ไร่

๖. พื้นที่ดำเนินการ ตำบลนาค อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

๗. ระยะเวลาดำเนินการ ปีงบประมาณ ๒๕๖๖

๘. กิจกรรมหลัก

กิจกรรมหลัก	ระยะเวลาดำเนินการ											ผู้รับผิดชอบ	
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.		ก.ย.
๑. แจงอนุมัติโครงการฯ	←	→											กรมปกครอง / สำนักงาน เกษตรจังหวัด นราธิวาส/ สำนักงาน เกษตรอำเภอ ตากใบ
๒. ชี้แจงโครงการฯ		←	→										
๓. จัดทำแผนการถ่ายทอด ความรู้			←	→									
๔. ขออนุมัติจัดซื้อ/จัดจ้าง				←	→								
๕. ดำเนินการตามแผนการ ถ่ายทอดความรู้				←	→						→		
๖. ติดตามและประเมินผลการ ดำเนินงาน				←	→						→		

๙. วิธีการดำเนินการ

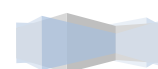
๑. การบริหารจัดการกลุ่มเพื่อสร้างความเข้าใจให้กับสมาชิก ดังนี้

๑.๑ สํารวจข้อมูลพื้นฐานทางพื้นที่ แหล่งน้ำ สภาพดิน ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน เกษตรกร ประกอบด้วยข้อมูล ต้นทุน - รายได้ทางการเกษตรในรอบปีที่ผ่านมา ทั้งการผลิตพืช ปศุสัตว์ ประมง เพื่อทราบถึงสินค้าที่สร้างรายได้หลักให้กับเกษตรกรในพื้นที่ นอกจากนี้ทำการสำรวจข้อมูลรายได้นอกภาคการเกษตร รายจ่ายภายในครัวเรือน ทรัพย์สิน ภาระหนี้สินจากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น นำไปวิเคราะห์ SWOT เพื่อการพัฒนาหมู่บ้านในแต่ละด้านต่างๆ ต่อไป

๑.๒ อบรม/ถ่ายทอดความรู้ในการวางแผนการปลูกผัก ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการพัฒนาศักยภาพชุมชน อันได้แก่

- วางแผนและดำเนินการพัฒนาแหล่งน้ำ
- การปรับปรุงบำรุงดิน โดยการเก็บตัวอย่างดินไปวิเคราะห์ แล้วจึงปรับปรุงดินตามค่าวิเคราะห์ดิน เน้นทางชีวภาพ หลีกเลี่ยงการใช้สารเคมี
- พลังงานทดแทน เช่น การผลิตก๊าซชีวภาพ โซล่าเซลล์จากพลังงานแสงอาทิตย์
- ป่าไม้และสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การปลูกไม้ยืนต้น ลดการใช้สารเคมี ปรับปรุงการผลิตสินค้าให้ได้มาตรฐาน GAP (Good Agricultural Practices) : การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (การผลิตที่มีคุณภาพดี และปลอดภัยตามมาตรฐานที่กำหนด)
- ด้านการเกษตร โดยการปรับปรุงกิจกรรมเกษตร ด้านการปลูกพืช ประมง ปศุสัตว์ ในกระบวนการผลิตที่มีศักยภาพและเหมาะสมกับพื้นที่ และสอดคล้องความต้องการของตลาด เพื่อการลดต้นทุนเพิ่มผลผลิต พัฒนาคุณภาพผลิต สร้างรายได้เพิ่ม
- การแปรรูปและการตลาด พัฒนาแปรรูปสินค้าเกษตรขั้นต้น พร้อมทั้งประสานหน่วยงานทั้งในส่วนกลาง เอกชน มาสนับสนุนการตลาด แหล่งตลาดจำหน่ายผลผลิต และหรือการจำหน่ายผลผลิตในรูปแบบการ Online ผ่านทาง Application/Internet

ทั้งนี้จากหัวข้อที่ ๑.๒ เน้นการประสานกับหน่วยงานราชการ สถาบันการศึกษา หน่วยงานเอกชน ผู้นำชุมชน ผู้นำด้านสาขาอาชีพทางการเกษตร ประชาชน เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ พร้อมทั้งสนับสนุนงบประมาณการดำเนินกิจกรรมโครงการ

๑.๓ พัฒนากลุ่ม/องค์กรเกษตรกร ที่มีในพื้นที่ ให้มีความเข้มแข็ง โดยการสนับสนุนให้เกษตรกรรวมกลุ่มผู้ผลิตสินค้าต่าง ๆ เพื่อการพัฒนา/องค์กรเกษตรกรในพื้นที่ ดำเนินกิจกรรม/กิจการตามความต้องการของตลาดและสมาชิกกลุ่ม ได้แก่ การจัดระบบสวัสดิการแก่สมาชิกกลุ่ม การแปรรูปสินค้า มาตรฐานสินค้า การจำหน่าย การประชาสัมพันธ์

๑.๔ วางแผนการผลิต โดยการวิเคราะห์สถานการณ์การตลาด ปัญหาภายในชุมชน ความต้องการของสมาชิก และกำหนดแผนการผลิตให้เชื่อมโยงกับแผนการตลาดของสมาชิก โดยให้คำนึงถึงระบบการปลูกพืชหมุนเวียนที่สามารถสร้างแหล่งอาหารครัวเรือนสมาชิก ผลผลิต ผลิตภัณฑ์ที่สามารถสร้างรายได้อย่างต่อเนื่องทั้งรายได้ที่ได้รับรายวัน รายสัปดาห์ รายเดือน รายปี เพื่อมุ่งเน้นการลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ อีกทั้งยังเป็นการลดการพึ่งพาจากภายนอกตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๑.๕ คัดเลือกแปลงเกษตรกรต้นแบบ ให้เป็นจุดเรียนรู้พร้อมทั้งการเป็นวิทยากรประจำแปลง ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อใช้เป็นจุดศูนย์กลางในการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้และฝึกปฏิบัติร่วมกัน รวมถึงการใช้เป็นจุดประชาสัมพันธ์โครงการ

๑.๖ การเชื่อมโยงการตลาด ส่งเสริมสนับสนุนให้กลุ่ม/องค์กรเกษตรกรในชุมชน นำผลผลิตทางการเกษตรมาจำหน่ายรวมกัน จัดตั้งตลาดเกษตรกรในชุมชน ในพื้นที่ และหรือประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการตลาด เพื่อเป็นการส่งเสริม ประชาสัมพันธ์และเชื่อมโยงการตลาดเกษตรกรให้แก่เกษตรกรมีช่องทางการจำหน่ายผลผลิต ทำให้เกิดเครือข่ายและสร้างความเข้มแข็งเกิดรายได้มั่นคงและยั่งยืน พัฒนาไปสู่การท่องเที่ยวเกษตรหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

๑.๗ ติดตามความก้าวหน้าโครงการ ติดตาม/ประเมินผล ปัญหาอุปสรรค จากการดำเนินโครงการ เพื่อเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาอุปสรรคจากการจัดทำโครงการ พร้อมทั้งการขยายผลโครงการไปยังพื้นที่ต่างๆ ที่สนใจพัฒนาต่อยอดโครงการสู่พื้นที่ของตนเอง

๑๐. งบประมาณ

๑. สนับสนุนปัจจัยการผลิตแปลงเกษตรกรต้นแบบ จำนวน ๔ ราย แปลงละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท เป็นเงิน ๔๐๐,๐๐๐ บาท

๒. จัดอบรมถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกร จำนวน ๕๐ รายๆ ละ ๒๐๐ บาท จำนวน ๒ ครั้ง เป็นเงิน ๒๐,๐๐๐ บาท

๑๑. ผลผลิต (output)

ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ

๑. สามารถลดต้นทุนการผลิตได้ไม่น้อยกว่า ๒๐%
๒. สามารถเพิ่มผลผลิตได้ไม่น้อยกว่า ๒๐%
๓. เกษตรกรต้นแบบพร้อมแปลงเกษตรกรต้นแบบ จำนวน ๔ ราย

ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ

- ๑) เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต (เพิ่มผลผลิต/ลดต้นทุน) ได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ ของเป้าหมาย
- ๒) กลุ่มมีความเข้มแข็ง ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๘๐ ของเป้าหมาย

๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เกษตรกรสามารถปลูกผักที่มีคุณภาพไม่มีสารพิษตกค้างเกิดความปลอดภัยสำหรับรับประทานเองภายในครอบครัว
๒. เกษตรกรสามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนและมีรายได้เสริมให้กับครอบครัว
๓. เกษตรกรสามารถน้อมนำแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน
๔. เกษตรกรมีความสุขจากการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มมีความรักสามัคคีในหมู่คณะ รู้จักการพึ่งตนเองและการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

๑. ชื่อโครงการ : ปลุกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เพื่อการจำหน่าย ตำบลนานาค อำเภอตากใบ

๒. หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบโครงการ ๑. กรมปศุสัตว์

๒. สำนักงานเกษตรอำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

๓. หลักการและเหตุผล

ส่วนใหญ่ของอำเภอตากใบเป็นพื้นที่ทางการเกษตร อาชีพหลักคือ ทำไร่ ทำนา ทำสวน และเกษตรกรยากจน บางครัวเรือนไม่มีรายได้ และไม่มีพื้นที่การทำเกษตร และส่วนใหญ่พื้นที่เป็นเกษตรเชิงเดี่ยวที่อาศัยปริมาณน้ำฝนเป็นหลัก ราคาผลผลิตตามกลไกตลาด และถูกกดราคาจากพ่อค้าคนกลาง อีกทั้งกลุ่มเกษตรกรมักขาดโอกาสเข้าถึงแหล่งเงินทุนเพื่อใช้ในการฟื้นฟูและปรับเปลี่ยนอาชีพให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่นนั้นส่งผลกับภาพรวมของเศรษฐกิจรากหญ้าของประเทศ ดังนั้นการทำอาชีพเสริมที่เหมาะสมและควบคู่กับการทำไร่ ทำนา ทำสวน สามารถสร้างความยั่งยืนให้กับเกษตรกรได้เป็นอย่างดี ซึ่งการปลุกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ให้ได้คุณภาพดีจะช่วยเพิ่มมูลค่าทางการเกษตรให้กับกลุ่ม และถือว่าเป็นอาชีพที่ทำมาตั้งแต่อดีตเหมาะสมกับสภาพอากาศและความต้องการของผู้บริโภค

เพื่อให้สมาชิกของสมาชิกกลุ่ม ในการปลุกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ที่มีคุณภาพของกลุ่ม ให้เป็นสินค้าชุมชน เป็นการเพิ่มศักยภาพอาชีพของกลุ่ม และคนในชุมชนให้เข้มแข็งและมั่นคง และเกษตรกรในชุมชนสามารถมาเรียนรู้เพื่อนำไปเป็นอาชีพเสริมหรืออาชีพหลักได้ด้วย แต่ยังคงขาดเงินทุน ในการทำการเกษตร และต่อยอดขยายการตลาด การพัฒนาคุณภาพและผลผลิตให้เพียงพอต่อความต้องการทางการตลาดต่อไป

๔. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อส่งเสริมการปลุกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เพื่อการจำหน่าย
๒. เพื่อขยายตลาดข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ สร้างรายได้ให้กับสมาชิกกลุ่ม
๓. เพื่อพัฒนาศักยภาพของกลุ่มผู้ปลุกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

๕. เป้าหมายการดำเนินการ

๑. สามารถลดต้นทุนการผลิตได้ไม่น้อยกว่า ๒๐%
๒. สามารถเพิ่มผลผลิตได้ไม่น้อยกว่า ๒๐%
๓. พัฒนาสมาชิกกลุ่ม ในพื้นที่ หมู่ที่ ๒ ตำบลนานาค เกษตรกร จำนวน ๑๕ ราย พื้นที่ ๕๐ ไร่

๖. พื้นที่ดำเนินการ หมู่ที่ ๒ ตำบลนานาค อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

๗. ระยะเวลาดำเนินการ ปีงบประมาณ ๒๕๖๖

๘. กิจกรรมหลัก

กิจกรรมหลัก	ระยะเวลาดำเนินการ											ผู้รับผิดชอบ	
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.		ก.ย.
๑. แจงอนุมัติโครงการฯ	←	→											กรมปกครอง / สำนักงาน เกษตรจังหวัด นราธิวาส/ สำนักงาน เกษตรอำเภอ ตากใบ
๒. ชี้แจงโครงการฯ		←	→										
๓. จัดทำแผนการถ่ายทอด ความรู้			←	→									
๔. ขออนุมัติจัดซื้อ/จัดจ้าง				←	→								
๕. ดำเนินการตามแผนการ ถ่ายทอดความรู้				←	→								
๖. ติดตามและประเมินผลการ ดำเนินงาน				←	→								

๙. วิธีการดำเนินการ

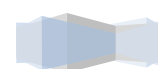
๑. การบริหารจัดการกลุ่มเพื่อสร้างความเข้าใจให้กับสมาชิก ดังนี้

๑.๑ **สำรวจข้อมูลพื้นฐานทางพื้นที่ แหล่งน้ำ สภาพดิน ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน**
เกษตรกร ประกอบด้วยข้อมูล ต้นทุน - รายได้ทางการเกษตรในรอบปีที่ผ่านมา ทั้งการผลิตพืช ปศุสัตว์ ประมง เพื่อทราบถึงสินค้าที่สร้างรายได้หลักให้กับเกษตรกรในพื้นที่ นอกจากนี้ทำการสำรวจข้อมูลรายได้นอกภาคการเกษตร รายจ่ายภายในครัวเรือน ทรัพย์สิน ภาระหนี้สินจากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น นำไปวิเคราะห์ SWOT เพื่อการพัฒนาหมู่บ้านในแต่ละด้านต่างๆ ต่อไป

๑.๒ **อบรม/ถ่ายทอดความรู้ในการวางแผนการปลูกผัก ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง** เพื่อการพัฒนาศักยภาพชุมชน อันได้แก่

- วางแผนและดำเนินการพัฒนาแหล่งน้ำ
- การปรับปรุงบำรุงดิน โดยการเก็บตัวอย่างดินไปวิเคราะห์ แล้วจึงปรับปรุงดินตามค่าวิเคราะห์ดิน เน้นทางชีวภาพ หลีกเลี่ยงการใช้สารเคมี
- พลังงานทดแทน เช่น การผลิตก๊าซชีวภาพ โซล่าเซลล์จากพลังงานแสงอาทิตย์
- ป่าไม้และสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การปลูกไม้ยืนต้น ลดการใช้สารเคมี ปรับปรุงการผลิตสินค้าให้ได้มาตรฐาน GAP (Good Agricultural Practices) : การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (การผลิตที่มีคุณภาพดี และปลอดภัยตามมาตรฐานที่กำหนด)
- ด้านการเกษตร โดยการปรับปรุงกิจกรรมเกษตร ด้านการปลูกพืช ประมง ปศุสัตว์ ในกระบวนการผลิตที่มีศักยภาพและเหมาะสมกับพื้นที่ และสอดคล้องความต้องการของตลาด เพื่อการลดต้นทุนเพิ่มผลผลิต พัฒนาคุณภาพผลิต สร้างรายได้เพิ่ม
- การแปรรูปและการตลาด พัฒนาแปรรูปสินค้าเกษตรขั้นต้น พร้อมทั้งประสานหน่วยงานทั้งในส่วนกลาง เอกชน มาสนับสนุนการตลาด แหล่งตลาดจำหน่ายผลผลิต และหรือการจำหน่ายผลผลิตในรูปแบบการ Online ผ่านทาง Application/Internet

ทั้งนี้จากหัวข้อที่ ๑.๒ เน้นการประสานกับหน่วยงานราชการ สถาบันการศึกษา หน่วยงานเอกชน ผู้นำชุมชน ผู้นำด้านสาขาอาชีพทางการเกษตร ประชาชน เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ พร้อมทั้งสนับสนุนงบประมาณการดำเนินกิจกรรมโครงการ

๑.๓ พัฒนากลุ่ม/องค์กรเกษตรกร ที่มีในพื้นที่ ให้มีความเข้มแข็ง โดยการสนับสนุนให้เกษตรกรรวมกลุ่มผู้ผลิตสินค้าต่าง ๆ เพื่อการพัฒนา/องค์กรเกษตรกรในพื้นที่ ดำเนินกิจกรรม/กิจการตามความต้องการของตลาดและสมาชิกกลุ่ม ได้แก่ การจัดระบบสวัสดิการแก่สมาชิกกลุ่ม การแปรรูปสินค้า มาตรฐานสินค้า การจำหน่าย การประชาสัมพันธ์

๑.๔ วางแผนการผลิต โดยการวิเคราะห์สถานการณ์การตลาด ปัญหาภายในชุมชน ความต้องการของสมาชิก และกำหนดแผนการผลิตให้เชื่อมโยงกับแผนการตลาดของสมาชิก โดยให้คำนึงถึงระบบการปลูกพืชหมุนเวียนที่สามารถสร้างแหล่งอาหารครัวเรือนสมาชิก ผลผลิต ผลิตภัณฑ์ที่สามารถสร้างรายได้อย่างต่อเนื่องทั้งรายได้ที่ได้รับรายวัน รายสัปดาห์ รายเดือน รายปี เพื่อมุ่งเน้นการลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ อีกทั้งยังเป็นการลดการพึ่งพาจากภายนอกตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๑.๕ คัดเลือกแปลงเกษตรกรต้นแบบ ให้เป็นจุดเรียนรู้พร้อมทั้งการเป็นวิทยากรประจำแปลง ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อใช้เป็นจุดศูนย์กลางในการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้และฝึกปฏิบัติร่วมกัน รวมถึงการใช้เป็นจุดประชาสัมพันธ์โครงการ

๑.๖ การเชื่อมโยงการตลาด ส่งเสริมสนับสนุนให้กลุ่ม/องค์กรเกษตรกรในชุมชน นำผลผลิตทางการเกษตรมาจำหน่ายรวมกัน จัดตั้งตลาดเกษตรกรในชุมชน ในพื้นที่ และหรือประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการตลาด เพื่อเป็นการส่งเสริม ประชาสัมพันธ์และเชื่อมโยงการตลาดเกษตรกรให้แก่เกษตรกรมีช่องทางการจำหน่ายผลผลิต ทำให้เกิดเครือข่ายและสร้างความเข้มแข็งเกิดรายได้มั่นคงและยั่งยืน พัฒนาไปสู่การท่องเที่ยวเกษตรหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

๑.๗ ติดตามความก้าวหน้าโครงการ ติดตาม/ประเมินผล ปัญหาอุปสรรค จากการดำเนินโครงการ เพื่อเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาอุปสรรคจากการจัดทำโครงการ พร้อมทั้งการขยายผลโครงการไปยังพื้นที่ต่างๆ ที่สนใจพัฒนาต่อยอดโครงการสู่พื้นที่ของตนเอง

๑๐. งบประมาณ

๑. สนับสนุนปัจจัยการผลิต เป็นเงิน ๒๔๕,๐๐๐ บาท

๒. สนับสนุนปัจจัยการผลิตแปลงเกษตรกรต้นแบบ จำนวน ๑ ราย แปลงละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท เป็นเงิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท

๓. จัดอบรมถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกร จำนวน ๑๕ รายๆ ละ ๒๐๐ บาท จำนวน ๒ ครั้ง เป็นเงิน ๖,๐๐๐ บาท

๑๑. ผลผลิต (output)

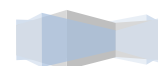
ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ

๑) กลุ่มปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เพื่อการจำหน่าย จำนวน ๑๕ ราย สามารถผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ได้ปีละไม่ต่ำกว่า ๑.๕ ล้านกิโลกรัมต่อปี

๒) เกษตรกรต้นแบบพร้อมแปลงเกษตรกรต้นแบบ จำนวน ๑ ราย

ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ

๒)) กลุ่มปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เพื่อการจำหน่าย มีรายได้จากการจำหน่ายข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปีละไม่ต่ำกว่า ๑๒ ล้านบาท/ปี เกษตรกรสมาชิกมีรายได้ที่มั่นคง

๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ผู้ที่เข้าร่วมโครงการได้รับการส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่ม สร้างโอกาสทางการค้าและเสริมมูลค่าเพิ่ม
๒. ผู้ที่เข้าร่วมโครงการได้รับความรู้การพัฒนาการบริหารจัดการด้านอาชีพเสริมโดยกลุ่ม/องค์กรเกษตรกรในชุมชน และให้เกิดความมั่นคงด้านอาหารในชุมชน และพัฒนาด้านบริหารจัดการตลาด ออนไลน์เป็นธุรกิจชุมชน ด้านธุรกิจชุมชนด้านเกษตรที่ยั่งยืน

โครงการตำบลไพรวัน

โครงการ : กลุ่มปลูกผักปลอดภัยจากสารเคมีแบบครบวงจร

๑. หลักการและเหตุผล

พืชผักเป็นพืชอาหารที่คนไทยนิยมนำมาใช้รับประทานกันมากเนื่องจากมีคุณค่าทางอาหารทั้งวิตามินและแร่ธาตุต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อร่างกายสูง แต่ค่านิยมในการบริโภคผักนั้น มักจะเลือกบริโภคผักที่สวยงามไม่มีร่องรอยการทำลายของหนอนและแมลงศัตรูพืช จึงทำให้เกษตรกรที่ปลูกผักจะต้องใช้สารเคมีป้องกันและกำจัดแมลงฉีดพ่นในปริมาณที่มาก เพื่อให้ได้ผักที่สวยงามตามความต้องการของตลาด เมื่อผู้ซื้อนำมาบริโภคแล้วอาจได้รับอันตรายจากสารพิษที่ตกค้างอยู่ในผักผักนั้นได้เพื่อเป็นการแก้ปัญหาดังกล่าวเกษตรกรจึงควรหันมาทำการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ โดยนำเอาวิธีการป้องกันและกำจัดศัตรูพืชหลายวิธีมาประยุกต์ใช้ร่วมกัน เป็นการทดแทนหรือลดปริมาณการใช้สารเคมีให้น้อยลง เพื่อความปลอดภัยของเกษตรกร ผู้บริโภคและสิ่งแวดล้อม

เกษตรกรในพื้นที่อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส ส่วนใหญ่มีอาชีพปลูกพืชผักสวนครัวไว้บริโภคในครัวเรือนและจำหน่ายเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว แต่ขาดการรวมกลุ่มในการวางแผนผลิตสินค้าให้มีเพียงพอต่อการจำหน่ายอย่างต่อเนื่อง ซึ่งส่งผลกระทบต่อปัญหาด้านการตลาด อีกทั้งขาดความรู้ด้านการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าให้ผลผลิตอีกด้วย เพื่อเป็นการส่งเสริมและแก้ปัญหาดังกล่าว จึงได้จัดทำโครงการปลูกผักปลอดภัยจากสารเคมีแบบครบวงจร

๒. วัตถุประสงค์

- ๒.๑ เพื่อดำเนินการจัดตั้งกลุ่มเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตภาคเกษตรกรครบวงจร
- ๒.๒ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของเกษตรกรให้มีความมั่นคงและยั่งยืน

๓. เป้าหมาย

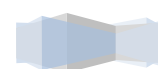
สมาชิกกลุ่มปลูกผักปลอดภัยจากสารเคมีแบบครบวงจร ตำบลไพรวัน จำนวน ๖๕ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินการ

ระหว่างเดือนกันยายน ๒๕๖๕ – ตุลาคม ๒๕๖๖

๕. พื้นที่ดำเนินงาน

ตำบลไพรวัน อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

๖. กิจกรรม/วิธีการดำเนินงาน

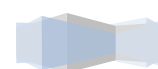
กิจกรรม	วิธีดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ
๑. ประชาสัมพันธ์โครงการ	๑. ประชุมชี้แจงโครงการ ๒. กำหนดแผนการดำเนินงานขับเคลื่อนโครงการ	สำนักงานเกษตรอำเภอตากใบ
๒. ประชาคมหมู่บ้าน	๑. คัดเลือกเกษตรกรจากครัวเรือนที่ปลูกผักเพื่อจัดตั้งกลุ่มและจัดทำทะเบียนสมาชิก ๒. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานโครงการ(กลุ่มปลูกผักฯ)	สำนักงานเกษตรอำเภอตากใบ
๓. จัดทำแผนการอบรม	๑. ฝึกอบรมเทคนิคการปลูกผักโดยไม่ใช้สารเคมี ๒. ฝึกอบรม บรรยาย ให้ความรู้ด้านกระบวนการดำเนินงาน(การรวมกลุ่ม การผลิต และการตลาด)	๑. สำนักงานเกษตรอำเภอ ตากใบ ๒. คณะวิทยากรจัดการมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์
๔. จัดหาปัจจัยการผลิตให้สมาชิกกลุ่ม	จัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ให้กับสมาชิก	คณะกรรมการดำเนินงาน
๕. จัดหาตลาด/แหล่งจำหน่ายทั่วไปและตลาดออนไลน์	๑. ประชาสัมพันธ์โครงการกับหน่วยงานในพื้นที่เพื่อรองรับผลผลิตที่พืชผักของสมาชิก ๒. จัดหาตลาดออนไลน์ ๓. การออกแบบบรรจุภัณฑ์ให้มีความทันสมัย	๑. คณะกรรมการดำเนินงาน ๒. สำนักงานเกษตรอำเภอตากใบ ๓. คณะวิทยากรจัดการมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์
๖. สรุปผลโครงการ	๑. นิเทศ ติดตามการดำเนินงานโครงการ ๒. สรุปและรายงานผลโครงการ	คณะกรรมการดำเนินงาน

๗. งบประมาณ

รวมทั้งสิ้น ๑๑๓,๑๐๐ บาท (หนึ่งแสนหนึ่งหมื่นสามพันหนึ่งร้อยบาทถ้วน)

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ๘.๑ เกษตรกรสามารถปลูกผักที่มีคุณภาพ ไม่มีสารพิษตกค้าง เกิดความปลอดภัยสำหรับรับประทานเองภายในครอบครัว
- ๘.๒ เกษตรกรสามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนและมีรายได้เสริมให้กับครอบครัว
- ๘.๓ เกษตรกรสามารถน้อมนำแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน
- ๘.๔ เกษตรกรมีความสุขจากการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มมีความรักสามัคคีในหมู่คณะ รู้จักการพึ่งตนเองและการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

**โครงการ : ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ (ข้าว) ตำบลไพรวัน
หมู่ที่ ๒, ๓ ตำบลไพรวัน อำเภอดงขี้เหล็ก จังหวัดนครราชสีมา**

๑. หลักการและเหตุผล

ข้าวถือเป็นอาหารหลักของทุกคน และการทำงานก็เป็นอาชีพหลักของเกษตรกร ตำบลไพรวัน อำเภอดงขี้เหล็ก จังหวัดนครราชสีมา มีพื้นที่นาทั้งหมด ๖,๔๐๙ ไร่ พื้นที่ปลูกข้าว ๑,๔๗๓ ไร่ เกษตรกร ๗๘๕ ราย อยู่อันดับที่ ๓ คิดจากพื้นที่ปลูกข้าวทุกตำบลในอำเภอดงขี้เหล็ก แต่เนื่องด้วยสถานการณ์ในปัจจุบันการผลิตข้าว มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและมีการแข่งขันสูงทั้งในด้านปริมาณ คุณภาพ และต้นทุนการผลิตที่สูง ทำให้เกษตรกรรายย่อยประสบปัญหาในการผลิต ตลอดจนโอกาสการเข้าถึงข้อมูลแหล่งทุน ทรัพยากรและการตลาดได้น้อย และจากการที่เกษตรกรรายย่อยต่างคนต่างผลิต ทำให้ยากต่อการจัดการผลผลิตให้มีประสิทธิภาพและได้ผลผลิตที่มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของตลาด ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่เป็นการดำเนินงานซึ่งเน้นการรวมกลุ่มของเกษตรกรรายย่อยในพื้นที่ โดยวางระบบการผลิตและการบริหารจัดการในแนวทางเดียวกัน เพื่อประหยัดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ซึ่งเกษตรกรยังคงเป็นเจ้าของพื้นที่และทำการผลิตเอง โดยจะมีการกำหนดเป้าหมายการผลิต การถ่ายทอดเทคโนโลยี การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทุกขั้นตอน จนถึงการเชื่อมโยงตลาดกับภาคเอกชนแบบประชารัฐ มีเป้าหมายการดำเนินงานของกลุ่มชัดเจน เป็นการเพิ่มอำนาจการต่อรอง ของเกษตรกรตลอดกระบวนการผลิต ช่วยพัฒนาเกษตรกรให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีรายได้เพิ่มมากขึ้น เกิดความมั่นคง ในอาชีพและสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืนในที่สุด อีกทั้งเป็นการพัฒนาเชิงพื้นที่ตามศักยภาพ รวมทั้งการพัฒนา คุณภาพสินค้าเกษตรตามความต้องการของตลาดด้วยการบูรณาการ ทุกภาคส่วนตลอดโซ่อุปทาน

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสนับสนุนให้เกษตรกร มีการรวมกลุ่มทำการผลิต มีการบริหารจัดการร่วมกัน เพื่อให้เกิดการรวมกันผลิต และรวมกันจำหน่ายโดยมีตลาดรองรับที่แน่นอน
๒. เพื่อให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มผลผลิตต่อไร่สูงขึ้น รวมทั้งผลผลิตมีคุณภาพได้มาตรฐาน ภายใต้การบูรณาการของหน่วยงานรัฐบาลและเอกชน

๓. เป้าหมายการดำเนินการ

๑. สามารถลดต้นทุนการผลิตได้ไม่น้อยกว่า ๒๐%
๒. สามารถเพิ่มผลผลิตได้ไม่น้อยกว่า ๒๐%
๓. พัฒนาสมาชิกกลุ่ม ในพื้นที่ หมู่ที่ ๒ ,๓ ตำบลไพรวัน เกษตรกร จำนวน ๘๓ ราย พื้นที่ ๖๐๓ ไร่
๔. แปลงใหญ่ข้าวตำบลไพรวัน มีการวางแผนการผลิต เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การจัดการคุณภาพ และการตลาดแบบครบวงจร

๔. วิธีการดำเนินการ

๑. การบริหารจัดการกลุ่มเพื่อสร้างความเข้าใจให้กับสมาชิกแปลงใหญ่ข้าว ตำบลไพรวัน

๑.๑ จัดทำทะเบียนสมาชิกกลุ่ม โดยการจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานของสมาชิกและทำการบันทึกข้อมูล ซึ่งการจัดทำข้อมูลของสมาชิก ประกอบด้วยข้อมูลการผลิต การตลาดของเกษตรกร รวมถึงข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องตามแบบจัดเก็บข้อมูลตามระบบเกษตรแปลงใหญ่ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการผลิตรายบุคคล (Individual Farm Production Plan: IFPP)

๑.๒ จัดเวทีชุมชน เพื่อสร้างความเข้าใจแก่สมาชิกกลุ่ม และร่วมกันกำหนดกฎระเบียบกลุ่ม คัดเลือกคณะกรรมการ และร่วมพิจารณาแผนการผลิต กำหนดเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการผลิตเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว ตั้งแต่การเตรียมดิน การปรับปรุงดิน การคัดเลือกเมล็ดพันธุ์คุณภาพดี การปลูก การดูแลรักษา จนกระทั่งเก็บเกี่ยวถึงการเชื่อมโยงและบริหารจัดการด้านการตลาด โดยผู้เข้าร่วมเวทีประชุม ประกอบด้วย ผู้นำชุมชน ผู้นำกลุ่ม สมาชิกกลุ่ม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่

๒. การพัฒนาการผลิต

จัดทำแผนการผลิตโดยการวิเคราะห์และจัดทำแผนพัฒนาแปลงข้าว เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนา ๕ ด้าน ได้แก่

๒.๑ การลดต้นทุนการผลิต

- ถ่ายทอดความรู้ด้านการลดต้นทุนการผลิต การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการผลิต
- จัดทำแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว เพื่อให้บริการแก่สมาชิกกลุ่มตามกระบวนการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว โดยมีเงื่อนไขให้ภาครัฐมีการสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าวในปีแรกแก่สมาชิกทุกคน และในปีต่อไปให้ใช้บริการเมล็ดพันธุ์จากกลุ่มผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวภายในกลุ่มเพื่อให้ชาวนาได้เรียนรู้ประโยชน์ของการนำเมล็ดพันธุ์ดีไปใช้ในการเพาะปลูก แล้วยินดีใช้บริการเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ดี ที่มีการผลิตภายในกลุ่มในช่วงฤดูกาลเพาะปลูกต่อไป
- รวมกลุ่มสมาชิกเพื่อการจัดซื้อปัจจัยการผลิตและการใช้บริการเครื่องจักรกลการเกษตร
- เชื่อมโยงเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนตำบลศาลาใหม่ (กลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์บ้านตะปง) เพื่อส่งเสริมการผลิตปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยชีวภาพ และการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับปุ๋ยชีวภาพของกลุ่มทดแทนการใช้ปุ๋ยเคมี
- เก็บตัวอย่างดิน วิเคราะห์ค่าธาตุอาหารในดิน ใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน เพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิต
- เชื่อมโยงเครือข่าย ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนร่วมกับศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ที่ตั้งอยู่พื้นที่ หมู่ที่ ๒ ตำบลศาลาใหม่ ในการบริหารจัดการศัตรูข้าวในแต่ละระยะ เพื่อส่งเสริมและถ่ายทอดความรู้ในการผลิตสารชีวภัณฑ์ในการป้องกัน กำจัดโรค แมลงศัตรูข้าว ทดแทนการใช้สารเคมี
- ส่งเสริมให้สมาชิกกลุ่มปลูกพืชบำรุงดิน เช่น ปอเทืองหรือพืชตระกูลถั่ว และหรือส่งเสริมการปลูกพืชหลังนา เพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิตและเสริมรายได้แก่สมาชิกแปลงใหญ่

๒.๒ การเพิ่มผลผลิต

- ถ่ายทอดความรู้การเตรียมที่นา ก่อนเริ่มต้นฤดูกาลทำนาอย่างถูกต้อง ถูกวิธีและเหมาะสม
- ปรับปรุงคุณภาพดิน โดยการใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน
- ปรับพื้นที่นาให้เรียบและทำร่องน้ำที่ขอบคันนาเพื่อความสะดวกในการระบายน้ำ เข้า-ออก
- ใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดี และปริมาณที่เหมาะสม ไม่เกิน ๑๕ กิโลกรัม/ไร่
- ขั้นตอนการเตรียมเมล็ดพันธุ์ที่ดี ที่มีคุณภาพ

- การดำเนินาและหรือการปักดำ ใช้ต้นกล้าห่างกันพอสมควร ปลุกในระยะห่างไม่น้อยกว่า ๒๕ เซนติเมตร/กอ

๒.๓ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

- พัฒนาระบบการผลิตโดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ที่มีความเหมาะสมภายในพื้นที่
 - ส่งเสริมให้สมาชิกกลุ่มผลิตข้าวให้ได้มาตรฐาน GAP เพื่อรองรับการขอรับรองมาตรฐาน GAP
 - คัดเลือกแปลงนาต้นแบบ เพื่อใช้เป็นจุดศึกษาดูงาน ถ่ายทอดความรู้ด้านการบริหารจัดการแปลงข้าวต้นแบบ อีกทั้งพัฒนาความเป็นผู้นำของเจ้าของแปลงนาต้นแบบ โดยวิธีการถ่ายทอดความรู้/อบรม ด้านเทคโนโลยีการผลิตข้าวให้มีคุณภาพ เพื่อการพัฒนาเกษตรกรไปสู่การเป็น SMART FARMER และหรือ YOUNG SMART FARMER

- แบ่งกลุ่มสมาชิกแปลงใหญ่ออกเป็นกลุ่มย่อยเพื่อการบริหารจัดการและการตรวจติดตามประเมินแปลง
 - จัดกระบวนการเรียนรู้ให้ความรู้แก่สมาชิกกลุ่มแบบมีส่วนร่วมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร

- ส่งเสริมให้สมาชิกกลุ่มจัดทำกรบันทึกต้นทุนการผลิต ผลผลิตและรายได้สุทธิในแต่ละรอบของฤดูกาลผลิต

- ส่งเสริมการแปรรูปข้าวเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ที่มีวัตถุดิบหลักจากผลผลิตข้าวแปลงใหญ่ ตำบลไพรวัน

๒.๔ การตลาด

- พัฒนาการบริหารจัดการตลาด/เชื่อมโยงการตลาด เพื่อสร้างข้อตกลงด้านการตลาดข้าว
 - จัดทำแผนการตลาด สำนวจความต้องการการซื้อข้าวในพื้นที่ หาความต้องการของชนิดพันธุ์ข้าว และคุณภาพข้าวที่เป็นที่ต้องการของตลาด เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนการผลิตข้าวของสมาชิกแปลงใหญ่

- จัดทำสื่อ ประชาสัมพันธ์ เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์การตลาดของแปลงใหญ่ข้าวไปสู่ชุมชนอื่นๆ อีกทั้งส่งเสริมการจัดงานวันถ่ายทอดเทคโนโลยีและสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นการทำนาในพื้นที่

- จัดทำ page แปลงใหญ่ข้าว ตำบลไพรวัน เพื่อเป็นการเพิ่มช่องทางการตลาด ผ่านทาง Social Media/Internet

๑.๕ ด้านการบริหารจัดการ

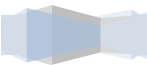
- การจัดทำบัญชีครัวเรือน รายรับ/รายจ่าย บัญชีต้นทุนการผลิต
 - จัดตั้งกองทุนปุ๋ยแปลงใหญ่ เพื่อบริการผสมปุ๋ยตามสูตรปุ๋ยที่สมาชิกแปลงใหญ่ต้องการ เพื่อรวบรวมเป็นกองทุนหมุนเวียนของแปลงใหญ่ข้าว ตำบลไพรวัน เพื่อใช้ในการบริหารจัดการกลุ่มต่อไป

แนวทางการดำเนินงาน โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ข้าว ตำบลโพธิ์วัน

๑. กิจกรรมลดต้นทุน โดยลดต้นทุนด้านปัจจัยการผลิต โดยส่งเสริมการผลิตปัจจัยการผลิตใช้เอง

กิจกรรม	วิธีการดำเนินการ	เงื่อนไข/จุดเน้น	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ	ผลลัพธ์
๑) ส่งเสริมการผลิตและใช้เมล็ดพันธุ์ดี	๑. กำหนดแผนการผลิตให้เหมาะสม กับสภาพพื้นที่	- เน้นให้ใช้ตราเมล็ดพันธุ์ที่เหมาะสม โดยใช้เครื่อง หยอด ๑๐ กิโลกรัมต่อไร่		- หน่วยงานหลัก ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว/ ศูนย์วิจัยข้าว	- ผลิตเมล็ดพันธุ์ คุณภาพดีให้ได้ คุณภาพ
๑.๑ การจัดทำแปลงส่งเสริมการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว	๒. จัดทำแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ ขนาด ๒๐ ไร่(พื้นที่ไผ่แดง) โดยมี ขาวนาผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ (Seed Producers) จำนวนประมาณ ๒๐ คน	- เป็นแปลงเรียนรู้โดยมี ประเด็นเรียนรู้ที่ชัดเจน ที่เป็น ปัญหาในพื้นที่		- หน่วยงานสนับสนุน สำนักงานเกษตร อำเภอตากใบ/สำนักงานเกษตรจังหวัด นราธิวาส/ สถานีพัฒนาที่ดิน นราธิวาส/ สำนักงานสหกรณ์ จังหวัดนราธิวาส/ สนง.ตรวจ บัญชีสหกรณ์ ฯลฯ	- สามารถกระจาย พันธุ์ได้ในพื้นที่ ๖๐๓ ไร่/ปี
	๓. คัดเลือกแปลงสมาชิก ๑-๒ ราย เพื่อใช้เป็นแปลงเรียนรู้และ ถ่ายทอด เทคโนโลยีในการผลิต เมล็ดพันธุ์	- ชุมชนร่วมจัดทำป้ายแปลง เลือกพื้นที่ที่เหมาะสม ไม่เสี่ยง ต่อฝนแล้ง/น้ำท่วม			
	๔. ดำเนินการโดยสมาชิกผลิต เมล็ด พันธุ์ของศูนย์ข้าวชุมชน/ กรณีชุมชน ยังไม่มีการจัดตั้งศูนย์ ข้าวชุมชน ให้ดำเนินการจัดตั้ง เป็นศูนย์ข้าวชุมชน ตาม หลักเกณฑ์ของศูนย์ข้าวชุมชน และขึ้นทะเบียนไว้กับสำนักงาน เกษตรอำเภอ	- ให้สมาชิกบันทึกการปฏิบัติ ใน การเพาะปลูกข้าวและ ค่าใช้จ่ายในการเพาะปลูก ตลอดกระบวนการ รวมทั้ง ผลผลิต/ราคาจำหน่ายที่ได้รับ โดยโครงการจัดทำสมุดบันทึก ให้			
๒) ส่งเสริมการใช้ เชื้อจุลินทรีย์ควบคุมศัตรู ข้าว	อบรมถ่ายทอดความรู้การผลิต เมล็ดพันธุ์ ข้าวและการบริหารจัดการ ศัตรูข้าว ตาม กระบวนการโรงเรียนเกษตรกร	- ดำเนินการเกษตรกร จำนวน ๙๓ ราย พื้นที่ ๖๐๓ ไร่	- ค่าใช้จ่ายในการจัดอบรม (เกษตรกร ๙๓ ราย ๕ ครั้ง) เป็นเงินบาท ๙๓,๐๐๐ บาทต่อแปลง	- สำนักงานเกษตรอำเภอ ตากใบ	- ขาวนากลุ่มเป้าหมาย มีความรู้ในด้านการ จัดทำแปลงผลิต เมล็ดพันธุ์ และการบริหาร จัดการศัตรูข้าวโดยใช้ วิธีการ จัดการศัตรูข้าว แบบผสมผสาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๕. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. กลุ่มชาวนาผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวสามารถผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวที่มีคุณภาพดี ได้มาตรฐานไว้ใช้เองและกระจายในท้องถิ่นในปีต่อไป จำนวน ๙ ตัน และมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ดีตันละ ๑๘,๐๐๐ บาท
๒. กลุ่มชาวนาผู้ผลิตข้าวคุณภาพ ประมาณ ๙๗ ราย พื้นที่ ๖๐๓ ไร่ สามารถผลิตข้าวเปลือก คุณภาพดีได้ ประมาณ ๒๑๗.๓๕ ตันข้าวเปลือก ลดต้นทุนการผลิตได้ตันละประมาณ ๑,๐๐๐ บาท คิดเป็นมูลค่า ประมาณ ๔.๘๘ ล้านบาท
๓. สร้างชุมชนชาวนาที่มีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน จำนวน ๔๗ ครัวเรือนและเป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับชุมชนชาวนาอื่น ๆ ได้

๖. ตัวชี้วัดผลผลิต

ผลผลิต (output)

ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ

- ๑) ผลผลิตข้าวต่อไร่เพิ่มขึ้น โดย
 - ข้าวหอมกระดังงา มีผลผลิตเป็น ๔๐๐ กิโลกรัมต่อไร่
 - ข้าวหอมปทุมธานี มีผลผลิตเป็น ๖๕๐ กิโลกรัมต่อไร่
 - ข้าวซิบูกันตัง มีผลผลิตเป็น ๖๐๐ กิโลกรัมต่อไร่
- ๒) ต้นทุนการผลิตข้าวลดลง โดย
 - ข้าวหอมกระดังงา ต้นทุนการผลิตลดลง ๓,๑๐๐ บาทต่อไร่
 - ข้าวหอมปทุมธานี ต้นทุนการผลิตลดลง ๓,๑๐๐ บาทต่อไร่
 - ข้าวซิบูกันตัง ต้นทุนการผลิตลดลง ๓,๑๐๐ บาทต่อไร่

ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ

- ๑) เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต (เพิ่มผลผลิต/ลดต้นทุน) ได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ ของเป้าหมาย
- ๒) กลุ่มมีความเข้มแข็ง ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๘๐ ของเป้าหมาย

ผลลัพธ์ (outcomes)

๑. กลุ่มผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวสามารถผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๘๐ ของเป้าหมาย ๗.๒ ตันต่อกลุ่ม
๒. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการสามารถลดต้นทุนการผลิตได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๒๐ ของเป้าหมาย ตามรายชนิดพันธุ์ข้าว
๓. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการสามารถเพิ่มผลผลิตได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๒๐ ของเป้าหมาย ตามราย ชนิดพันธุ์ข้าว

โครงการตำบลศาลาใหม่

๑. ชื่อโครงการ : ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ (ข้าว) หมู่ที่ ๑, ๒, ๓ ตำบลศาลาใหม่

๒. หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบโครงการ สำนักงานเกษตรจังหวัดนครราชสีมา สำนักงานเกษตรอำเภอตากใบ

๓. หลักการและเหตุผล

ข้าวถือเป็นอาหารหลักของทุกคน และการทำงานก็เป็นอาชีพหลักของเกษตรกร ตำบลศาลาใหม่ อำเภอตากใบ จังหวัดนครราชสีมา มีพื้นที่นาทั้งหมด ๓,๖๒๘ ไร่ พื้นที่ปลูกข้าว ๕๒๑ ไร่ เกษตรกร ๑๐๒ ราย อยู่อันดับที่ ๖ คิดจากพื้นที่ปลูกข้าวทุกตำบลในอำเภอตากใบ แต่เนื่องด้วยสถานการณ์ในปัจจุบันการผลิตข้าวมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและมีการแข่งขันสูงทั้งในด้านปริมาณ คุณภาพ และต้นทุนการผลิตที่สูง ทำให้เกษตรกรรายย่อยประสบปัญหาในการผลิต ตลอดจนโอกาสการเข้าถึงข้อมูลแหล่งทุน ทรัพยากรและการตลาดได้น้อย และจากการที่เกษตรกรรายย่อยต่างคนต่างผลิต ทำให้ยากต่อการจัดการผลผลิตให้มีประสิทธิภาพ และได้ผลผลิตที่มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของตลาด ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่เป็นการดำเนินงานซึ่งเน้นการรวมกลุ่มของเกษตรกรรายย่อยในพื้นที่ โดยวางระบบการผลิตและการบริหารจัดการในแนวทางเดียวกัน เพื่อประหยัดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ซึ่งเกษตรกรยังคงเป็นเจ้าของพื้นที่และทำการผลิตเอง โดยจะมีการกำหนดเป้าหมายการผลิต การถ่ายทอดเทคโนโลยี การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทุกขั้นตอน จนถึงการเชื่อมโยงตลาดกับภาคเอกชนแบบประชารัฐ มีเป้าหมายการดำเนินงานของกลุ่มชัดเจน เป็นการเพิ่มอำนาจการต่อรอง ของเกษตรกรตลอดกระบวนการผลิต ช่วยพัฒนาเกษตรกรให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีรายได้เพิ่มมากขึ้น เกิดความมั่นคง ในอาชีพและสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืนในที่สุด อีกทั้งเป็นการพัฒนาเชิงพื้นที่ตามศักยภาพ รวมทั้งการพัฒนา คุณภาพสินค้าเกษตรตามความต้องการของตลาดด้วยการบูรณาการทุกภาคส่วนตลอดโซ่อุปทาน

๔. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสนับสนุนให้เกษตรกร มีการรวมกลุ่มทำการผลิต มีการบริหารจัดการร่วมกัน เพื่อให้เกิดการรวมกันผลิต และรวมกันจำหน่ายโดยมีตลาดรองรับที่แน่นอน

๒. เพื่อให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มผลผลิตต่อไร่สูงขึ้น รวมทั้งผลผลิตมีคุณภาพได้มาตรฐาน ภายใต้การบูรณาการของหน่วยงานรัฐบาลและเอกชน

๕. เป้าหมายการดำเนินการ

๑. สามารถลดต้นทุนการผลิตได้ไม่น้อยกว่า ๒๐%

๒. สามารถเพิ่มผลผลิตได้ไม่น้อยกว่า ๒๐%

๓. พัฒนาสมาชิกกลุ่ม ในพื้นที่ หมู่ที่ ๑, ๒, ๓ ตำบลศาลาใหม่ เกษตรกร จำนวน ๔๗ ราย พื้นที่ ๓๐๐ ไร่

๔. แปลงใหญ่ข้าวตำบลศาลาใหม่ มีการวางแผนการผลิต เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การจัดการคุณภาพ และการตลาดแบบครบวงจร

๖. พื้นที่ดำเนินการ หมู่ที่ ๑, ๒, ๓ ตำบลศาลาใหม่ อำเภอตากใบ จังหวัดนครราชสีมา

๗. วิธีการดำเนินการ

๑. การบริหารจัดการกลุ่มเพื่อสร้างความเข้าใจให้กับสมาชิกแปลงใหญ่ข้าว ตำบลศาลาใหม่

๑.๑ จัดทำทะเบียนสมาชิกกลุ่ม โดยการจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานของสมาชิกและทำการบันทึกข้อมูล ซึ่งการจัดทำข้อมูลของสมาชิก ประกอบด้วยข้อมูลการผลิต การตลาดของเกษตรกร รวมถึงข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ตามแบบจัดเก็บข้อมูลตามระบบเกษตรแปลงใหญ่ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการผลิตรายบุคคล (Individual Farm Production Plan: IFPP)

๑.๒ จัดเวทีชุมชน เพื่อสร้างความเข้าใจแก่สมาชิกกลุ่ม และร่วมกันกำหนดกฎระเบียบกลุ่ม คัดเลือก คณะกรรมการ และร่วมพิจารณาแผนการผลิต กำหนดเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการผลิตเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การผลิตข้าว ตั้งแต่การเตรียมดิน การปรับปรุงดิน การคัดเลือกเมล็ดพันธุ์คุณภาพดี การปลูก การดูแลรักษา จนกระทั่งเก็บเกี่ยวไปถึงการเชื่อมโยงและบริหารจัดการด้านการตลาด โดยผู้เข้าร่วมเวทีประชุม ประกอบด้วย ผู้นำชุมชน ผู้นำกลุ่ม สมาชิกกลุ่ม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่

๒. การพัฒนาการผลิต

จัดทำแผนการผลิตโดยการวิเคราะห์และจัดทำแผนพัฒนาแปลงข้าว เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนา ๕ ด้าน ได้แก่

๒.๑ การลดต้นทุนการผลิต

- ถ่ายทอดความรู้ด้านการลดต้นทุนการผลิต การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการผลิต
- จัดทำแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว เพื่อให้บริการแก่สมาชิกกลุ่มตามกระบวนการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว โดยมีเงื่อนไขให้ภาครัฐมีการสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าวในปีแรกแก่สมาชิกทุกคน และในปีต่อไปให้ใช้บริการเมล็ดพันธุ์จากกลุ่มผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวภายในกลุ่มเพื่อให้ชาวนาได้เรียนรู้ประโยชน์ของการนำเมล็ดพันธุ์ดีไปใช้ในการเพาะปลูก แล้วยินดีใช้บริการเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ดี ที่มีการผลิตภายในกลุ่มในช่วงฤดูกาลเพาะปลูกต่อไป
- รวมกลุ่มสมาชิกเพื่อการจัดซื้อปัจจัยการผลิตและการใช้บริการเครื่องจักรกลการเกษตร
- เชื่อมโยงเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนตำบลศาลาใหม่ (กลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์บ้านตะปง) เพื่อส่งเสริมการผลิตปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยชีวภาพ และการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับปุ๋ยชีวภาพของกลุ่มทดแทนการใช้ปุ๋ยเคมี
- เก็บตัวอย่างดิน วิเคราะห์ค่าธาตุอาหารในดิน ใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน เพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิต
- เชื่อมโยงเครือข่าย ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนร่วมกับศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ที่ตั้งอยู่พื้นที่ หมู่ที่ ๒ ตำบลศาลาใหม่ ในการบริหารจัดการศัตรูข้าวในแต่ละระยะ เพื่อส่งเสริมและถ่ายทอดความรู้ในการผลิตสารชีวภัณฑ์ในการป้องกัน กำจัดโรค แมลงศัตรูข้าว ทดแทนการใช้สารเคมี
- ส่งเสริมให้สมาชิกกลุ่มปลูกพืชบำรุงดิน เช่น ปอเทืองหรือพืชตระกูลถั่ว และหรือส่งเสริมการปลูกพืชหลังนา เพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิตและเสริมรายได้แก่สมาชิกแปลงใหญ่

๒.๒ การเพิ่มผลผลิต

- ถ่ายทอดความรู้การเตรียมที่นา ก่อนเริ่มต้นฤดูกาลทำนาอย่างถูกต้อง ถูกวิธีและเหมาะสม
- ปรับปรุงคุณภาพดิน โดยการใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน
- ปรับพื้นที่นาให้เรียบและทำร่องน้ำที่ขอบคันนาเพื่อความสะดวกในการระบายน้ำ เข้า - ออก
- ใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดี และปริมาณที่เหมาะสม ไม่เกิน ๑๕ กิโลกรัม/ไร่
- ขั้นตอนการเตรียมเมล็ดพันธุ์ที่ดี ที่มีคุณภาพ
- การดำนาและหรือการปักดำ ใช้ต้นกล้าห่างกันพอสมควร ปลูกในระยะห่างไม่น้อยกว่า ๒๕

เซนติเมตร/กอ

๒.๓ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

- พัฒนาระบบการผลิตโดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ที่มีความเหมาะสมภายในพื้นที่
- ส่งเสริมให้สมาชิกกลุ่มผลิตข้าวให้ได้มาตรฐาน GAP เพื่อรองรับการขอรับรองมาตรฐาน GAP
- คัดเลือกแปลงนาต้นแบบ เพื่อใช้เป็นจุดศึกษาดูงาน ถ่ายทอดความรู้ด้านการบริหารจัดการแปลงข้าวต้นแบบ อีกทั้งพัฒนาความเป็นผู้นำของเจ้าของแปลงนาต้นแบบ โดยวิธีการถ่ายทอดความรู้/อบรมด้านเทคโนโลยีการผลิตข้าวให้มีคุณภาพ เพื่อการพัฒนาเกษตรกรไปสู่การเป็น SMART FARMER และหรือ YOUNG SMART FARMER
- แบ่งกลุ่มสมาชิกแปลงใหญ่ออกเป็นกลุ่มย่อยเพื่อการบริหารจัดการและการตรวจติดตามประเมินแปลง
- จัดกระบวนการเรียนรู้ให้ความรู้แก่สมาชิกกลุ่มแบบมีส่วนร่วมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร
- ส่งเสริมให้สมาชิกกลุ่มจัดทำการบันทึกต้นทุนการผลิต ผลผลิตและรายได้สุทธิในแต่ละรอบของฤดูกาลผลิต
- ส่งเสริมการแปรรูปข้าวเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ที่มีวัตถุดิบหลักจากผลผลิตข้าวแปลงใหญ่ ตำบลศาลาใหม่

๒.๔ การตลาด

- พัฒนาการบริหารจัดการตลาด/เชื่อมโยงการตลาด เพื่อสร้างข้อตกลงด้านการตลาดข้าว
- จัดทำแผนการตลาด สํารวจความต้องการการซื้อข้าวในพื้นที่ หาความต้องการของชนิดพันธุ์ข้าว และคุณภาพข้าวที่เป็นที่ต้องการของตลาด เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนการผลิตข้าวของสมาชิกแปลงใหญ่
- จัดทำสื่อ ประชาสัมพันธ์ เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์การตลาดของแปลงใหญ่ข้าวไปสู่ชุมชนอื่น ๆ อีกทั้งส่งเสริมการจัดงานวันถ่ายทอดเทคโนโลยีและสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นการทำงานในพื้นที่
- จัดทำ page แปลงใหญ่ข้าว ตำบลศาลาใหม่ เพื่อเป็นการเพิ่มช่องทางการตลาด ผ่านทาง Social Media/Internet

๒.๕ ด้านการบริหารจัดการ

- การจัดทำบัญชีครัวเรือน รายรับ/รายจ่าย บัญชีต้นทุนการผลิต
- จัดตั้งกองทุนปุ๋ยแปลงใหญ่ เพื่อบริการผสมปุ๋ยตามสูตรปุ๋ยที่สมาชิกแปลงใหญ่ต้องการเพื่อรวบรวมเป็นกองทุนหมุนเวียนของแปลงใหญ่ข้าว ตำบลศาลาใหม่ เพื่อใช้ในการบริหารจัดการกลุ่มต่อไป

แนวทางการดำเนินงาน โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ข้าว ตำบลศาลาใหม่

กิจกรรมลดต้นทุน โดยลดต้นทุนด้านปัจจัยการผลิต โดยส่งเสริมการผลิตปัจจัยการผลิตใช้เอง

กิจกรรม	วิธีการดำเนินการ	เงื่อนไข/จุดเน้น	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ	ผลลัพธ์
๑) ส่งเสริมการผลิตและใช้เมล็ดพันธุ์ดี	๑. กำหนดแผนการผลิตให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่	- เน้นให้ใช้อัตราเมล็ดพันธุ์ที่เหมาะสม โดยใช้เครื่อง หยอด ๑๐ กิโลกรัมต่อไร่		- หน่วยงานหลัก ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว/ ศูนย์วิจัยข้าว	- ผลิตเมล็ดพันธุ์ คุณภาพดีให้ได้ คุณภาพ
๑.๑ การจัดทำแปลงส่งเสริมการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว	๒. จัดทำแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ขนาด ๒๐ ไร่(พื้นที่ไข่แดง) โดยมีชาวนาผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ (Seed Producers) จำนวนประมาณ ๒๐ คน	- เป็นแปลงเรียนรู้โดยมีประเด็นเรียนรู้ที่ชัดเจน ที่เป็นปัญหาในพื้นที่		- หน่วยงานสนับสนุน สำนักงานเกษตรอำเภอตากใบ/สำนักงานเกษตรจังหวัดนราธิวาส/สถานีพัฒนาที่ดินนราธิวาส/สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนราธิวาส/สนง.ตรวจบัญชีสหกรณ์ ฯลฯ	- สามารถกระจาย พันธุ์ได้ในพื้นที่ ๓๐๐ ไร่/ปี
	๓. คัดเลือกแปลงสมาชิก ๑-๒ ราย เพื่อใช้เป็นแปลงเรียนรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีในการผลิตเมล็ดพันธุ์	- ชุมชนร่วมจัดทำป้ายแปลง เลือกพื้นที่ที่เหมาะสม ไม่เสี่ยงต่อฝนแล้ง/น้ำท่วม			
	๔. ดำเนินการโดยสมาชิกผลิตเมล็ดพันธุ์ของศูนย์ข้าวชุมชน/กรณีชุมชน ยังไม่มีการจัดตั้งศูนย์ข้าวชุมชน ให้ดำเนินการจัดตั้งเป็นศูนย์ข้าวชุมชน ตามหลักเกณฑ์ของศูนย์ข้าวชุมชน และขึ้นทะเบียนไว้กับสำนักงานเกษตรอำเภอ	- ให้สมาชิกบันทึกการปฏิบัติ ในการเพาะปลูกข้าวและค่าใช้จ่ายในการเพาะปลูกตลอดกระบวนการ รวมทั้งผลผลิต/ราคาจำหน่ายที่ได้รับโดยโครงการจัดทำสมุดบันทึกให้			
๒) ส่งเสริมการใช้เชื้อจุลินทรีย์ควบคุมศัตรูข้าว	อบรมถ่ายทอดความรู้การผลิตเมล็ดพันธุ์ ข้าวและการบริหารจัดการศัตรูข้าว ตาม กระบวนการโรงเรียนเกษตรกร	- ดำเนินการเกษตรกร จำนวน ๔๗ ราย พื้นที่ ๓๐๐ ไร่	- ค่าใช้จ่ายในการจัดอบรม (เกษตรกร ๔๗ ราย ๕ ครั้ง) เป็นเงิน ๔๗,๐๐๐ บาทต่อแปลง	- สำนักงานเกษตรอำเภอตากใบ	- ชาวนากลุ่มเป้าหมาย มีความรู้ในด้านการ จัดทำแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ และการบริหาร จัดการศัตรูข้าวโดยใช้ วิธีการจัดการศัตรูข้าวแบบผสมผสาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. กลุ่มชาวนาผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวสามารถผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวที่มีคุณภาพดี ได้มาตรฐานไว้ใช้เองและกระจายในท้องถิ่นในปีต่อไป จำนวน ๙ ตัน และมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ดีตันละ ๑๘,๐๐๐ บาท

๒. กลุ่มชาวนาผู้ผลิตข้าวคุณภาพ ประมาณ ๔๗ ราย พื้นที่ ๓๐๐ ไร่ สามารถผลิตข้าวเปลือก คุณภาพดีได้ประมาณ ๑๓๕ ตันข้าวเปลือก ลดต้นทุนการผลิตได้ตันละประมาณ ๑,๐๐๐ บาท คิดเป็นมูลค่า ประมาณ ๒.๐๒๕ ล้านบาท

๓. สร้างชุมชนชาวนาที่มีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน จำนวน ๔๗ ครัวเรือนและเป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับชุมชนชาวนาอื่น ๆ ได้

๙. ตัวชี้วัดผลผลิต

ผลผลิต (output)

ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ

- ๑) ผลผลิตข้าวต่อไร่เพิ่มขึ้น โดย
 - ข้าวหอมกระดังงา มีผลผลิตเป็น ๔๐๐ กิโลกรัมต่อไร่
 - ข้าวหอมปทุมธานี มีผลผลิตเป็น ๖๕๐ กิโลกรัมต่อไร่
 - ข้าวสีบุญกันต์ มีผลผลิตเป็น ๖๐๐ กิโลกรัมต่อไร่
- ๒) ต้นทุนการผลิตข้าวลดลง โดย
 - ข้าวหอมกระดังงา ต้นทุนการผลิตลดลง ๓,๑๐๐ บาทต่อไร่
 - ข้าวหอมปทุมธานี ต้นทุนการผลิตลดลง ๓,๑๐๐ บาทต่อไร่
 - ข้าวสีบุญกันต์ ต้นทุนการผลิตลดลง ๓,๑๐๐ บาทต่อไร่

ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ

- ๑) เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต (เพิ่มผลผลิต/ลดต้นทุน) ได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ ของเป้าหมาย
- ๒) กลุ่มมีความเข้มแข็ง ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๘๐ ของเป้าหมาย

ผลลัพธ์ (outcomes)

๑. กลุ่มผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวสามารถผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๘๐ ของเป้าหมาย ๒ ตันต่อกลุ่ม
๒. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการสามารถลดต้นทุนการผลิตได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๒๐ ของเป้าหมาย ตามรายชนิดพันธุ์ข้าว

๓. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการสามารถเพิ่มผลผลิตได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๒๐ ของเป้าหมาย ตามรายชนิดพันธุ์ข้าว

๑. ชื่อโครงการ : แปรรูปผลผลิตทางการเกษตรจากมะพร้าว หมู่ที่ ๑ - ๘ ตำบลศาลาใหม่

๒. หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ

๑. กรมปศุสัตว์

๒. สำนักงานเกษตรอำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

๓. หลักการและเหตุผล

มะพร้าวเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญชนิดหนึ่งที่มีความผูกพันกับวิถีคนไทยมานานแล้ว โดยเฉพาะในภาคใต้ แม้จะไม่ใช่พืชเศรษฐกิจที่สำคัญในการสร้างรายได้ให้ประเทศ แต่ก็เกี่ยวข้องกัยชีวิตประจำวันของคนไทย และแม้แต่ประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชีย มีการปลูกต้นมะพร้าวหลายพื้นที่ เพื่อใช้ในส่วนต่าง ๆ ของมะพร้าวในการประกอบอาหาร อาทิ การใช้กะทิ และมะพร้าวชูดประกอบอาหารทั้งคาวและหวาน รวมทั้งการใช้น้ำมันมะพร้าวสำหรับประกอบอาหารและ ประโยชน์อื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับอาหาร น้ำมันมะพร้าวเป็นน้ำมันที่มีคอเลสเตอรอลไม่สูง ไม่ทำให้อ้วน เป็นโรคหัวใจ และในปัจจุบันคนไทยให้การยอมรับในเรื่องน้ำมันมะพร้าวบริสุทธิ์ (Virgin Coconut Oil) ซึ่งช่วยลดคอเลสเตอรอล รวม LDL และเพิ่ม HDL ซึ่งดีกับสุขภาพของหัวใจ

อำเภอตากใบ พบว่าตำบลศาลาใหม่ ซึ่งเป็นที่ราบ มีชาวมลายูได้เดินทางมาขึ้นฝั่งชายทะเลและสภาพทั่วไปของตำบลเป็นที่ราบลุ่ม บางส่วนติดชายฝั่งทะเลอ่าวไทย มีแม่น้ำไหลผ่านหลายสายสภาพพื้นที่เหมาะแก่การประกอบ อาชีพประมง ทำสวนมะพร้าว ทำสวนผลไม้ และทำนา เป็นพื้นที่ที่มีต้นมะพร้าวภายในบริเวณ บ้านเพื่อเก็บผลมาใช้ทำอาหาร และใช้ส่วนอื่น ๆ ของต้นมะพร้าวให้เป็นประโยชน์กับการดำเนินชีวิต ดังที่เรียกขานกันว่ามะพร้าวคือ “ต้นไม้แห่งชีวิต” ทุกบ้านรู้จักนำเนื้อมะพร้าวที่เหลือมาคั้นกะทิ และเคี้ยวเอาน้ำมันไว้ใช้ประโยชน์ ดังนั้น ทางสำนักงานเกษตรอำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส จึงส่งเสริมให้เกษตรกรรวมกลุ่มกันเป็นสมาชิกแปลงใหญ่มะพร้าวทั้งของชาวบ้านภายในและบริเวณใกล้เคียง เพื่อสร้างรายได้ให้ตนเองและครอบครัวได้ สมาชิกส่วนใหญ่มีรายได้หลักจากการประมง ซึ่งเป็นรายได้ที่ไม่แน่นอนหากเป็นช่วงมรสุม ชาวประมงก็ไม่สามารถออกเรือได้จึงทำให้ว่างงานและขาดรายได้ ซึ่งจากปัญหาดังกล่าวนั้น จึงได้เขียนโครงการโครงการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรจากมะพร้าว หมู่ที่ ๑-๘ ตำบลศาลาใหม่ อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาสเพื่อเป็นแนวทางในการแปรรูปผลผลิตจากมะพร้าวเป็นระบบ บริหารจัดการกลุ่ม และการตลาดแบบครบวงจร ขยายฐานลูกค้า ให้เพิ่มขึ้นทั้งในประเทศ และ ต่างประเทศ และ เพื่อเพิ่มยอดขาย และสร้างกำไรให้กับกลุ่ม และเพื่อขอสินเชื่อจากสถาบันการเงินต่อไป

๔. วัตถุประสงค์

๑. ส่งเสริมให้เกิดการแปรรูปมะพร้าวหลากหลายรูปแบบ สร้างโอกาสทางการค้าและเพิ่มมูลค่า
๒. เพื่อพัฒนาเป็นอาชีพเสริมรายได้ ให้กับเกษตรกร
๓. เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการด้านอาชีพเสริมโดยกลุ่ม/องค์กรเกษตรกรในชุมชน และให้เกิดความมั่นคงด้านอาหารในชุมชน และพัฒนาด้านบริหารจัดการตลาด ออนไลน์เป็นธุรกิจชุมชน ด้านธุรกิจชุมชนด้านเกษตรที่ยั่งยืน

๕. เป้าหมายการดำเนินการ

๑. เกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าว พื้นที่ หมู่ที่ ๑ - ๘ ตำบลศาลาใหม่ อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส
๒. แปลงใหญ่มะพร้าว หมู่ที่ ๑ - ๒ ตำบลศาลาใหม่ สมาชิก ๑๔๐ ราย พื้นที่ปลูก ๓๑๗ ไร่

๖. พื้นที่ดำเนินการ หมู่ที่ ๑ - ๘ ตำบลศาลาใหม่ อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

๗. ระยะเวลาในการดำเนินการ ปี ๒๕๖๖

๘. วิธีการดำเนินการ

๑. พัฒนาประสิทธิภาพการผลิตในรูปแบบแปลงใหญ่ ดังนี้

๑.๑ ขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าว

๑.๒ จัดระบบการผลิตและการบริหารจัดการแปลงมะพร้าวที่เหมาะสม ดำเนินการศึกษา วิเคราะห์ การดำเนินงาน ปัญหา อุปสรรค พื้นที่ปลูกมะพร้าวของเกษตรกร

๑.๓ เพิ่มประสิทธิภาพและเพิ่มผลผลิตการผลิตมะพร้าว

- ส่งเสริมการปลูกมะพร้าวดีทดแทนมะพร้าวสวนเก่า
- สนับสนุนการผลิตพันธุ์มะพร้าวพันธุ์ดี สร้างแปลงผลิตพันธุ์มะพร้าวเพื่อการพัฒนาพันธุ์
- ส่งเสริมการปลูกพืชแซม เพื่อเพิ่มรายได้ในสวนมะพร้าว
- ส่งเสริมการผลิตมะพร้าวและตรวจรับรองตามมาตรฐาน GAP

๑.๔ พัฒนาประสิทธิภาพการป้องกันกำจัดศัตรูมะพร้าว

- ถ่ายทอดความรู้/เทคโนโลยีการป้องกันกำจัด โรคและแมลงศัตรูมะพร้าว
- เพิ่มศักยภาพด้านเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ การขายศัตรูธรรมชาติ
- สร้างระบบเฝ้าระวังและเตือนภัยการระบาดของศัตรูมะพร้าว พัฒนารูปแบบการสำรวจ การจัดเก็บข้อมูล

และการประมวลผลสถานการณ์ เพื่อการพยากรณ์อย่างมีประสิทธิภาพ

- ส่งเสริมและสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกร ผลิตขยายศัตรูธรรมชาติควบคุมศัตรูมะพร้าว

๑.๕ พัฒนาสถาบันเกษตรกรให้เข้มแข็งเพื่อพัฒนาไปสู่ SMART FARMER

- พัฒนากลุ่มแปลงใหญ่มะพร้าวไปสู่การจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนหรือสหกรณ์
- เสริมสร้างความเข้มแข็งด้านการบริหารจัดการให้สถาบันเกษตรกร
- พัฒนาเครือข่ายเกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวภายในชุมชน/พื้นที่ เพื่อให้เกิดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

เกิดความเข้มแข็ง

๒. พัฒนาการแปรรูป และการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์จากมะพร้าว

๒.๑ ส่งเสริมการแปรรูปมะพร้าวให้หลากหลาย

- ส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตมะพร้าว ให้มีผลิตภัณฑ์หลากหลาย
- ส่งเสริมการใช้บรรจุภัณฑ์ที่หลากหลายและสวยงาม
- ควบคุมและพัฒนาคุณภาพสินค้าให้ได้มาตรฐาน

๓. พัฒนาการตลาด

๓.๑ จัดทำแผนการตลาด

- สำรวจความต้องการผลผลิตมะพร้าวในพื้นที่
- การบริหารการตลาด/เชื่อมโยงการตลาด เพื่อสร้างเครือข่ายขั้วตกลองด้านการตลาดมะพร้าว
- ส่งเสริมการส่งออกผลิตภัณฑ์แปรรูปให้หลากหลายไปจำหน่ายยังตลาดต่างประเทศ
- ทำการตลาด เพิ่มช่องทางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ตามร้าน OTOP ภายในจังหวัดนราธิวาส และหรือ

ขายสินค้าผ่านออนไลน์

๔. ติดตาม/ประเมินผลโครงการ

๔.๑ ติดตาม/ประเมินผล ปัญหา อุปสรรค การดำเนินโครงการ

๙. งบประมาณดำเนินการ

๑. สนับสนุนอุปกรณ์และวัสดุสำหรับการแปรรูปผลผลิตมะพร้าวแบบครบวงจร เป็นเงิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท

๒. จัดอบรมถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกร จำนวน ๑๔๐ รายๆ ละ ๒๐๐ บาท เป็นเงิน ๒๘,๐๐๐ บาท

๑๐. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ผู้ที่เข้าร่วมโครงการได้รับการส่งเสริมให้เกิดการแปรรูปมะพร้าวหลากหลายรูปแบบ สร้างโอกาสทางการค้าและเสริมมูลค่าเพิ่ม

๒. ผู้ที่เข้าร่วมโครงการได้รับความรู้การพัฒนาการบริหารจัดการด้านอาชีพเสริมโดยกลุ่ม/องค์กรเกษตรกร ในชุมชน และให้เกิดความมั่นคงด้านอาหารในชุมชน และพัฒนาด้านบริหารจัดการตลาด ออนไลน์เป็นธุรกิจชุมชน ด้านธุรกิจชุมชนด้านเกษตรที่ยั่งยืน

๑. ชื่อโครงการ : พัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงแบบครบวงจร หมู่ที่ ๒ ตำบลศาลาใหม่ อำเภอดงบัง

๒. หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบโครงการ

๑. กรมปศุสัตว์

๒. สำนักงานเกษตรอำเภอดงบัง จังหวัดนครราชสีมา

๓. หลักการและเหตุผล

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุก ระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสาย กลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร ต่อการกระทบใด ๆ อันเกิดจากการ เปลี่ยนแปลงทั้งภายในภายนอก ทั้งนี้ จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำ วิช า ก า ร ต่ า ง ๆ มา ใช้ ใน ก า ร ว า ง แ ผ น แ ลະ ก า ร ต้ า เนิ น ก า ร ทู ก ชั้ น ต อ น และขณะเดียวกัน จะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ ประชาชนให้มีความสำนึกใน คุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และ ความ รอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

ดังนั้น การจัดทำโครงการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงแบบครบวงจร หมู่ที่ ๒ ตำบลศาลาใหม่อำเภอดงบัง จังหวัดนครราชสีมา เพื่อส่งเสริมและปลูกฝังให้ประชาชนนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในการดำเนิน ชีวิตประจำวันได้และสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมให้แก่ประชาชนสามารถใช้ชีวิตได้อย่างสมดุล ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลง ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน

๔. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
๒. เพื่อส่งเสริมให้นำแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการประกอบอาชีพ เพื่อให้มีรายได้และความยั่งยืน
๓. เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรใช้ทรัพยากรในพื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
๔. เพื่อส่งเสริมให้มีการพัฒนาและปรับปรุงดินให้เกิดความอุดมสมบูรณ์
๕. เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการบูรณาการองค์ความรู้ด้านการเกษตร การตลาด การเชื่อมโยงเครือข่ายเข้ากับ โครงการต่าง ๆ ที่มีในพื้นที่กับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน

๕. เป้าหมายการดำเนินการ

๑. หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง หมู่ที่ ๒ ตำบลศาลาใหม่ อำเภอดงบัง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน ๑๐๔ ครัวเรือน
๒. เกษตรกรต้นแบบพร้อมแปลงเกษตรต้นแบบ จำนวน ๓ ราย
๓. ขยายผลจากเกษตรกรต้นแบบพร้อมแปลงเกษตรต้นแบบ ไปสู่การสร้างเกษตรกรเครือข่ายตามหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง
๔. กลุ่มองค์กรเกษตรกรต้นแบบและแหล่งเรียนรู้ต้นแบบ
๕. พัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ให้มีคุณภาพและมาตรฐานเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

๖. พื้นที่ดำเนินการ หมู่ที่ ๒ ตำบลศาลาใหม่ อำเภอดงบัง จังหวัดนครราชสีมา

๗. ระยะเวลาดำเนินการ ปี ๒๕๖๖

๘. วิธีการดำเนินการ

๑. พัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง หมู่ที่ ๒ ตำบลศาลาใหม่ ไปสู่หมู่บ้านต้นแบบตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงแบบครบวงจร ดังนี้

๑.๑ **สำรวจข้อมูลพื้นฐานทางพื้นที่ แหล่งน้ำ สภาพดิน ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือนเกษตรกร** ประกอบด้วยข้อมูล ต้นทุน - รายได้ทางการเกษตรในรอบปีที่ผ่านมา ทั้งการผลิตพืช ปศุสัตว์ ประมง เพื่อทราบถึงสินค้าที่สร้างรายได้หลักให้กับเกษตรกรในพื้นที่ นอกจากนี้ทำการสำรวจข้อมูลรายได้นอกภาคการเกษตร รายจ่ายภายในครัวเรือน ทรัพย์สิน ภาระหนี้สินจากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น นำไปวิเคราะห์ SWOT เพื่อการพัฒนาหมู่บ้านในแต่ละด้านต่างๆ ต่อไป

๑.๒ **อบรม/ถ่ายทอดความรู้ในการวางแผนการพัฒนาด้านการเกษตร ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง** เพื่อการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงแบบครบวงจร อันได้แก่

- วางแผนและดำเนินการพัฒนาแหล่งน้ำ
- การปรับปรุงบำรุงดิน โดยการเก็บตัวอย่างดินไปวิเคราะห์ แล้วจึงปรับปรุงดินตามค่าวิเคราะห์ดิน เน้นทางชีวภาพ หลีกเลี่ยงการใช้สารเคมี
- พลังงานทดแทน เช่น การผลิตก๊าซชีวภาพ โซล่าเซลล์จากพลังงานแสงอาทิตย์
- ป่าไม้และสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การปลูกไม้ยืนต้น ลดการใช้สารเคมี ปรับปรุงการผลิตสินค้าให้ได้มาตรฐาน GAP (Good Agricultural Practices) : การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (การผลิตที่มีคุณภาพดี และปลอดภัยตามมาตรฐานที่กำหนด)

- ด้านการเกษตร โดยการปรับปรุงกิจกรรมเกษตร ด้านการปลูกพืช ประมง ปศุสัตว์ ในกระบวนการผลิตที่มีศักยภาพและเหมาะสมกับพื้นที่ และสอดคล้องความต้องการของตลาด เพื่อการลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต พัฒนาคุณภาพผลิต สร้างรายได้เพิ่ม

- การแปรรูปและการตลาด พัฒนาแปรรูปสินค้าเกษตรขั้นต้น พร้อมทั้งประสานหน่วยงานทั้งในส่วนของภาครัฐ เอกชน มาสนับสนุนการตลาด แหล่งตลาดจำหน่ายผลผลิต และหรือการจำหน่ายผลผลิตในรูปแบบการ Online ผ่านทาง Application/Internet

ทั้งนี้จากหัวข้อที่ ๑.๒ เน้นการประสานกับหน่วยงานราชการ สถาบันการศึกษา หน่วยงานเอกชน ผู้นำชุมชน ผู้นำด้านสาขาอาชีพทางการเกษตร ประชาชน เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ พร้อมทั้งสนับสนุนงบประมาณการดำเนินกิจกรรมโครงการ

๑.๓ **พัฒนากลุ่ม/องค์กรเกษตรกร ที่มีในพื้นที่** ให้มีความเข้มแข็ง โดยการสนับสนุนให้เกษตรกรรวมกลุ่มผู้ผลิตสินค้าต่าง ๆ เพื่อการพัฒนา/องค์กรเกษตรกรในพื้นที่ ดำเนินกิจกรรม/กิจการตามความต้องการของตลาดและสมาชิกกลุ่ม ได้แก่ การจัดระบบสวัสดิการแก่สมาชิกกลุ่ม การแปรรูปสินค้า มาตรฐานสินค้า การจำหน่าย การประชาสัมพันธ์

๑.๔ **วางแผนการผลิต** โดยการวิเคราะห์สถานการณ์การตลาด ปัญหาภายในชุมชน ความต้องการของสมาชิก และกำหนดแผนการผลิตให้เชื่อมโยงกับแผนการตลาดของสมาชิก โดยให้คำนึงถึงระบบการปลูกพืชหมุนเวียนที่สามารถสร้างแหล่งอาหารครัวเรือนสมาชิก ผลผลิต ผลิตภัณฑ์ที่สามารถสร้างรายได้อย่างต่อเนื่องทั้งรายได้ที่รับรายวัน รายสัปดาห์ รายเดือน รายปี เพื่อมุ่งเน้นการลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ อีกทั้งยังเป็นการลดการพึ่งพาจากภายนอกตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๑.๕ **คัดเลือกแปลงเกษตรกรต้นแบบ** ให้เป็นจุดเรียนรู้พร้อมทั้งการเป็นวิทยากรประจำแปลง ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อใช้เป็นจุดศูนย์กลางในการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้และฝึกปฏิบัติร่วมกัน รวมถึงการใช้เป็นจุดประชาสัมพันธ์โครงการ

๑.๖ การเชื่อมโยงการตลาด ส่งเสริมสนับสนุนให้กลุ่ม/องค์กรเกษตรกรในชุมชน นำผลผลิตทางการเกษตรมาจำหน่ายรวมกัน จัดตั้งตลาดเกษตรกรในชุมชน ในพื้นที่ และหรือประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการตลาด เพื่อเป็นการส่งเสริม ประชาสัมพันธ์และเชื่อมโยงการตลาดเกษตรกรให้แก่เกษตรกรมีช่องทางการจำหน่ายผลผลิต ทำให้เกิดเครือข่ายและสร้างความเข้มแข็งเกิดรายได้มั่นคงและยั่งยืน พัฒนาไปสู่การท่องเที่ยวการเกษตรหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

๑.๗ ติดตามความก้าวหน้าโครงการ ติดตาม/ประเมินผล ปัญหาอุปสรรค จากการดำเนินโครงการเพื่อเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาอุปสรรคจากการจัดทำโครงการ พร้อมทั้งการขยายผลโครงการไปยังพื้นที่ต่างๆ ที่สนใจพัฒนาต่อยอดโครงการสู่พื้นที่ของตนเอง

๙. งบประมาณดำเนินการ

๑. สนับสนุนปัจจัยการผลิตแปลงเกษตรกรต้นแบบ จำนวน ๓ ราย แปลงละ ๗๖,๐๐๐ บาท เป็นเงิน ๒๒๘,๐๐๐ บาท

๒. จัดอบรมถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกร จำนวน ๑๐๔ ราย ๆ ละ ๒๐๐ บาท เป็นเงิน ๒๐,๘๐๐ บาท

๑๐. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ผู้ที่เข้าร่วมโครงการได้รับการส่งเสริมและปลูกฝังและสามารถนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้

๒. ผู้ที่เข้าร่วมโครงการมีภูมิคุ้มกันทางสังคมและสามารถใช้ชีวิตได้อย่างสมดุลท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

๑. ชื่อโครงการ : ส่งเสริมการเลี้ยงปลาน้ำกร่อยในกระชัง ตำบลศาลาใหม่

๒. หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบโครงการ

๑. กรมปศุสัตว์

๒. สำนักงานประมงอำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

๓. หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันการประมงทะเลเริ่มมีผลผลิตลดลงทั้งนี้เนื่องจากประเทศเพื่อนบ้านได้ขยายเศรษฐกิจจำเพาะทำให้น่านน้ำสากลมีพื้นที่ลดลง อีกทั้งสภาวะน้ำมันเชื้อเพลิงมีราคาแพง การทดแทนแหล่งโปรตีนจากการประมงทะเลส่วนหนึ่งก็คือ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งซึ่งประเทศไทยกำลังพัฒนามากยิ่งขึ้น การเลี้ยงปลาน้ำกร่อยเป็นการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง ที่ได้รับการพัฒนาและส่งเสริมอย่างจริงจัง อย่างต่อเนื่อง อีกทั้ง ตำบลศาลาใหม่ ตำบลศาลาใหม่ อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส ได้ดำเนินการรวมกลุ่มผู้เลี้ยงปลาน้ำกร่อย โดยเริ่มต้นมาจากโครงการพัฒนาประมงทะเลขนาดเล็ก โครงการมีชื่อว่า โครงการ “ตำบลละ ๕ ล้าน เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งยังคงกิจกรรมเลี้ยงปลาน้ำกร่อยอยู่ ดังนั้น โครงการส่งเสริมการเลี้ยงปลาน้ำกร่อยในกระชัง ตำบลศาลาใหม่ อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส เพื่อมาต่อยอดกิจกรรมกลุ่มฯ และเพื่อเป็นส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงปลากระชังเพื่อสร้างแหล่งโปรตีน ให้แก่คนในพื้นที่และชุมชน สนับสนุนให้เกษตรกร มีการรวมกลุ่มทำการผลิต มีการบริหารจัดการร่วมกัน เพื่อให้เกิดการรวมกันผลิต และรวมกันจำหน่ายโดยมีตลาดรองรับที่แน่นอน

๔. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงปลากระชังเพื่อสร้างแหล่งโปรตีน ให้แก่คนในพื้นที่และชุมชน
๒. เพื่อสนับสนุนให้เกษตรกร มีการรวมกลุ่มทำการผลิต มีการบริหารจัดการร่วมกัน เพื่อให้เกิดการรวมกลุ่มกันผลิต และรวมกันจำหน่ายโดยมีตลาดรองรับที่แน่นอน
๓. เพื่อให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มผลผลิต รวมทั้งผลผลิตมีคุณภาพได้มาตรฐาน ภายใต้การบูรณาการของหน่วยงานรัฐบาลและเอกชน
๔. ส่งเสริมให้เกิดการแปรรูปปลากระชังหลากหลายรูปแบบ สร้างโอกาสทางการค้าและเสริมมูลค่าเพิ่ม

๕. เป้าหมายการดำเนินการ

๑. สามารถลดต้นทุนการผลิตได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐
๒. สามารถเพิ่มผลผลิตได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐
๓. พัฒนาเกษตรกร ในพื้นที่ หมู่ที่ ๓, ๕, ๘ ตำบลศาลาใหม่ เกษตรกร ๕๐ ราย จำนวน ๑๐๐ กระชัง
๔. เกษตรกรผู้เลี้ยงปลากระชัง มีการวางแผนการผลิต เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การจัดการคุณภาพ และการตลาดแบบครบวงจร

๖. พื้นที่ดำเนินการ หมู่ที่ ๓, ๕, ๘ ตำบลศาลาใหม่ อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

๗. ระยะเวลาในการดำเนินการ ปี ๒๕๖๖

๘. วิธีการดำเนินการ

๑. การบริหารจัดการกลุ่ม

๑.๑ จัดทำทะเบียนสมาชิกกลุ่ม โดยการจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานของสมาชิกและทำการบันทึกข้อมูล ซึ่งการจัดทำข้อมูลของสมาชิก ประกอบด้วยข้อมูลการผลิต การตลาดของเกษตรกร

๑.๒ จัดเวทีชุมชน เพื่อสร้างความเข้าใจแก่สมาชิกกลุ่ม และร่วมกันกำหนดกฎระเบียบกลุ่ม คัดเลือกคณะกรรมการ และร่วมพิจารณาแผนการผลิต กำหนดเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการผลิตเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเลี้ยงปลา

๒. การพัฒนาการผลิต

๑. จัดทำแผนการผลิต

๑.๑ การลดต้นทุนการผลิต

- ถ่ายทอดความรู้ด้านการลดต้นทุนการผลิต การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการผลิต
- รวมกลุ่มสมาชิกเพื่อการจัดซื้อปัจจัยการผลิต
- เชื่อมโยงเครือข่ายผู้เลี้ยงปลากะพง
- สนับสนุนการผลิตพันธุ์ปลา สร้างกระชังพ่อแม่พันธุ์เพื่อการพัฒนาพันธุ์ปลาที่ดี

๑.๒ การเพิ่มผลผลิต

- ถ่ายทอดความรู้การเลี้ยงปลากะพงอย่างถูกต้อง และเหมาะสม
- ส่งเสริมการผลิตอาหารปลาใช้เอง

๑.๓ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

- พัฒนาระบบการผลิตโดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ที่มีความเหมาะสมภายในพื้นที่

- ส่งเสริมให้สมาชิกกลุ่มเลี้ยงปลาให้ได้มาตรฐาน GAP เพื่อรองรับการขอรับรองมาตรฐาน GAP

- คัดเลือกกระชังต้นแบบ เพื่อใช้เป็นจุดศึกษาดูงาน ถ่ายทอดความรู้ด้านการบริหารจัดการกระชังปลาต้นแบบ อีกทั้งพัฒนาความเป็นผู้นำของเจ้าของกระชังปลาต้นแบบ โดยวิธีการถ่ายทอดความรู้/อบรม ด้านเทคโนโลยีการผลิตการเลี้ยงให้มีคุณภาพ เพื่อการพัฒนาเกษตรกรไปสู่การเป็น SMART FARMER และหรือ YOUNG SMART FARMER

- ส่งเสริมให้สมาชิกกลุ่มจัดทำกรบันทึกต้นทุนการผลิต ผลผลิตและรายได้สุทธิในแต่ละรอบของฤดูกาลผลิต

- ส่งเสริมการแปรรูปปลากะพงให้มีผลิตภัณฑ์หลากหลาย

๑.๔ การตลาด

- พัฒนาการบริหารจัดการตลาด/เชื่อมโยงการตลาด เพื่อสร้างข้อตกลงด้านการตลาดปลากะพง

- จัดทำแผนการตลาด สำรวจความต้องการการซื้อปลากะพงในพื้นที่ ที่เป็นที่ต้องการของตลาด เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนการผลิตปลากะพง

- จัดทำสื่อ ประชาสัมพันธ์ เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์การตลาดปลากะพงไปสู่ชุมชนอื่น ๆ

- จัดทำ page ผู้เลี้ยงปลากะพงในกระชัง ตำบลศาลาใหม่ เพื่อเป็นการเพิ่มช่องทางการตลาด ผ่านทาง Social Media/Internet

๑.๕ ด้านการบริหารจัดการ

- การจัดทำบัญชีครัวเรือน รายรับ/รายจ่าย บัญชีต้นทุนการผลิต

๙. งบประมาณดำเนินการ

๑. สนับสนุนปัจจัยการผลิตกระชังปลาเกษตรกรต้นแบบ จำนวน ๑ ราย เป็นเงิน ๓๐,๐๐๐ บาท
๒. จัดอบรมถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกร จำนวน ๕๐ รายๆ ละ ๒๐๐ บาท เป็นเงิน ๑๐,๐๐๐ บาท

๑๐. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ผู้ที่เข้าร่วมโครงการได้รับการถ่ายทอดความรู้ด้านการลดต้นทุนการผลิต การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการผลิต

